

Borger-Vennen.

Et Ugeskrift,

udgivet

af

Det forenede Understøttelses-Selskab.

En og Tredsiendstyvende Aargang.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Louis Klein.

1849.

05.6
Bo 66

1849
Aug 61

17545

Register

over

Borger-Tidnings 61de Aargang 1849.

I. Afhandlinger o. s. v. (af Skriftcomiteen).

Nr.		Side.
1-3	Olga	1-8. 14-23.
3-6	Uresordet.....	23-36.
6-7	Tyrskt Fanatisme	37-40. 55-60.
6	Husfjernes Tromme.....	40-41.
6	Anekdoter.....	41-42.
8	Kjærlighedsproven.....	62-65.
8	Underlige Slægtskabsforhold	65-66.
8	Lommeørklædet	66-67.
8	Anekdoter	67-68.
9-11	Børne-Afhylerne i Paris.....	70-76. 78-84. 105-106.
11-19	Forbryder-Colonien i Australien... ..	107-108. 110-152. 156-165.
19-22	Entemanden	165-192.
23-28	Assurancen	193-222. 225-235.
26	Brudstykker af en ung Piges Brev	222-224.
28-30	En Dag paa Høstletterne i Peru	235-250.
30-32	Bedstefaders Indling	250-260. 263-267.
32	Smaa Samtaler.....	267-268.
33-34	Rogle enfoldige Bemærkninger om Ugte- skab og Ugtefolk.....	271-276. 279-284.
35-36	Om Forudbestemmelse af Veirliget	287-292. 295-297.

Nr.	Side.
36-40	Trolhättas Kanal og Vandfald, Guldsen og Karl den Tolvtes første Kjærlighed 297-300. 303-308. 311-316. 319-324.
40-43	Gräfenberg 324-350.
44-52	Fleuranges 352-386. 388-402. 404-418. 420-426. 428-438

III. Bekjendtgjørelse fra Administrationen.

Nr.	Side.
2. 11. 18.	Forhandlinger paa Repræsentant-Møder 9-13. 86-104. 153-156.
7. 8. 9. 10. 11. 12. 48. 49. 50. 51.	Indbydelse til Repræsentant-Møder 45. 61. 69. 75. 85. 110. 387. 403. 419. 427.
7.	Af- og Tilgang iblandt Selskabets Medlem- mer, Omflytning i Classificatio nerne, Af- gang af Pensionister..... 46-54
32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39.	Bekjendtgjørelse for de Medlemmer, der ville søge Laan, Gratificationer eller Pension 261. 269. 277. 285. 293. 301. 309. 317.

III. - Regnskabet vedkommende.

5. 17. 29. 44.	Extract af Qvartals-Regnskaber.
11.	Oversigt over General-Regnskabet for 1848.
11.	Balanceret Status af det forenede Under- støttelses-Selskabs Formue den 1ste De- cember 1848.

Borger-Vennen.

En og Tredstydstyvende Aargang.

Nr. 1.

Løverdagen den 6te Januar 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Diga,

eller Kjærligheds skarpe Blik.

(Frankfurter Conversationsblatt.)

Paa Grændsen af Sibirien, mellem Drenborg og Ufa, der, hvor Uralbjergene begynde, seer man endnu Ruinerne af tvende Slotte, som, opbyggede paa to, kun ved en smal Dal adskilte, Bjerger, have een og samme Familie at takke for deres Opsørelse. Enkelte af denne Familie beboede efter hverandre disse Bjergfæstninger, og til deres Roes maa det siges, at der stedse herskede et venkabeligt Naboforhold imellem dem.

I den første Fjerdedeel af det forrige Aarhundrede besad Wolonoski og Wladimir, Sønner af tvende Brødre, disse Slotte. Lidet forskjellige i Alder, fandt der mellem begge en saadan Liighed Sted i Henseende til Figur og Udseende, som den sjelden findes

fely mellem Tvillinger. Næsten Ingen var istand til at kunne skjelne den Ene fra den Anden, og denne Omstændighed var Anledningen til tusende sælsomme Bildfarelser. Kun et skarpt Die opdagede en vis Fasthed i Wolonoski's Blik, medens Vladimirs Die lod formode en blid Sjæl. Hiin var opbrusende lidenskabelig; Alt, hvad der omgav ham, maatte bøie sig for hans Willie, og man kan med Sikkerhed antage, at han vilde have tragtet efter at borttrydde enhver Hindring, som traadte hans Ønsker imøde, hvilke Midler han endog skulde anvende. I Vladimir derimod laae Spirerne til alle Dyder. Selv sine Livegne behandlede han ikke despotisk, men med Blidhed og Taalmod; thi ogsaa i dem ærede han Mennesket.

Ikke langt fra de tvende Slotte, i en for hine vilde Egne meget smuk Dal, laa den mægtige Grev Woronzoff's Bestdelse, hvis Herresæde i Pragt og Elegance kappedes med Czar-Riget's første Bojar-Residenser. Men den stolte Bygnings største Prydelse var et qvindeligt Bæsen, der overstraalede alle Omegnens andre unge Piger i Skjønhed og Ynde. Olga, saaledes hed den deilige Pige, var Grev Woronzoff's eneste Datter. Hvor herligt tog hun sig ud i de nordiske Dwinders kjække Skjønhed, naar hun som Dronning ved de Fester, hendes Fader gav, gjorde Husets Honneurs! Fyrlige Elskovsblik sløi da fra Bojarernes Øine; men jo høiere Beundringen for hendes Indigheder steg,

desto ligegyldigere syntes hun at være mod al den Hyldest, der offredes hende.

Men endelig slog ogsaa hendes Time, og hun blev sig pludselig bevidst, at hun elskede en Mand med brændende Kjærlighed. Fra denne Tid af besteg hun ofte om Morgenens Terrassen, hvorfra hun skuede over til Vladimirs og Wolonoskis mørke Slotstaarne; da opklaredes hendes Træk og et saligt Smil gød en forklarende Glans over hendes Ansigt; thi hun opdagede der et Tegn, som kun hun alene, med Kjærlighedens Blik, kunde opdage i en saa stor Afstand. Som Svar herpaa lod hun sit Lommestørklæde slagre høit i Luften, og sædvanligt indfandt Wolonoski og Vladimir sig en Time efter paa Slottet; ved Synet af dem fløi en let Rødme over Dlgas Kinder og berettigede til den Slutning, at en af disse Bojarer var Gjenstanden for hendes første Kjærlighed.

Men hvilken af de tvende Russer havde bragt den lønlige Gnist i den rene Jomfrues Bryst til at brænde i lys Lue? havde maaskee den lidenskabelige Wolonoski vundet hendes Kjærlighed? Nei, Dlgas Hjerte kunde ikke bedrage sig, ikke tage feil; thi det var Vladimir, til hvem en lønlig, men mægtig Følelse drog hende. Som to beslægtede Sjæle, der mødes paa denne Jord, langt fra deres himmelske Fædreland, saaledes vare Dlgas og Vladimir komne hinnanden imøde, havde raft hinanden Hænderne, og svoret hinanden evig Kjærlighed og Trofskab.

Wolonoski følte vel, at, i Tilfælde af at han ogsaa fattede det Forsæt at beile til Olga's Kjærlighed, hans Billie denne Gang neppe vilde feire, især da han gjorde den Jagttagelse, at den gamle Greve ei blot ikke ugjerne saae, men selv endogsaa begunstigede Wladimir's Forhold til hans Datter. Snart feirede derfor de tvende Elffende deres glimrende Forlovelsesfest.

Da de en Dag sad i fortrolig Samtale og tænkte paa deres nærforstaaende Formæling, viste pludselig Wolonoski sig med en keiserlig Depeche i Haanden.

„Min Fætter,“ — sagde han nedslaaet „jeg bringer dig et slemt Budskab; Du kommer for det Første til at lade dine skjønne Drømme fare.“

„Min Gud! hvad er der skeet? Tal!“ — udbrød Wladimir forfærdet.

„Man har“ — vedblev Wolonoski — „hvilken forundret sig over vor Uvirkfomhed ved det keiserlige Hof. Da det begyndte at røre sig i Kaukasus, og Tscherkesserne plantede Oprørsfanen, var man meget forbauset over, at vi ei mødte ved Hæren. Hvad vi ikke gjorde af egen fri Billie, det befaler man os nu. Her er Keiserens Depeche. Man giver os blot den fornødne Tid, til at reise til St. Petersborg og der at overtage Commandoen over to Ushlanregimenter.“

En mørk Fortvivlelse bemestrede sig Wladimir; thi han følte, at han maatte adlyde.

„Jeg maa alisaa afsted!“ — mumlede han med kvalt Røst. „Jeg maa afsted, Olga, uden at du er

min Hustru, uden at du har Ret til at anlægge Sorg og besøge min Grav, naar jeg finder min Død i Kampen."

Brændende Taarer rullede ned over Olga's Kinder. Endelig fattede hun sig, greb Vladimirs Haand og sagde med fast Stemme: „Du tør ikke være Keiserens Befaling ulydig, og du skylder din Gre, at du ikke opsætter din Afreise længer. Gaa med Gud, og hvad der saa skeer, for Ham er jeg allerede nu din Hustru. Sees vi igjen, saa vil du finde, at mine Eder have været mig hellige; men berører Dødens iiskolde Haand enten mig eller dig, saa vent din Forlovede hist oppe hos Gud."

„Ja" — sagde den gamle Greve rørt — „strid ikke længere mod de Pligter, du skylder dit Fædreland. Du er nu min Søn, og jeg sværger dig ved alle Helgene, at jeg aldrig vil fordre, at min Datter skal bryde sine hellige Løfter."

Olga vendte sig nu til Wolonoski, rakte ham Haanden og sagde: „Broder, jeg betroer ham til dig. Naar du bringer mig ham igjen, saa vil jeg være dig evig forpligtet."

„Du skal see, Olga!" — svarede Wolonoski — „jeg bringer dig enten din Forlovede igjen tilbage eller finder Døden paa Balpladsen ved Siden af ham."

Den unge Pige astørrede sine Taarer, og løste derpaa et blaat Baand af sin Hals; en Medaillon var fæstet derved, som paa begge Sider bar den hellige

Nikolaus's Billede; hun overrakte den til Vladimir med de Ord: „Min døende Moder har forsikkert mig, at denne Medaillon skulde bevare mig mod al Ulykke. Bær den, min Vladimir, af Kjærlighed til mig, og gid saa Gud og Sanct Nicolaus altid maa beskytte dig!“

Nogle Minutter efter denne Scene, rullede Vindebroen tordnende ned, og tvende Ryttere gallopperede afsted; men endnu til ud paa Aftenen gjenløde Uralbjergene afde deres Herrer følgende Basallers frigerste Fanfarer, og da de forstummede, sadde en Ddng og en forladt Brud, bedende og grædende, eensomt tilbage paa Slottet. —

Dage, Uger og Maaneder henrandt i den piinligste Uvished. Ikkun sjelden fik Greven Efterretninger fra Krigens Skueplads, der sædvanlig kun meldte, at man kæmpede i Kaukasus med den største Forbittrelse. Endelig kom i Drenborg Krigsbulletinerne ham for Dine. Navnene Wolonoski og Vladimir vare omtalte deri med Berømmelse. Straalende af Glæde ilede han til sin Datter, og raabte allerede i lang Frastand til hende: „Gud beskytter ham, han lever og bedækker sig med Hæder! Han kommer sikkert igjen!“

Denne Efterretning gav Olga nyt Liv, og hun betragtede den Dag, paa hvilken den ankom, som en sjelden Lyffens Dag. Men da en rum Tid henrandt, uden at der indløb videre Beretninger fra Krigsskuepladsen, da flog Uvished og Tvivl atter Rødder i

hendes Hjerte. En stille Melancholie, der ikke mere vilde forlade den stakkels Pige, bemestrede sig hendes Sjæl. I en skummel Sal, som hun kun sjelden forlod, broderede hun paa et langt hvidt Slør, sit Brudeslør, og saaledes som elskende Sjæle i Almindelighed ere, saaledes var ogsaa hun. „Naar dette Slør er færdigt“ — sagde hun ofte ved sig selv — „og min Elskede da ikke kommer tilbage, saa vender han aldrig tilbage.“

Atten Maaneder vare henrundne siden Vladimir's Afreise, og hun havde endnu kun een Blomst at brodere paa Sløret, da blev hun pludselig en Morgen ved Trompeternes Skrald revent ud af sine Drømmerier. Gjenmembævet af en glad Skræk ilede hun til Vinduet, og saae hvorledes en Trop Krigere nærmede sig til Slottet fra Høien tætved. Mandeløs løb hun til sin Fader og meddeelte ham det. I den Tanke, at hans Datter kunde have taget feil, gik Greven rystende paa Hovedet til Vinduet. Toget var allerede kommet ganske nær:

„Vladimir!“ — udbrod Olga — „Han kommer! Seer du, hvor han sænker sit Banner!“

Woronzoff, som frygtede for, at den altfor heftige Glæde skulde være hans Datter skadelig, gjorde hende opmærksom paa Wolonoskis Soldater, som drog tausé frem. — „Seer du ikke, Olga,“ — bemærkede han — „hvorledes Wolonoskis Soldater, drage ind i Slottet, med Landserne sænkede mod Jorden?“

Wolonoski er ikke meer; han er bleven paa Grens Mark."

„Min Gud!“ — udbrød Olga jamrende, idet hun sank ned paa sine Knæe og en Taarestrom nedrullede fra hendes Dine, Glædens Taarer og Sorgens; hun takkede Himlen fordi hendes Elskede var vendt tilbage, og bad for den faldne Wolonoski.

Da hun atter stod op, traadte allerede hendes Fader, med sin Svigersøn ved Haanden, ind i Stuen. Olga vilde styrte ham imøde; men midt i Salen standsede hun pludselig, en Liigbleghed bedækkede hendes Ansigt, og et Dieblik efter sank hun afmægtig til Jorden. Da hun atter var kommen til Bevidsthed, saae hun sig i en stor Lænestol, Wladimir paa sine Knæe for hende. Han holdt hendes Haand presset til sine Læber, — „Olga, min elskede Olga,“ — hviskede han — „det er mig, det er din Brudgom, der er vendt tilbage.“

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 2.

Løverdagen den 13de Januar 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Fredagen d. 29. December 1848 afholdt det forenede Understøttelses Selskab en Repræsentrant Forsamling, der bivaanedes af 33 Repræsentranter og i hvilken følgende afhandlede og besluttede:

1. Medundertegnede Borgen, hvis Embedstid som Administrator i Selskabet udlob med Udgangen af Aaret 1848, gjenvalgte for de følgende 3 Aar ved det ifølge Lovens § 46 foretagne Valg med 32 Stemmer.

2. Til i Forening med den efter Lovens § 57 vedblivende Revisor Hrr. Justitsraad Lantrup at revidere Regnskabet for 1848, gjenvalgte Hrr. Fuldmægtig Diechmann, der har modtaget Valget.

3. Til i Overensstemmelse med Lovens § 48 at foretage det i bemeldte § befalede Eftersyn, samt Overleveringen af Selskabets Kasse og Effecter, m. m. valgte Forsamlingen følgende Repræsentanter:

Hr. Overauditeur Steenstrup,

— Oberst v. Glahn og

— Justitsraad Stjernholm,

hvilke Alle have modtaget Valget.

4. Efter Forslag af Skrivtcommitteen valgtes til at indtræde i denne istedetfor Professor David og Pastor Sorterup der ere fratraadte:

Hr. Inspector Krebs, og

— Adjunct Jacobsen,

der begge have modtaget Valget.

5. Meddeelttes Forsamlingen Resultatet af den foretagne Revision af Regnskabet for 1847; hvorefter dette Regnskab af Forsamlingen kvitteredes.

6. Efter Ansøgning af Budet Lorenzen om paa Grund af Alder og Svagelighed at erholde Afsked som Bud med Pension; bevilgedes ham denne Afsked og tilstodes ham for Aaret 1849 en Gratification af 100 Rbd. der skal udbetales ham kvartaliter med 25 Rbd. og indtræder han igjen som contribuerende Medlem af Selskabet; og vedtoges det, ved en følgende Forsamling at behandle Forslaget om Selskabets Betjentes fremtidige Stilling i Selskabet ved deres eventuelle Afgang fra deres Functioner.

7. Underrettedes Forsamlingen om at Administrationen havde ansat Reserverbud P. C. H. Petersen som fast Bud i Lorenkens Sted og ligeledes antaget Skomager N. Petersen til Reserverbud. Alt fra 1ste Januar 1849; hvilket bifaldtes.

8. 2 Ansøgninger fra Børn af nu afdøde Medlemmer af Selskabet om at forundes den Understøttelse som deres afdøde Modre hidintil havde nydt, fandt Forsamlingen sig ikke besvøiet til at bevilge, da ifkun Medlemmer af Selskabet have Adgang til at erholde Understøttelse af samme.

9. Forsamlingen vedtog ligeledes at det uerholdelige Contingent for 5 Medlemmer der saaledes efter Lovene blive at udslette af Selskabet, maatte affrives i Alt med 34 Rbd. 12 s.

10. Endeligen optoges følgende 41 nye Medlemmer:
 Baremægler J. A. G. Thanning,
 Receptveur Kursch's Enke,
 Bødkermester D. W. Bryde,
 Mechanicus P. Rasmussen,
 Snekker Gasmeyers Datter, K.,
 Snekermester J. H. M. Høygaard,
 Thees og Kaffejænkter N. Mareusen,
 Bødkersvend P. C. Bruun,
 Hoboist C. Gronemann,
 Kunstdreiermester P. C. Bang,
 Dlhandler A. G. W. Kaarsgaard,

Instrumentmager J. G. Fasting,
 Høker J. Jensen,
 Værtshuusholder P. H. G. Hansen,
 Skolelærer N. G. Engell i Frøslev,
 Syngelærer W. H. Barth,
 Guldsmedsvend L. N. Keenberg,
 Bagermester G. D. Herold, paa Kronborg,
 Snekker Høygaard's Datter, M.,
 Portner ved Fr. Hospital, J. Nielsen,
 Decarteur og Farver E. Ballin,
 Bærkgesell og Snekker E. G. Meyer,
 Musiklærer D. P. Schiemann,
 Smedemester C. Hultmann i Helsingør
 Politiebetjent J. M. Albrecht,
 Kjøbmand og Bogholder ved Selskabet Benkens
 Datter, E.,
 Skomagemester C. F. Jacobsen,
 Formand ved et Glas Udsalg J. G. Simonsen,
 Skomagemester N. Johansen,
 Dentist G. Thorlaksen,
 Skrædermester P. G. F. W. Rasmussen,
 Meel- og Grynhandler M. P. Fønnesbeck,
 Contoirist F. J. Thorberg,
 Grosserer Guldberg's Datter, F. G.
 Dugmager Lorenzens Datter, W. D.,
 Silke- og Klædehandler A. Meyer,
 Silke- og Klædehandler P. L. Collin
 Silke- og Klædehandler N. Eskild en,

Smedemeſter S. S. Trier,
Skibſtømmermand ved Holmen, G. Jensen,
Urtekrammer Jørgenſens Enke, J. G. M.

Administrationen for det forenede Underſtøttelses-Selskab,
den 5te Januar 1849.

D Borgen. J. Garbrecht. E. Clausen.

Carl S. Groth.

Olga,
eller Kjærligheds skarpe Blik.

(Fortfat.)

Sjælvende over sit hele Legeme betragtede Olga ham skarpt i nogle Dieblis, derpaa spurgte hun om Medaillonen. Den unge Mand trak det blaae Baaud med Klenodiet frem, og rakte hende det med de Ord: „Der er den, Olga; den er endnu plettet af mit Blod, da jeg laa saaret og glemt paa Balpladsen og troede, jeg skulde døe. Dengang var du min sidste Tanke.“

Pigen greb hastig efter den dyrebare Amindelse om sin Moder, prøvede den nøie, og lod derpaa, idet hun brast i Graad, sit skjonne Hoved synke ned paa sin gamle, bekymrede Faders Skuldre. Oldingen kysede hende dybt bevæget paa Panden.

„Min Søn,“ — afbrød han derpaa Tausheden — „Olga har lidt frygteligt for din Skyld. Hun er endnu ei stærk nok til, at bære den Lykke, der er bleven hende til Deel, ved at see dig igjen. Lad os derfor unde hende nogen Tids Ro, saa haaber jeg, vil hendes Mand igjen have vundet den fornødne Fatning.“

Herpaa befalede han Erka, Husets Amme, at blive hos hans Datter. Bladimir kysede sin Bruds Haand og fulgte derpaa Greven til hans Gemakker.

Olga blev siddende rolig, som en smuk Statue, med det stive Blik fæstet paa Jorden. Den gode, trofaste Erka, hendes Kjærligheds Fortrolige, forfærdedes

for sin unge Herseferindes stirrende Blik og spurgte hende bekymret:

„For Guds Skyld, hvad fattes Eders, min Frøken? Fæstligholder I paa denne Maade Eders Forlovedes Hjemkomst?“

„Min Forlovedes?“ — gjentog Olga gysende.

„Ja, Eders Forlovedes, hvem den hellige Niko-
laus har beskyttet i de blodige Feltslag, og som efter
atten Maaneders Forløb er vendt tilbage. Glæden var
altfor pludselig og har rystet Eders ellers saa stærke
Mand.“

„Glæden?“ — spurgte Olga, idet hun lod sin
Haand glide hen over Banden — „Ja, min Glæde
var uendelig stor, da jeg hørte Trompeternes Lyd, da
han hilste mig med sit Banner! Men da han nær-
mede sig til mig . . . Har han da virkelig forandret
sig, Erka?“

„Uden Tvivl!“ — svarede denne, forundret over den
ælsomme Tone, hvormed Olga ledsagede det sidste
Spørgsmaal til hende — „Hans Ansigt er blevet brunt
af Solen og Luften, hans Blik er ei saa blidt meer,
og hans Røst er bleven noget barsk. Men kan det
være Andet? Han har tilbragt hele atten Maaneder i
krigeriske Leire, han har staaet i den fjendtlige Ild og
Slagenes Bulder, — af, det er ei længer den Mand,
der kun drømmer om Kjærlighed; det er blevet en i-
blodige Farer hårdet Helt, som jeg neppe kan gjen-
kende!“

„Ja, kjære Erka!“ — svarede Olga med skjælvende Stemme — „men hans Blik er ei mere blidt som fordem; det forekommer mig frygteligt. Siig, at jeg tager feil, at jeg er en Taabe; thi der opstod en sælsom Tanke i min Sjæl, da jeg saae ham. Idet jeg ilede ham imøde, for at omfavne ham, gjenkjendte mine Dine ham rigtignok, men mit Hjerte bævede, og en Røst i mit Indre tilraabte mig: „det er ikke ham! Ak, og denne Røst troer jeg paa!“

„Frøken, Frøken!“ — udbrød Erka bestyrtet — „hvilken frygtelig Tanke! Og dersom det ei var Vladimir, hvem kunde det da ellers være? Der var kun een Mand i Verden, som kunde give sig ud for ham, og denne Eneste er den i et skrækkeligt Haandgemæng faldne Grev Wolonoski. Min Broder Kadur saae denne ædle Herre segne til Jorden ved Vladimirs Side; han saae, hvorledes Eders Forlovede med Sabelen i Haanden styrtede sig i de tykkeste Tscherkesserskarer og dræbte Mange, for at hævne hans Død. Og gav Vladimir Eder ei desuden Medaillonen tilbage?“

„Du taler Sandhed, Erka! Men min Gud, hvorfor troer mit Hjerte det ikke?“ — sagde Olga, uden ved disse Grunde ganske at befries fra sin dunkle Misstanke.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

En og Tredstydstyvende Aargang.

Nr. 3.

Løverdagen den 20de Januar 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Dlga,

eller Kjærligheds skarpe Blik.

(Sluttet.)

Efter en Times Forløb vendte Greven tilbage til Salen med Vladimir. Dlga overvandt sin Sky og rakte ham Haanden, men kunde kun hilse paa ham med et sørgmodigt Smil. Dymuntret herved begyndte Vladimir at fortælle de forskjellige Episoder af det tilendebragte Felttog; han talte med Beemod om sin Fætters Død. „Tilgiv mig, Dlga,“ — sagde han ved Enden af sin Fortælling — „om i min Lykkes Dage mangen Gang en Laare ruller ned ad min Kind. Woloski var mig en Broder, og jeg saae ham, min Broder, segne døende til Jorden.“

Dlga rørtes ved disse Ord, og hun glemte et Dieblif sin sælsomme Mistanke. Om Aftenen gjorde

Wladimir hende omme Bebreidelser for hendes Udfærd.

„Tilgiv, mig,“ — sagde hun — „jeg græd og klagede saameget, at jeg ei længere har Kraft til at være lykkelig.“

Da Olga omsider ikke længere kunde trække sig tilbage og heller ikke længere kunde opsætte sin Formæling, indesluttede hun sig en Dag i sit Værelse og skrev et Brev til Keiseren, som Erka hemmeligt besørgede til Drenborg. Derpaa traadte hun ind i Selskabsalen, hvor hun fandt sin Fader og Wladimir. Hendes Ansigt var blegt, men roligt, og man læste en fast, uroffelig Beslutning i hendes Dine; hun rakte sin Brudgom smilende Haanden.

„Om tre Uger“ — sagde hun blidt — „er Du min Egtefælle, Wladimir. Jeg betroer Dig mit Liv, og Gud vil give mig Tro og Lykke.“

„Først om tre Uger!“ — svarede Wladimir i en bebreidende Tone — „Al, dersom Du elskede mig, Olga, saaledes som jeg elsker Dig, saa vilde Du ikke udsætte det Dieblik længere, der skal forene os, som nær for evig vare blevne skilte fra hinanden.“

„Dersom Du tvivler om min Kjærlighed“ — svarede hun — „saa opløs det Baand, som knytter os til hinanden.“

Wladimir foer med Haanden over Panden, for at skjule sin indre Bevægelse; derpaa mumlede han i en dump Tone: „Jeg vil vente.“

Sørgmodig rystede den gamle Woronzoff paa Hovedet, men han taug; thi han mærkede, at hans Datters Willie var uroffelig.

Der henrandt fjorten Dage, og der var endnu kun een Uge tilbage, da kom den af Olga selv bestemte Dag. Mørk og taus broderede hun den sidste Blomst paa sit Brudeslør. Vladimir veg næsten ikke mere fra hende, men intet Kjærlighedens Smil forklarede hendes Afsyn, og Intet i Slottet tydede paa en forestaaende Glædesdag.

En Dag, Dagen før Formælingen skulde feires, sad den skønne Brud eensom og taus i sit Gemak, da forlangte en Courer i Keiserens Navn at indlades i Slottet. Vindebroen blev nedladt; en Rytter galopperede ind i Gaarden og overrakte den gamle Greve en Depesche. Pergamentet bar det keiserlige Segl og indeholdt de Ord: „Det forbydes herved Grev Woronzoff at feire sin Datters Formæling. Han har viebliffelig at begive sig paa Reisen, ledsaget af Grevinde Olga og Grev Vladimir, for saa snart som muligt at indtræffe i sit St. Petersborg, hvor Keiseren venter ham.“

Vladimir var af en anden Mening. Han bestormede Greven med Bønner, strax at feire Bryllupet og foregive, at Befalingen var indløben for sildig. Den gamle Russer, der var en tro Undersaat af sin Keiser og vant til Lydighed, tilbageviste dette Andra-

gende med Standhaftighed. Allerede efter nogle Timers Forløb blev den lange Reise tiltraadt.

Olga, der i sin Hermelins Kaabe lignede en Rose, som bryder frem af Sneen, sad tilligemed sin Fader i en Slæde, der var ledsaget af et stort Antal Tjenere til Hest. Vladimir red en smuk ukrainisk Hest og var mørk og urolig.

Da de havde naaet Kasan, var man paa Grund af den dybe Snee nødt til at fortsætte Reisen over den tilfrosne Wolga. Da Toget var kommet midtvejs paa Floden, blev dets Fortrav pludselig standset af en talrig Trop Uhlaner.

„Hvad betyder det?“ — spurgte Grev Woronzoff studsende.

„Jeg skal strax underrette mig om Marsagen til denne Standsning“ — sagde Vladimir.

Han sløi affted og besandt sig snart ligeoverfor Uhlanernes Anfører; ved Synet af ham blev han saa forskrækket, at han blegnede. Med skjælvende Haand greb han en Pistol og trykkede den af paa den Ubekjendte, men skød feil, da han ikke havde givet sig Tid til at sigte.

Idet han var i Begreb med at affyre en anden Pistol, gjennemboredes han selv af en Kugle, som kom fra en Uhlan, der holdt ved Siden af den Fremmede, i det samme Dieblif, hvori den gamle Greve kom med sin Datter til Stedet. Den Faldnes Folk vilde just, for at hævne deres Herres Død, styrte rasende ind paa

Uhlenerne, da et Blædesstrig, som Olga, der pludselig styrtede sig i den fjendtlige Anførers Arme, udstødte, forhindrede Kampen. Alle saae med Forbauselse paa det unge Paaes omme Omfavnelse.

„Det er ham, det er min Forlovede;“ — udbrød den elskende Pige. „Den Mand, som ligger død her ved mine Fødder, var en feig og forræderisk Mand og hed Wolonoski. Mit Hjerter havde ikke bedraget mig.“

Den gamle Greve nærmede sig nu Den, hans Datter kaldte sin Forlovede, og hans Dø og hans Hjerter gjenkjendte ham.

„Wladimir!“ — udbrød han.

„Ja, Grev, Woronzoff, Wladimir staaer for Dem!“ — sagde Olgas virkelige Brudgom — „Eders Søn er kommen tilbage! Keiseren selv har jeg min Helbredelse at takke for. Saaret og forladt laa jeg paa Balpladsen, da vendte Wolonoski tilbage, bibragte mig et Sabelhug endnu, rev Medaillonen fra mig og lod mig ligge som død. Da man endnu opdagede Livstegn hos mig, blev jeg paa Keiserens Befaling overgivet til de dueligste Læger, som dog imidlertid i hele to Maaneder mistvivlede om min Helbredelse og om at jeg atter vilde komme til min Forstand. Jeg vidste nok, hvilket Brug Wolonoski vilde gjøre af Medaillonen, og hvorfor han ønskede min Død: Han elskede Olga. Da mine Landskræfter vare vendte tilbage, meddeelte jeg Keiseren, af hvilken Marskalk Wolonoski

havde tragtet mig efter Livet. Det var omtrent paa samme Tid, som Olga's Brev underrettede os om, at Skurken, benyttende sig af sin overordentlige Lighed med mig, havde antaget mit Navn, men dog ikke var istand til at skuffe min Elskedes Hjerte. Da jeg endnu var altfor svag til, selv at tiltræde den lange Rejse, saa sendte Keiseren Eder Befaling til at komme til St. Petersborg. Han vilde selv paatage sig Wolonoski's Afstraffelse. Jeg havde imidlertid ikke Taalmodighed til at oppebie Eders Ankomst, og reiste bort. Riddingen er falden for en af mine Soldaters Kngle. Gud tilgive ham!"

„Min Søn!“ — udbrod den gamle Greve, idet han omfavnede den virkelige Vladimir — „tilgiv mig min Bildfarelse, der havde kunnet blive saa skrækkelig for os Alle!“

Man fortsatte nu Rejsen til St. Petersborg. Denne gang tillod Olga, at hendes Elskede satte sig i Slæden hos hende.

Wolonoski's døde Legeme blev begravet i Residentsen med alle militaire Hædersbeviisninger.

Keiseren behandlede den gamle Greve med megen Udmærkelse, og skjænkede den skjønne Olga sin fulde Beundring.

„Fred og Tilgivelse med den Døde!“ — sagde han — „Gud den Almægtige vil maaskee betragte Wolonoski's Daad i et mildere Lys og finde ham mindre straffskyldig, end vi stakkels Dødelige! — Hvad

dig angaaer, Vladimir, du, som er den Tappreste i vor hele Armee, saa ville vi ikke savne dig ved Hoffet, og om otte Dage ville vi undertegne din Egtteskabs Contract med Grevinde Woronzoff, der for Fremtiden skal være Kresdame hos Keiserinden." Og dette blev ogsaa Tilfældet.

Kresordet.

(Efter Illustrirtes Magazin.)

Maret 1808 bragte megen Ulykke over Tydskland. Napoleon nødtes ikke blot med at undertrykke National- og Frihedssandsen, saavel som enhver aandig Bevægelse hos Tydskerne, men han nødte dem endogsaa til at give Afkald paa deres skjønneste Nydelsler. Da han nemlig var kommen til den Overbeviisning, at han ikke var mægtig nok til at undertvinge det stolte England ved Vaabenmagt, indførte han det evig mindværdige Continental-System, i Følge hvilket alle Fastlandets Nationer maatte afbryde alt Samqvem med England, og al Handel med engelske Varer blev dem forbudt. Han lod ansætte Agenter i alle Søhavne og Handelsstæder, der erholdt Befaling til ikke at lade noget Skib indløbe i nogen af Continentets Havne, førend det havde godtgjort, at det ikke havde noget britisk Gods ombord.

For at kunne sætte dette System igjennem med streng Conseqvents, tog Napoleon sin Tilflugt til et

uforsvarligt Voldsmiddel. Han befalede nemlig, allevegne at oprette saakaldte Cassationsbureauer, og lod den Befaling udgaae til alle Kjøb- og Handelsmænd, paa en bestemt Tid til særegen ansatte Embedsmænd at aflevere alle de Forraad af engelske Colonial-, Allen- og Manufacturvarer, de muligen maatte være i Besiddelse af. De, som overtraadte denne Befaling, bleve truede med Formues- eller Legems-Straf, efter Omstændighederne ogsaa med Dødsstraf.

Enhver, der kjendte Napoleons og hans Creaturers jernhaarde Villie, ilede derfor med at bringe sine Forraad af engelske Varer, der ofte vare betalte med store Summer, til det anviste Sted, for at have den Fornøielse derfor, snart derpaa at see dem gaae op i Flammer. De paa denne Maade tilintetgjorte engelske Vareforraad have uidentviol beløbet sig til en Værdi af mange Millioner. Denne Forholdsregel blev især dybt beklaget af Fruentimmerne paa Fastlandet; thi fra denne Tid kunde de ikke mere gjøre sig tilgode med Kaffe eller faae saa meget som eet Stykke Sukker. I de fleste Familier förmørkedes derfor ogsaa den fordums lyse Horizont af tunge Uveirskyer, som havde mangen Ulykke i Følge med sig. Meest at beklage vare de Ægtemænd, som dreve Handel med saadanne Varer; thi de kom mellem en dobbelt Ild, og vidste ikke, om de skulde adlyde deres Koners Bønner eller Napoleons Befalinger. —

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 4.

Lørdagen den 27de Januar 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Wresordet.

(Fortsættelse.)

I en saadan fortvivlet Forfatning befandt sig ogsaa Kjøbmand Dieskau i N. Han var just vendt tilbage fra en Laugsforsamling, hvor Napoleons Befaling, at Kjøbmændene skulde stille sig ved alle engelske Varer indtil den mindste Rest, var bleven ham meddeelt, og hvor han, saavelsom Enhver, der hørte til Lauget, ved sit Wresord havde maattet forpligte sig til, samvittighedsfuld at efterkomme denne Befaling, og han var nu i Begreb med at træffe Anordninger til at tømme Lageret og at affende Varerne til Cassationsbureauet.

Imidlertid blev det ham vanskeligt, at udføre denne Beslutning med den vante Hurtighed. Hans Hjerte blødte, da han kastede Blikket i sine Bøger og der saae,

at Lageret først for nogle faa Dage siden var blevet fuldstændiggjort med en meget betydelig Varesendelse.

Die ska u var endnu en ung Mand paa 27 Aar, og havde først været gift et halvt Aar. Hensjunken i mørk Grublen sad han alene i sit Comptoir, holdt tankefuldt Hovedet støttet mod Haanden, og saae med ufravendte Blikke i een af de foran ham liggende Handelsbøger. Omfæder reiste han sig, foer med Haanden over den af Sved dryppende Bænde og gik mismodig, med bøiet Hoved frem og tilbage i Stuen med hurtige Skridt.

„Gud hvilket Offer!“ — sukede han. At maatte flæbe fire hundrede og tyve Centner gode, fortræffelige Varer af superfin Dvalitet til Baalet for Politifens eller vel endog for en Barbaris Egeninds Skyld, uden at faae Godtgjørelse, uden at faae den ringeste Erstatning derfor! Ved Gud! det er himmelraabende, saaledes at indskrænke Borgernes Frihed, at lamme en heel Nations Handelsvirksomhed! Hvorledes skal den redelige Mand da endnu bestaae, hvorledes skal man da endnu kunne opfylde sine Forpligtelser? og alle disse den herskesyge Corsicaners Krænkelser, alle disse hans skammelige Undertrykkelser finder det hæderfulde tydske Folk sig saa roligt i, som om det ikke havde Marv i Benene. Du tappre tydske Folk, hvor er din Energje, dit saa priselige Frihedssind blevet af? Neppe har dine Bønders Afhængighed faaet Ende, før du selv bøier Nakkens under et fremmed Herredømmes Nag, og lader roligt Kjærnen

af din Nation, den hæderlige Handelsstand, føre til Udelæggelsens Afgrund? Thi Kjøbmændene maae under saadanne Omstændigheder, naar Lykken ikke har velsignet dem med Rigdommens Goder, enten vorde Tiggere eller Bedragere; en tredie Udvei gives der ikke. Af, hvor lykkelig priser jeg dig, gode Fader, at du ikke kom til at opleve denne Rædsel. Hvor gjerne ønskede jeg ikke ogsaa, at kunne stige ned i den kolde Grav, for ikke længer at maatte være Vidne til den franske Boldsmands Umæsselser! Dog nei, jeg er, som alle Medlemmer af Handelsstanden, kaldet til at bestaae denne Prøvelse, som en Mand. Jeg har givet mit Ord paa, end ikke at beholde den mindste Rest af mine engelske Varer, og jeg vil handle som en Mand af Ord. Fire hundrede og otte og tyve Centner, og deraf skal der ikke blive eet Lod i mit Huus!"

„Hermann, for Guds Skyld, hvad vil du gjøre? — spurgte nu Kjøbmandens Kone, der ubemærket var traadt ind i Comptoiret, og havde hørt endeel af, hvad han havde talt ved sig selv.

„Hvad Pligten byder mig, Agnes! skille mig ved alle engelske Varer“ — var hans korte Svar — „Napoleons Befaling er idag bleven forelæst alle Laugets Medlemmer, og en streng Efterlevelse af dem bleven gjort dem til den helligste Pligt.“

„Og for denne Befalings Skyld vilde du virkelig være saa samvittighedsfuld at offere alle dine Forraad af Kaffe, Sukker, Kryderier og andre Varer, uden

endog kun at tage mindste Hensyn til mig og mine Fornødenheder? Hermann! Hermann!" — sagde Kjøbmandens Kone — „har du allerede saa snart glemt dine Løfter? Medens vi endnu vare forlovede, gav du mig den hellige Forsikring, at du vilde tilfredsstille alle mine Ønsker, give mig Alt, hvad jeg behøvede, ja, at du vilde bære mig paa dine Hænder, naar jeg vilde høre dit Ønske og give dig min Haand og mit Hjerte. Nu gjør jeg rigtignok, som du veed, just ikke store Fordringer. Men min kjæreste Nydelse er Kaffe, og den skal hverken du eller Keiseren berøve mig. Kaffen har jeg at takke for mit Liv, ligesom du har den at takke for, at jeg er bleven din Hustru. Min Moder har fortalt mig, at jeg en Dag havde faaet et Slags Stivkrampe; alle Midler, for at rive mig ud af denne tilsyneladende livløse Tilstand, havde ikke været til ringeste Nytte; der havde ikke strax været nogen Læge ved Haanden, og saa havde man i den Hjerteangst, man var stædt i, hældt mig en Skeesuld varm Kaffe i Munden, hvorved vieblikkelig min Livskraft og min Befindelse var vendt tilbage. Siden den Tid har jeg bestandig havt en stor Forkjærlighed for Kaffe. Ofte lod jeg de kosteligste Retter staae uden at røre dem og tog min Tilflugt til den vidunderlig kostelige Drif, der qvæger Maven, opliver Sandserne og giver det standsende Blod ny Virksomhed. Ja, min Tilbøielighed til Kaffe var saa stor, at min Moder ofte for Spøg yttrede, at jeg engang maatte ægte en Kjøbmand, bare for Kaf-

jens Skyld. Dette min Moders Raad har jeg ogsaa fulgt, og nu skulde jeg paa eengang give Affald paa min Yndlingsdrik, for en mægtig Herster, fordi de Franskes Keiser vil have det? Aldrig."

„Men, min Gud, Agnes, hvad vil du gjøre?"

Jeg vil skjule saa Meget, jeg kan skjule. Naar en Mand har Ret til, ustraffet at turde tillade sig at gjøre innskærpende Indgreb i Familielivets Sæder, saa maa den anden Part ogsaa have Lov til at turde begaae et lidet Underfløb!"

„Men overvei vel," — svarede Kjøbmanden — „at jeg har givet mit Ord paa, ikke at beholde et Gran tilbage deraf, og, for at undgaae en mulig Ulykke; agter jeg ogsaa at holde mit Løfte. Eller troer du, at man vil forlade sig paa tydske Borgeres Ord, at man ikke snarere vil udsende Speidere, for at lade enhver Krog i deres Huse gennemsnuse? Du kjender den Straf, der rammer Enhver, der kunde tillade sig ikke ubetinget at adlyde den keiserlige Befaling."

„Men jeg skal dog nok overlifte hine Støvere" — sagde Kjøbmandens unge Hustru med Bestemthed — „Som du veed, befinder der sig mellem vort Huus og Naboens paa hvire Haand et huult Rum, der indesluttes af de tvende Huses Mure, og er saa bredt, at en Mængde temmelig tykke Sække mageligt kunne hisses ned der, og der paa det tryggeste kunne ligge skjulte for ethvert Speidervie. Her skal du lade endeel af dine Varer nedscænke. Paa den Maade kan jeg stille min

Kaffetørst, og du, naar Afspærringsystemet, der vel ikke er beregnet paa at skulle vare evigt, er ophørt, gjøre en fordeelagtig Handel dermed. Thi man kan forudsee, at disse Varer da ville vorde betalte med uhyre Priser.

„Det er nu altsammen ret godt og snu beregnet; men, som jeg allerede flere Gange har gjort dig opmærksom paa: jeg har givet mit Vresord til Pant paa, samvittighedsfuldt at aflevere Alt, indtil den ringeste Bagatel, og det, skulde jeg troe, maatte foranledige dig til, at afstaae fra din Begjæring. Eller troer du, at jeg for din Kaffelysts Skyld vil undlade at gjøre min Pligt, at jeg vil give efter for dit Onske og blive til en æreløs Skurk? Vil du, at Gadedrengene skulde pege Fingre ad mig, og raabe efter mig: „See, der gaaer han, som gav sit Vresord paa, ikke at stjæle, men sildigere har han dog stjaalet.“ — Agnes, gode, dyrebare Agnes, kan du ville, at jeg skal synke saa dybt, at jeg skal blive til Spot for Folk? Kan du ville, at mit Huses pletfrie Rygte skal brændemærkes, at mit Hoved for evigt skal bedækkes med Skændsel? Kan du, uden at rødme, vandre ved en Mand's Side, der har forffjertset sine Medborgeres Agtelse og Tillid? Siig mig, kan du det?“

„Hermann, hvorhen føre dine heftige Ord dig! Du skaber dig jo, som om Spørgsmaalet her gjaldt den evige Salighed. Jeg seer dette Forehavende med andre Dine. Jeg vil blot, at du skal skjule en Deel af din retmæssige Eiendom, og deri er jeg ikke i Stand til at

see nogen Forbrydelse. Kaffe maa jeg have; det er et Styrkningsmiddel for min svækkede Helbred, og Suffer maa jeg ogsaa have, fordi det er bestemt til at forsøde os Fruentimmer Livet. Jeg spørger dig derfor, vil du skjule endeel af disse Varer i hiint Gjemmested?"

„Nei!“ — gav Dieska u bestemt til Svar.

„Godt, saa gjør jeg det; og jeg vil see Den, der for min Eiendoms Skyld vil sigte mig for Bedrageri. At adlyde Kongen og Dyrigheden er alle trofaste Undersaatters Pligt; men at Konge og Dyrighed vilkaarligt skulle skalte og valte med deres Undergjøvnes Eiendom, det skriver Paulus ikke Noget om. Derfor skal Napoleons Magt heller ikke afholde mig fra, at udføre mit Forehavende.“

Med disse Ord forlod hun Comptoiret, og kort efter var hun, understøttet af Pigen, paa Husets Loft, isærd med at nedsænke hele Sække fulde af Kaffe, Suffer og Kryderier i hiint skjulte Rum. Næsten Halvdelen af hendes Mand's Baresforraad havde hun forstaaet at skaffe derned, og da hun var færdig med sit Smuglerarbejde, lagde hun Brædder over Abningen, stillede Kasser og Kister derpaa, saa at selv det meest vøvede Die her ikke var istand til at bemærke noget Spor af skjulte Varer. Hun smilte selvtilfreds over, hvad hun havde gjort, paabød Pigen endnu engang dyb Tausshed og forlod herpaa med tilfreds Hjerte det Sted, hvor hun havde udført denne List. Morgenen efter bleve de øvrige Varer afleverede til Cassationsbureauet, hvorfra

de fort efter tilligemed flere andre bleve transporterede til en rummelig Plads udenfor Byen og opbrændte i vedkommende militaire og civile Autoriteters Paasyn.

For at fjerne enhver Mistanke, at ville beholde Noget tilbage, fra sig, havde Dieskau, uden selv at være tilstede, givet sine Folk den Befaling, at aflevere alle de Varer, der foresandtes, til Cassationsbureauet og at lade sig give Dvittinger for Modtagelsen. Dvittingeringen lød paa kun to hundrede og fem og firfjendstyve Centner. Han skjælvede ved Synet af denne ringe Opgivelse; thi der var ingen Tvivl om, at hans Kone havde skjult Resten. Da derfor de sammenbragte Vareforraad hurtigt vare tilintetgjorte, faldt der ham en tung Steen fra Hjertet. Han blev roligere. Men denne Rolighed skulde kun være af kort Varighed; thi snart udbredte sig den Efterretning, at Politisoldaterne havde faaet Ordre til, strengelig at undersøge Kjøbmændenes Huse og Varelagere, og at de allerede havde begyndt med denne Undersøgelse hos En og Anden, uden at have fundet Noget. Tillige erfarede man, at der blandt disse Politisoldater var en vis Person, der hed Winzer, en sand Støverhund, der stak sin Næse i enhver Krog, en Adfærd, man saa meget mere undrede sig over, som han var fød og opdragen i denne By.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 5.

Løverdagen den 3^{die} Februar 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Wresordet.

(Fortsættelse.)

Denne Tidende forvoldte Kjøbmand Dieskau navnløse Dvaler. Han havde intetsteds No og ilede til sin Kone. I den heftigtbevægede Stemning, hvori han befandt sig, tilraabte han hende i en fortvivlet Tone: „Kone, Kone! Du kommer bittert til at angre, hvad du har gjort! Man er allerede i Færd med at undersøge alle Kjøbmændenes Huse; det er ude med os; belav dig derpaa!“

„Hvor forsagt du dog er, Hermann!“ — svarede Konen, for at trøste sin Mand; men i Grunden var hun selv meget ilde stemt. Hun var imidlertid klog og skjulte sin Uro, saa godt hun kunde. Men hendes Mand forstod ikke den Kunst at beherske sig selv. Da hun derfor frygtede, at hans ængstelige Væsen

i de til Undersøgelse udsendte Mænds Nærvarrelse let skulde kunne robe ham, saa raadede hun ham til, at ride sig en Tour i Omegnen og vende tilbage om Aftenen, naar Alt var forbi. Han fulgte hendes Raad, og ønskede, idet han tog Afsted med sin Kone, at Undersøgelsen maatte gaae lykkelig for sig.

Det varede ikke længe, inden de Mænd, der havde faaet det Hverv at anstille Undersøgelsen, virkelig ogsaa indfandt sig. De var forsynede med lange Stænger, der paa den ene Ende vare beslaaede med spidse Jernpigge. Kjøbmandens Kone modtog dem tilsyneladende venligt, men hendes Hjerte bankede høit, da hun saa, hvor skaanseløst de gik tilværks. Der blev vendt op og ned paa alle Gjenstande i Huset; Klæder og Senge bleve visiterede, Bræderne i Gulvene opbrudte, enhver Rejne i Muren fra Kjelderens op til Mønningen nøiagtig gjennemsnuset. Under saadanne Omstændigheder kunde hint Gjemmested aabenbart heller ikke forblive skjult. Kjøbmandens Kone blev uroligere og uroligere, jo nærmere man kom Stedet. Endelig bleve ogsaa Kasserne og Kisterne fjernede fra det mistænkelige Sted, og de Brædder, der vare lagte derover, ryddede tilside.

„Hold op! hold op!“ — udbrod nu Kjøbmandens Kone, der i sin Angst ikke kunde tie længer, rev en værdifuld Guldkjæde af Halsen, og trykkede Winzer den i Haanden — „Der, tag den for Jeres Umage, og tænk, at I nu fuldkommen har opfyldt Eders Pligt!“

Men Mændene forstod, ikke, eller vilde ikke forstaae dette Bink; de studsede og svarede, at det, under Straf af at sættes fra deres Embede, var dem paalagt, ingen Foræringer at modtage. Det var deres Pligt at søge paa det nøiagtigste. Derpaa tog Winzer sin med Jern beslaaede Stok og stødte den mod det med Varer fyldte Rum. Hans Ansigt straaede af djævelsk Glæde.

Kjøbmandens Kone bedækkede sit Ansigt med begge sine Hænder, udrev sit smukke blonde Haar og jamrede høit over sin ulykkelige Skæbne. Men uden at ændse hendes Smertesudbrud, sagde Winzer til sin Ledfager: „Broder, her gjør vi en herlig Fangst! Derved vil det blive os muligt, at retfærdiggjøre den os af vore Foresatte skjænkede Tillid. Brugeligere Mennesker havde de i Sandhed ikke kunnet finde. Kom, læg Haand paa Værket!“ — Hans Ledfager adlød Opfordringen.

Ifke uden Besvær fik man Vareballerne frem for Dagens Lys, og lod saa en Bogn komme, for at transportere dem bort.

Disse Mænds lange Ophold i Kjøbmand Dieskaus Huus havde imidlertid allerede vakt et Slags Opsigt. En stor Skare Nysgjerrige havde derfor samlet sig, som stode udenfor og gabede paa Huset, og undertiden gjorde sig Luft mod det forhadte System ved haanlige Udraab. Endnu mere steg Larmen, da den Efterretning udbredte sig, at man havde foresundet en Mængde skjulte Varer. Der skete et formeligt Opløb. Menneskemasser, der for det meste bestode af Folk, der hørte til den laveste Stand,

prøvede paa med Magt at trænge ind i Huset og at fordrive Spionerne derfra. Men snart viste sig en Afdeling af Byens gamle Militair og forjagede den. Med den Bogn, man vilde læsse Barerne paa, kom tillige en Commissair, for behørigt at protocollere alt denne Sag Bedkommende. Dieskaus Kone modtog ham temmelig fattet, og da han spurgte efter Husets Chef, sagde hun med fast Stemme: „Min Herre! Jeg alene er den Skyldige, som har vovet at overtræde Keiserens Befaling; min Mand er uvidende om Alt. Jeg har ikke troet at begaae nogen Forbrydelse, da jeg skjulte endeel af min Eiendom for Røvernes Hænder. De seer Sagen muligen fra et andet Synspunkt. Men da jeg ikke har isinde, at gjøre min Skæbne afhængig af den franske Tyrans Naade, saa agter jeg selv at berede mig den. Vær selv Bidne dertil, og siig til Napoleon, at en tydsk Kvinde ikke skjælver for hans Magtbud, saalænge hun endnu har Mod til at døe for sin egen Haand!“ Idet hun sagde disse Ord, viste hun Commissairen et lille Glas, der var fyldt med den stærkeste Gift, og som hun tømte i et Nu. Commissairen, paa hvem dette synlig gjorde et heftigt Indtryk, var menneskekjærlig nok, til strax at sende efter en Læge; men, da han kom, var det unge Liv allerede udslukt, og da et Dieblif efter Kjøbmanden ogsaa kom hjem, fandt han et af Gift opsvolnet Lig.

(Fortsættes.)

Theodor Schorn.

Extract

af

fjerde Quartals Regnskab 1848,

for

det forenede Underrettelseres Selskab.

Indtægt.

	Rbb.	ß.
Beholdning fra forrige Quartal, Revisorer iheregnede	2791	8
A. Ugentlige Indtægter for Ugebladets 60de Aars- gang Nr. 40 à 53 incl.	1033	46
B. Renter af 100000 Rbb. i kongl. Obligationer à 4°/_o p. A. for 6 Dyr til 11te December 1848 ÷ Rigsaffærens fradraget....	1833 Rbb. 32 ß.	
Dito af ÆSt. 4800 for 1/2 Aar til 31te September 1848 af 3 ^o / _o bankfængsel Obligationer	616 — 30 —	62
C. 1. Contingent for 3de & 4de Quartal 1848.....	2255 Rbb. 52 ß.	
2. Det kongl. Hofes Gæver	100 — —	52
D. Raans Yffreling i 4de Quartal 1848	150 Rbb. = ß.	
E. Et anvist men et modtaget Raan for.....	10 — = —	
En dito Pension til en af- bød Gæst som ikke er ud- betalt og derved taget til Indtægt	160	=
	Rbb. 10319	72

Udgift.

	Rbb.	ß.
1. Pensioner for 4de Quartal 1848: Til de sædvanlige Pensionister	1060 Rbb. = ß.	
Pensionister for det Drottske Regat	44 — = —	
Dito for Caroline-Regat.	25 — = —	
Udv-Rente	50 — = —	
	1179	=
2. Rønninger for 4de Quartal d. A.	500	=
3. Generelle Indførsninger.....	127	68
4. Ugebladets Ervning med Papir m. m....	192	=
5. Uerholdelige Contingenter affærene med....	34	12
Restancer af udfærdie ei endnu indfærdie Swits- teringer: for Raan.....	250 Rbb. = ß.	
for Contingent	359 — 78 —	
	609	78
Endo Beholdning i Spara- kasten	6000 Rbb. = ß.	
og Contant.....	1677 — 10 —	
	7677	10
	Rbb. 10319	72

Sjæebanken den 31te December 1848.

Overensstemmende med den førte Control.

J. Borgen.

J. Garbrecht.

G. Clausen.

G. Primon,

Raæfærr.

Carl G. Groth.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 6.

Løverdagen den 10de Februar 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Resordet.

(Slutning.)

Saa overilet denne Konens Beslutning end var, saa befriede den dog hendes Mand fra al videre Straf. Men dette hans Hustrues pludselige Dødsfald havde imidlertid rystet ham saa heftigt, at han snart efter hensank i et Slags stille Vanvid, hvorfra omsider en blid Død udfriede ham.

Men hiin sørgelige Begivenhed, der havde foranlediget saa stor Ulykke, havde gjort et uudslettelig dybt Indtryk paa alle Stadens Beboere. Winzer, der især havde udmærket sig ved at udspionere skjulte Varer, og blev betragtet som Ophavsmanden til Ulykkestilfældene i det Dieskauske Huus, var ikke ganske uden Formue, og blev, sandsynligviis i Folge sine Seltegjerninger, sildigere i samme By forfremmet til

en for hans Forhold temmelig hæderlig Post. Endstjøndt hans moralste Adfærd var af en saadan Art, at den ikke gav mindste Anstød, saa kunde man dog aldrig glemme hans utidige Tjenesteiver under Continentalasspærringen. Han blev en Gjenstand for almindelig Foragt. Ingen gad omgaaes med ham, Ingen arbeidede for ham, saa at han maatte lade alle sine Nødvendigheder komme andetsteds fra. Man flyede ham som Pesten. Selv mange Aar efter hiin Begivenhed turde han ikke lade sig see paa noget offentligt Sted. Enten forlode de Tilstedeværende Bærelset, naar han traadte ind i det, eller de forhaanede ham saa længe, indtil han af sig selv gik sin Vej. Denne almindelige Foragt gik endog over paa hans Born. Der indfandt sig ingen Friere til hans Døttre, og en af hans Sønner, der havde nedsat sig i en borgerlig Haandtering, maatte af Mangel paa Kunder, allerede efter kort Tids Forløb gaae tilgrunde. Den offentlige Menings Magt yttrede sig selv endnu ved hans Død, idet, med Undtagelse af hans Paarværende, ingen af hans Medborgere ledsagede ham til Graven; man bar ham derud som en af Gud og Menneffer Forladt, og Dagen efter hans Begravelse fandt man paa Graven henlagt en Halmfrands, hvori var indstuffedet en Seddel med nogle Linier, der haanligen betegnede ham som En, der under Franskmændenes tyranniske Tryk havde solgt og forraadt sine Medborgere.

. Tyrkisk Fanatisme.

(Efter Illustrirtes Magazin.)

I Staden A , som den tyrkiske Regjering i Conventionen af 1834 aftraadte til Rusland, boede Scheri=Bey, en Søn af den forrige Behouzil (Gouverneur). Han var kun 16 Aar gammel, da Russerne toge hans Fødeby i Besiddelse; men hans Fader, der var død i Fængselet i A m p a , havde allerede indpræget ham sit Had til sin Troes og sit Fædrelands Fjender. Ved den Leilighed gav Unglingen de Følelser tilkjende, der ledsagede ham; men uagtet dette glødende Had, maaskee ogsaa just paa Grund deraf, forblev Scheri=Bey i A . Han var bleven dandsende Derwisch, et Slags tyrkiske Munk, som bede, medens de med forsviis udstrakte Arme og opadvendte Blik dreie sig raast om paa Hælene. Unglingens ulykkelige Lod, hans Fromhed og hans Religionsiver havde forskaffet ham de orthodore Musselmænds Agtelse og Tillid, og, hvor de mødte ham, boiede de sig ærbødigt for ham.

Mod Enden af Aaret 1840 nærmede den unge Mand sig Russerne og søgte at vinde General Grabbes Belvillie, der førte Overbefalingen over det russiske Armeecorps i hine Egne. Denne pludselige Forvandling var saa meget meer paafaldende, som Scheri merette holdt Gianral Grabbe, en Mand af store Fortjenester og udmærket personligt Mod, for den Færligste blandt alle Gieurer (Bantroer), og flere Gange

med indædt Kaseri havde erklæret, at, naaar fun denne General ikke var, da vilde Musfelmændene med Lethed slaae Russerne og atter kunne bringe Landet under Storherrens Herredømme.

I Dvereensstemmelse med det af Russerne antagne System behandlede General Gr a b b e Religionens Tjenere, der i hine Egne udøve stor Indflydelse paa Befolkningen, med den største Forekommenhed, og modtog derfor ogsaa Dervischen paa det venligste, medens denne, naar Generalen kom til Byen, altid afslagde ham et Besøg, for at bevise ham sin Uerbødighed.

Enskjændt General G r a b b e sædvanlig opholdt sig i sit Hovedkvarter, stod han dog i et fortroligt Forhold til en ung Kone i A., ved Navn E s m a K a r l a D h l u, Enke efter en armenisk Jøde. Hvergang han begav sig til A., tog han ind hos den skønne Arme-
nierinde, og der kom da ogsaa S c h e r i = B e y, for at bringe ham sin Hyldest.

Dette var snart blevet almindelig bekjendt i Byen, og Almuen, der altid troer det Værste først, yttrede offentligt, at S c h e r i var en Ureløs, en Espion, der havde kastet sig i Armene paa Russerne, en Hylker, der misbrugte sit hellige Klædemon, til saameget des lettere at kunne forraade og sælge sit Fædreland og sin Tro til Fjenderne. Denne Anskuelse gjorde sig snart saa gjeldende, at Imanen var nødt til at nægte S c h e r i Adgang til Moscheen. S c h e r i besværede sig derover, men man bemærkede tillige, at han blev mere vranten,

skjøndt han fortsatte sin Levemaade paa sin vante Viis.

I Begyndelsen af September hed det sig i A., at General Gr a b b e med det Første vilde komme, og man forberedte sig derfor til at give ham, som af Keiseren var bleven hædret med en Orden, en glimrende Fest. S c h e r i = B e y svarede de russiske Dfficerer, som meddeelte ham dette, at ogsaa han havde ifinde, at bisvaane den Fest, man foranstaltede til Ære for hans Belgjører og Beskytter.

S c h e r i = B e y anskaffede sig en overordentlig smukt scherkesk Hest, tog Afsted med Kone og Børn, forsynede sig med en betydelig Sum Penge og begav sig alene paa Veien til Wed = K a s a r, Stapelpladsen for alle kostbare Varer fra M e k i k a, A n t i o c h i e n, A l e p p o og K a i r o. Idet han tog Afsted med sin Hustru, hørte man ham adskillige Gange gjentage:

„Jeg gaaer for at hente en Foræring, dog ikke til dig, ikke til vore Børn, ikke til mig eller Mine!“

Den femtende September, den til General Gr a b b e s festlige Modtagelse berammede Dag, var S c h e r i = B e y ankommen paa Torvet i A. Det Støv og Skum, der bedækkede hans Hest, vidnede om hans tilfomme Ridt. Uden at stige af ved sit Huus, red han umiddelbart til G e s m a s Bolig, hvor Generalen for nogle Dieblif siden var ankommen. Som sædvanligt, traadte S c h e r i uhindret lige ind i det Bærelse, hvor Generalen befandt sig, og nedlagde her en stor Pakke, han havde bragt med sig, med de Ord:

„Mægtige Feltherre! Her bringer jeg dig Indiens kosteligste og fineste Varer; modtag dem til Foræring, og Gud beskytte Dig i dette som i det tilkommende Liv!“

Den unge armeniske Enke og de Qvinder, der fandt sig hos hende, toge strax fat paa Pakken, som Scheri havde lagt paa et Bord. Da de havde aabnet den, stode de ganske henrykte for de pragtfulde Kaschemirshawler, som de fandt deri. De beundrede deres Fiinhed og Skønhed, kastede dem om Halsen og priste dem efter Fortjeneste. Scheri blev imidlertid staaende som ligegyldig Tilskuer; dog kastede han sit Blik paa Generalen, for at nøde ham til selv at overtøye sig om sine Shawlers Fortræffelighed.

„Betragt og besol selv disse Shawler, General!“ — sagde Scheri — „og Du vil da føle den fineste Bævning under Dine Fingre.“

Tre Gange og med en vis Utaalmodighed gjentog Scheri denne Opfordring.

(Fortsættes.)

Husitternes Tromme.

Da Ziska havde mistet begge sine Dine, svor han den katholske Læres Præster fordoblet Hævn: han lod alle dem, der i forskjellige Træfninger gjordes til Fanger, føre frem for sig, besolte deres Hoveder, og,

hvor han fandt en Skaldepande, slog han det ulykkelige Offer ihjel med en tung Hammer, saa at han, aldeles blind, skal have dræbt flere end tusinde Mennesker. Da Husitternes Anfører skulde til at døe, forordnede han i sin sidste Villie, at de efter hans Død skulde slaae Huden af hans Legeme, gjøre en Tromme af det tilberedte Skind, bære den foran Hæren og røre den, hvergang de gik i Kamp mod deres Læres Fjender.

Denne Tromme skal siden være bleven gjemt i Slottet i Alt-Bunzlau, og Overtroen fortalte om den, at, naar der forestod Bøhmen Krig, Pest eller lignende Ulykke, havde denne Tromme begyndt at hvirvle af sig selv. Hvergang dette skete, maatte Slotsherren melde Saadant for Borggreven i Prag, for at man kunde føie de fornødne Anstalter mod alle ulykkelige Tilfælde.

Anekdoter.

En Englænder befandt sig paa et Privatbal i Paris. Bærtinden, som saae ham gaae op og ned i Dandsesalen, nærmede sig til ham og spurgte ham: „Danser De ikke, min Herre?“ —

„Jo, det gjør jeg rigtignok“ — svarede den forlegne Englænder — „men kun, naar jeg er alene.“

„Jeg har her den Ære at forestille Dem min Kone og min Datter“ — sagde en underordnet Embedsmand, idet han forestillede dem for en Hofraad — „den Yngste af dem er min Datter.“

En allerede gammelagtig Mand, der var bekjendt for sin Forsængelighed, bar Baryk; men Barykken var gjort saa stuffende godt, at Enhver maatte holde for, at det var hans eget Haar. — Engang besandt han sig i et Selskab, hvor ogsaa en bekjendt Spottefugl var tilstede, som tilfældigviis vidste, at disse smukke Haar ikke var voret paa Mandens egen Grund. Han besluttede derfor at gjøre ham latterlig, og begyndte først med, hvilligen at rose hans deilige Haar, en Lovtale, Manden tog for god Mynt, og som han besvarede med den Forsikkring, at han ogsaa anvendte stor Omhu paa at conserve sine Haar. —

Lidt efter traadte Spotteren hen imod ham og sagde: „De maa tilgive, jeg har væddet om 5 Ducater, at De ikke bærer Baryk, jeg har uden al Tvivl vundet.“ I det Samme snappede han, inden Manden vidste et Ord af det, Barykken af ham, og holdt den til Alles Forbauselse over det skaldede Hoved.

Fortørnet og skamfuld over sin Situation, tog den stakkels Fornærmede nu Spotteren fat i Haarene og rustede ham saa kraftigt, at han skreg himmelhøit; derpaa sagde han meget høflig: „Jeg beder ligeledes om Forladelse, jeg havde væddet om 10 Ducater, at De bar Baryk; jeg seer nu, vi har desværre begge tabt.“ —

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 7.

Løverdagen den 17de Februar 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Mandagen den 5te Marts d. A., Eftermiddag Kl. 6, agtes en Repræsentantsforsamling i Selskabet afholdt i Hviesterets Forsal paa Brindsens Palais ved Frederiksholms Kanal bag Slottet, hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 6te Februar 1849.

J. Garbrecht.

E. Clausen.

D. Borgen.

Carl S. Groth.

Bekjendtgjørelse.

I Slutningen af Marts Maaned d. A. vil en Repræsentantsforsamling blive afholdt for at foretage Valg paa nye Repræsentanter, ifølge Lovenes § 31. Tiden vil nærmere blive bekjendtgjort.

I Henhold til Lovenes § 34 undslader man ikke at anmode Selskabets Medlemmer om at indkomme med Forslag i saa Henseende; hvilke bedes afleverede i Bogholder=Contoiret, Nørrevold Nr. 166, 1ste Sal, inden 14 Dage fra Dato.

For at completere Medlemslisten meddeles ifølge Lovenes § 35 en Fortegnelse over Til- og Afgangen blandt Selskabets Medlemmer siden den nye Medlemslistes Trykning i f. A.

Første Classification.

Indgaaede:

- Albrecht, J. M., Politiebetjent.
- Barck, M. W. N., Commercesecretairs Datter.
- Bayer, J. H. M., Toldassistent's Enke.
- Christensen, S. A., Opsigtsbetjent.
- Jilsoe, A. P., Politiebetjent.
- Kammann, A. C., Toldbetjent's Enke.
- Kursch, H. C., Weipiqueurs Enke.
- Nielsen, J., Portner ved Fr. Hospital.
- Schram, F. F., Postbud.
- Thorberg, F. J., Contoirist.

Udgaaede eller døde:

- Black, C. A., Paszkriver.
 Christiansen, Cancellist.
 Delbanco, Cancellieraads Enke.
 Gjeding, Havnecontrollours Enke.
 Hoyer, C. F., Bud.
 Høyriis, Bankassistent's Enke.
 Jacobsen, Statsraads Enke.
 Jensen, Veedfogeds Enke.
 Klein, Tæller i Banken, Enken.
 Koch, J., Jomfrue.
 Lauritzen, K. C., Madam.
 Lenczewig, Theatercontrollours Enke.
 Mariager, Controllours Enke.
 Meyer, Capit. og Soldassistent's Enke.
 Mortensen, Dvarantainemesters Enke.
 Møller, Havnefogeds Enke.
 Petersen, J., Schveizer ved Theatret.
 Schmidt, C., pens. Soldassistent.
 Thomsen, T., Revisor.

Anden Classification.

Udgaaede:

- Barth, W. H., Syngelærer.
 Engell, A. C., Skolelærer.
 Gether, J. A., Organist.
 Heldt, J. P., Skolelærer.
 Jacobsen, T., Kammerraad og Læges Datter.

Rassen, C. L., Musikk lærer.

Quistgaard, M. P. C. C., Institutbestyrers Datter.

Schiemann, D. P., Musikk lærer.

Thorlakson, Grimur, Dentist.

Udgaaede eller døde:

Friedenreich, J., Jomfrue.

Marckmann, J. W., Pastor.

Rissen, Statsraads Enke.

Salicath, Provst, Enke.

Schmidt, J., Professor.

Tredie Classification.

Indgaaede:

Ammundsen, J. B., Fyrværkers Datter.

Dehn, A. D., Hoboist.

Gronemann, C., Hoboist.

Jensen, J., Skibstømmer ved Holmen.

Bater, J. M., Hoboist.

Udgaaede eller døde:

Heininge, Commandeersergeant.

Mylius, P., Premierlieutenants Datter.

Würzen, Obersts Enke.

Fjerde Classification.

Indgaaede:

Benzen, C., Kjøbmand og Bogholders Datter.

Bjerring, Handelsfactors Datter.

- Christensen, L. P., Urtefræmmer.
 Collin, P. L., Klædehandler.
 Esfieldsen, N., Klædehandler.
 Fønnesbeck, M. P., Meel- og Grynhandler.
 Fønnesbeck, C. M., Urtefræmmer.
 Guldberg, J. C., Grossferers Datter.
 Hamborg, N. A., Handelsbogholder.
 Jensen, J., Høker.
 Johansen, M., Urtefræmmer.
 Jørgensen, A. C. M., Urtefræmmers Enke.
 Meyer, A., Klædehandler.
 Petersen, D., Contoirist.
 Schleisner, C., Modehandler.
 Schmidt, Porcellainshandler.
 Schou, M. C., Mægler.
 Simonson, J. C., ved et Glas-Udsalg.
 Smith, M. D., Styrmands Datter.
 Smith, S. C., Styrmands Datter.
 Thaning, J. A. C., Baremægler.
 Thorup, W. C., Kjøbmand.
 Wanscher, W., Papiirhandler.
 Wiegel, J. A., Hørfæmmer.

Udgaaede eller døde:

- Beeken, Hofboghandlers Enke.
 Busch, L., Kjøbmand.
 Dohler, Viinhandlers Enke.
 Godsche, forhen Kjøbmand.
 Haagenzen, J., Madame.

Heegaard, Ijenfræmmers Enke.
 Holm, H., Klædehandler.
 Jeppesen, M. S., Skipper.
 Jøsfjord, C. C., Madame.
 Knudsen, Madame.
 Kørner, Marschandiser.
 Lange, H. C., Kasserers Enke.
 Lihme, J., Kjøbmands Datter.
 Nielsen, T., Høfers Enke.
 Nørregaard, Grossferers Enke.
 Riich, C. S., Jomfrue.
 Top, A., Capitain og Grossferer.
 Drgaard, Chinacapitains Enke.

Femte Classification.

Indgaaede:

Almind, G. F., Kof.
 Hansen, P. H. G., Værtshuusholder.
 Jacobsen, C. S., Mechanicus.
 Kaarsgaard, A. C. W., Dhandler.
 Marcusen, Theeffjænker.
 Rasmussen, Mechanicus.
 Thaarup, Tracteur.
 True, Værtshuusholders Datter.

Udgaaede eller døde:

Abrahamsen, A., Cigarfabrikør.
 Jacobsen, Madame.

Sjette Classification.

Indgaaede:

Ballin, S., Decarteur og Farver.

Bang, P. C., Kunstdreier.

Behrensen, J., Skrædermester.

Bergenholtz, P., Skrædermester.

Bjørn, C., Naalemagersvend

Brochmeyer, C. H. L., Kleinsmedsvend.

Bruun, P., Bødkersvend.

Bryde, D. B., Bødkersvend.

Cardosa, B., Skrædermester.

Fasting, J. C., Instrumentmager.

Gasmeyer, K., Snedkers Datter.

Gjensmann, C., Kleinsmedsvend.

Gravesen, Overskjarermester.

Halberg, T. A., Møllers Datter.

Herold, G. D., Bager.

Hultmann, C., Smed.

Højbye, N. M., Hattemagersvend.

Høygård, J. H. W., Snedker.

Høygård, M., Snedkers Datter

Jacobsen, J. J., Skomager.

Jennerich, J. C., Muurmesters Datter.

Johansen, A., Skomager.

Juul, J. M., Skræders Datter.

Lindqvist, D., Malersvend.

Lorenzen, M., Skræder, forhen Bud i Selskabet.

Lorenzen, W. D., Tvimagers Datter.

Meyer, G. G., Bærkgesell og Smedker.
 Ney, A., Skræder.
 Rasmussen, P. G. F. W., Skræder.
 Reenberg, L. A., Guldsmedsvend.
 Ryckmann, G. F., Skræder.
 Trier, S. S., Smedemester.
 Winther, F., Skomager.

Udgaæde eller døde:

Almind, Lysestøbers Enke.
 Brønning, Hof=Bogbinders Enke.
 Glasen, N., Skomager.
 Dømler, Guldsmed.
 Cegeroed, Lieut. og Muurmesters Enke.
 Hansen, P., Extraskriver.
 Hoppensach, Barykmagers Enke.
 Jørgensen, G., Guldsmed.
 Kruse, A. M., Maler.
 Lehmann, A. M., Blikkenslager.
 Levy, J. A., Skræder.
 Løbeber, Skomagers Enke.
 Luno, B., Bogtrykker.
 Lydervahl, Guldsmeds Enke.
 Milo, J. T., Bogbinder.
 Nielsen, J., Malers Enke.
 Petersen, N., Skomager.
 Rasmussen, F., Skomager.
 Roberth, Bogbinders Enke.

Rohmel, A. M., Snedker.
 Røed, Capit. og Garvers Datter.
 Schmidt, A., Sadelmager.
 Schrøder, J., Snedker.
 Schrøder, G. B., Uhrmager.
 Selin, Madame.
 Svardalin, Malers Enke.
 Svendsen, H., Rebflager.
 Soegaard, Barykmager.
 Thostrup, G., Skomager.
 Tofte, A., Lindevæver.
 Vaagen, J. A., Malers Enke.
 Vahlstrøm, Kandestøbers Enke.
 Vinge, J., Skræders Enke.

Endvidere har følgende Omflytning i Classificac-
 tionerne fundet Sted:

Høfer H. Andersens Enke, nu gift med J. A. Holz-
 schwarz, Smedemester i Løi-Staten, over-
 gaaet fra 4de til 3die Classification.

Traadhandler Stieler, nu Spisevært, overgaaet fra 4de
 til 5te Classification.

Tømmersvend Lorenzen, nu Politibetjent, overgaaet fra
 6te til 1ste Classification.

Skomager M. G. Olsen, nu Værtshuusholder, overgaaet
 fra 6te til 5te Classification.

Uhrmagersvend R. Petersen, nu Lieutenant i Armeen,
 overgaaet fra 6te til 3die Classification.

Snedker Billings Enke, nu giyt med Høker L. C. B.
 Hoch overgaaet fra 6te til 4de Classification.
 Urtekrammer H. J. C. Grave, nu Politiebetjent overgaaet
 fra 4de til 1ste Classification.

Af Pensionister ere afgaaede:

Snedker Buschs Enke.
 Fæstemand Støckens Enke.
 Birkeskriver Gotjes Enke.
 Jomfrue Nelling.
 Snedker Mohrs Enke.
 Ijenkrammer Winslows Enke.
 Garver Kühnells Enke.
 Controlleur Staahls Enke.
 Bankassistent Hoyriis's Enke.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
 den 10de Februar 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Tyrkisk Fanatisme.

(Efter Illustrirtes Magazin.)

(Sluttet.)

„Du seer nok, Dervisch!“ — svarede omsider Generalen, idet han rakte sin høire Haand hen imod ham — „at jeg er saaret; Blodet af mine Fingre og mine Handsker vilde fordærve dine kostbare Barer. Men,“ — tilføiede han, af Frygt for at fornærme Dervischen — „jeg vil strax vaske Blodet af mine Hænder, og saa beundre dine Kostbarheder, ligesom Dvinderne.“

„Løvens Blod pletter ikke;“ — svarede Scheri — „det hædrer og forskjønner tvertimod Krigens Banner og Kjærlighedens Seierstegn!“

„Jeg vil troe det“ — sagde Generalen smilende — „men jeg er ingen Love og ligesaa lidt forelsket, og det vilde smerte mig, naar jeg fordærvede et Stykke af disse Barer, som de Skønne sætte saa stor Priis paa.“

Med disse Ord fjernede Generalen sig. Han havde virkelig hiin Morgen saaret sin Haand. St. Anna=Ordenens Storkors, som han bar, havde under Ridtet forviklet sig i Commandeurkorset af den hvide Orns Orden, og, idet han under det hurtige Ridt søgte at faae disse to Kors fra hinanden, var en Spids af en af Ordnerne trængt dybt ind i Fingrene. Skjøndt dette Saar naturligtviis ikke var af Betydning, var det dog til Besvær og havde blødt uophørligt.

Der var forløben en halv Time, da Generalen atter traadte ind i Bærelset. I samme Dieblig stormede en Kosakofficeer ind i Huset med det Udraab, at Fjenden uventet havde gjort et Angreb og allerede kastet Forposterne. Istedetfor at svare, styrtede Generalen, uden at tage Afsted med Noget, nedad Trappen, kastede sig paa Hesten og galopperede afsted.

Denne pludselige Bortfjernelse vakte nogen Uro; men man erindrede sig, at slige Overfald ofte fandt Sted og bestandig vare blevne undertrykte med ringe Møie. Scheri var imidlertid bleven bleg; en krampagtig Gysen gjennembævede hans hele Legeme, medens Taarer, som vare fremlokkede af et indvortes Raseri, rullede ned ad hans Kinder.

„Ja, ja!“ — udbrød han — „Giauren bliver ilive, det er Allahs Villie! Men I, Dvinder! I have Besten i Huset; jeg har bragt den med fra Erzerum i disse Shawler, som Russeren desværre ikke berørte.“

Mod Muselmændenes Bane, udtalte Scheri disse Ord, meget hurtigt; derpaa begav han sig paa Altanen udenfor Huset, hvor der havde forsamlet sig en stor Folkemængde og raabte:

„Hører mig, hører mig, I Muhameds Tjenere! Gud er Gud, og Muhamed er hans Prophet! Jeg er ingen Giaurens Tjener; jeg er hans Fjende, og I skulle høre, hvad jeg har gjort, for at fordærve, for at tilintetgjøre ham!“

Meddelelsen af hans Daad opfyldte Folket med Forfærdelse. Det tog Flugten til alle Kanter, medens de Flygtendes Skrig blandede sig med Skytsets Lørden fra Forposterne. Neppe havde Gouverneuren erfaret hvad der var foresaldet, før han viste sig i Spidsen for en Batallion med ladte Geværer og opplantede Bajonetter. Han lod trække en Gorden om det pestbesængte Huus, og hvor meget Scheri end forsikrede, at han ikke havde betraadt sit Huus, lod han dog hans Kone, Børn og Tyende ligeledes bringe til den armeniske Enkes Bolig, for at disse ogsaa skulde holde Quarantaine der.

Da denne Befaling blev givet med frygtelig Stemme, da blev den fanatiske Scheri atter Mand og Fader; han vilde styrte sig for Gouverneurens Fødder, men de fældede Geværer spærrede Veien for ham. Han maatte underkaste sig, og den skæbnesvangre Befaling blev fuldbyrdet.

Quarantainen blev overholdt med den største Streng-
hed, saaledes som det er Skik og Brug i Rusland, hvorhen denne skræffelige Svøbe, trods dens Nærhed, sjelden trænger, takket være Regjeringens strenge Narvaagenhed!

Først den syvende Dag brød Pesten ud; men den rasede frygteligt. Gouverneuren havde befalet, at Scheris Kone skulde overtage alle de Dwinders Pleie, som maatte blive angrebne af Pesten, medens Scheri skulde have samme Forretning hos Mændene.

Af alle de i Huset indespærrede Personer bleve kun trende ilive: General Grabbes Adjutant, der allerede eengang havde overstaaet Pesten; fremdeles en gammel Kone og endelig Scheri, Ophavsmanden til disse Rædselsoptrin.

Med taareløst Die saae Scheri Hustru og Børn døe; men nogle Dage efter krævede Naturen sin Ret. Den ulykkelige Dervisch rev Haarene af sit Hoved, væltede sig i Stovet, og jamrede og anklagede sig paa det heftigste. Trods sin Hjertesorg, forbandede han dog ikke sin Skæbne; ifkun imod Russerne udbrød han i de forfærdeligste Forbandelser. — „Allah, Allah!“ — raabte han — „Du vilde ikke, at min Haand skulde befrie Islam fra Giauren, fra Forfølgeren. Maatte dog Muhamed indgive en Anden den Tanke, han indgav mig, og maatte denne Anden være lykkeligere!“

Da Pesten havde ganske udraset, blev Scheri ført for Gouverneuren og adspurgt, hvilke Bevæggrunde der havde tilskyndet ham til at udøve en saa affhyelig Daad. Han svarede:

„Den store Prophet har aabenbaret sig for mig, stoddende paa en mælkehvid Hoppe; han befalede mig at gjøre hvad jeg har fuldbragt. Jeg var i Pest-lazarethet i Erzerum og gned de Kaschemirshawler, jeg havde kjøbt, paa Ligene af meer end fyrgetyve af Pest Bortrevnes døde Legemer. Derpaa vendte jeg, med Døden bag paa min Hest, tilbage hertil. I en mørk Nat, kom jeg uden at vorde anholdt, gjennem

SikkerhedsCORDONNEN. I Begyndelsen var min Lod skjøn og ophøiet; dog Allah har ikke villet, at jeg fuldbyrkede min Hensigt. Mit Foretagende har lidt Skibbrud. Allah være lovet; maaskee er en Anden lykkeligere end jeg."

Den Skyldige tilstod saaledes selv sit Forsæt; han roste sig endog deraf, og ønskede sig i sin vilde Fanatisme til Lykke til at have givet Signalet til den græsseligste Krig, som Mennesker nogensinde kunne føre med hverandre. Dommeren kunde her intet Dieblisk være i Tvivl, og saaledes blev Scheri-Bey da dømt til at skydes paa Torvet i A.

Om Morgenen, paa den til hans Henrettelse bestemte Dag, fremsagde han først tredsindthve Vers af Koranen, røg derpaa nogle Piber Tobak, drak et Par Kopper Kaffe og førte en stille, fortrolig Samtale med sine Omgivelser. — „Suart" — sagde han — „skal jeg befinde mig hos Propheten, Storsultan Orton og Storsultan Muhamed den II., der opløstede Sølv-halvmaanen over de Christnes Hoveder!"

Klokken ti blev den Fangne afhentet af en Afdeling Soldater, der skulde føre ham til Retterstedet. To af dem vilde tage ham under Armen, for at understøtte ham.

„Troer ikke, Giaurer!" — sagde Scheri, idet han stødte dem tilbage — „at man nærer Frygt, naar man ikke gaaer Døden, men den evige Hæder imøde."

Paa Retterstedet lagde han Haanden paa sin hvide Turban og udraabte med stærk Røst: „Jeg dør for

mit Fædreland og min Tro! Muselmænd!
tænker paa mit Endeligt!"

Efter denne Fanatikers Død gjennemdroge de russiske Soldater Byen og tændte derpaa den armeniske Enkes Huus i Brand, saaledes som Quarantaine-lovens Forfrift byder.

Nysgjerrigt saae Folket paa, hvorledes Flammerne hvirvlede op fra Huset; kun de Frommeste blandt de tilstedeværende Tyrker betragtede dette Skuespil med dump Sorg, som om ogsaa Muselmændenes Haab blev tilintetgjort med disse Flammer.

Theodor Schorn.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 8.

Løverdagen den 24de Februar 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Mandagen den 5te Marts d. A., Eftermiddag Kl. 6, agtes en Repræsentantsforsamling i Selskabet afholdt i Høiesterets Forsal paa Brindsens Palais ved Frederiksholms Kanal bag Slottet, hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 6te Februar 1849.

J. Garbrecht.

E. Clausen.

D. Borgen.

Carl S. Groth.

Kjærlighedsprøven.

(Efter det Tydske.)

En ung Mand i London havde ved et udsværende Levnet i kort Tid i den Grad sat sin betydelige Formue overstyr, at han med Bestemthed forudsaae det Dieblif, hvori han vilde komme til at lide Mangel selv paa det Nødvendigste.

En Aften kom han temmelig sløv paa Sjæl og Legeme hjem fra et Spillehuus, og da han havde bortspillet sine sidste Penge, saa fremstillede det Skrækkelige i hans Stilling sig i de sorteste Farver for ham. Allerede opstod den Beslutning hos ham, at ende sit Liv ved et Selvmord, da endnu pludselig den Tanke faldt ham ind, at han jo først kunde prøve paa, om han ikke endnu skulde være i Stand til at hjælpe sig ud af sin Nød ved et rigt Giftermaal. Med denne Tanke lagde han sig tilfængs og faldt beroliget i Sovn. Morgenens efter forfulgte han denne trøstende Idee videre; der var kun den ene Vanskelighed, hvor han skulde finde det passende Parti. I London var han altfor bekjendt, til at kunne skuffe nogen anstændig Familie; efter nogen Tids Betænkning faldt en gammel Oberst ham ind, der boede i stor Indgetogenhed paa sit Landgods, tyve Mile fra London. Denne Mand, tænkte han, har sagtens ikke bekymret sig om Hovedstadens Svirebrødre; han har en eneste Datter, og Penge som Græs; det er en Mand for dig. Han lod sig nu af en af

Oberstens Bekjendte indføre i hans Huus. Datteren var, som saa ofte Piger paa Landet, raa og udannet; hun havde et Par tykke røde Kinder, og var fra Top til Taa pyntet med sin Bedstemoders Garderobe. Hendes hele Conversation bestod i „Ja“ og „Nei“, og andre Ord horte man ikke af hendes Mund.

Men den unge Mand lod sig ikke affrække; han overøste hende med Smigrerier, kaldte hendes Genfoldsighed himmelsk Ustyld, og sammenlignede hendes tykke Kinder med opblomstrende Roser. Dmsider henvendte han sig til Faderen, hvis Gunst han ogsaa troede at have tilsmigret sig, og anholdt formelig om Datterens Haand.

Obersten var en gammel redelig Mand, som, trods sit jævne Udvortes, dog besad megen Mennefskundskab, og som bedømte den unge Herre, der skjulte sig under en dydig Maske, ganske rigtig. Han tog derfor i Betænkning at give sit Samtykke, forinden han havde sat sin tilkommende Svigersøn paa Prøve. Han overlod derfor Afgjørelsen til sin Datter; hun havde ikke Noget imod Partiet, naar hendes Fader indvilligede deri, og nu blev virkelig Forlovelsen feiret, og Brudeparret i Stilhed viet i Oberstens Huus. — Efter Vielsen underrettede Obersten sin Svigersøn om Medgiften, der beløb sig til den betydelige Sum titusend Pund Sterling. Den listige Hykler lod som om han ikke vilde høre Noget derom, og forsikrede meget alvorligt, at han slet ikke havde tænkt derpaa. Man satte sig tilbords og efter endt Taffel sagde Obersten til sin Svigersøn, at han

holdt det for det bedste, at han strax reiste til London med sin unge Kone, og selv etablerede en Huusholdning der; han havde derfor anordnet Alt til Afreisen, og agtede selv at ledsage ham derhen. Dette Forslag var den unge Mand meget velkomment, og der blev strax gjort alle Anstalter til Afreisen; Kofferterne bleve pakkede, og Medgisten blev i hans Paasyn i Banknoter lagt i et Reisechatol; dette tog Obersten selv under Armen, og satte sig derpaa med det unge Par i Boggen. Veien førte gjennem en Skov. De vare neppe komne et Par hundrede Skridt ind i den, før nogle maskerede Ryttere kom galopperende og standsede Boggen. Een truede Kudskken med en fremstrakt Pistol, og en Anden nærmede sig til Bogndøren med de Ord: „Vi udbede os Brudens Medgift.“ — Obersten og den unge Mand vilde rigtignok sætte sig til Modværge, men Røveren blev koldblodig ved sin Paastand. „For at De imidlertid skal see“ — vedblev han, henvendt til Brudgommen — „at vi ikke ere uartige, saa overlade vi Balget til Dem. Enten Bruden eller Medgisten!“ — I det han sagde disse Ord, bøiede han sig ned imod ham, og den unge Egtemand hvistede ham nu saa sagte som muligt i Øret: „tag Bruden!“ —

„Kammerat!“ — raabte Røveren nu til sin Ledfager — „vi skal tage Bruden!“ —

Bed denne Uttring tog Obersten sin Svigersøn i Brystet, rustede ham kraftigt og sagde med Tordenrøst: „Bruden bryder du dig altsaa ikke om? din Kjeltring!

Ha! Saa har min Formodning dog ikke skuffet mig, at det kun var dig om hendes Penge at gjøre. Himlen være lovet for, at mit Barn og mine Banknoter endnu ikke ere uigjenbringelig tabte, thi du maa vide, du Skurk, at den Mand, som idag har viet dig, ikke var nogen geistlig Mand, men en forklædt Krigskam-
merat af mig. Disse Godtsfolk her ere ingent Stratens-
røvere, men mine Benner, der viste mig det Ben-
skab, at prøve dig. Da du nu har bestaaet Prøven
saa slet, saa ere vi to færdige med hinanden. Jeg
fører tilbage til mit Gods med min Datter og mine
Banknoter; men du kan gaae til London eller Fanden
i Bold, som du selv behager!" —

Med disse Ord stødte han den afflørede Lykkejæ-
ger ud af Bognen og ud paa Landeveien, og lod saa
Bognen vende.

Langsomt listede sig nu Erbrudgommen ad London
til, og havde undervejs den skønneste Leilighed til at
tænke over sit mislykkede Project.

Underlige Slægtskabsforhold.

Engländeren spørger ved al sin Gjøren og Laden aldrig
om, hvad andre Folk sige derom, men gjør hvad han
finder for godt. Man træffer derfor ikke hos nogen
europæisk Nation saa mange Besynderligheder som hos
den engelske. En bizar Begivenhed af en saadan Art
tildrog sig for endeel Aar siden i London. En Enke-

mand, der allerede var tilaars, forelskede sig i en ung Pige og ægtede hende. Snart efter Brylluppet tilbød denne Mands Søn, der allerede var istand til at etablere et Huus, sin Stedmoders Moder sin Haand, og denne, der endnu var en temmelig ung Kone, modtog den med Fornøielse. Ved dette besynderlige Giftermaal fik alle Parter de forunderligste, hverandre modsigende, huuslige Titler. Faderen var sin egen Sønns Svigersøn, og hans Kone ikke alene sin egen Stedsønns Steddatter, men ogsaa Svigermoder til sin kjødelige Moder. Denne var atter sin Datters Steddatter, ligesom hendes Mand Stedfader til sin Stedmoder og Svigerfader til sin kjødelige Fader.

Lommetørklædet.

I Theatrene i Paris er det Skik og Brug, at naar En forlader sin Plads i Parterret, binder han, for at sikke sig Pladsen, sit Lommetørklæde til Ryggen af Stolen. — En ung Mand holdt sig denne Bedtægt ligeledes engang efterrettelig; men en Englænder bemægtigede sig desuagtet i hans Fraværelse hans Plads. Da nu den unge Mand kom tilbage, og Englænderen ikke vilde beqvemme sig til at respectere hans Paastand paa atter at indtage sin Plads, saa opstod der en Ordstrid mellem dem, hvori den fra sin Plads fortrængte unge Mand beraabte sig paa sin paa det fasthæftede Lommetørklæde begrundede Ret og paa de

Nærmestfiddendes Kjendelse i Sagen, at et saadant Lømmetørklæde altid blev respecteret. Da nu Englænderen hørte denne eenstemmige Erklæring og Ytringer om, at han uden Tvivl nu atter vilde vige den Plads, han med Uret havde taget i Besiddelse, beqvemmede han sig omfæder dertil, men idet han overlod den til Den, der først havde indtaget den, bemærkede han: „Om Forladelse, at jeg saa længe har viist mig haardnakked; men jeg kunde heller ikke forestille mig, at en skiden Klud hertillands kunde repræsentere en Gentleman.“

Anekdoter.

Grevinde K—gf reiste fra Königsberg til Berlin. Underveis havde hun den Ulykke, at et Hjul paa hendes Bogn gik itu, og hun kunde inden Nattens Frembrud kun med megen Møie naae en ubetydelig lille Kjøbstad. Her maatte hun overnatte, for næste Morgen at lade Bognen sætte istand igjen. Der var intet Værtshuus i Byen, som en Dame af hendes Stand kunde tage ind i. Men en Kræmmer, som nylig havde etableret sig der, viste sig beredvillig til at optage hende i sit Huus; hun modtog derfor hans Tilbud med megen Glæde, og lovede at betale ham rigeligt for den Uleilighed og Forstyrrelse, hun forvoldte ham. Baade Kræmmeren og hans unge Kone kappedes nu vorelviis om at forskaffe Grevinden al mulig Beqvemmelighed. Da denne

Morgenens efter skulde til at tage bort, betalte hun ikke blot standsmæssig for sit Ophold, men gjorde ogsaa sin Bært en ikke ubetydelig Foræring. Hun takkede tillige forbindtligst for den venlige Modtagelse, og sagde ved denne Leilighed til Kræmmerens Kone: „De kan ikke troe, min Gode, hvor det har forurologet mig, at jeg har maattet volde Dem saa megen Besvær. Jeg har saamæn drømt om Dem hele Natten.“

„D!“ — svarede Kræmmerkonen og neiede meget dybt — „hvilken Gæde beviser De mig, min naadige Grevinde; det havde egentlig været min Skyldighed at drømme om Dem.“

En fransk Hertug betænkte alle sine Domestikker i sit Testament paa Grund af deres lange og troe Tjeneste. Men tilsidst stod der: „Min Huushovmester efterlader jeg imidlertid Intet — fordi han har tjent mig i over fyrgetyve Aar.“

En Maler portraiterede en Dame, der vel havde et meget smukt Ansigt, men noget sletdannede Hænder. Da Maleriet var færdigt, sagde hun til Kunstneren: „De har smigret mine Hænder meer end mit Ansigt.“ —

„Det er i sin Orden“ — svarede Maleren — „det er jo ogsaa Hænderne, der betale.“

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 9.

Løverdagen den 3^{die} Marts 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Mandagen den 5te Marts d. A., Eftermiddag Kl. 6, agtes en Repræsentsntforsamling i Selskabet afholdt i Hviesterets Forsal paa Brindsens Palais ved Frederiksholms Kanal bag Slottet, hvortil de Herrer Repræsentsntanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 6te Februar 1849.

J. Garbrecht.

E. Clausen.

D. Borgen.

Carl S. Groth.

Børne-Ufhylerne i Paris.

(Illustrirte Zeitung 1845.)

Børnenes første Leveaar, saa afgjørende for deres moralske og physiske Udvikling, ere især for Børn af de fattigere Classer en Farens Tid og en Kilde til de mangfoldigste Under. Hiertets Fordærvelse er ofte den første og udeblivelige Følge, og et stort Antal af de Børn, som først i en Alder af 7 eller 8 Aar komme i Skole, medbringer mangfoldige Spirer til Laster. Det plumpe Sprog, den raæ Udtryksmaade, Løgnen, endog Tilboielighed til Tyverie er desværre ofte allerede bleven dem formeget til Bane, og Samvittighedens Stemme er i deres Hjerter ofte forstummet, førend de endnu have lært at forstaae den. Men hvor kan det ogsaa være anderledes? En Moder, der allerede i sine tidlige Aar er bleven rigeligt velsignet med Børn, er tvungen til ved enhver af sine Beskæftigelser udenfor sit Huus at maatte forlade dem. Arbeidet er Betingelsen for den Fattiges Subsistens; vilde hun nu forsømme dette, da vilde en skræffelig Fremtid aabne sig for hende. Nøgenhed, Hunger, Glendighed, Fortvivelse vilde leire sig om hende, aabne deres Svælg for hende, og uden Barmhertighed overfalde hende. Hun maatte døe eller gaae omkring at tigge. Tusinde Familier ere i denne Stilling. Den Dagleie, som Arbeidsmanden, der er Fader, kan fortjene, er i en stor Stad ikke tilstrækkelig til at underholde en Familie; den alene

kan ikke tilfredsstille alle Fornødenheder. Hvad bliver da tilovers? Moderen, som ogsaa er forpligtet til at bidrage Sit til Familiens Underholdning, maa forsomme Børnene den største Deel af Dagen, hvad enten hun betroer dem til en skjodesløs Naboerske, eller hun overgiver dem til en Kone, hvis Beskjæftigelse det er at passe Børn. For hvor mange Ulykker kunne da ikke Børnene i første Tilfælde være udsatte? Indelukkede kunne de blive et Bytte for uforsigtig Dmgang med Ild og alle de Farer, for hvilke de af Uvidenhed eller Uforsigtighed give sig selv til Priis; løbende omkring paa Gaderne kunne de være udsatte for ligesaa mange Farer, hvorom saa mange Ulykkes-Tilfælde noksom kunne overbevise os. I andet Tilfælde ere de indesluttede i et lille og usundt Kammer, i en fugtig Kjelder, hvori 15, 20 ja ofte endog 30 Børn ere sammenstuede, og hvor Mangel paa Plads fordømmer dem til en for deres Alder særdeles skadelig Stilhed. Der passer man ikke paa dem med den Omhu, der skyldes dem; deres onde Tilboieligheder og Vaner vore og fordoble sig, uden at der lægges Mærke dertil, og Tvang, ofte endogsaa Vold og Raahed hindre dem i deres barnlige Lege.

Det var naturligt, at en saadan Levemaade og Behandling, hvorfor de fattige smaa Børn vare udsatte, maatte vække i et eller andet Hjerte vemodige Følelser og stemme det til Fordeel for dem. Bistnok har man sagt, at Synet af Børnene lod den hung-

rende Moder glemme Mavens Baamindelser, at det indaandede ny Varme i det af Græmmelse fortærede, kolde Hjerte, at det fyldte hendes udmagrede, stivnede Legeme med Livsvarme og Kraft, at det hævede og styrkede hendes synkende Mod, og altid holdt Fortvivlelsen borte fra hende; man har sagt, at Skolerne for Smaa børn vare en Røverhule, som fravristede Moderen det Dyrebareste, hun eiede, at det vilde være langt grusommere, at gjøre Børnens Hjerte fremmed for hende, end at de deelte Hunger og Glendighed med hende, sukede med hende, græd og bad med hende; men de, der tale saaledes, kjende ikke Moderhertet, som kun da slaaer og banker freidigt for Børnens Vel, naar det seer dem friske, muntre og sunde. Og disse Skoler for Smaa børn ere jo blot aabnede for Jammer og Ulykke; hvor denne hersker, høres blot Suk, sees blot Taarer; men her lyde kun Glædesfrig, Sange og barnlige Udbrud af Velbefindende og Tilfredshed; her behandles Barnet med Omhu, passes og pleies det med Kjærlighed; det lærer at kjende sine Pligter; det har en uskyldig og from Dmgang; sikkert for de Farer, der følge af at være ene og af et slet Exempel, udvikles det i legemlig og aandelig Henseende. Hensigten med disse Asyls er en reen social; thi, idet man sikker Børnene for alle Farer, som en uforsvarlig forladt Tilstand udsætter dem for, hindrer man, at de engang i Tiden blive Samfundet farlige.

Vi ville, forinden vi gaae ind paa at omtale den indre Indretning af Asyl-Skolerne i Paris, i et kort Omrids fortælle den Maade, hvorpaa de ere opstaaede.

I een af de vildeste Egne af Bogaerne var en fra den øvrige Verden ganske affsaaren Dal med en næsten vild Befolkning. 24 Familier, fordeelte i 5 Landsbyer, udgjorde den hele Befolkning. Deres Glendighed var ligesaa stor som deres Uvidenhed; de talede hverken tydsk eller fransk; deres Sprog var en plat Dialect, uforstaaelig for enhver Anden. Nedarvet Had satte Splid imellem Familierne, og Flere end Een var falden som Bytte for Blodhævn. Præsten Johan Frederik Oberlin paatog sig den vanskelige Gjerning, at virke til deres Dannelselse; som en gammel Menneskekjender angreb han det Onde fra Roden; med egen Haand gav han dem Exempel paa enhver nyttig Sysselsættelse. Han gjorde sig selv til Skolelærer; han lærte dem at læse, og, da de fandt Behag deri, havde han derved lagt Grunden til sit store Værk. Han gav dem udvalgte Bøger, meddeelte dem under Samtaler og ved sit eget Exempel et religiøst Sindelag, og indprægede i deres Hjerter gjensidig Belvillie. Klager og Forbrydelser forsvandt; og, da Oberlin var sit Livs Ende nær, kunde han sige sig selv, at han i denne tidligere fattige og vilde Egn havde formildet 300 Familiers Sæder, luttret deres Tænkemaade, begavet dem med en udmærket Lands- og Legems-Frisshed og udstyret dem med alle Midler

til at efterlade disse Dyder i Arv til deres Efterkommere. Dette var de store Virkninger af denne værdige Sjælesørgers ædle og ufortrødne Stræben. Det vigtigste Middel, hvorved han naaede dette sit Maal, var den Omhu, som han anvendte paa Børnernes Opdragelse fra deres spædste Barndom. Han ansatte Opdragerinder til uden Betaling at undervise dem, og havde selv Tilsynet dermed; han oprettede saaledes i 8 større eller mindre Landsbyer de saakaldte Strikkeskoler, i hvilke Børnene bleve optagne fra deres fjerde Aar. Paa samme Tid lærte han dem Bønner men uden foreffreyne Ord; han lærte dem at synge Psalmer; han gav dem Hoved=Omridset af Helgenernes Historie, saaledes ogsaa Billeder af Planter og Dyr.

Foruden den Understøttelse, hans Hustru skjænkede ham, gif ogsaa en Pige, der i en Alder af 15 Aar var traadt i hans Tjeneste, ham tilhaande med den største Opoffrelse. Hendes Tjeneste=Iver lod sig ikke holde indenfor de snevre Tjeneste=Forhold; hun deelte hele 47 Aar alle Nøisommeligheder og Besværligheder med sin Herre; hun var ham den fasteste Støtte i alle hans Foretagender. Da Oberlin døde, bestemte han i sit Testamente, at denne udmærkede og i Sandhed religiøse Pige skulde forblive hos hans syv Børn og fortsætte den af ham begyndte Gjerning.

Lovise Scheppler fortæller i sit Testamente alle de Forpligtelser, som hun og hendes Søskende

skyldte hende. „Som en sand Herrens Apostel,“ siger hun, „gif hun omkring i alle Landsbyer, hvorhen jeg sendte hende, for at samle Børnene om sig, at undervise dem i Guds Villie, at bede med dem, og meddele dem enhver Anviisning, som hun havde erholdt af mig og min Moder. Dette var ikke et Dieblifs Bærk, og uoverstigelige Hindringer, som stillede sig imod hende, vilde have nedstemt Modet hos tusinde Andre: paa den ene Side Børnernes vilde og halsstarrige Sind, paa den anden Side Sproget, en plat Dialect, som hun maatte ombytte med en anden. Klipper, langvarige Regnskyl, flette Veie, et raat Klima, som hun maatte trodse, kolde Vinde, Hagl, dyb Snee, Intet kunde affrække hende i hendes Kald, og, naar hun kom hjem om Aftenen, aandelos, gjennemvaad, stiv af Kulde, gav hun sig af med at passe mine Børn og besørge det Fornødne i Huusvæsenet.“

Det var i Aaret 1770, at Oberlin, denne Mennekehedens Belgjører, indrettede den første Skole for Smaa børn, og 31 Aar sildigere 1801 paatog en from Qvinde sig, der havde trukket sig tilbage fra Verdens Glæder og Tillokkelser, og indviet sine sidste Dage til Barmhjertighedens Tjeneste, at foranstalte i Paris den første Indretning til at samle om sig Børn under 4 Aar, imedens deres Modre maatte forrette deres Dagsarbeide. Nogle skræffelige Hændelser, som tilstødte Børn i deres Modres Fraværelse, der almindeligviis ikke tjente mere end 25 Sous om Dagen,

og saaledes ikke kunne give mere end 8 til 10 Sous for Tilsynet med deres Børn i deres Fraværelse, gavede Anledning til, at der hos Fru von Pastoret fremspirede Tanken om at oprette et gjæstmildt Tilflugtssted af denne Natur. Hun forsamlede Børnene i et Huus i Gaden Miromenil, og betroede dem under Dagens Løb til en barmhjertig Søsters og en menneskeflærlig Kones Omsorg, og Mødrene maatte een eller to Gange om Dagen i de arbejdsfrie Timer give deres Smaa Die. Salen var forsynet med 12 Bugger, Linned, Mælk og Sukker; men, da der kun vare to Fruentimmer til at have det nødvendige Tilsyn, og der var saaledes gjort altfor megen Regning paa deres Kræfter, saa kunde man, uagtet Fru von Pastorets levende Bedrøvelse derover, ikke optage flere end 12 Børn. Den fromme Stifterinde beholdt alle dem, som hun havde modtaget i Buggen, og Gjæstfrihedens Sal blev forvandelt til en Friskole.

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 10.

Løverdagen den 10de Marts 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Fredagen den 30te Marts d. A. Eftermiddag Kl. 6 afholdes en Repræsentantforsamling i Selskabet, i Forsalen til Hviesteret paa Prindsens Palais bag Slottet, i hvilket Møde der, i Overensstemmelse med Lovens § 34, foretages Valg paa nye Repræsentanter m. v., og hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 6te Marts 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Børne-Asylerne i Paris.

(Illustrirte Zeitung 1845.)

(Fortsat.)

I Aaret 1817 lagde Owen i New-Lanark i Nord-
Skotland den første Grund til et saadant Tilflugtssted
for Arbeidernes Børn, og valgte en simpel Linnedvæver
til Tilsynsmand, da han nemlig havde hos ham op-
daget en overordentlig Forkjærlighed for smaa Børn,
og havde seet, med hvilken Opmærksomhed og Omhed
han behandlede dem. Mandens Navn var James
Buchanan. Han havde tilsidst Tilsyn med 150
Børn i en Alder fra 2 til 6 Aar. En Efterligning
af den militære Disciplin, som finder Sted ved de
lancasterske Skoler, syntes ham særdeles skikket til at
vække og fængsle Børnenes Opmærksomhed. To Aar
sildigere blev Buchanan kaldet af Lord Brougham
til London, og denne Methode for Børne-Oppdragelsen
blev her bragt til den største Fuldkommenhed.

Da i Aaret 1825 nogle Franskmænd, som havde
besøgt denne i London indrettede Anstalt, høit udtalte
deres Beundring over den, sammentraadte et lille Antal
Damer i en Forening, hvori Fru von Pastoret
fik Forsædet. De forsamlede sig første Gang den 4de
Marts 1826, bekendtgjorde en Udset over deres
Virksomhed, opfordrede til Bidrag, og Hovedbestyrelsen
for Fattigvæsenet gav dem et Bidrag af 3000 Fr.
(omtrent 1000 Rbdl.) og forærede dem et Hus.
Comiteen betroede Overopsynet over Børne-Asylet til

ivende Søstre af en hellig Orden. Men Stifterindernes Iver, den Omhu, hvormed de forstrevne engelske Bøger og lode dem oversætte, Søstrenes Opoffrelse, enhver Enkelt vedholdende Anstrengelse formaaede dog ikke, at skaffe denne Underviisningsmaade et egentligt Hjem i Frankrig, da der i den findes tusinde Enkeltheder, som man kun kan begribe ved at see med egne Øine. Men, for dog ikke at give slip paa denne Underviisningsmaade, hvis Hensigtsmæssighed man tilfulde indsaae, besluttede man at sende Mad. Millet til England for der at studere Indretningen af Børneskolerne. Hun reiste ogsaa i Maret 1827 til England; hun var en aandrig Kone, og sølte et Moderhjerter slaae i sin Barm, og, omendstjøndt hun var ukyndig i det engelske Sprog, havde hun dog i 2 Maaneder, i hvilke hendes Hjertensgodhed, hendes Barmhertighed, hendes Kjærlighed til Børn bestandigt ledsagede hende paa denne besværlige Vej, fuldkomment begrebet Underviisningsmaaden, og var saa gjennemtrængt af Overbeviisningen om dens Fortrin, at hun strax indførte den i Frankrig, naturligviis med de nødvendige Tillem্পninger, som Forskjellen i Sæder og Skikke fordrer, og med de Forbedringer, hvortil den practiske Opdragelse havde givet hende Vink. Efter sin Hjemkomst indrettede Mad. Millet en ny Børneskole, og Hr. Cochon, Maire i det tolvte District, forstørrede og udvidede denne Anstalt endnu mere. Comiteen aabnede efterhaanden 3 nye; men Tilskuddene vare saa sparsomme,

at de i 4 Aar fristede en kun kummerlig Tilværelse. Dette varede indtil Aaret 1829, i hvilket Overbestyrelsen for Fattigvæsenet, opfordret og bestormet af Comite=Damernes heftige Bønner, tog denne Indretning under sin Beskyttelse. En Beslutning af ovennævnte Bestyrelse, som Indenrigsministeren skjænkede sit Bifald, hensatte Børne=Asylerne iblandt Indretningerne, der sigte til den offentlige Belfærds Fremme. I et Tidsrum af 11 Aar modtog Comiteen følgende Bidrag: af Publikum i Gave og ved Subscription 115,116 Fr., af Overbestyrelsen for Fattigvæsenet 80,695 Fr., af Municipalraadet 28,000 Fr. og af Belgjørenheds=Bureauet 24,100 Fr., tilsammen 247,911 Fr. (omtrent 83,000 Rbd.) og i samme Tidsrum udvidede disse Anstalters Antal sig til 24.

Da Regjeringen saae, ikke blot at de i disse Sale forsamlede Børn bleve påsede med Omhyggelighed, men ogsaa at her blev i Sandhed lagt den første Grund til deres Opdragelse, lod Ministeren for den offentlige Underviisning den 28 Juni 1833 udgaae en Lov med Hensyn til den første Underviisning. Da i Aaret 1837 Comiteens Damer traadte tilbage, og disse Skoler saae sig saaledes det moderlige Tilsyn berøvede, udstedte S a l v a n d y, Minister for den offentlige Underviisning, en ny Organisationsplan, som den 22 December 1837 fik kongelig Stadfæstelse.

I Aaret 1843 vare 8000 Børn, hvoraf 3000 bleve forsynede med de nødvendigste Klædningsstykker, blevne optagne i 24 Sale. Børnene, som skulle optages, maae have opnaaet en Alder af 2 Aar, og tør ikke være over 6 Aar. Man beholder dem indtil Udgangen af det syvende Aar; men, ledet af Menneskelighed, troer man tilsyneladende ofte en Moders mindre sikke Angivelser, og af de 8000 Børn ere særdeles mange bleve optagne, inden de vare 1½ Aar gamle; man finder let, at Moderen har gjort sit Barn 6 Maaneder

ældre, men man overseer dette let undskyldelige Bedrag, da Familiens ulykkelige Stilling har fremkaldt det.

Alle Forældre, som for første Gang bringe deres Børn i et saadant Asyl, faae et trykt Reglement, hvis Forrifter de med Hensyn til Børnene maae holde sig efterrettelige. Hver Morgen, førend de sende deres Smaa derhen, maae deres Hænder og Ansigt være vaskede, deres Haar redet, og deres Klæder hverken smudsede eller sønderrevne. En oftere tilfidesat Jagtagelse af denne Forfrist har tilfølgende et Afslag paa Ansøgning om Optagelse i disse Asyls. Førend de indlades i Salen, foretages denne Besigtigelse af deres Hænder, og de, som i denne Henseende have været forsømmelige, maae strax vaske sig i Locallet, som til den Hensigt er forsynet med et Bandspring og flere Svampe. Klokken 8 eller sildigst en halv Time derefter maae Børnene være forsamlede i Salen; de, som komme først Klokken 9, maae vente, at Indladelserne bliver dem nægtet, med mindre de have en gyldig og antagelig Undskyldning. Ethvert Barn maa have en Kury med sig, som indeholder de fornødne Fødemidler for hele Dagen. Tiden til at indlades angives ved en Klokke. Saasnart Børnene ere blevne samlede, lader Opsynsmanden eller Opsynskonen dem stille sig i 2 Rækker. Denne paabyder Tausshed, og lader dem gjøre Front; derpaa foretages Besigtigelsen med Hensyn til Reenlighedens Fordringer. Saasnart denne er tilende, gives med en Pibe Tegnet til, at Børnene skulde sætte sig i Marsch, og derpaa et andet Tegn til Sang. Under Sangens Begyndelse angiver Opsynsmanden Børnene Tempoet, og det saa længe, indtil de alle marschere i Takt. Imedens de marschere, har han nøie Tilsyn med, at de gaae ranke og holde Hænderne sammen paa Ryggen. Sangen varer saalænge, indtil alle Børnene ere komne imellem Bænkene; de, som først ere komne derhen, blive staaende, og, naar

det sidste er kommet paa Plads, giver Dpfynsmanden et Tegnet med Riben og raaber: Holdt! Efter en kort Pause, dog lang nok til at see, om enhver Bevægelse er standset, raaber Dpfynsmanden: Front! og alle Børnene vende ved en Svingning Ansigtet imod Midten af Classen for at oppebie Tegnet til Bøn.

„Den Skik, at lade Børnene sige Bønnen efter, Sætning for Sætning,“ siger Mad. Nau de Champ-louis i sit Skrift om Elementar-Underviisningen i Asylerne, „har mange Banskkeligheder, og man maa overhovedet vel overveie, om det er fordeeltigt at indrette en Lære-Methode aldeles maskinmæssigt. Jeg har seet denne Skik i Asylerne erstattet ved en anden Methode, som jeg meget foretrækker for hiin. Dpfynsmanden fremsiger nemlig Bønnen med en lydelig Stemme. Børnene følge sagte med; saasnart eet af dem troer, at det nu har den fuldkomment inde, saa fremsiger det til Belønning Bønnen ganske høit i Dpfynsmandens Nærværelse. Jeg har oftere end een Gang lagt Mærke til, hvorledes de alle gjøre sig Umag for at blive deeltagende i denne Gunstbeviisning; snart beraabte de sig paa deres Tour, og havde vel forstaaet og fattet Bønnen. Den Hensigt, som man havde med den umiddelbare Gjentakelse af enhver Sætning, var ligesaa fuldkomment opnaaet, og Bønnens Aand bedre trængt ind i disse unge Hjerter.“ Denne Fremgangsmaade beroer altsaa paa at vække Gresfølelsen. Forfatterinden af ovennævnte nyttige Haandbog anbefaler Alle, som Dpfynet i Asylerne er betroet, denne Methode paa den meest indtrængende Maade, og formaner dem til, for alting ikke at mangfoldiggjøre Bønnerne, for ikke paa en eller anden Maade ved en altfor hyppig Gjentakelse at gjøre denne fromme Dvælse til et Tvangsarbejde. Bønnerne maae være korte og simple, og staae i det nøieste Forhold til den spædste Barndomsalder. Man indseer let, at disse Asylskoler have næsten alene til Hensigt at opdrage

Børnene, og at man har deres Underviisning for Die kun som en Bisag. En Asyl-Journal giver os Underretning om Dagens Anvendelse.

Efter Bønnen begynde Børnene at synges Sange, hvis Melodier ere saavel levende og begeistrende som alvorfulde og sorgmodige, der alle udtrykke de for Børnelivet meest passende Tanker, svare til Følelserne, og frembringe saadanne moralske Indtryk, som man vil give Indgang i disse ungdommelige Gemytter. Derefter følge Legene, som beskæftige, more og uden Døphør holde dem i Aand og Bevægelse. Den hele Underviisning bestaaer i Leg, for uafladeligt at sørge for den saa nødvendige Bevægelse og fyldestgjøre det Overmaal af Lyst og Liv, som er Barndommen saa eiendommelig. Enhver Leg maa dog ikke vare længer end 10 Minuter, for ikke at udtømme Børnenes Opmærksomhed. Enhver legemlig Straf er forbuden; Børnene behøve, navnlig i den spædste Alder, kun at styres ved en blid moderlig Behandling. Den eneste Straf er, at de i nogle Minuter fjærnes fra deres smaa Kamerater. Alt gaaer ud paa, at Asylerne kunne være Børnene behagelige. Bedkommende give Underviisningen i Form af en fortrolig Samtale af Spørgsmaal og Svar, ved Dvælses og Lege. Man har ofte seet Børn, som synes saa godt om Asylerne, som der vare saa lykkelige og tilfredse, at de kun med Bedrøvelse forlode dem om Aftenen, og om Morgenens gik derhen igjen med stor Længsel. En eneste Person, kun med een Medhjælper, kan fuldkomment have det nødvendige Tilsyn med 250 til 300 Børn; han inddeler dem i smaa Afdelinger paa 8 til 10, og stiller dem under Tilsyn af en Kamerat, en Dreng for Drengene og en Pige for Pigerne. Børn paa 2, 3 eller 4 Aar anbetros til et Barn paa 5 eller 6 Aar, som, ganske stolt og lykkelig over at have et Slags Patronat eller Opsyn over sine yngre Kamerater under Dvælseserne, viser sine smaa Umyndige den ombavolliant-

Baapassenhed, og forstaaer saa meget mere at vurdere Alt, hvad der kan være dem nødvendigt og ønskeligt, som han selv er deres Alder nær, som han nøiere kjender deres Svagheder, deres smaa Egenheder, deres ubetydelige Dnsfer, og paa saa fuldkommen Maade gjør for dem, hvad kun den sømme og meest opmærksomme Moder kan gjøre for det dyrebareste og hjærligst behandlede Barn. Afverlende lære Børnene Bogstaver, Stavelser, Ord, Sætningernes forskjellige Dele, som Opsynsmanden opskriver paa en stor sort Table, der kan sees af alle Børnene. Ved Hjælp af smaa Kugler, som ere af forskjellig Farve, og som angive Enere, Tiere og Hundreder, øve de sig i at tælle. I Mellemrummene vender man altid tilbage til Sangene. Paa lignende Maade kan man ogsaa meddele dem nogle andre Elementar-Begreber f. Ex. i Arithmetik, Geographie, Verdenshistorie, Naturhistorie, bibelsk Historie o. s. v.; men man maa med den største Omhyggelighed undgaae, at de trættes, da en altfor langvarig Opmærksomhed og Stilhed ikke stemmer med deres Udvikling, og er skadelig for deres Sundhed.

(Sluttes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 11.

Løverdagen den 17de Marts 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Fredagen den 30te Marts d. A. Eftermiddag Kl. 6 afholdes en Repræsentantforsamling i Selskabet, i Forsalen til Høiesteret paa Brindsens Palais bag Slottet, i hvilket Møde der, i Overensstemmelse med Lovens § 34, foretages Valg paa nye Repræsentanter m. v., og hvortil de Herrer Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 6te Marts 1849.

J. Garbrecht.

E. Clausen.

D. Borgen.

Carl S. Groth.

Bekjendtgjørelse.

Mandagen den 5de Marts 1849 afholdtes Generalforsamling i Selskabet i hvilken 45 Repræsentanter vare tilstede. — Følgende blev forhandlet og foretaget:

1. Tvende Ansøgninger om extraordinair Gratification og Understøttelse bleve, efter Omstændighederne, eller som uovereensstemmende med Lovene ikke bevilgede.

2. Administrationen gav dernæst følgende Ud-
sigt over Selskabets Tilstand og Virksomhed i afvigte
Aar 1848.

Ved Udgangen af Aaret 1847 var Medlemmernes Antal	2652
hvoraf i Løbet af Aaret 1848 vare udgaaede.....	56
og excluderede	15
saaledes en Afgang af i Alt ———	71
	2581
derimod ere indtraadte nye Medlemmer	86
	2667
saa at disses Antal ved Slutningen af Aaret udgjør	2667
hvoraf Betalende	2524
Pensionister	138
Bude	4
Reservebud	1
	2667

I Pensioner og Livrenter er i Aaret 1848 ud-
betalt :

til 146 Personer.....	4716 Rbd. 24 $\frac{1}{2}$.
i Gratificationer til 281 Medlemmer	3900 — " —
i rentefrie Laan til 47 Medlemmer ..	6450 — " —

i Alt understøttet 474 Personer med 15066 Rbd. 24 $\frac{1}{2}$.
hvorved dog er at bemærke, at de bevilgede rentefrie
Laan tilbagebetales med 2 pCt. maanedlig.

Selskabets Fond er i Aaret 1848 forøget ved
Indkjøb af tvende 3 pCt. dansk engelske Obligationer
hver paa 100 £St., saa at Selskabets hele Fond=Be-
holdning ved Regnskabets Slutning d. 31te Decbr.
1848 udgjorde 100,000 Rbd., 4800 £St. og 12,384
Rbd. i rentefri Udlaan.

3. Det i Lovene foreskrevne Eftersyn af Sel-
skabets Activer, Kassebeholdning m. v. har fundet
Sted i et den 26de Januar d. A. afholdt Admini-
strationsmøde af de trende dertil i Generalforsamlingen
d. 29de Decbr. 1848 valgte Repræsentanter: d'Hrr.
Overauditeur Steenstrup, Oberst M. v. Glahn og
Justitsraad Stjernholm, og have disse Repræsentanter
ved en i Administrationens Forhandlings=Protocol ind-
ført Tilstaaelse, bevidnet, at Alt er befundet i tilbørlig
Orden og Rigtighed.

4. Efter den vedtagne Beregningsmaade, for
derefter at kunne bedømme, hvormeget der for Aaret
1848 bliver til Disposition for Selskabets Virksomhed

overensstemmende med Lovens § 15, meddelees Forsamlingen følgende af Selskabets Bogholder gjorte Berægning, ved hvilken dog maae erindres, at de i Aaret 1848 bevilgede Laan og Gratificationer ikke føres til Udgiwt.

1848.

Indtægter.

Halvaarlige Contingenter	4497 Rbd. 14 §.
Kongehusets Gaver	120 — = -
Overordentlige Medlemmer	47 — = -
Ugentlige Contingenter	3902 — 16 -
For Lovbøger	44 — 48 -
Afdrag paa rentefri Laan	6217 — = -

Indtægt 14827 Rbd. 78 §.

Udgifter.

Ugebladets Trykning m. m.	900 Rbd. 79 §.
Lønninger	2000 — = -
Benstøner og Livrenter	4716 — 24 -
Affkrævede Contingenter	76 — 36 -
Generelle Omkostninger	270 — 60 -

Udgiwt 7964 Rbd. 7 §.

Naar saaledes Indtægten fradrages Udgivten bliver Overskuddet at beregne til 6863 Rbd. 71 f .
 Deraf skal efter Lovene tillægges Fon-

det $\frac{1}{4}$ Deel med 1715 — 89 —

Igjen 5147 Rbd. 78 —

hvortil Beløbet lægges af de hævede

Renter 5016 — 88 f .

bliver altsaa til Uddeling 10164 Rbd. 70 f .

Af dette Beløb kan $\frac{2}{3}$ Deel anvendes til Laan med rundt Tal 6800 Rbd.

og $\frac{1}{3}$ Deel til Gratificationer 3360 —

med rundt Tal i Alt 10160 Rbd.

Det ved Afgangen paa Selskabets Pensionsliste siden 1ste Marts 1848 ved 9 Pensionisters Død vacante Pensionsbeløb af 265 Rbd. kan ligeledes anvendes til nye Pensioner og Tillæg til ældre Pensioner.

5. Som nye Pensionister med hver en aarlig Pension af 25 Rbd. at regne fra 1ste Januar 1849 optog Forsamlingen følgende 10 Medlemmer i Selskabet.

Medlemms
 Aar.

1789. Capitain og Muurmester Egeroeds Enke 69 Aar

1793. Kjøbmand M. E. Ruben 82 —

1810. Capt. og Soldbetj. B. P. Schmidts Enke 59 —

1812. Capt. og Soldbetj. N. Nielsens Enke 70 —

Medlems
Aar.

1816. Brændeviinsbr. C. A. Brøndums Enke	70	Aar
1820. Glasfliber J. Haubmann	80	—
— Opsynsmand ved Theatret P. Lassen	74	—
1821. Fuldmægtig A. L. Schrams Enke	68	—
1826. Tracteur P. F. Møllers Enke	66	—
1828. Skrædermester Dambergs Enke	77	—

(i Alt nye Pensioner 250 Rbd.)

Ligesom følgende 9 ældre Pensionister fra 1ste April 1849 tilstodes et aarligt Tillæg af 5 Rbd. nemlig:

Pensionist fra	Alder	Pension hidtil
1830. Birkebonner Lauritzens Enke..	64 Aar	30 Rbd.
1837. Bogbinder Bergmanns Enke ..	78 —	35 —
1838. Kjøbmand J. Thortsen.....	70 —	25 —
1839. Porcellainshandler W. Jones .	71 —	25 —
1840. Pastor Jacobsens Enke	62 —	25 —
1841. Forhenv. Kobbersmed J. Petersen	82 —	30 —
1842. Jomfrue Weybel	81 —	25 —
1845. Urtekræmmer M. Møllers Enke	71 —	25 —
— Guldslager Fausts Enke.....	74 —	25 —

(i Alt 45 aarlig).

6. Foredroges de 75 Ansøgninger fra Medlemmer om rentefri Laan, af hvilke 41 bevilgedes, saaledes at disse Ansøgende tilstodes i Alt Laan paa lovbestemte Billaar, af Beløb 6550 Rbd. for største Delen med

den af Bedkommende tilbudne Selvfylldner Caution; de øvrige 34 Ansøgninger fandt Forsamlingen, af forskjellige Grunde ingen Aaledning til at bevilge.

7. Fra 360 Medlemmer vare indgivne Ansøgninger om at tildeles Gratification, disse foredroges og Forsamlingen tilstod følgende 288 Medlemmer Gratificationer, nemlig:

Medlem fra
Karet

1788. Controlleur Weyles Enke	20 Rbd.
1794. Grosserer Mangors Enke	15 —
1795. Bandmester Hjorts Enke	15 —
1803. Capt. og Soldbetj. N. S. Bechs Enke	20 —
1804. Brændeviinsbrænder Jversens Enke	20 —
1805. Bankassistent Alberts Enke	10 —
— Barykmager Dybrings Enke	20 —
— Fabrikmester Lorenzens Enke	15 —
— Porcellainshdlr. Rothenborgs Enke	15 —
1806. Urtekræmmer Jensens Enke	15 —
1808. Soldbetjent H. A. Schmidts Enke	10 —
1809. Uhrmager Kielsens Enke	15 —
— Strædermester Dahlbergs Enke	15 —
— Oberstlieutn. Dorscheus's Enke	15 —
1810. Snedkermester J. S. Møllers Enke	15 —
— Goffardiecapt. Frahms Enke	15 —
1811. Skoemagermester F. Meyer	20 —
— Capt. og Bankassistent Stolps Enke	15 —
— Skoemagermester J. C. Müllers Enke	15 —
1812. Malermester Jensens Hustru	10 —

Medlem fra
Karet

1813.	Justeermester Hostrups Enke.....	20 Rbd.
1814.	Sergeant J. Olsen	15 —
—	Forhenv. Klædefabrikur J. G. Cramer..	15 —
—	Skoemagermester C. H. Webers Enke..	15 —
—	Snedkermester Snærdings Enke.	15 —
—	Skoemagermester J. Holbeck.....	15 —
—	Blikkenslager N. Holms Enke	15 —
1815.	Toldbetjent Kaastrups Enke	20 —
—	Ererceermester Debusmanns Enke	15 —
—	Garvermester Nyholms Enke	20 —
—	Skoemagermester Broens Enke	15 —
—	Fabrikur P. Dyhr	15 —
1816.	Portcontrolleur Gindrups Enke	20 —
—	Mechanicus Youngs Datter	10 —
—	Skoemagermestr P. Holm	10 —
—	Forhenv. Kræmmer S. Rasmussen	15 —
—	Porcellainshdr. D. Heilbuth	15 —
—	Revisor P. B. Hammerichs Enke	15 —
—	Skolelærer Achens Enke	15 —
—	Strømpevæver Bøschens Enke.....	10 —
—	Revisor Kjerbyes Enke	10 —
—	Urtekræmmer Hjaltelins Enke.....	15 —
—	Forhenværende Hofekræmmer Kanneworff	10 —
—	Skoemagermester D. Rasmussens Enke..	15 —
1817.	Smedemester Wahlgreen	10 —
—	Secretair Brandrup.....	15 —
—	Vandmester C. Sørensen.....	10 —

Medlem fra
Karet

1817.	Capt. Grans Enke15 Rbd.
—	Capt. de Planes Enke15 —
—	Overkrigscommisfair Kroghs Enke10 —
—	Forch. Forvalter Albrechtsen15 —
—	Commandeur F. Holsts Enke10 —
—	Urtekræmmer C. Fristrup15 —
—	Skoemagermester L. Holm15 —
—	Skoemagermester Johansens Enke10 —
—	Bagermester Rasmussens Datter15 —
—	Rjøffenmester Krygers Enke15 —
—	Skoemagermester A. Nielsen15 —
—	Bundtmager J. Stephensens Enke15 —
1818.	Procurator Jacobis Enke15 —
—	Statsbedemand H. Andersens Enke15 —
—	Bødfermester W. Halls Enke15 —
—	Kurvemagermester Nagels Enke10 —
—	Skoemagermester Mariboers Enke10 —
—	Skoemagermester J. Helsted20 —
—	Krigscancelliesecretair Laurigens Enke15 —
—	Dvarteermand Iversens Enke20 —
—	Skoemagermester Lundmann15 —
1819.	Kammerraad J. W. Winthers Enke	...15 —
—	Skoemagermester Florins Enke15 —
—	Skoemagermester Arvesens Enke10 —
—	Toldcontrolleur Wildenraths Enke10 —
—	Institutbestyrer Lindegaard10 —

Medlem fra
Aaret

1819.	Bogbindermester S. Holsts Enke	10 Rbd.
—	Snedkermester G. G. Mørch	10 —
—	Tobaksfabrikteur Wenzels Enke	15 —
—	Theeskjæmker N. Hansens Enke	20 —
1820.	Profesfor Rasmussens Enke	20 —
—	Bakhuusforvalter Schrøders Enke	20 —
—	Instrumentmager J. J. Melbyes Enke	15 —
1821.	Kammeraad Hegelunds Datter	10 —
—	Skibscapt. Hammers Enke	10 —
—	Bogtrykker Christensens Enke	10 —
—	Malermester Hoffgaards Enke	10 —
—	Capitain Groves Enke	20 —
—	Capitainlieutn. Havns Enke	20 —
—	Uhrmagermester Malmgreens Enke	10 —
—	Skoemagermester Weidemanns Enke	15 —
—	Capt. og Toldbetj. Kierrungaards Enke	15 —
—	Cancelliesecretair Bradts Enke	10 —
—	Assistent Beders Enke	15 —
—	Høker N. Holsts Enke	15 —
—	Brændeviinsbr. Fodbyes Enke	15 —
—	Værtshuusholder J. G. Holsts Enke	15 —
1822.	Bogholder Erharts Enke	10 —
—	Registrator Dyrhauges Enke	15 —
—	Justitsraad Didriksens Datter	15 —
—	Cancellieraad Næsteds Datter	15 —
—	Skolelærer Mortensens Enke	15 —
—	Dpsynsmand H. Ipsens Enke	10 —

Medlem fra
Karet

1822.	Skoemagermester Laberts Enke	10 Rbd.
—	Jomfrue A. M. Wold	15 —
—	Forhenv. Forvalter Hansens Hustru	...	20 —
—	Urtefræmmer Gulstrups Enke	20 —
—	Meelhandler Herbsts Enke	10 —
—	Skoemagermester L. Jacobsen	15 —
—	Skrædermester W. Meyers Enke	10 —
1823.	Justitsraad A. Treschows Enke	15 —
—	Skovfoged D. Fischers Enke	10 —
—	Skolelærer A. Mariboës Enke	15 —
—	Sergeant N. Jensens Enke	20 —
—	Agent Kielers Enke	15 —
—	Restaurateur Ofterbergs Enke	15 —
—	Forhenv. Bagermester D. Klifoth	10 —
—	Fuldmægtig Gluds Enke	20 —
—	Fuldmægtig L. Wiborgs Enke	10 —
—	Toldbetjent Sommers Datter	15 —
1824.	Ritmester G. M. Foghs Enke	15 —
—	Skrædermester J. Marg	15 —
—	Snedkermester Finchs Enke	20 —
—	Foged Arnfiels Datter	15 —
—	Skrædermester Baldes Enke	15 —
—	Forh. Murer og Tømrer Rademacher	..	15 —
—	Krigsraad Borres	20 —
—	Skriverformand Carlsons Enke	15 —
1825.	Urtefr. og Laugsbud Thomsens Enke	...	15 —

Medlem fra
Maret

1825. Oberstl. og Guldsmedm. Westrups Enke	15 Rbd.
— Snedkermester L. Nielsens Enke20 —
— Snedkermester Ewers's Datter10 —
— Forhenv. Conditor N. T. Faith15 —
— Forhenv. Høker N. Iversen10 —
— Skrådermester J. Scheel10 —
— Forhenv. Tracteur G. F. Braun15 —
— Kgl. Kudst H. C. Lunds Enke10 —
— Cancelliesecretair Thaning's Enke15 —
— Institutsbestyrer Quistgaards Enke15 —
— Handelsbogholder Liuuges Enke15 —
— Viinhandler Fischers Enke15 —
— Coffardiecapitain J. R. Lunds Enke	...15 —
— Krigsassessor Schalk's Enke10 —
— Høker N. Sorensens Enke10 —
— Snedkermester Flygenrings Enke10 —
1826. Divisionschirurg Krygers Datter15 —
— Klædehandler Bøgilds Enke15 —
— Lejetjener J. A. Schmidt15 —
— Kammersecretair Thomsens Enke10 —
— Krigsassessor le Maires Enke15 —
— Capit. og Hof-Malerm. Fedderholdts Enke	15 —
— Bødkermester Tersløvs Enke15 —
— Jomfrue N. Falck15 —
— Institutbestyrer Monsteds Enke15 —
— Urteframmer Schyums Enke15 —
— Tracteur Helstrups Enke15 —

Medlem fra
Karet

1826. Tobaksfabrikør Sybrowskys Enke.....	10	—
— Snedkermester Rohleders Enke	15	—
— Handfemagerfrimester K. Sørensen	15	—
— Justitsraad J. R. Holms Enke.....	10	—
— Bogholder J. C. Mogens Enke.....	20	—
— Destillateur J. P. Spendrup's Enke....	15	—
1827. Coffardicapitain N. Nicolaysens Enke ..	15	—
— Løifabrikør F. Schärff.....	20	—
— Bødkermester H. Holms Enke.....	15	—
— Skoemagermester G. Weises Enke.....	10	—
— Glarmester L. Malling's Enke.....	10	—
— Coffardiecapitain A. Flor	10	—
— Forh. Brændeviinsbr. Sommersted	20	—
— Forhenv. Bærtshuusholder P. C. Haack	10	—
— Justitsraad M. P. Sørensens Enke....	20	—
— Pastor P. B. Duus's Enke.....	10	—
— Guldsmedmester N. Ebbesen.....	10	—
— Garvermester Topps Datter	15	—
— Forhenv. Tobaksfabrikør F. C. Bagge..	20	—
— Skoemagermester F. C. Holms Enke...	10	—
1828. Fuldmægtig A. C. Gjesfings Enke.....	15	—
— Jomfrue K. Hald	10	—
— Løbasisttent M. Benzens Enke.....	10	—
— Forh. Hørkræmmer J. M. Brorson	15	—
— Bærtshuusholder S. Nielsens Enke	10	—
— Guldsmedmester J. M. Lerches Enke ...	10	—
— Guldsmedmester Næboes Datter.....	10	—

Medlem fra
Karet

1828.	Skolelærer Langstedts Datter	15	Rbd.
—	Muurmester J. W. Schmidts Enke	15	—
—	Bogbindermester Lappes Enke	15	—
—	Havnecontrolleur Brodersens Enke	15	—
—	Institutbestyrer R. A. Birchs Enke	15	—
1829.	Snedkerfrimester Schæffers Enke	15	—
—	Toldassistent Drebolts Enke	10	—
—	Copiist Klyvers Enke	15	—
—	Toldbetjent H. M. Møllers Enke	15	—
—	Amtschirurg Wappenhans's Enke	15	—
—	Gjordemoder Mad. J. Schou	10	—
—	Klædehandler Humbles Enke	10	—
—	Lømmermester Bendes Enke	10	—
—	Strædermester H. M. Lunds Kone	15	—
—	Lieut. og Toldassistent Anthons Enke	15	—
—	Forh. Gæstgiver C. Brodmeyer	15	—
—	Forh. Brænderviinsbr. H. J. Mørck	10	—
1830.	Skolelærer Petersens Enke	15	—
—	Smedemester Dithmers Datter	15	—
—	Bogbinder Bergmanns Datter	10	—
—	Provst Bregendahls Enke	15	—
—	Rgl. Fuldmægtig B. Mørcks Enke	15	—
—	Profesfor R. G. Wolfs Enke	20	—
1831.	Assistent B. C. Windings Enke	15	—
—	Hattemagerm. N. C. Madsens Enke	10	—
—	Procurator S. L. Høyers Enke	15	—

Medlem fra
Karet

1831. Porcellainhandler Christiansens Enke . . .	15 Rbd.
— Forhenv. Instrumentmager Schousboe . . .	20 —
— Farvermester N. Bangs Enke	10 —
— Copiist C. F. Mohrs Enke	15 —
— Tracteur N. Bangs Enke	10 —
— Inspecteur H. L. Hansens Enke	10 —
— Strædermester S. Langberg	15 —
— Skovrider Müllers Datter	10 —
— Farver Staals Datter, C.	10 —
— Farver Staals Datter, A.	10 —
1832. Isefræmmer Schonlunds Enke	15 —
— Capit. og Grosserer J. K. Schous Enke	15 —
— Kammerraad Thorbjørnsens Enke	20 —
— Grosserer Selmers Datter	15 —
— Kartemager Seerup	10 —
— Skoemagermester H. B. Hansens Enke . . .	15 —
— Strædermester H. Andersen	10 —
— Dreiermester J. Hansens Enke	10 —
— Skibsbygmester Repholz's Enke	20 —
— Skibsbygger Hellerungs Enke	10 —
— Madam C. Schmidt født Herbsprung . . .	10 —
— Pastor Just's Datter	10 —
— Forh. Goffardiecapitain Tauscher	10 —
1833. Fodermager Sators Enke	10 —
— Skolelærer J. A. Nerup	15 —
— Uhrmagermester Antonis Enke	15 —
— Baukist Helsted's Enke	15 —

Medlem fra
Karet

1833.	Copiist H. C. Veiths Enke	15 Rbd.
—	Smedemester Gjerlows Enke	15 —
—	Kammerraad Albrechts Enke	15 —
—	Muurmester C. P. Frichsens Enke	10 —
—	Figurant C. L. Jacobsens Enke	10 —
—	Translateur Haartmanns Enke	10 —
—	Snedkermester A. C. Just	15 —
—	Malermester Sannes Datter	10 —
—	Hoboist Tappers Enke	10 —
—	Malermester H. C. Berg	10 —
1834.	Goffardiecapitain Bügows Enke	15 —
—	Skolelærer C. M. Barfoeds Enke	15 —
—	Skibscapitain C. Möllers Enke	10 —
1835.	Kjøbmand Davidsens Enke	10 —
—	Skibscapitain Balhersens Enke	10 —
—	Hoffourer J. F. Petersens Enke	10 —
—	Strædermester Rigelsens Enke	10 —
—	Krigsassessor Struckmanns Enke	15 —
—	Rgl. Laqvai J. Francks Enke	10 —
—	Smedemester Drlings Enke	10 —
—	Snedkermester J. Genthes Enke	10 —
1836.	Major v. Klenous Enke	20 —
—	Grosserer Joachim Topps Enke	20 —
—	Guldsmedmester H. J. Pihls Enke	10 —
—	Skibscapitain C. W. Høyers Enke	15 —
—	Skibscapitain A. P. Linds Enke	10 —

Medlem fra
Karet

1836. Skoemagermester Storms Enke.....	10 Rbd.
— Skoemagermester J. P. Lunds Enke....	10 —
— Cancellist H. Voigts Enke.....	10 —
— Forgylde Irrgangs Enke.....	15 —
1837. Brændeviinsbr. Tholbølls Datter.....	20 —
— Hørfabrikør Rosteds Enke.....	10 —
— Strædermester P. N. Mariagers Enke..	10 —
— Smedemester J. G. Christensens Enke ..	10 —
— Dvergraver Schaumbergs Enke	10 —
— Capit. og Kleinsmedm. J. Brodersen ...	15 —
— Inspecteur Schleisners Enke.....	15 —
— Boghandler Beckens Datter.....	10 —
— Skoemagermester H. Petersen.....	10 —
— Skibscapitain Kjølners Datter	10 —
— Malermester Blaumüllers Enke.....	10 —
— Rodemester Berghs Enke.....	10 —
1838. Madam G. Holb	15 —
1839. Forhenv. Politiebetjent J. Warberg ...	15 —
— Forhenv. Postbud D. Nielsen	10 —
— Secretair P. L. Schiøtts Enke.....	15 —
— Afsk. Capitain v. Meindes Enke	15 —
— Instrumentmager H. Birch.....	10 —
— Favnsætter-Formand Hammelevs Enke ..	10 —
— Møllermester H. P. Linds Enke.....	10 —
— Gartner Petersens Datter.....	10 —
1840. Sognepræst Holms Datter	10 —

Medlem fra
Karet

1841. Skrædermester Sommerfeldts Datter.....	10 Rbd.
— Ankersmed Caspersens Datter.....	10 —
1842. Skrædermester Drelbergs Enke.....	10 —

8. Forsamlingen samtykkede i Administrationens Fordeling af 24 Rbd. af Overskuddet af det Brockske Legat til dets 4 Pensionister med 6 Rbd. for hver, og at Resten bliver i Behold til eventuel Anvendelse efter Legatets Bestemmelse.

9. Administrationen underrettede Forsamlingen om, at en nye Repræsentantsforsamling vilde blive sammenskaldt til Fredagen den 30te Marts for at foretage Valg paa nye Repræsentanter i de ifølge Lovens Bydende den 1ste April d. A. efter Tour Afgaaendes Sted.

10. Endeligen optoges følgende 32 nye Medlemmer:

1. Commercesecretair Barcks Datter, M. W. N.
2. Skrædermester A. Mey.
3. Handelsfactor Bierrings Datter, A. G.
4. Organist A. Gether.
5. Malersvend D Lindquist.
6. Skrædermester G. F. Ryckmann.
7. Fyrværker Ammundsens Datter, J. B.

8. Kleinsmedsvend C. H. L. Brodmeyer.
9. Urtefræmmer C. M. Fønnesbeck.
10. Porcellainshandler H. C. N. Schmidt.
11. Malermester Halbergs Datter, T. A.
12. Styrmand Smiths Datter, M. D.
13. Styrmand Smiths Datter, S. C.
14. Kof G. F. Almind.
15. Urtefræmmer M. Johansen.
16. Baremægler M. C. Schou.
17. Politiebetjent A. Petersen.
18. Dpftgtsbetjent S. A. Christensen.
19. Afd. Toldbetjent Sands Datter, C.
20. Afd. Landmand Lassens Datter, A. M.
21. Kunstdreiermester J. Johansen.
22. Snedkermester C. Kyhn.
23. Snedkersvend C. P. Hansen.
24. Afd. Kirkesanger Wolfs Datter, C. W.
25. Afd. Kirkesanger Wolfs Datter, S. A.
26. Afd. Proprietair Neergaards Datter, A. M.
27. Handels- og Sproglærer J. T. Neumann.
28. Handelsbogholder R. M. Primon.
29. Spisevært A. W. Madsen.
30. Vinhandler A. Heins.
31. Sfenfræmmer J. C. Mariager.
32. Skolelærer og Dannebrogsm. Hersom.

Administrationen meddeler herved ifølge den i en tidligere Repræsentantforsamling tagne Beslutning en Fortegnelse over de Legater, som ere tildeelte Selskabet siden dets Stiftelse og hvis Beløb ere indbefattede i dets Fondsbeholdning, nemlig:

Mar 1805.	Grosserer Niels Brocks Legat efter Testament af 19de Februar 1786 og 24de Februar 1802.....	5002 Rbd.22 $\frac{1}{2}$.
— 1812.	Student Grells Legat....	1000 — = -
— 1827.	Enkefrue Charlotte Amalie Boncks Legat imod 5 pCt. Livrente	2000 — = -
— 1829.	Caroline Legatet, stiftet af en Deel af Selskabets Medlemmer i Anledning af H. K. H. Prindsesse Carolines Formæling den 1ste August samme Aar	2500 — = -
— 1839.	Enkefrue Statsraadinde Kofoeds Legat.....	500 — = =

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab den 9de Marts 1849.

Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

C. S. Groth.

Børne-Ufhylerne i Paris.

(Illustrirte Zeitung 1845.)

(Sluttet.)

Den syngende Bogstavering har man fundet meget hensigtsmæssig. Den hele Klasse fremsynger Alphabetet i dets sædvanlige Bogstavfølge, ligesom man under Sangen nævner Moderne. Saaledes fremsynger Classen, idet den med Opmærksomhed følger den lille Stof, som peger paa Bogstaverne: A B C D E F G. Det mindst begavede Barn lærer saaledes paa een Gang baade Moderne og Bogstaverne. De talende Gebærder lade sig meget let anbringe i denne Underviisningsmaade. Man kan med opløftet Arm vise dem Bogstaverne, med Fingerspidserne lukke Haanden sammen, slaae Takt, bevæge Hænderne op og nedad, læse hurtigt og langsomt, hæve Stemmen og lade den synke; Dret vænner sig til en vis Rythmus, Legemet holdes i Bevægelse, Armenes og Føddernes hurtige Bevægelse lader Blodet rask circulere, og begunstiger det kraftige Aandedræt og den rigtige Udførelse.

Da denne Fremgangsmaade først blev indført ved Stifterne af Ufhylet i Paris, sagde En af disse til den daværende Minister for den offentlige Underviisning: vi have, min Herre! Midlet til at lære Børnene at læse syngende! Hvorfor ikke dansende! spurgte Ministeren, som syntes at burde paa en fremtende Maade yttre sin Mening derom. De har Ret! sagde

Hiin, det vilde være endnu bedre! Fra den Tid blev det vedtaget, at gesticulere og hoppe efter Takten, bestandigt syngende: A B o. s. v. Da man beholder den unge Befolkning i Asylerne lige til Aften, saa ere der anbragte Feltsege for de Børn, som blive overraskede af Sønnen. En lille Jury er indført, som, selv dannet af Børn, dømmer og bestemmer meget milde Straffe for deres Kammeraters Feil og Forseelser. I denne Indretning, der anvendes strax og med Barmhertighed, ligger den herlige Virkning, at bringe Børnene til strax at tænke over det Moralske ved en Handling og at lære dem at agte paa deres Samvittigheds Bidnesbyrd. Og at Samvittigheden virkelig af Naturen siger dem, hvad der er Ret og Uret, det bevise saa paafaldende de Domme, som affiges af denne lille Jury, og hvori ligesaa vel Retsfærdighed som Mildhed udtaler sig.

Alt er beregnet derpaa, at enhver Øvelse skal tillige være en Fornøielse, og, for at skaffe Børnene den for deres legemlige Udvikling saa nødvendige frie Luft og tillige give dem en livlig Bevægelse i den, over man dem paa Gaardspladsen i at løbe, klavre, hoppe og i simple gymnastiske Bevægelser, som udvikle deres Muskelfraft. Efter en saaledes tilbragt Dag vender Barnet om Aftenen muntert og tilfreds tilbage til sin Familie, efter at have modtaget kun velgjørende og moralske Indtryk.

Forbryder-Colonien i Australien.

(Das Ausland.)

Englands Tilstand, hvis aristokratiske Love begrunde Rigdommens Forening i saa Hænder og Fleerhedens Armod, har allerede i Aarhundreders Løb fremkaldt Forbrydelser i forholdsmæssigt stort Antal, og dette Onde var, ligesom den bevægelige Rigdom steg, voret i et frygteligt Forhold. I det syttende og i det attende Aarhundrede havde man sendt Forbrydere i et ikke ubetydeligt Antal til Nordamerika, især til Virginien, hvor man ansatte dem som Arbeidere i Tobaksplantagerne; men ved de nordamerikanske Coloniers Frafald ophørte denne Forsending, og Forbrydernes stigende Antal gjorde et Afsløb paatrængende nødvendigt. Man besluttede sig derfor til at anlægge en Forbryder-Colonie, og valgte til denne Bestemmelse Australien, hvis Distrikt Cook og hans Reisesfæller Banks og Solander havde skildret saa fordeelagtigt, ja kun altfor fordeelagtigt. Vi have her ikke til Hensigt, at tage Hensyn til Criminal-Justitsen, men betragte denne Australiens Colonisering med Forbrydere kun alene med Hensyn til den nuværende Befolknings moralske Tilstand og dette især med Forbrydere befolkede Lands Fremtids-Udsigter. Hvilke criminalistiske Anskuelser man endogsaa hylder, man gaar ud fra Gjengjeldelses-Retten eller Afstræffelses-Theorien, vist er det, at de deporterede Forbryderes

Forhold til Samfundet ganske forandrede sig, saasnart de engang vare ankomne til Ny-Sydwales. De i de første Aar efter Coloniens Anlæggelse derhen sendte Forbrydere vare i Grunden intet meer og intet mindre end ufrivillige Colonister, med hvilke man fra Regeringens Side, hvad de almindelige Anordninger angik, kun gjorde faa Omstændigheder: der fandt imellem dem og Soldaterne, som man udsendte til at bevogte dem, et Fællesskab i Besværligheder og Savn Sted, som nødvendigviis maatte fremkalde en Slags Lighed, hvorved Soldaten kunde saameget mindre vinde, som det engelske Militær, især paa hine Tider, ofte bestod, som bekjendt nok, neppe af bedre Personer end dem, som Fængslerne leverede.

(Fortfættes.)

G. Jacobsen.

Balanceret Status

af det forenede Understøttelses Selskabs Formue den 31te December 1848.

<u>1848.</u>	Skal tilsvare.	Rbd.	§.	<u>1848.</u>	Er i Besiddelse af.	Rbd.	§.
	Selskabet eiede den 1ste Januar 1848, 154,057 Rbd. 25 §.				Selskabet eier den 31te December i Obligationer 138400 Rbd.		
	hvori er indbefattet samtlige Selskabet's tillagte Legater.				nemlig 100000 Rbd. 4% Obligationer imod Statsgjelds Directionens Indskrivningsbeviis og 4800 £St. i dansk-engl. 3% Obligationer, hvoraf de 200 Rbd. ere indkjøbte iaar.		
	Overskud af Selskabet's Virksomhed i 1848. .1763 — 63 -				Harde tilgode for rentefrie Ublaan.....	12134	-
	heraf skulde efter Lovens $\frac{1}{4}$ Deel af det for Aaret calculerede Overskud tillægges Fondet med.....1715 Rbd. 89 §.	155820	88		Kasse-Beholdning. a. Contant.....7677 Rbd. 10 §.		
	Resten desuden indvundet med.. 47 — 70 -				b. Restancer..... 607 — 78 -		
	Selskabet's Gjæld: 1763 Rbd. 63 §.					8286	88
	Rest af det i Nationalbanken optagne Laan.....	3000	-				
	Summa	158820	88		Summa	158820	88

Kjøbenhavn den 30te December 1848.

D. Borgen.

Garbrecht.

E. Clausen.

Carl S. Groth.

Oversigt

over det forenede Understøttelses Selskabs General Regnskab for Aaret 1848

med Hensyn til dets Virksomhed.

<u>1848.</u>	Indtægter.	Rbd.	ß.	<u>1848.</u>	Udgifter.	Rbd.	ß.
	Ugentlige Indtægter	3902	16		Pensioner	4716	24
	For Lovbøger	44	48		Gratification	3900	
		3946	64		Lønninger	2000	
	Halvaarlige Contingenter	4664	14		Generelle Omkostninger	270	60
	hvorfra gaaer uerholdelige Restancer. 76 — 36 —	4587	74		Ugebladets Trykning m. m.	900	79
	Renter efter Fradrag af Krigsskatten og Renterne af det				Overskud anførte paa Formuens Konto	1763	63
	i Banken optagne Laan.....	5016	88				
	Summa	13551	34		Summa	13551	34

Kjøbenhavn den 30te December 1848.

D. Borgen.

Garbrecht.

E. Clausen.

Carl S. Groth.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 12.

Løverdagen den 24de Marts 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Fredagen den 30te Marts d. A. Eftermiddag Kl. 6 afholdes en Repræsentsntforsamling i Selskabet, i Forsalen til Høiesteet paa Brindsens Palais bag Slottet, i hvilket Møde der, i Dvereensstemmelse med Lovenes § 34, foretages Valg paa nye Repræsentsnter m. v., og hvortil de Herrer Repræsentsnter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 6te Marts 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Forbryder-Colonien i Australien.

(Forfat.)

Endogsaa sildigere vare de Deporterede endnu ikke i nogen Henseende værre farne end Dagleierne i Europa, og mange ulykkelige Omstændigheder bidroge endvidere til, at den hele Befolkning paa Ny-Sydwales stod, kun med ringe Undtagelse, paa samme Fod. Hvad for en Befolkning deraf maatte fremgaae, lader sig lettere tænke end beskrive, og man maa i Sandhed kun undre sig over, at det derovre ikke saae langt værre ud. Vi maae, som de la Vilvoerie i sin Historie om Botany-Bai meget rigtigt bemærker, vel adskille fra hinanden to Perioder, nemlig Deportationens og Emigrationens Periode. Lige til Enden af Lachlan Macquaries Gouvernement afgave de Deporterede og de med samme forenede Embedsmænd og Soldater Hovedbestanddelene til Colonisationen; de to andre Hovedklasser af Befolkningen vare Forbrydere, som udstode deres Straf, og Frigivne, enten fordi deres Straffetid var udløben, eller fordi Gouverneuren havde paa Grund af den ham tilstaaede Benaadningsret frigivet dem. Imellem disse to Klasser bestod en kun altfor nøie Forbindelse, imedens naturligtvis imellem dem og de Klasser, der som civile Embedsmænd eller som Officerer vare komne til Colonien og forbleve der, bestod saa godt som slet ingen Forbindelse. Da imidlertid i Tidens Løb Mange af de første Klasser havde

arbejdet sig op til Velstand, men ikke desto mindre bleve af de Sidste strengt viste tilbage, saa kaldte man disse Exclusionister, imedens det andet Partie fik Navnet Emancipationister. Denne Strid blev allerede under Macquarie ført med Bitterhed, men med endnu større Bitterhed under Brisbane og Darling, og først, efterat i Løbet af de sidste 15 Aar flere og flere frivillige og velhavende Colonister ere komne til Landet, har en betydelig Middelflasse dannet sig, og Exclusionisternes og Emancipationisternes Partier ere i et bestandigt Aftagende. Dog forbliver Samfundets Tilstand anormal, da Colonierne i Ny=Sydwales og Vandiemensland erholde tilsammen i Gjenmensusit henved 4000 Forbrydere om Aaret, en Tilførsel, der langt overveier Tilvæksten af de frie og bedre Indvandrere, og ikke saa let giver Anledning til en Forbedring i den derværende Befolknings Samfunds=Tilstand. Efter denne forudskiftede Indledning vil man saa meget lettere kunne bedømme den omstændeligere Fortælling i dens Enkeltheder.

Den 13de Mai 1787 lettede Captain Arthur Phillip Anker med en Flaade af 11 Skibe ved Portsmouth. Han havde ombord paa disse 11 Skibe 788 Forbrydere, deriblandt 192 af Dwindefjønnet tilligemed 13 dem tilhørende Børn; Soldaternes Antal tilligemed deres Officerer udgjorde næsten 200 Personer, og det hele Person=Antal, Skibsmandskabet ikke

medberegnet, beløb sig til 1040. Uden noget tilstødt Uheld — et Complot af Forbryderne paa eet af Skibene blev itide opdaget — naaede Phillip Botany-Baiden 20de Januar 1788; 32 Forbryderne vare døde underveis. Da Rheden der var slet, maatte han først op-søge en bedre Ankerplads; dog fandtes der lykkeligviis i en ringe Afstand en prægtig Havn, der efter sin Op-dager, en Matros, fik Navnet Port Jackson. Snart var Alt iland, og Pladsen til den første Leir affstukken; med Iver gav man sig ifærd med at opbygge Leir-Hytter for Tropperne og de Deporterede og Magaziner til Levnetsmidler. Men snart viste Banffelighederne sig: af en ubegribelig Mangel paa Forudseenhed befandt sig iblandt de Deporterede særdeles faa Personer, som forstode et Haandværk, kun særdeles faa, som havde givet sig af med Agerdyrking, og endog iblandt de Frie var der ikke en Eneste, som kunde paatage sig at bestyre Markarbejder. Desuden havde den langvarige Overfart og den fortsatte Brug af salte Spiser havt flere Anfald af Stjorbug tilfølgende, og faa Uger efter talte man 28 Døde, 66 Syge og desuden 200 Personer, som ikke vare istand til at udholde nogen fortsat Anstrengelse. Jordbunden i Nærheden af Landings-pladsen var tillige temmelig slet, og man maatte dy-bere inde i Landet vælge sig en bedre Plads til Colo-niens Anlæg. Dette Sted, først kaldet Rosehill, fik siden det af de Indføde det nærliggende Bjerg givne

Navn Paramatta, og det kan man betragte som den første betydelige Agerdyrker-Colonie.

Imidlertid rykkede Vinteren frem, da man ikke kunde lade det store Antal Syge og ligesaa lidet Forraadet af Levnetsmidler være under den ringe Beskyttelse af Telte og usle Bræde-Hytter; thi allerede begyndte Tyverierne, og toge snart Overhaand i en saadan Grad, at man maatte gribe til de strengeste Forholdsregler og lade een af de Skyldige, en Knægt paa 17 Aar, hænge. Men dette hjalp kun lidet, og Frygten for Dødsstraf medførte kun et større Onde, nemlig enkelte Forbryderes Flugt, som efter de i det omkringliggende Land herskende Forhold ikke havde noget andet Middel til deres Underholdning end at stjæle af det levende Dvæg, som kun i ringe Mængde fandtes i den nye Colonie. Hertil kom endnu, at der snart imellem de Indfødte og Colonisterne reiste sig Fiendskaber, som ikke paa nogen Maade kunde bilægges, og tilsidst foranledigede, at de Første maatte fjerne sig fra Coloniens Nærhed. De Indfødtes Antal blev tillige ogsaa formindsket ved Kopperne, hvilken Sygdom sandsynligt allerede i længere Tid havde været bekjendt i Landet, og just dengang rasede heftigt. Saaledes vare de nye Colonister der høist isolerede, ganske indstrængede til sig selv alene, formindskede i Antal og hjemløse af stedse vorende indre Uordener. Under saadanne Udgifter endtes Aaret 1788.

Gouverneur Phillip, som tilfulde forudsaae den Nød, i hvilken han vilde komme, havde bortsendt en

Deel af Forbryderne med det fornødne Antal Soldater til Den Norfolk, da man, ifølge Capitain Cooks høist gunstige Beretninger om denne i ringe Afstand fra Australiens Kyster liggende Des Frugtbarhed og Sundhed, allerede i England havde opfordret ham til, paa denne De at anlægge en Hjelpe-Colonie, og det saa meget meer, som den nyseelandiske Hør der voxer vildt. Men Den, hvis Jordbund vistnok er høist frugtbar, frembyder næsten paa alle Sider steile Klippevægge, og strax ved den første Affending forliste en Baad med flere Matroser, ved den anden et heelt Skib for Størstedelen med alle derpaa værende Forbrydere; dog trivedes den her udsaaede Sæd, hvad der ikke saa hurtigt var Tilfældet ved Port Jackson paa Fastlandet. Paa denne De fandt man heller ikke Indfødte; man synes heller ikke at have sporet noget til Sygdomme, og saaledes var man i det Mindste langt bedre faren der end paa Fastlandet, hvor man i Løbet af dette Aar havde mistet 69 Menneffer. Collins, Overdommer ved Colonien, beretter: „fra 25de Januar 1787 til 1ste Januar 1788 bleve 55 bortrevne af forskjellige Sygdomme, 1 døde af Sult, 4 omkom i Skovene, 5 bleve henrettede, og 14 forvildede sig eller flygtede bort, for sandsynligviis at omkomme af Sult i de nærgrændsende Skove eller at falde for de Billedes Sphd. Saaledes gif Coloniens første Aar tilende, hvilket vistnok satte Gouverneuren Phillips Udholdenhed paa en haard Prøve.

De Banskfeligheder, som ledsagede Coloniens Anlæg, formindskedes ingenlunde i de to paafølgende Aar; man havde at kæmpe med Hunger og alle slags Møjsommeligheder; nogle Fartøier, som skulde bringe Levnetsmidler fra England, forliste eller ankom meget for silde, imedens flere Skibe med Forbrydere i hundredviis indtraf kun altfor rigtigt, og forøgede Nøden. Set af disse medbragte tillige fuldstændige Instructioner og Anordninger med Hensyn til Jordsfordeling, Anordninger, der snart bleve i høi Grad vigtige, og tildeels endnu udøve deres Virkning: „enhver Underofficer ved det til Tjeneste i Colonien ansatte Corps fik, naar han vilde nedsætte sig der, 130 Acres Land, og, naar han var gift, 150, den Menige 80, og, naar han var gift, 100, og for hvert Barn 10 Acres mere. Disse Jorder vare i 5 Aar frie for alle Afgifter, og efter den Tids Forløb skulde der betales 1 Schilling (40 Skilling) for hver Acre. Enhver Colonist skulde desuden erholde Klæder og Levnetsmidler for det første Aar, ligesom ogsaa Sædekorn og de nødvendige Redskaber til den første Opdyrkning. Den, som kunde paavise blot Midler til at ernære og underholde Arbeidere, ham skulde et vist Antal Forbrydere anvises. Disse Sidste skulde, naar deres Straffetid var udløben, erholde 30 Acres Land og i Tilfælde af Giftermaal 50 og for hvert Barn 10 Acres mere.

Den Bestemmelse, hvorefter et vist Antal Forbrydere blev anvist til den Colonist, som kunde ernære

og underholde Arbeidere, vedblev desværre længe at være et temmelig dødt Bogstav, og navnlig paa Grund af en vis Mangel paa Betænkksomhed fra Regjeringens Side; thi det er ganske naturligt, at der i Coloniernes Begyndelse ikke kunde findes nogen Grundeier, som besad Midler nok til at benytte et nogenlunde stort Antal af saadanne Forbrydere til Arbeidere. Der blev altsaa intet Andet tilovers end at anbringe dem som Tjenere hos de faa Officerer og Embedsmænd og at anvende det større Antal til Regjerings-Arbejder, til at bygge Huse, til at anlægge Veie o. s. v., Arbeider, som ofte bleve udforte blot for at give Forbryderne Beskjæftigelse. Men hverken en Tjeners Stilling eller disse Arbeider, hvorved de opholdt sig massevis med hverandre, vare skikkede til at fremkalde en moralsk Forbedring, hvilket dog, ved at fordele dem over et mere udstrakt District og ved at anvende dem til Agerdyrking, vilde langt snarere have været muligt. Colonien var altsaa i sin første Tid aldeles ikke Andet end et stort, kostbart og ovenikjøbet et meget slet Lugthuus. Colonisternes Antal lader sig ikke nøiagtigt bestemme; men det maa dog allerede i Aaret 1790 have beløbet sig til imellem 3000 og 4000, et Antal, som oversteg Ikke-Forbrydernes Antal i det Mindste 5 Gange, og saaledes maatte faae en Overvægt, der kun maatte være skadelig for Coloniens Opkomst og Viemed.

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Der bedes bemærket at:

Paa Grund af nogle indløbne Feil i den ved sidste Nummer fulgte Oversigt og Balance af Selskabets Regnskab, følge herved nye Aftryk deraf, hvori Feilene ere rettede.

Balanceret Status

af det forenede Understøttelses Selskabs Formue den 31te December 1848.

<u>1848.</u>	Skal tilsvare:	Rbd.	ß.	<u>1848.</u>	Er i Besiddelse af:	Rbd.	ß.
	Selskabet eiede den 1ste Januar 1848.....	154057	25		Selskabet eier den 31te December i Obligationer.....	138400	
	hvori er indbefattet samtlige Selskabets tillagte Legater.				nemlig 100000 Rbd. 4% Obligationer		
	Overskud af Selskabets Virksomhed i 1848.....	1763	63		imod Statsgjelds Directionens Indskriv-		
	Efter Lovene skulde $\frac{1}{4}$ Deel af det for Aaret calculate-				ningsbeviis og 4800 £St. i dansk-engl.		
	rede Overskud tillægges Fondet med 1715 Rbd. 89 ß.				3% Obligationer, hvoraf de 200 Rbd.		
	Resten desuden indvundet med 47 — 70 -				ere indkjøbte iaar.		
	1763 Rbd. 63 ß.				Havde tilgode for rentefrie Udlaan.....	12134	-
	Selskabets Gjæld:				Kasse-Beholdning. a. Contant.....	7677	10 ß.
	Rest af det i Nationalbanken optagne Laan.....	3000	-		b. Restancer.....	609	78 -
					8286	88	
	Summa	158820	88		Summa	158820	88

Kjøbenhavn den 30te December 1848.

D. Dørgen.

Garbrecht.

E. Clausen.

Carl S. Groth.

Oversigt

over det forenede Understøttelses Selskabs General Regnskab for Aaret 1848
med Hensyn til dets Virksomhed.

<u>1848.</u>	Indtægter.	Rbd.	ß.	<u>1848.</u>	Udgifter.	Rbd.	ß.
	Ugentlige Indtægter	3902	16		Pensioner	4716	24
	For Lovbøger.....	44	48		Gratification	3900	
	Halvaarlige Contingenter	4664 Rbd. 14 ß.			Lønninger.....	2000	
	hvorfra gaaer uerholdelige Restancer. 76 — 36 —				Generelle Omkostninger.....	270	60
		4587	74		Ugebladets Trykning m. m.	900	79
	Renter efter Fradrag af Krigsskatten og Renterne af det				Dverskud ansførte paa Formuens Conto	1763	63
	i Banken optagne Laan.....	5016	88				
	Summa	13551	34		Summa	13551	34

Kjøbenhavn den 30te December 1848.

D. Dørgen.

Garbrecht.

E. Clausen.

Carl S. Groth.

Borger-Vennen.

En og Tredsiendstyvende Aargang.

Nr. 13.

Løverdagen den 31te Marts 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.
Trykt hos Louis Klein.

Forbryder-Colonien i Australien.

(Fortsat.)

De Lidelser og Savn, som en Colonie, der først er isærd med at anlægges, er udsat for, i Forening med Tugthusets Skjændsel og Straf som ogsaa med det uvante Markarbeide, vare heller ingenlunde skikede til at forsoner Forbryderne med deres Opholdssted. I Aaret 1791 var Straffetiden for et ikke ubetydeligt Antal Forbrydere tilende, og man maatte nu opfaste det Spørgsmaal, hvad der nu skulde skee; de Fleste smigrede sig med snart at skulle vende tilbage til Europa. Gouverneur Phillip forsamlede dem, udviklede for dem de Fordele, som vilde blive dem tildeel, naar de nedsatte sig i Colonien, og erklærede, at de, som ikke vilde indlade sig derpaa, maatte fra det Dieblit,

deres Straffetid var udløben, selv fortjene deres Underholdning, indgaae en Tjeneste-Forpligtelse paa 1 eller 1½ Aar, og hver Uge aflægge Regnskab for Anvendelsen af deres Tid og for den fortjente Løn; han tilspiede, at den, som vilde vende hjem, maatte selv træffe Overenskomst med en Skibscapitain, og betale sin Overfart, da Regjeringen vilde paa ingen Maade indlade sig derpaa. De lode ikke længe vente paa Svar: næsten Alle udtalte deres Ønske om at vende tilbage til Europa med en sand Lidenskabelighed; blot meget Faa gik ind paa at modtage de dem tilstaaede Jordlodder, og Ingen vilde arbejde for Løn. Forbrydernes afgjorte Modbydelighed for Agerdyrknings-Arbejder, Ulysten til, paa et saadant Arbeides Beføstning at sikke sig en uafhængig Tilværelse og om skabe deres Forviisningssted til et andet Fædreland, omstyrtede alle hidtil fattede Planer; hertil kom desuden, at ogsaa et Antal Soldater og Matroser, som havde ønsket og faaet Jord anvist paa Den Norfolk, ligeledes var blevet træet af det mojsommelige Arbeide ved at opdyrke en øde Jordbund, og forlangte igjen at træde ind i Land- og Søe-Tjenesten. Derfor erklærede ogsaa Coloniens Overdommer Collins: „Den sande Colonist maa være en uafhængig Mand, der fra Moderlandet medbringer Erfaringer og Kapitaler, og lader sig ikke erstatte ved gamle Soldater, skibbrudne Matroser eller frigjorte Forbrydere.“ Bistnok vare der trufne Forberedelser imod en Tilbagereise til England, idet Regjeringen tog det

Løfte af alle til Sydney farende Skibscommandanter, at de ikke, uden Regjeringens specielle Tilladelse, maatte tage nogen Deporteret, end ikke nogen Frigiven hjem med sig; men derved var ikke vundet Andet, end at disse Mennesker netop maatte forblive der, hvilken Omstændighed endnu paa ingen Maade gjorde dem til brugbare Colonister. Nød og Glendighed mangfoldig gjorde endnu mere Lasterne og Forbrydelserne, og mange Deporterede flygtede ud i Skovene, hvor vistnok de fleste omkom af Sult; men Mange forbleve dog ogsaa iblandt de Indfødte, og bidroge sikkerligt ogsaa til de fortsatte Fjendtligheder med dem.

Trods alle disse Banffeligheder vandt imidlertid Colonisationen nogen Fremgang; Stifteren Phillip fratraadte Bestyrelsen ved Udgangen af Maret 1792, da hans Sundhed var nedbrudt ved de uhyre Anstregelser, og vendte tilbage til England; i hans Sted overtog Major Grose Bestyrelsen, men kun for en Tid. Omendstjøndt endogsaa nu f. Ex. i Marts 1793 for en Tid indtraadte truende Mangel, og Banffeligheden ved at holde en sulten Mængde af Forbrydere, som er istand til Alt, i Ane bestandigt blev stor nok, saa havde dog allerede Jordens Dyrfkning gjort saa store Fremskridt, at en betydelig Deel af de fornødne Levnetsmidler indvandt i Colonien selv, og den frugtbare De Norfolk allerede i det nævnte Mar leverede noget Overskud. Strax efter Phillips Afreise vare der ogsaa ankomne nogle frie Colonister, som den af

Regjeringen viste Begunstigelse og Anviisningen af Forbrydere til Arbejder snart hjalp iveiret. Rystelsen af den franske Revolution, der ogsaa havde indvirket paa England, og der fremkaldte politiske Uroligheder og et Dnsse om en Parlaments-Reform, bragte ogsaa nogle politiske Forbrydere, paa hvis moralske Dpsørsel ingen Plet hvilede, til Sydney, hvor de bleve behand- lede med megen Dpmærksomhed, og begyndte at danne et mere agtværdigt Samfund i Forbindelse med de førnævnte Colonister, Embedsmændene og Officererne, som havde erholdt Jorder anviste. Dette var en nød- vendig Støtte for Gouverneuren Capitain Hunter*), hvem de tallose Tyverier og Røver-Anfald, som bleve forøvede af Deporterede, uafsladeligt holdt i Mande.

En eiendommelig Omstændighed forværede imid- lertid Tingenes Stilling betydeligt, saavel under denne som under de paafølgende Gouverneurer. Ved Dan- nelsen af Troppecorpsen paa Ny-Syd-wales havde man just ikke taget det synderligt noie med Morali- teten, selv med Officerernes. Da de bedre Officerer ikke trængte sig frem til en Tjeneste, som man ansaae for en vanærende Bøddeltjeneste, saa vare der ogsaa iblandt Officererne blevne optagne Individier af høist tvivlsom Charakter. Saalænge den strenge Phillip holdt Toilen, holdt de sig saa temmelig indenfor deres

*) Strax efter Phillips Ankomst til England havde Regje- ringen udnævnt denne Mand til at afløse den provisorisk indsatte Gouverneur.

Stranker; men under Major Groves 2 $\frac{1}{2}$ Aars
 Mellemregjering og, da denne var aftraadt, under en
 Capitain Pattersons toge de største Nordener Over-
 haand. Officererne tilkom det at have Tilsyn med
 Regjerings-Magazinerne og Levnetsmidlerne, og de
 begyndte med at sælge Alt, hvad de ikke fortærede af
 deres egen Andeel, især spirituose Drikkevarer. Snart
 gik de endnu videre, og dreve overhovedet med Lev-
 netsmidler og andre Fornødenheder en Handel, som,
 da den usikre Forsyning foranledigede en stor Vælden
 i Priserne, tilvendte dem en umaadelig Fordeel.
 Da der var meest at vinde ved Salget af de spiri-
 tuose Drikkevarer, saa anmassede snart Officererne sig
 Ret til, ved ethvert Skib at indføre toldfrit en vis
 Qvantitet deraf. Denne anmassede Ret udvidede de
 endeligt i den Grad, at de udstrakte Salgs-Retten
 til samtlige Bøer, og saaledes begrundede et høist
 forkasteligt Monopol. Naturligviis maatte de i det
 Mindste lade Underofficererne blive disse Fordele til-
 gode, og saaledes var snart den hele Handel i Offi-
 cerernes og Underofficerernes Hænder. Een Norden
 gik Haand i Haand med den anden: de fleste Office-
 rer levede offentlig i Concubinat med de deporterede
 Fruentimmer, som de lode sig anvise til Tjenestepiger,
 og derpaa lode besørge Detail-Handelen med Brænde-
 viin og andre Levnetsmidler. Hvilken Indflydelse dette
 Exempel og Udsalget af Brændeviin maatte have paa

de deporterede Forbrydere, lader sig vel uden videre Omstændigheder gjette. Den nye Gouverneurs forsinde Ankomst lod dette Onde sætte dybe Rødder; Monopolet vandt Fasthed; den bedretænkende Klasse af Colonisterne var altfor lidet talrigt til behørigt at kunne understøtte Gouverneuren i Tilintetgjørelsen af dette skjændige Monopol; dette varede saaledes i over 15 Aar, og har havt en væsentlig, endnu ikke standset Indflydelse paa Coloniens Dannelselse.

De tre Gouverneurer Hunters, Kings og Blighs Historie staaer i den nøieste Forbindelse med Historien om det paa Ny-Sydwaless stationerede Troppecorps og det af Officererne udøvede Monopol. Hunter kjendte tilfulde de Vanskeligheder, som han gik imøde; hans Indberetninger fremstillede ogsaa Sagernes Stilling ganske uforbeholdent, og man havde i England allerede samlet et Corps Marinesoldater, for at oversføre dette til Ny-Sydwaless og at tilbageføre det Corps, som siden Coloniens Anlæg havde været der; men den daværende Krigs Fordringer gjorde en anden Anvendelse nødvendig. Hunter maatte altsaa indskrænke sig til at bekæmpe enkelte Misbrug, fremfor Alt Driftsældigheden, der allerede havde affødtkommet saa mange Ulykker, og var bleven en bestandigt videre om sig gribende Kræftskade for den hele Colonie, og det saa meget mere, som denne Lidenskab med Hurtighed udelagde de under nordiske Brede-

grader dannede Legems-Constitutioner*), og frembragte den moralske Følelseshed, der er den sædvanlige Folge af umaadelig Brændeviinsdrikkens. Hunter angreb dette Onde fra Roden, idet han udstedte strenge Forbud imod hemmelige Destillerings-Anstalter og straffede med Strengthed Destillateurerne. Men Benge-Begjærligheden og Umaadeligheden forstod dog at skuffe det strengeste Tilsyn, og de hemmelige Brændeviinsbrænderier vedvarede navnlig paa Bredden af Floden Hawkesbury, hvor, fjernt fra Regjeringens Sæde, de bortsatte frigivne Forbryderes Liv ofte kun var en uafbrudt, ikke sjeldent blodig Orgie. Herhen flygtede ogsaa bestandigt alle de, som vilde unddrage sig Loven, og disses Antal steg i Forhold til de Frigivnes stigende Antal. Disse kunde efter Regjeringens Anordninger blive tvungne til Arbeide; men Udførelsen af disse Anordninger stødte an imod de største Banfseligheder; thi, naar man vilde tvinge dem til at arbeide, løb de bort i Skovene. Desuden havde man begaaet den Uforsigtighed, at optage nogle af disse Frigivne iblandt Soldaterne, og disse gjorde kun altfor snart fælles Sag med dem, som de skulde bevogte og have under Tilsyn.

Trods alle Hunters Bestræbelser viste sig ingen Forbedring, og en Reise, som han gjorde til Bredderne

*) Man fandt ofte paa Markerne og Veiene de ulykkelige Offre for denne Umaadelighed, og Anfald af Banvittighed blev meget hyppige, især blandt Fruentimmerne.

af Hawkesbury, hvor Udskuddet af et Selskab som det, der var i Sydney, samlede sig, maatte betage ham alt Haab. Dette fremgaaer ogsaa af de Graffe, hvortil han maatte tage sin Tilflugt. Den lange Liste paa Forbrydelser var endnu i de sidste Aar bleven forstorret ved Myntforfalskning og Eftergjorelse af de af Regjeringen udstedte Bøns, og Brandstiftelserne toge Overhaand i en frygtelig Grad. Criminal-Retten forsamlede sig 3 Gange om Maanedene, og dømte til Pidskeslag, Arbeide i Lænker, Deportation til Norfolk o. s. v. Men trods alle disse Tvangsmidler var det ikke muligt at indføre nogen tilstrækkelig Arbeidsomhed, og især gav Dwindernes Opførsel Anledning til mange Klager; de vare blevene saa dovne og overmodige, at det var blevet til en tilvant Ret, at man ikke turde forlange noget Arbeide af dem, som havde Børn, og de fleste vare i dette Tilfælde. Denne Forret havde sit Udspring fra det uhyre Misforhold imellem begge Kjøn og Fruentimmernes skandaløse Begunstigelse af Officererne og andre Embedsmænd. Hunter indskrænkede vel disse Begunstigelser, alligevel, som det synes, med meget ringe Virkning. Det var ogsaa Hunter, som først bragte til Udførelse Regjeringens oprindelige Forordning, at fordele de Deporterede som Arbeidere iblandt Grundbesidderne, en Forordning, der endnu er gyldig, men endnu bestandigt afgiver et betydende Stridspunkt, hvoraf naturligtvis det Spørgsmaal er afhængigt, om Ny-Sydwales skal vedblive at være en Straffe-Colonie eller ikke.

(Fortsattes.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 14.

Løverdagen den 7de April 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Forbryder-Colonien i Australien.

(Fortsat.)

Hunter indskibede sig i September 1800 til England, tiensynligt i Følelsen af, at han ikke mere formaade at kæmpe imod Coloniens meest betydende Fordærvelse, hvorfor han ogsaa havde søgt at undgaae et aabent Brud med Officererne paa Ny-Sydwaless. Ved hans Bortreise beløb Befolkningens Antal sig til næsten 6000 Mennesker, deriblandt 350 Colonist-Familier, nemlig 180 ved Hawkesbury, 100 ved Parramatta, Trougabby, Prospect og Castle-Hill og 70 i Sydney og i Omegnen. Collins, som vi allerede oftere have omtalt, gjør, efter en lang Opregning af Forbrydelser og Misgjerninger, den almindelige Bemærkning: „jeg har allerede talt om Colonisterne

og deres Stemning. Staten har ødslet med Understøt-
telser og Dymuntringer paa dem; men man bemærkede
snart, at de ikke fortjente dem. Næsten Alle havde været
Forbrydere, og havde ikke forbedret sig under deres
Straffetid. Nu bleve de frie, og erholdt Grundbesid-
delse; men just dette har gjort dem overmodige.
De Fleste bleve derved Regjeringen til Byrde, uden
ved deres Flid at lette denne Byrde, som Dag for
Dag blev besværligere.

Hunter havde, som ovenfor bemærket, undgaaet
aabenbar Strid, men i sine Indberetninger usorbehol-
dent forelagt Sagernes Stilling. Derfor valgte Re-
gjeringen til hans Efterfølger Capitain King, der
allerede tidligere ved Coloniens Anlæg paa Norfolk
havde udmærket sig ved Fasthed og Indsigt, uagtet
han ikke nærede de bedste Forhaabninger om Coloniens
Fremgang, og ofte erklærede, at det overgik hans Kræfter
at omskabe Lommetyve til ordentlige Agerdyrkere.
Til de flette Redskaber, hvorover han havde at raade,
kom nu den over al Tvivl havende Ufrugtbarhed ved
den siden Coloniens Anlæg til Dyrkning optagne
Jordbund og den til visse Tider herskende Tørke,
saa at den aarlige Mangel paa Levnetsmidler maatte
endnu i rum Tid dækkes ved en kostbar Indførsel fra
Indien, Batavia og Cap. Et ringe Uheld kunde ud-
sætte Colonien for Hungersnød, og efter Coloniens
Anlæg var der ikke endnu forløbet et eneste Aar, som
jo havde ængstet Gouverneuren ved denne sørgelige Ud-
sigt.

King kjendte meget vel disse Forhold, og just derfor kunde han heller ikke være meget tilbøielig til at lægge Haand paa en i det Hele uwendelig Omdannelse af disse. Han synes*) alligevel, allerede tidligt at have angrebet det af Officererne hidtil vøede Privilegium, todfrit nemlig at indføre med ethvert ankommende Skib en vis Masse af spirituøse Drikkevarer; thi der udbrøde snart Stridigheder imellem ham og Officererne, som allerede havde til Hensigt at affætte ham paa en voldsom Maade. King søgte en Støtte imod dem iblandt de saa Frie og de bedretænkende frivillige Colonister, og indrømmede mange af disse den store Begunstigelse, at maatte udsælge spirituøse Drikkevarer.

Men herved gjorde han det allerede herskende Onde endnu værre: en almindelig Slappelse i Sæder og Regjeringskraft fulgte paa; der synes at være indtraadt et fuldkomment Fællesskab om Fruentimmerne; hele Skarer af Røvere drog igjennem Landet, og angrebe ved hvilys Dag de vaabenløse Colonisters Boliger; flere hundrede Forbrydere, som arbejdede ved et Regjerings tilhørende Agerdyrknings-Etablisement, beliggende 8 til 9 Mile fra Sydney, reiste en Opstand, i Spidsen for hvilken der stode nogle Irølandere, som vare deporterede for politiske Forseelser. Man maatte skride ind med Vaabenmagt; flere Oprørere faldt i

*) Man maa sige: han synes; thi af Mangel paa Efterretninger fra hiin Tid fattes det sikre Beviis.

Fegtningen; Andre bleve uden Omstændigheder hængte, og de Dyrige bragte tilbage til Lydighed. Saadanne ugunstige Omstændigheder bleve naturligtviis benyttede af hans Fjender, Staben ved Corpsset paa Ny=Sydwales; disse havde allerede engang tilladt sig, at fravende ham hans Depecher og at skaffe de imod dem vidnende Papirer af Beien. Andre Midler til at gjøre ham mistænkt og nedsatte ham hos Regjeringen kunne vel heller ikke fattes; derfor blev han modtagen med megen Kulde i England, og denne Krænkelse synes inden kort Tid at have gjort Ende paa hans Liv.

Hans Gouvernement er imidlertid betegnet med flere for Australien høist vigtige Begivenheder. Aaret 1802 ankom der et Antal skotske Presbyterianere, der i Grunden vare de første ægte Colonister, som lade sig sammenligne med Pilgrim Fathers fra Ny=England; Basses=Strædet blev opdaget, ligesom ogsaa Vandiemensland erkjendt som De, og i Aaret 1807 endog en Colonie grundet, hvis første Gouverneur den ofte omtalte Collins var. Derimod blev i Aaret 1805 Etablissementet paa Den Norfolk opgivet, især fordi de derhen sendte groveste Forbrydere, Udskuddet fra Ny=Sydwales, havde gjort al Dydyrkning ved bedre Colonister umulig. Derimod begyndte Colonisationen paa Fastlandet at udbrede sig; man havde overført Faar af fortrinlig Race; Dvægn=Antallet formere sig, og nogle Capitalister begyndte at bygge Skibe og udruste dem til Hvalfiskefangst.

Men, førend alt Dette kunde naae en lykkelig Fremgang, maatte det Herredømme, Officeercorpsset paa Ny-Sydwales udøvede, tilintetgjøres, og dertil blev Capitain Bligh udvalgt, en Mand, som aldrig i sit Liv havde kjendt Frygt, og som visseelig ikke lod sig nøie med at tage halve Forholdsregler.

Den energiske Bligh angreb strax det Onde fra Roden. Hans første Skridt var, peremptorisk at nægte Officeercorpsset enhver Fritagelse fra Told paa spirituose Drikkevarer; det andet gif ud paa at forbyde Agerkarlene, og det var netop ogsaa Officererne og deres Consorter, deres Haandværk. Rom var, som før nævnt, bleven næsten den eneste Maalestof i Colonien, hvilket især havde den værste Indflydelse paa de Frigivne, som ofte kunde blot omtusse Frugterne af deres Arbeide med Brændeviin; thi, inden de fik Leilighed til igjen at sælge dette, havde de for det Meste allerede selv drukkit en god Deel deraf. Endog de frie Colonister maatte som Betaling for deres Agerdyrknings-Produkter modtage Varer, nemlig Brændeviin, Thee, Sukker o. s. v. og, som naturligt, betale Monopolisterne en umaadelig høi Priis derfor. Bligh angreb dette om sig gribende Onde fra Roden ved et Middel, som vistnok blot kunde lykkes hos det endnu saa ringe Antal Colonister: han bereiste selv de Distrikter, hvor Agerbrug var indført, erkjendte sig hos enhver Enkelt om hans Fornødenheder og hans Formues-Tilstand, og udleverede dem da Alt, det Største som det Mindste,

fra Regjerings-Magazinerne, hvorimod de maatte betale med Anviisninger paa deres næste Høst. Dette standfede paa een Gang den hele monopolistiske Handel; og man kan let tænke sig, at Alle, som hidtil havde samlet sig Rigdomme ved de smaa Colonisters Sved, maatte føle sig fornærmede, og toge ikke i Betænkning at bebreide Gouverneuren, at han dermed havde blot til Hensigt at fylde sin egen Lomme.

En anden Omstændighed fyldte Forbittrelsens Maal. Floden *Hawkesbury*, paa hvis Bredder et temmelig stort Antal Colonister havde efterhaanden nedsat sig, var hele Aar bleven rolig indenfor sine sædvanlige Grændser. En frygtelig Oversvømmelse, der ganske uventet som en Følge af heftig Regn overstrømmede den hele Dal, ødelagde den største Deel af Bygningerne og de dyrkede Marker; Dvæget omkom, og flere Aars Arbejde var tabt. Bli gh gjorde alt Muligt for at yde disse Colonister den fornødne Hjælp; men Ulykken havde endnu nogle særegne Efterveer tilfølg. I Colonien havde det hidtil været Skik, at udstede Gjeldsbeviser, hvori den skyldige Sum var ansat i Korn at afleveres efter Høsten. En Hr. *Mac Arthur*, forhen Capitain i *Ny-Sydwales* og een af de heldigste og rigeste Speculanter, havde, før *Hawkesbury's* Oversvømmelse, laant en frigiven Forbryder Penge imod en saadan Forskrivning. Den ulykkelige Hændelse bragte pludseligt Kornpriserne op til det Femdobbelte, og, da de netop stode allerhøiest,

forlangte Mac Arthur sin Betaling. Den stakkels Skyldner gjorde Indvendinger, og henvendte sig til Gouverneuren, der, støttende sig mere paa almindeligt Billigheds-Hensyn end den bogstavelige Ret, dømte ugunstigt for Mac Arthur, hvilket Denne, desuden allerede opbragt imod Gouverneuren, ansaae for en personlig Fornærmelse, og afviste han derfor med Stolthed alle B l i g h s Forsøg paa en Udsoning.

Fra nu af synes allerede den Beslutning at være tagen, med Vold at skille sig af med Gouverneuren; thi Mac Arthurs paafølgende Skridt tilstedes ingen anden Fortolkning. Et fra England tilbagevendende Skib havde to Destilleer-Kolber ombord, som Gouverneuren, i Dverestemmelse med Forordningen om Brændeviinsbrænden, strax lod confiskere; Mac Arthur, som den ene tilhørte, beklagede sig for Retten, men uden Nytte. Kort derefter havde et Mac Arthur tilhørende Skib overført en Deporteret til Otaheiti; Gouverneuren lod, saasnart han erfarede dette, lægge Beslag paa Skibet; men Mac Arthur befalede Capitainen og hans Mandskab at forlade Skibet, hvilket disse, tværtimod Gouverneurens Forbud, ogsaa gjorde, men tillige beraabte sig paa Mac Arthur. Nu udstedte Overdommeren en Arrest-Befaling imod ham, som han ligefrem vægrede sig ved at adlyde; Overdommeren lod ham derpaa hente med Magt, og han skulde dømmes for Oprør; men han vilde ikke erkjende Overdommeren, der var ham personlig forhadet, for sin

Dommer. Heri blev han understøttet af Retspersonalet, som bestod af 6 Officerer i Ny-Syd wales, og da Bligh opfordrede Vice-Gouverneuren Johnstone, Soldatercorpsets Commandeur, og Major Abbot til at understøtte sig i Magtens Haandhævelse, nægtede disse ham deres Bistand under de meest intetsigende Paaskud, og Bligh vilde nu usfortøvet indstævne hine 6 Officerer for Retten. Dette bringer Sagen til Udbrud; hele Soldater-Corpsen i Ny-Syd wales marscherer op med flyvende Faner, og Bligh bliver arresteret af Johnstone den 25 Januar 1808, netop 21 Aar efter den første Flaades Landing under Philip.

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 15.

Løverdagen den 14de April 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Forbryder-Colonien i Australien.

(Forsat.)

Blighs videre Skjebne, den sene og utilfredsstillende Retsfærdighed, der blev ham tildeel, hører ikke herhen. Men interessant er dog denne Tildragelse, som den engelske Regjering saavidt muligt indhyllede i Taushed, idet den viser, hvorvidt Misbrugene havde grebet om sig, siden Sagen kunde faae et saadant Udfald. Vel synes Johnstone, der havde paataget sig Hovedrollen, og optraadte som midlertidig Gouverneur, næsten at have staaet i den Troe, at han handlede om just ikke lovmæssigt saa dog, i det Hele taget, i Coloniens Interesse; thi kaldet til England, hvor han indtraf allerede før Bligh, som havde opholdt sig nogen Tid

i Vandiemensland^{*)}, forlangte han selv en Krigsret, der naturligviis cæserede ham; men det hele Partie sølte tilfulde sin Svaghed, og søgte, da det ikke kunde gjøre Regning paa de bedre Colonisters Understøttelse, at sikke sig de Deporterede, af hvilke et stort Antal blev frigivet^{**}). De lode sig alligevel ikke nøie hermed; men de troede, at det nu var forbi med alle Rettigheder og Forpligtelser; fra alle Sider brød Norden ind, og Eiendomsbesidderne paa Landet kunde ikke mere tiltvinge sig noget Arbeide af de Deporterede. En anden Deel af Indvaanerne søgte man at vinde ved at bevilge dem Jordbesiddelse, ved at fordele Regjeringens Hjerde, ved at uddele Brændeviin og give Tilladelse til at sælge det. En saadan Fremgangsmaade understøtter vistnok den Mening, at nogle af Uroftisterne endogsaa have tænkt paa at erklære sig uafhængige, en Tanke, som vistnok blot kunde opstaae hos enkelte Bruushoveder.

Oberst Lachlan Macquarie blev ved Enden af Aaret 1809 udnævnt til Gouverneur, og kom i Løbet af Aaret 1810 til Sydney, ledsaget af sit eget

*) Dagsaa derhen forfulgte hans Modstanderes Had ham, og han opdagede et Anslag, der havde til Hensigt, endnu engang at bemægtige sig hans Person; dog dette undgik han derved, at han opholdt sig paa en affides liggende Kyst.

***) En Embedsmand skal for sin Andeel i Gebyrerne for Udstedelsen af Frigivelses-Breve have bygget sig et Huus, som man endnu viser i Sydney.

Regiment, det 73de, der afløste det gamle Troppecorps paa Ny=Sydwales, som nu blev aldeles bortfjernet. Der bleve tagne Forholdsregler, saa at det ikke mere kunde falde Officererne ind, at befatte sig med Handelsforretninger. Alle den midlertidige Regjerings Beslutninger bleve erklærede for ugyldige; dog vedblev man at være meget estergiven med Hensyn til de udeelte Jord- og Frigivelses=Bevillinger. Den Hændelse, som havde mødt Gouverneur Blich, danner imidlertid Vendepunktet i Ny=Sydwales's Historie. De stive militæriske Former forsvinde; før dannede 6 Officerer med Colonial=Dommeren i Spidsen den høieste Ret; nu blev Retspleien bragt i større Lighed med den engelske; ogsaa blev Gouverneurens umaadelige Magt, som kunde straffe Opsætsighed imod hans Befaling med 500 Pidskeslag og Mulkt paa 100 Pd. Sterling, noget indskrænket. I en Parlaments=Comite havde man alvorligt beklaget sig over en saadan Indretning, men vel ikke betænkt, at Gouverneuren var oprindeligt ikke Andet end en Arrestforvarer, og maatte herske saa at sige med Jernhaand over et saa ustyrligt, tøileløst Pak. Tugthuset var efterhaanden blevet til en Colonie, og derfor maatte nu ogsaa Gouverneurens Magt indskrænkes; Colonien talte nu imellem 10 og 11,000 Mennesker, hvoriblandt der vare 2,220 Fruentimmer og 2,721 Børn. Men i denne Henseende var der endnu Meget at forbedre. Saavel ved den Maade, hvorpaa de deporterede Fruentimmer opførte sig, hvilke bleve for-

deelte, man kan vel sige som Concubiner, som ogsaa ved Misforholdet imellem begge Kjøn havde en forførdelig Usædelighed faaet Indgang: under „Rom-Epoken“ bleve saa godt som slet ingen Ægteffaber sluttede, og af alle de Børn, som bleve fødte, medens Blich var Gouverneur, var en Trediedeel nægte. Vi have ingen nøiagtig Angivelse af Befolkningens Sammensætning ved Begyndelse af Macquaries Gouvernement; men allerede af de ovenanførte Tal er det klart, at Antallet paa Mandspersoner, der vare enten Forbrydere eller Frigivne, maa have beløbet sig til henved 5,000, og Fruentimmer og Børn udgjorde maaskee tilsammen 5,000, og, naar man nu beregner Antallet af de Frie og frivillige Colonister med deres Børn til 500, saa er det fornævnte Antal angivet snarere for høit end for lavt. At der af en saadan Sammensætning i Samfundet ikke kunde fremgaae gode Frugter, indsaae man ret vel i England, og derfor tænkte man ogsaa paa at befordre en fri Indvandring, som væsentligt maatte forandre Coloniens Tilstand. Forhen havde Forbryderne og deres Bevogtning været Hovedsagen; nu skulde Colonisationen være det, og paa den Maade maatte Colonien mere og mere tabe sin Charakter som Straffe-Anstalt. Vi have derfor nu kun tilbage, at skildre denne Overgang under Gouverneurerne Macquarie, Brisbane, Darling og Bourke, og da at gjøre opmærksom paa, hvilken Charakter dette

Samsfund endnu bestandigt viser, medens dets Fleerhed bestaaer af deporterede Forbrydere og deres Efterkommere.

Lachlan Macquaries næsten tolvaarige Gouvernement danner, som ovenanført, Overgangen fra en Straffe-Anstalt til en virkelig Colonie. Macquarie, en velvillig og virksom Mand, men viensynligt et meget middelmaadigt Hoved, fandt sig ved sin Ankomst i en meget selsom Stilling. Bligh havde som en Fader sørget for de fattige som oftest frigivne Colonisters Fornødenheder, og hans Minde bevares ogsaa derfor endnu meget hæderligt hos dem; de havde ogsaa strax efter den Katastrophe, som mødte ham, saa uforbeholdent givet deres Hengivenhed tilkjende, at den midlertidige Regjering nærrede Belymring i den Henseende. Macquarie synes desaaarsag ogsaa at have havt det Hverv, især at antage sig denne Klasse; men det manglede ham paa Indsigt til at hjælpe der, hvor det gjordes meest fornødent. Bligh havde, som vi ovenfor have seet, paa det Ivrigste antaget sig denne forsømte Klasses Skjebne, og udrevet den fra Speculanternes Mager; Macquarie viste et meget gunstigt Sindelag imod dem, men ydede dem ingen Bistand imod det værste af alle Ondder, der lod dem blive i Armod, og derfor just ogsaa ofte i en moralsk Nødværdigelse. Speculanterne og Brændeviins-Udsælgerne, der, som man vel kan sige, mæskede sig ved Folkets Glændighed, fandt i ham en politisk Modstander, der vel viste sig streng imod dem, fordi de eller deres Con-

forter havde forgrebet sig paa hans Forgjænger, men satte ingen Straanker for deres Haandtering, og snarere begunstigede den ved sin Svaghed. Den eiendommelige Sammensætning af Samfundet paa Ny-Sydwaless, af fattige Frigivne paa den ene, af rige Embedsmænd og Speculanter paa den anden Side, som misbrugte Rigdommens naturlige Dvervægt, gjorde en Mand fornøden, der som Blich, uden at tage noget andet Hensyn, sørgede for de fattige forfemte, uden Hjælp stedse dybere synkende Frigivne, og forebyggede den Plager, som aldeles ødelagde dem. Et saadant Samfund kunde man ikke overlade til sin naturlige Udvi-
ling, der kun maatte føre det til det Værre; det var nødvendigt, at det maatte ledes i alle sine Enkeltheder.

Macquarie tilstod, ligesom hans Forgjænger, de Deporterede ved Udløbet af deres Straffetid 30 Acres Land, men bekymrede sig kun lidet, om de virkelig boede der og dyrkede Jorden. De Fleste solgte derfor deres Jord til Speculanter for en Spotpris, drak Gevinsten op i Brændeviin, og faldt derpaa Regjeringen igjen til Byrde paa den ene eller anden Maade. Den af Bigge i Marene 1819 og 1820 ledede Undersøgelse om Coloniens Tilstand paa Ny-Sydwaless viste, at Mange besad 10 til 20,000 Acres Land, næsten altid kun en Frugt af Plager. Et Exempel herpaa var Samuel Terry, et Menneske, som var blevet deporteret i en meget ung Alder, havde opført sig temmelig regelmæssigt, og var derfor bleven

frigivet. Ved Hjælp af en lille Capital, som han havde sammenparet sig, oprettede han et Brændeviins-Udsalg, gav de Frigivne megen Credit, og lod dem derpaa udpante; saaledes var han efter 20 Aars Forløb kommen i Besiddelse af 19,000 Acres Land, 1450 Stykker Hornqvæg og 4000 Faar, og bortforpagtede nu de saaledes erhvervede Landeiendomme til de fattige Udplyndrede, som maatte in Natura svare ham Forpagtningssummen, hvorpaa han, i Forening med nogle Speculanter af samme Slags, kunde dictere Regjeringen, der altid endnu var den meest betydelige Korn-Indkjøber, Priserne. Bigge fandt, at uden Sammenligning den største Deel af de smaa Eiendomsbesiddere paa Landet var paa denne Maade i en fuldkommen Afhængighed af deres Creditorer. Derfor kunde denne ved Stilling og Antal vigtigste Klasse i Australien ikke arbejde sig iveiret, og man maa derfor just ikke undre sig over, at Bigge bemærker, at iblandt de flere end 4000 Frigivne, som besad Jordeiendomme, ikke besandt sig saa mange hundrede virkelig forbedrede og agtværdige Mennesker. En Sammensmeltning af denne Klasse med det af Embedsmænd og nogle rige Plantere bestaaende Aristokratie var altsaa vel slet ikke at tænke paa; kun 5 eller 6 Frigivne, der vare blevne deporterede formedelt Duel, Opstand eller bedragerisk Bankoverot, havde man optaget i denne aristokratiske Kreds, som ikke kunde tilgive Gouverneuren hans Forkjærlighed for de Frigivne.

Og saa de endnu Straf undergivne Forbrydere
 viste kun liden Forbedring; Maquaries Interesse
 for store Bygnings=Arbejder, hvorved naturligviis en stor
 Mængde Forbrydere var sysselsat, havde, formedelst disse
 sidstes større Sammenhobning, slette Følger for Massen.
 De, som vare ansatte hos rige Eiendomsbesiddere, der
 kunde betale Extra=Arbejde, forbedrede sig, om end ikke
 i det Indvortes saa dog i det Udvortes; thi ved Ud-
 sigten til at kunne sammenspare Noget bleve de opmun-
 trede til at være arbeidsomme; de Deporterede derimod,
 som vare i Tjeneste hos fattige Eiendomsbesiddere og
 Frigivne, bleve snart til Bagabonder; thi, da de ikke
 altid kunde være i Beskjæftigelse, og i dette Tilfælde
 havde Tilladelse til at søge Arbejde i Nærheden, saa
 overlode de sig til deres Hang til Intet at bestille og
 slentre omkring. Desuden stode de Frigivne og de
 endnu Arbeids=Straf undergivne Forbrydere hinanden
 altfor nær, til at disse sidste skulde have ladet sig kunne
 forbedre ved de førstes Exempel; thi selv med Hensyn
 til de bedre iblandt de Frigivne kunde man i det Høieste
 rose dem for, at de ordentligt ernærede deres Familie.
 — De qvindelige Forbryderes Fordærvelse var bestandigt
 den samme.

(Fortsattes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 16.

Løverdagen den 21de April 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Forbryder-Colonien i Australien.

(Forfat.)

Saa megen Dabel man imidlertid, og det ikke med Urette, kan finde sig besværet til at udtale imod Macquarie, saa har han dog ved sin mangesidige Virksomhed, ved den af ham paa det Jorligste befordrede Udbredelse af Dydagelser sat en Mængde Kræfter i Virksomhed, og bidraget særdeles meget til at forvandle den hidtil værende Straffe-Anstalt til en Colonie. Hertil bidrog ogsaa hans næsten til Letfindighed grændsende Uddeling af Jordeiendomme; thi under alle Omstændigheder befordrede han, trods mange dermed forøenede mindre heldige Følger, betydeligt Dyrtningen af Landet, og gav den frigitte Befolkning en hidtil ukjendt Vigtighed. Kunde han end ikke, som han gjerne vilde

have gjort, forvandle den ved et Trylleflag til ordentlige Landmænd, saa vare de dog nødte til at arbejde, og Arbeidere udgjøre altid i en ung Colonie den nødvendigste Deel af Befolkningen. Under ham lærte de efterhaanden at føle deres Antal og Betydning; dette kunde Exclusionisterne ikke tilgive dem, og saaledes benyttede man hans Svagheder til i England at kabalere imod ham. Han havde brugt det uforsigtige Udtryk, at Colonien bestod egentlig kun for Forbrydere og deres Efterkommere, at Andre havde her Intet at bestille, hvilket Udtryk paa den ene Side vakte hos Emancipationisterne høie Indbildninger, der kunde vende sig imod Kronens Embedsmænd og blive dem fordærvelige, og paa den anden Side aldeles ikke erkjendte, at kun ved frivillige Indvandrere kunde Moraliteten bringes til at stige. Macquarie blev altsaa kaldet hjem, egentlig i Unaaide, og General Brisbane blev udnævnt i hans Sted.

Men Colonien var allerede voren fra en Gouverneurs Ledebaand. Indtil Blighs Tid kom det uendeligt meget an paa en saadan Embedsmands Personlighed; men, som Indvaanernes Antal voksede, saaledes dannede sig ogsaa Partier og Meninger, som unddroge sig Gouverneurens Magt og Indflydelse. I de 11 Aar, Macquarie bestyrede Colonien, var Indvaanernes Antal steget til 24,000, havde altsaa noget mere end fordoblet sig, omendstjøndt Antallet af de frie Indvaanere havde været kun yderst ringe, og

havde blot beløbet sig til nogle hundrede. Derimod steg Antallet af frie Indvandrere betydeligt under Brisbane, og i hans 4 Bestyrelses-Aar formerede Indvaaner-Antallet sig til 36,000. Brisbane kom til Landet med Fordomme imod Emancipationisterne, var en svag Mand, og lod Embedsmændene og Exclusionisternes Partie skatte og valte efter Behag. Nogle urigtige Forholdsregler med Hensyn til de cirkulerende Penge*) og Kornhandelen**) bragte Emancipationisternes Had imod ham til en saa høi Grad, at han blev kaldet tilbage, et Offer for de Sidste, ligesom Macquarie var bleven et Offer for Exclusionisterne. Ham fulgte General Darling, en velsindet, virksom og energisk Mand, som dog ved den begyndte forbittede Partiestrid tabte Holdning, og ved sin Pirrelighed lod sig henrive til Ubesindigheder, saa at ogsaa Indvaa-

*) Af Mangel paa engelske Penge vare især amerikanske femne i Omløb; Ministeriet bifaldt nu at indføre den engelske Cours, hvilket ogsaa paa en Maade stete, men derved tabte alligevel Eierne af de amerikanske Dollars (henved 2 Rbd.) og Brisbane lod desuden endnu nogen Partisthed finde Sted.

**) Regjeringen havde tidligere opkjøbt alt af Producenterne selv ikke forbrugt Korn, fordi den havde Brug derfor; i Aaret 1817 avlede endelig Colonien en tilstrækkelig Mængde Korn; men Macquarie vedblev alligevel at opkjøbe alt oversflødigt Korn, deels for at naae en fast Priis, deels for at forsyne sig for Fremtiden. Brisbane opgav derimod dette Indkjøb, og, da i Aaret 1823 en frygtelig Tørke ødelagde Høsten, udbrod en halv Hungersnød.

nernes Had imod ham steg til den Grad, og de med Trudsel forenede Klager, at indstævne ham efter sin Bortkaldelse for Retten, bleve saa paatrængende, at Regjeringen maatte beslutte sig til at give ham en Efterfølger, som General Bourke blev, der fremtraadte mæglende, og søgte saa godt som muligt at forsone Partierne.

De sidste Gouverneurer Brisbane og Darling havde ved Uflogskab ladet den politiske Kamp vinde en saa stor Fremgang, at Emancipationisterne begyndte at trænge paa for at erholde politiske Rettigheder og en raadgivende Forsamling ligesom i de andre engelske Colonier, hvorimod Exclusionisterne og Flerheden af de nye velhavende Indvaanere indgave en Erklæring, fordi de ikke kunde vente noget Godt af en lovgivende Forsamling, hvis Medlemmers Fleertal maatte blive valgt af forhenværende Forbrydere og altid tvivlsomme Charakterer. Colonien havde siden Macquarie undergaaet en væsentlig Forandring. Han havde protesteret imod Indvandring af fattige Englændere, der ikke engang kunde betale deres Dversfart, og det ikke uden Grund; thi disse forstørrede kun det ingenlunde gode Samfund af Forbrydere og Frigivne; Regjeringen havde derimod siden 1821 i en paafaldende Grad begunstiget Indvandringen af velhavende Folk, og derved ikke blot overhovedet formindsket Emancipationisternes Vigtighed, men ogsaa med større Rasthed bragt Begjærligheden efter at foretage Arbejder til at stige, saa at der i Aaret 1827 bleve til Arbejde for-

langte 2000 Deporterede flere, end Colonial-Bestyrelsen kunde afgive. Dette var det meest betydende Skridt til en fuldkommen Omdannelse.

Ikke uden Grund have vi behandlet Coloniens Begyndelse indtil Macquaries Bestyrelse noget omstændeligere, saa omstændeligt, som hiin Periodes temmelig saa Kilder tilstede; især have vi ladet Blighs meget mis kjendte Charakter vedersfaas den Retfærdighed, som skyldes den, og som selv af de aristokratiske Englændere, hvem hans Omsorg for den lavere Klasse maatte forekomme høist upassende og ilde anvendt, ofte er bleven ham nægtet*). Fra det Dødsblik, da Indvaanernes Antal i Colonien har oversteget 12,000, hjælper den sig selv; den behøver ikke længere nogen Tilførsel andensteds fra; Handelen begynder at hæve sig, og den er virkelig en Colonie, ikke længere blot en Straffe-Anstalt. Nu spørges der om, hvad der hos den er blevet tilbage af en Straffe-Anstalts Charakter, og skal den vedblive at være det.

*) Saaledes ender en Artikel i Quarterly Review Oct. 1838 i sin Oversigt over den tidligere Historie hele Perioden om Bligh med disse Ord: "Vi kunne ligesom forbigaae en anden Sømands, Capitain Blighs, Forvaltning, som i Aaret 1806 tiltraadte sit Embede, og i Aaret 1808 blev suspenderet." Man kan tværtimod uden Overdrivelse sige, at uden den Bestemthed, hvormed Bligh traadte op imod det Agerkarle-Monopol, som det militære Corps paa Ny-Sydwales udøvede, vilde Colonien aldrig eller kun meget seent have naaet sin nuværende Blomstring.

Paa det første Spørgsmaal maa man desværre svare, at der hos den fun er blevet altsfor Meget tilbage af ovennævnte Charakter. Efterstaaende forte Angivelse af Befolkningen skal lede os til Oplysning derom.

Mandspersoner. Fruentimmer.

Aar.	Frie.	Forbrydere.	Frie.	Forbrydere.	Summa.
1828.	13,456.	14,155.	7,474.	1,513.	36,598.
1833.	22,798.	21,845.	13,453.	2,698.	60,794.
1836.	30,285.	25,254.	18,980.	2,577.	77,096.

Hvis nu Befolkningen bestandigt stiger i samme Forhold som hidtil, saa vil Indvaaner-Antallet i 1840 beløbe sig til ikke meget under 100,000. I Aaret 1828 overgaaer endnu Antallet af Forbrydere af Mandkjønnet Antallet af Frie af samme Kjen; men i de to følgende Angivelser faaer det sidste Overrægten, hvorved man dog ikke maa forglemme, at Fleertallet af de Frie, i det Mindste de tre Fjerdedele, ere Frigivne, altsaa i moralsk Henseende neppe staaer over de Deporterede, hvis Straffetid endnu ikke er udløben. De frie Fruentimmers Antal forholder sig i Aaret 1828 til de frie Mandspersoners Antal som 1 til 2, i Aaret 1833 som 2 til 3, i Aaret 1836 som 3 til 5; men, er det end ikke beviist ved positive Vidnesbyrd, saa bliver det dog af alle Omstændigheder klart, at Fleertallet af Fruentimmer vare deporterede, og bleve gifte med frigivne Forbrydere, det vare nu, at deres Straffetid var udløben, eller at man ganske eftergav

dem den. Hvilke huuslige Dyder der herved skulde blive Efterkommerne tildeel, det kan man let slutte sig til. Da af Mangel paa Fruentimmer særdeles mange Forbryderster bleve gifte, saa er deres Antal usædvanligt ringe i Forhold til Forbryderne af Mandkjønnet, der omtrent udgjøre en Trediedeel af Befolkningen, og man maa desaaarsag ikke undre sig over, at det for Fruentimmerne bestemte Arbeidshuus i Paramatta var et Hjem for den største Usædelighed.

At under en saadan Samsunds-Tilstand Forbrydelseerne ere hyppige, den Meddelelse af politiske Rettigheder, som af Emancipationisterne var forlangt, er en Utling, Indførelsen af Jury, som fandt Sted i Maret 1833, kunde kun have usalige Følger, og den frie Presse maatte virke fordærveligt, alt Dette er naturligt; alligevel vilde det nu være meget vanskeligt, især igjen at ophæve den sidste; og saaledes maa man da lade Sagerne gaae deres egen Gang, indtil det Onde helbreder sig selv. Imidlertid maa den frie Presse nødvendigviis fremskynde det Skridt, at opgive Deportationen og dens hidtilværende Form og at sørge for Indvandringen af frie Arbeidere.

Som Colonie betragtet har Colonien i Ny-Sydwales med Hensyn til Arbeidere undergaaet en mangfoldig og temmelig rask Omverling. I Begyndelsen bestod den blot af Forbrydere, som skulde arbeide, og af deres Bevogtere og Arrestforvarere. Da vare der altfor mange Arbeidere, og de kunde ikke blive anvendte til

nogen væsentlig Nytte; endnu indtil under *Macquarie* maatte man oftere foretage offentlige Arbeider, kun for ikke at lade Forbryderne gaae ledige, og *Macquarie* erklærede sig, som ovenanført, ogsaa imod Indvandringen af fattige Colonister, fordi disse vilde i Grunden blot sørøge den slettere Deel af Befolkningen. Da under *Brisbane* Indvandringen af frie og for-
muende Colonister bestandigt tiltog, saa steg Begjær-
heden efter Arbeidere i den Grad, at Antallet paa de
deporterede Forbrydere ikke meer var tilstrækkelig. Men
snart traadte andre Fornødenheder frem: Forbrydernes
blot grove, tiltvungne Arbeide tilfredsstillede ikke mere;
Færdighed og Omhyggelighed i Arbeidet lod sig ikke
fremtvinge, og, naar man vilde bringe de Deporterede
dertil, maatte man betale dem extra, saa at deres
Arbeide kom til at staae i ligesaa høi Priis som de
Fries. Af denne Grund er iblandt Australiens indsigts-
fulde Beboere den Anskuelse bleven herskende, at man
maa see til at faae frie Arbeidere, og derfor blive nu
ogsaa, som ved de andre Colonier i Australien, de
Penge, som indvindes ved at sælge de Kronen tilhø-
rende Jordeiendomme, anvendte til at sende fattige
Udvandrere fra England til *Ny-Sydwales*.

(Fortsættes.)

E. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredststyvende Aargang.

Nr. 17.

Løverdagen den 28de April 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Forbryder-Colonien i Australien.

(Forfat.)

Af denne Udvikling følger ogsaa, at Deportationen slet ikke mere eller kun i en meget underordnet Grad naaer sin Hensigt, nemlig at straffe begaaede Forbrydelse, idet Arbeidet bliver paa den Standpunkt, som Colonien nu har opnaaet, saa godt betalt, at Arbejderne — og det er de deporterede Forbrydere — for det Meste ere bedre fjerne her end i England. For at bevise dette, meddele vi her i Udtog en Skildring af Forbrydernes Fordeling saaledes, som den indeholdes i Quaterly Review for October 1838. „De til Arbejdere anviste Forbrydere faae en ved Loven bestemt Mængde Spisevare og en Klædning; dog modtage de af deres Herrer for det Meste endnu Mælk, Thee,

Sukker og Tobak. Men mange af disse Herrer ere just selv frigivne Forbrydere, hos hvem de i Arbeide værende Folk ikke blive bedre; ja der gives Tilfælde, hvor de af deres Herrer blive brugte som Medhjelpere til at stjæle Dvæg og til andre Forbrydelser. Markarbejderne blive almindeligt skildrede som ulydige, usofskammede, tyvagtige og drikkældige, især Gaare- og Dvæg-Hyrderne, med hvilke man selv for deres Bestjæftigelses Skyld kun kan have et ringe Tilsyn. Tjenestetjyendet i Huset er vel meer underr Huusbondens Dine; men ogsaa her er Udsvævelsen stor. Fruentimmerne især opføre sig, med saa Undtagelser, saa slet, at ordentlige Colonister slet ikke vilde optage nogen af dem i deres Huse. Da deres Antal er i Forholdet til Forbryderne af Mandkjonnet saare ringe, saa ere de udsatte for bestandige Fristelser, og de vise i deres Opførsel ikke blot Dovenfkaab, Drikkældighed og Ukydsfkhed, men kun altfor ofte ogsaa en utæmmelig Bildhed. Det eneste Middel til at blive fri for dem bestaaer deri, at sende dem til Arbeidshuset i Paramatta, hvilket man desværre neppe meer kan kalde en Straffe-Anstalt. De duelige Haandværkere, som Smede, Suedkere, Garvere og andre saadanne, ere agtede meget høit, og blive ogsaa behandlede af deres Huusbonde med en dertil svarende Skaansel. Deres Stilling ligner saa lidet Forbryderes, at deres Herrer mangen Gang deler med dem den ved deres Arbeide indvundne Fortjeneste. De til Arbeidere anviste Forbrydere ere undergivne en særegen Lov, som

straffer mange hos frie Personer ikke strafværdige Forseelser, nemlig Ulydighed, Arbeidsforsømmelse, Uforskammenhed og i Almindelighed en uordentlig Opførsel. Mangen Gang blive vistnok disse Folk meget haardt behandlede; men det er Undtagelser, og i Gjennemsnit er man altfor eftergivende imod dem; i saa høi Grad fremtræder under den bestandigt stigende Trang til Arbejdere Herrens Interesse for at sikke sig disse Folks Tjeneste." Resultatet heraf lader sig angive med saa Ord. Colonien er i en Stilling, hvor Arbejdet staaer høit i Priis; dette formilder de som Arbejdere fordeelte Forbryderes Stilling saa betydeligt, at Deportationen neppe længere er at betragte som en Straf. Derfor har man foreslaaet, at indføre i England det samme Straffe-System som i Amerika, nemlig den eensomme Indespærring, og, kun som secundær Straf og som Forbedringsmiddel, efter udstaaet Straf at sende alene dem til Ny-Sydwales, som vise en virkelig Sindsforbedring.

Det er det Spørgsmaal, hvorom Talen nu er, og denne Udvei maa man slaae ind paa, hvis ikke Forbrydernes Antal skal i Ny-Sydwales stige til det Rædsomme. I Aarene 1810—1818 forekom aarligt iblandt 375 Indvaanere een Criminalsag; siden den Tid har Forholdet bestandigt forværret sig, og i Aarene fra 1831 til 1835 forekom iblandt 119 Personer een. Criminalsagernes Antal er altsaa i kortere Tid end 20 Aar steget forholdsmæssigt henimod

over det tredobbelte, og, da Indvaaner=Antallet paa samme Tid er steget henimod det serdobbelte, saa kan man gjøre sig et Begreb om, hvilken Masse af Forbrydelser der forekommer. Det hele Samfund lider ved det uhyre Misforhold, hvori Forbrydernes og de neppe bedre Frigivnes Antal staaer til den hele Befolkning; de lavere Klasser ere aldeles fordærvede, og de hviere føle sig besværede ved disses Nærhed. Det er ikke nogen Sjeldenhed, at en Frigiven, som ved anstrenget Arbeide i flere Maaneder har erhvervet sig 20, 40, ja 100 Pd. Sterling, og derved kunde lægge Grund til sit gode Udkomme i Fremtiden, gaaer med denne Sum ind i et Brændeviins=Udsalg, og forlader ikke dette, førend Alt lige til den sidste Skilling er fortæret. Hvad Andet er at vente af saadanne Menneffer end nye Forbrydelser!

(Fortsætted.)

G. Jacobsen.

S t r a c t

af

første Svartals Regnskab 1849,

for

det forenede Underfløttelses-Selskab.

Indtægt.

A. Ugentlige Indtægter for Ligebladet 61 ^{te} Aars gang Nr. 1 à 13 incl.	7677	10
B. Rentier af $\text{£} 81.4800$ for 6 $\text{p} \%$ à 3 ^o / _o er $\text{£} 81.72$ som er indbragt til 642 Rbd. 78 f. hvo af Sparekasten for de der indbratte	43 — 72 =	686 54
C. Spørget Kaan i Platonaldanlen	5000	"
D. Kaans-Restance fra 4de Aars tal 1848	250 Rbd. " f.	"
Ugentlig Kaans Spørg for 1ste Aariat 1849	1527 — "	"
Resten af et Medlems Kaan ambist	78 — "	"
er 1855 — "	"	"
betalt er i 1ste Aariat 1849 indbetalt	1583 — "	1583 "
Saalæbes Restancen den 31de Marts 1849	272 — "	"
E. Contingentes-Restancer f. 1848 betalt er i 1ste Aariat ind- betalt	359 — 78 = 239 — 18 =	239 18
Spisen Ugentlige Contingente-Restans cer hos erind. Medlemmer, vide Indagt Nr. 19	120 — 60 = 20 — 60 =	20 60
Saalæbes Restancer paa Con- tingenter 31 Marts 1849. .	100 — "	"
	Rbd. 16185	92

Riskenhaan den 31de Marts 1849.

J. Garbrecht.

G. Clausen.

D. Borger.

Udgifter.

1. Ugentlige Pensioner for 1ste Aariat 1849	1119 Rbd. " f.	3000
Ugentlig Pensioner til nye Pens sionister for 1ste Aariat 1849 der overskydende af det Brodiffe regat	62 — 48 = 24 — "	118 32
betalt er indbetalt i 1ste Aars tal 1849	1205 — 48 = 1158 — "	260 85
Saalæbes uaffordrede Pens sionister	47 — 48 =	55 57
2. Ugentlige Udlaan til 39 Medlemmer	6100	"
3. Ugentlige Strafaffactioner til 285 Medlemmer	3950 Rbd. " f.	"
betalt er indbetalt i 1ste Aars tal 1849	3905 — "	3905 "
Saalæbes uaffordrede Gratia ffactioner	45 — "	"
4. Betalt Kaanet i Danen fra 1848 med ...	3000	"
5. Betalt Rentier til Danen	118	"
6. Ligebladet's Forsikning med Spisite, m. m.	260	"
7. Generelle Indsamlinger	55	"
8. Rømminger for 1ste Aariat 1849	500	"
9. Ugentlige Contingenter hos erindbrerete Med- lemmer, se Indragt	20	60
Saldob.	1067	50
	Rbd. 16185	92

Overensstemmende med den førte Control.

G. Primon,
Kassfører.

Carl G. Groth.

Borger-Vennen.

En og Tredsiendstyvende Aargang.

Nr. 18.

Løverdagen den 5te Mai 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Fredagen den 30te Marts 1849 afholdtes Repræsentantforsamling i Selskabet, i hvilken foretoges Valg paa nye Repræsentanter i de Aftrædendes Sted.

Udfaldet af disse Valg, der nu ere modtagne af Bedkommende, er følgende:

For første Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Conferentsraad Stellwagen, E af D. og D. M.	Hr. Archivarius A. L. Blechingberg.
— Fuldmægtig Diekmann.	— Conferentsraad Bræstrup,
— Cancellieraad L. Ring.	R. af D. og D. M.
— Justitsraad Wölbike.	— Kammeraad W. B. Cruse.
	— Etatsraad C. F. Wilse,
	R. af D.

For anden Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Pastor Bisby, R. af D.	Hr. Conferentsraad Koch, E. af
— Professor Christensen.	D. og D. M.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Pastor Marsmann, ud- meldt.	Hr. Hofmedailleur J. Con- radsen.
— Pastor Sorterup, død.	— Professor C. G. Hummel.
	— Dr.ph. Catechet C. Levison.

Før tredje Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Justitsraad Wibe.	Hr. Overrigscommisf. Hege- dahl.
— Capitain H. Fæster, R. af D.	— Commandeur H. G. Garde, R. af D. og D. M.
— Capitain Liebmann.	— Commandeur capitain C. L. Harboe, R. af D.
— Oberstlieutenant Thestrup, R. af D.	— Bogholder og Kasserer C. E. Bruun.

Før fjerde Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Klædehdlr. J. D. Schmidt.	Hr. Capit. og Urtekr. H. Bohn.
— Mægler F. Hofstjær, R. af D.	— Capit. og Directeur A. N. Hornbeck.
— Urtekræmmer J. E. Bon- drop.	— Papirhdlr. W. Wanscher.
— Grosserer Joach. Lov, død.	— Silke- og Klædh. B. M. Goldschmidt.

Før femte Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Tobaksfabrikør N. F. Bon- nesen.	Hr. Fabrikør L. J. Thønnesen.
— Capitain Marcussen.	— Brænderbr. M. C. Aastrup.
— Brygger P. C. Søyer.	— Brygger J. A. Pandrup.
— Fabrikør D. F. Olsen.	— Bartschuusholder J. E. Hahn.

For sjette Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Hof-Forgylder Damborg.	Hr. Snebterm. D. N. Thorsen.
— Sabelmagermester Rothmann.	— Bogbinderm. J. E. Falk.
— Lieut. og Bødterm. Kübniß.	— Kleinsmedm. H. Schabel.
— Snebterm. J. E. Jacobsen.	— Skræderm. J. Brabrand.

Forsamlingen vedtog at de uerholdelige halvårlige Contingenter for 4 Medlemmer og det ugentlige Bidrag for 1 Medlem, hvilke saaledes blive at udslette af Selskabet, maatte affrives i Bøgerne med respective 20 Rbd. 60 Sk. og 1 Rbd. 36 Sk.

En fra et Medlem indkommen Ansøgning om rentefrit Laan, kunde paa Grund af Omstændighederne ikke bevilges.

Følgende 13 Medlemmer optoges i Selskabet, nemlig:

- 1 Deconom Rosenfalck's Datter, J. S.
- 2 Hørsvinger L. Sorensen.
- 3 Kleinsmedmester C. Clausen.
- 4 Skoemagermester N. Paulsen.
- 5 Brændehandler Østerbyes Enke, A. C.
- 6 Svemand Dahlgrens Enke, J.
- 7 Capit. og Skrædermester Nielsens Datter, L. J.
- 8 Glarmester Gabes Datter, J.
- 9 Capit. og Skoemagermester B. F. Dahlberg.
- 10 Grosserer L. Bramsen.

- 11 Klædehandler H. Mannheim.
- 12 Theater-Controlleur C. A. Gram.
- 13 Skoemagermester A. Wulff.

Kjøbenhavn den 30te April 1849.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Forbryder-Colonien i Australien.

(Fortfat.)

Men iblandt de Deporterede selv er der endnu en Klasse, som staaer endnu lavere end de til Privatmænd fordeelte Forbrydere; det er dem, der bleve bortviste af deres Herrer som uduelige og uforbederligt halsstarrige, eller begif nye Forbrydelse i Colonien selv; disse maae med eller uden Lænker arbeide paa Weiene i enkelte Afdelinger. De lænkede Afdelinger staae under en civil Opsynsmand og en militær Vagt, som virksomt forhindrer Flugt og Uordener. Men de ulænkede Afdelinger arbeide flet, og staae ofte under saadanne Opsynsmænd, der selv have været Forbrydere; ofte staae de i Ledtog med de hos de tilgrændsende Colonister

som Tjenestefolk ansatte Forbrydere, og udøve Røveri og Tyveri. De Haandværkere, som høre til saadanne Afdelinger, fortjene sig let Penge ved at arbejde hos de nærboende Colonister, og Dpshynsmændene see igjennem Fingrene med deres Fraværelse, da de selv stikke en Deel af hines Erhverv i Lommen.

Fra disse Klasser udsondres den sidste, som man forviser til Moreton Bay eller Den Norfolk, hvilken sidste blev igjen udvalgt til denne Hensigt. Vi føie til denne Artikel en Skildring af Livet paa denne De, hvilket i Sandhed fortjente den samme Indskrift som Dantes Helvede.

Den Norfolk.

Englænderne indsaae snart i deres Straffe-Colonier, at disse igjen trængte til et Sted, hvorhen man kunde deportere de uforbederlige Forbrydere, hvis man ikke vilde holde den store Masse af disse, som sammenhobede sig i Ny-Holland, i Orden ved saa blodige Love, som den nyere Tid ikke mere tilsteder. De indrettede derfor et Etablissement paa Den Norfolk, der ligger midt i Sydhavet omtrent 1000 Mile borte fra Ny-Holland og langt borte fra ethvert andet Land. Denne Plet i Oceanet er eet af de skønneste men ogsaa af de meest ubekjendte Steder i Verden, da man nemlig har taget overordentlige Forholdsregler for ganske at affondre den, for at betage Forbryderne enhver Leilighed til at frelse sig fra dette Helvede paa Jorden; og den næsten

eneſte Beſkrivelse af Den, ſom der gives, ſkylder man Generalviſkaren ved den catholiſke Miſſion i Auſtralien, Ullathorne, en irlandiſk Præſt, ſom Gouverneuren paa Ny=Sydwales ſendte to Gange i de ſidſte Aar derhen, for at berede nogle til Døden dømte Forbrydere. Her følger det Væſentlige af hans Beſkrivelse.

Den Norfolk har et Omfang af omtrent 20 engeliſke Mile, og er ved ſteile Kyſter beſtyttet imod Havet. De Bjerge, af hvilke den beſtaar, ere ligesom ſammenſlyngeede i hverandre, og deres Toppe hæve ſig imod den høie Basis af Bjerget Pitt, ſom høiner ſig i Dens Midte. Den er af vulkaniſk Oprindelse; men Maſſen af Lava og Baſalt er ligesom Toppen af Pitt indtil de lave Dale bedækket med et tykt Lag af frugtbar Jord, og ſelv Klippeløfterne nære en rig Vegetation; iſær voxer den nyhollandſke Gør frem af alle Sprækker paa Baſaltklipperne, der ſom en Bold indeſlutte Den.

Imod Sydveſt ſænker Grunden ſig imod Havet, og danner en Slette, ſom er beſtyttet imod Vandſloden ved en Koralbænk, der indeſlutter den hele De, men blot her rager frem over Havets Overflade. Her forliſte Fregatten Sirius, ſom havde bragt de forſte Deporerede til Ny=Holland. Ligeoverfor Sletten ligger i en kort Afſtand den lille De Phillip, hvor Vegetationen ikke er ſaa rig ſom paa Norfolk. Den tjener de engeliſke Krigſkibe til Beſtyttelse, da Norfolk ingen Havn har, og de derfor, ſaalænge de ligge her,

maae blive under Seil, og hver Nat fjerne sig fra Kysten for ikke at forlise. Man kan kun lande paa Den ved Hjelp af lette Baade, som kunde befare de snevne Kanaler imellem Koralklipperne, der til enhver Tid frembringe farlige Brændinger, og selv disse lette Baade kunne ikke lande i svær Svegang. Under disse Omstændigheder kan man paa intet Sted nærme sig Den uden paa den modsatte Side, hvor der er dannet en Bugt ved et lille Indbrud i Klippevæggen; dog er denne Bugt næsten ganske tilsluttet ved en Basaltbænk, saa at kun Baade, vel styrede af dygtige Rodser, kunne komme igjennem.

Naturen har altsaa fuldkomment indrettet Den til et Fængsel, og menneskelig Forsigtighed har anvendt alt Muligt for at bidrage til dens videre Sikkerhed. Ingen Andre maae boe paa den end Fangernes Opsynsmænd, og intet andet Skib end Krigsskibe maae nærme sig den undtagen i den største Nød. Og alligevel, trods saa mange Forsigtighedsregler og den store Traustand fra ethvert Land, er det Tilfælde ofte indtruffet, at Fangerne have indskibet sig paa Lommerflaader eller paa Baade, som de havde bygget i den korte Tid, der var medgaaet fra det Dieblik, de flygtede fra deres Fængsel, indtil deres Indskibning. I den Tid holde de sig skjulte i Huler eller i Skove, hvor man undertiden har overfaldet dem midt under deres Forberedelser, og fundet dem forsynede med et lidet Forraad af Levnetsmidler og nogle Vandkrukker. Deres Længsel efter

Frihed er saa stor, at de ikke tage i Betænkning at indskibe sig paa de mindste Baade, og ikke frye de største Farer for at forskaffe sig den. Det er undertiden lykkedes dem at bemægtige sig Gouverneurens Baade; men de Skibe, som man sendte efter dem, indhentede dem sædvanligt igjen. Engang tilintetgjorde de dog alle Forsøg paa at naae dem, under saadanne Omstændigheder, som bevise, hvor vel de forstaae at benytte Alt til deres Flugt. Botanikeren paa Colonien i Ny=Sydwales havde for nogle Dage opflaaet sig et Telt paa Den Philipp, hvor han vilde hengive sig til videnskabelige Underjøgelsler. Nogle Fanger, som vidste dette, svømmede derover, satte sig i Besiddelse af hans Levnetsmidler, klædte ham af, og gjorde af hans Telt et Seil til deres Baad, og fellede bort. Soldaterne, som man havde sendt over for at gribe dem, fandt den stakkels Botaniker vanke nøgen omkring, og saae langt bortefra hans Telt, der paa bedste Maade gjorde sin nye Tjeneste paa Havet.

(Sluttes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredebindstyvende Aargang.

Nr. 19.

Løverdagen den 12de Mai 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Forbryder-Colonien i Australien.

(Sluttet.)

Paa den Slette, ved hvilken man lander, staaer Straffe-Anstalten. Den bestaaer i to parallelle Linier af Bygninger; den nærmest ved Havet danner en Kaserne for Fangerne, et aabent Skuur, der benyttes som Kjøkken og Spisesal, et Fængsel, et Vagthuus og nogle mindre Bygninger. Ved Foden af Bjerget danner Soldater-Kasernen, Magazinet og nogle Hytter den anden Linie. Alle disse Bygninger ere opførte af blød Sandsteen. Imellem dem ligger en frugtbar Jordskræfning, som overrisles af en Bæk, og er uddeelt i en Mængde smaa Stykker, som man anviser de roligste Fanger til Benyttelse, og hvis Dyrkning tjener dem til Tidsfordriv, og giver dem Midler til at forbedre

deres Rationer med Grønſel. Den ſøde Kartoffel trives bedſt, og indtager derfor paa ethvert af diſſe ſmaa Havestykker det ſtorſte Rum. Sletten er imod Øſten begrændſet af en naturlig Bold, der beherſker den om= liggende Egn, og hvorpaa Commandantens Huus ligger; dette er bygget udſtrakt og godt, og er omgivet af en Terræſſe, ſom med Lethed lader ſig forſvare. Intet bringer En her til at tænke paa en Straffe=Anſtalt undtagen Jernſtængerne i Vinduerne, de to Kanoner paa Græspladsen udenfor Huſet og Skildvagtenſ eens= formige Skridt.

I nogen Afſtand fra Bygningen og ved den ene Ende af Sletten ligger Kirkegaarden, ſom paa begge Sider er omgiven af en ſaa tæt Skov, at Solſtraalerne ikke kunne trænge derigjennem; paa den anden Side grændſer den til Havet. Herfra kommer man paa en Fodſtie, ſom er hugget igjennem Klipperne ved Kysten, hen til Foden af de høie Bjerge, hvis bevorede Sider danne et ſtort Amphitheater, og hvis Toppe tabe ſig i Skyerne. Enhver Dal har en Bæk, og ſelv Kirke= gaarden har ſin, og deres Bredder ere bevorede med Blomſter, vilde Ranker og ſjønne Grantræer. Naar man gaaer endnu høiere, ſaa træffer man en lille Slette, bedækket med de ſjeldneſte Buſke, og paa den anden Side en ſkraauende Dal, ſom udvider ſig forneden, og taber ſin vilde Charakter, jo meer den nærmer ſig Havet. Stien er beſtygget af blomſtrende Træer; Slyngeplanter ſnoe ſig ſom uhyre Slanges, og ſynes

at tilspærre Veien, og Papegøier, Duer og andre Fugle med rigtsfarvede Fjædre flyve enkeltviis eller i Sværme op for Vandringsmanden. Derpaa kommer man igjennem en anden Dal, hvor man finder hist og her blendende hvide Faarehjarde og Hyrdehytter halvt skjulte i Buske. Man træffer her en Gruppe af træagtige Bregner, hvis sorte og krumme Stammer hæve sig til en Hvide af 25 til 30 Fod, ere næsten ganske skjulte af en Mængde lange nedhængende Blade, der danne en Slags Solskjerm. En smal Stie fører igjennem Krattet op til Toppen af Pitt, og man seer igjennem Træstammerne enkelte Dele af Den og Havet. Disse Træer ere næsten 200 Fod høie, og deres ranke Stammer bære i lige Afstand Ringe af Grene, hvis Omfang aftager med enhver Ring, og enhver Green har Form af en umaadelig Paafuglesjæder; Udsigten fra Bjergtoppen er pragtfuld; man overseer Bjerger og Dale, Bjergstrømme, Skove og Græsgaue, og i Baggrunden Den Phillip og Oceanets Flade, hvori Solen speiler sig.

Man kan vende tilbage ad en anden og ikke mindre vundig Ve. Snart udbreder Udsigten sig uuder Granernes Hvelving; snart danner Skoven en uigjennemtrængelig Muur, som er plettet med den hvide, blomsterrige *Convolvulus*. Her blande Guava og Citroustræet deres Blade og Frugter imellem hinanden, hvis stammede Bregner deres Skygger med *Bistepalmernes*. Naar man besøger Forpagterhusene i Nærheden af

Stien og især den skønne Orange-Dal, saa finder man i Havenne Bananer, Brødsfrugttræer, Kaneeltræer, Figentræer, Mandeltræer og en Mængde Planter, der ellers overalt kun danne Buske, men her naae en usædvanlig Størrelse. Dens Klima er tempereret, og uden sine nærværende Beboere vilde den være et Paradiis.

I Aaret 1835 beløb Forbrydernes Antal paa Den sig til 1200, hvoriblandt 450 Catholikker. Siden den Tid har deres Antal aarligt formeret sig med næsten 200. De ere altid belæssede med tunge Lænker, og deres Laster ere selv i Sydney blevne til et Ordsprog. De begaae ofte Mord, uden at de have det ringeste Fjendskab til deres Offer, men blot i det Haab, at blive for nogen Tid fjernede fra Den. De trække undertiden Lod om, hvem der skal udøve et Mord, og de Dyrige blive tilstede som Vidner, for at de kunne blive førte for Retten i Sydney, og saaledes nogle Uger være frie for deres Livs Dvaler paa Den, omendstjøndt de vide, at de strax efter Morderens Domsfældelse blive sendte tilbage igjen. Dette er en saa bekjendt Sag, at man maatte give en ny Lov, hvorefter Forbryderne dømmes af en Commission paa Den selv, og denne Forholdsregel har meget formindsket Drabs-gjerningernes Antal, uden dog gavste at have forhindret dem. Thi det er fortvivlede Mennesker, og deres Blik er ganske djævelsk; naar de have En iblandt sig mistænkt for, at han er en Angiver, saa kan han ikke længer blive med Sikkerhed iblandt dem, men maa

indespærres særskilt. I Maret 1835 havde de besluttet, at myrde Garnisonen og bemægtige sig Den; men de bleve overvældede, og 31 af de Sammensvorne bleve dømt til Døden. Ved denne Leilighed besøgte den ovennævnte Generalvikar Den, for at berede de Domsældte til Døden. Han ankom om Natten og uventet, og hans Tilstedeværelse forekom dem som en Drøm. Han fandt dem i 3 saa snevre Fængsler, at de kun efter Tour kunde lægge sig ned for at sove, og Heden var saa stærk, at de havde tildeels klædt sig af. I 6 Maaneder havde de ventet paa deres Skjebnes Afgjørelse. Han bragte dem deres Benaadning med Undtagelse af 13, som stulle henrettes. Efterat han havde forberedt disse Sidste derpaa, forkyndte han dem deres Skjebne, og Alle kastede sig strax paa Knæe for at takke Gud for deres Forløsning fra dette Opholdssted, medens man fra de Benaadede ikke hørte Andet end Suf.

Enkemanden.

En Fortælling af Karl Kullberg.

(Nordischer Telegraph.)

Paa en stormfuld October-Aften skred et Ligtog langsomt frem igiennem Badstenas Gader. Hylende brød Betterføens hvidtiskummende Bølger imod Stranden, og

sprøitede deres Skum hen imod de uanseelige Boliger, som Velstand og Rigdom havde trængt ud i den nærmeste Nærhed af det fjendtlige Element. Det er Armodens Skjebne at staae forladt. Tunge Skyer fore hen over Himmelen, og en svag Regn, der altid ledsager denne Aarstid, faldt raslende ned paa Kirkegaardens sammenhobede gule Løv, just i det Øieblik, da Processionen kom ind paa den under det matte, ængstelige Stin fra nogle høit i Veiret baarne Løgter, i hvilke Lysens Flammer kun vanskeligt kunde holde sig imod Vindstødene, som under Gravklokkernes sorgelige, eensformige Lyd vibende brød sig en Bei igjemen de utætte Sammensvøininger, og skred frem igjennem Kirkemurens, Gravmælernes og Beenhusets mørke Skygger. Foran gik Klokkeren med en Agtelse bydende Embedsmine, som dog i Mørket gik ganske tabt. Vil man see et ret selfomt Billede paa officiel Medlidenhed, hvor Omsorgen for egen Værdighed holder en roesværdig Ligevægt med Sorgen over Andres Tab, saa betragte man en Bedemand, førend han er bleven hærdet i sit Kald og ligegyldig for denne Verdens Dom, hvilket saa meget lettere indtræffer, som han ved sit Embede staaer i en bestandig Berørelse med den anden. Derpaa fulgte Kisten, baaren af sex unge Mennesker med hvide Halstørklæder og hvide Handsker, og af deres venstre Sidelomme stak en Snip af et hvidt Lømmetørklæde frem — Beenklæderne havde de opfrænget, for at de ikke skulde blive tilsmudsede af Gadestænk. Paa Kisten laae en Krands

af Vintergrønt; i Kisten hvilede en Brud, allerede afblomstret i sit syttende Aar. Man har bemærket, at Døden helst sønderriver det Baand, som ret med Glæde knytter sig til Livet. Den er altfor ængstelig for sin egen Anseelse, til at den skulde lade sig nøie med dem, som staae den nærmest, som vente den. Den træder gjerne op som en Impromptu. I sit syttende Aar — det vil sige: at forlade Livet, førend man endnu har seet det fast under Dine; i en Alder af 17 Aar har man leget, drømt, anet — men levet, levet i den sandeste Betydning af dette Ord, vanskeligt.

Forrest iblandt de Sørgende gif en ung, smuk, bleg, fortvædt Mand med Pleureuser om Hænderne. Hans forgrædte Dine bare ligeledes Pleureuser, som gjorde alle andre overflødige; Dinene sige mere end brede Læg. Paa hans Ansigt var præget en Kummer, som syntes at være altfor dyb, til at den paa anden Maade end deelviis kunde igjen gaae tilbage paa det Udvortes. Den var heftigere, end at Suk kunde udtrykke den, end at Taarer kunde give den et Afløb; den sad qvælende i Hjertet; den stod blodbesprængt i Hjernen; enten maatte Hjertet bryde, eller Forstanden gaae bort; en anden Frelse kunde ikke findes.

Denne Mand's Blik var ufravendt rettet imod Kisten. I den bares hans Livs Lykke ud af hans Huus; i den hvilede hans eneste Skat, og gridst fulgte hans Die Glandsen af de forsvævede Zirater, som snart hævedes, snart sank ved Bærernes ujævne Bevægelser.

For en heel Verden havde man ikke skullet kunne for-
maae at bringe ham til, at vende tilbage fra den
Bei, paa hvilken han nu vandrede, i Kistens Spor —
og denne Bei førte alene til Graven. Men just det
bragte ham til Fortvivlelse, at Graven var beredet kun
til Een.

Ham fulgte en Mængde Personer, Deeltagere i
dette sørgelige Skuespil, aldeles uden Deeltagelse med
skyldig Undtagelse af Borgemeesteren, som gik paa den
høire Side af den Sorgende. En Borgemeester fattes
aldrig Betydning, mindst i hans egne Dine. Ogsaa
erklærede han Enkemanden, at han, overensstemmende
med Sædvane, tog Deel i hans Skjebne. Tilvenstre
gik en værdig Kjøbmand, som flere Gange astørrede sine
virkeligt taarefyldte Dine med Lommetyrklædet, men var
taus som en Muur. Saaledes var paa begge Sider
af Sorgen den talende og tause Trost.

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 20.

Løverdagen den 19de Mai 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Enkemanden.

En Fortælling af Karl Kullberg.

(Nordischer Telegraph.)

(Fortsat.)

Endeligt standsede Løgterne i deres Bei henover Kirkegaarden, og sluttede sig sammen til en Kreds, som udgjør Grændselinien imellem Liv og Død, til en Kreds omkring Graven. Med dyb, fast Stemme, som mægtigt gav Gjenlyd imod de graae Kirkemure, i hvis nærmeste Skygger man havde beredet den stille Grav, læste Præsten over den hensovede Syttenaarige Bielsen og Forgængeligheds-Formularen. Da han begyndte at tale, sprang Enkemanden voldsomt til, som om han derved blev kaldet til at være Medvider i det, som foregik; men sildigere stod han der ubevægelig, lig en Billed-

stotte, de opspærede Dine heftede paa Gravens Dybde, Hænderne frampagtigt slagne sammen over Brystet. Ingen Hulken, ingen Taarer viste den voldsomme Kamp i hans Indre. Men, da ved de Ord: „Af Jord er Du kommen, til Jord skal Du blive,“ de første Skuffer Jord med en svag Gjenlyd faldt paa Kisten, da Livet paa samme Tid for bestandigt og uden Redning stødte hende, som boede i den, ud af Samfund med ham, og, da nu allerede Jorden kastede det første Lag af sit dunkle Dække om hende, som var saa reen, saa hvid og saa livsglad, da blev den sorgende Enkemand greben af den særegne Følelse, hvortil vi føle noget Lignende, naar vi see ned i et forbibrusende Vand betagne af en dunkel men uimodstaaelig Begjerlighed efter at styrte ned i Dybet, af den græbskelige Svimmel imellem Liv og Død, som spiller i Historien om Selvmord en saa forførerisk Rolle. Med et svingrende, igjennemtrængende, skrækkeligt Skrig, med et Skrig, i hvilken Fortvivlelsen bryder løs fra et forblødende Hjerte, styrtede han sig bevidstløs i Graven.

Han blev tagen op, men — var vanvittig.

I Hospitalet i Badstena var et lystigt Liv. De Affindige fik deres Mad, og Affindige spise ikke med Appetit; de sluger med Graadighed. Fik de Affindige bestandigt Noget at spise, saa vilde de bestandigt være lykkelige; deres Ørne til at nedsluge kjender ngen Grændse. Maafee har Sjælen dog sit Sæde i

Maven; naar den første gaaer bort, saa er i det Mindste den sidste istand til at optage i sig dobbelt saa Meget som tidligere.

Midt iblandt disse spøgelseartede blege Menneskestygger, med stivtstaaende Blik, med Haaret affkaaret lige til Bunden, gif Opvarterstjenesten tilligemed sin Datter, den smukke Lena, og uddeelte den tarvelige Kost, som dog blev nedslugt med en skrækkelig Begjærlighed af de Afjævnede, der trodsige puffede paa at faae Mere, og gridse betragtede dem iblandt deres Ulykkes-Kammerater, som havde endnu beholdt Noget tilbage af deres Portioner. Men en instinkttagtig Grefrygt for den gamle, paa sin Viis saa mandhaftige Opvarterstjeneste holdt dem tilbage fra Boldsomhed, omendstjondt man ved nogen Betragtning opdagede en umiskjendelig Svøfendesighed med Banvid saavel i Moderens som Datterens Blik, Gebærder og Tale. Afjævnigheden er anstiftende. Eller medfører maaskee den mennefskevenlige Bestræbelse efter, bestandigt at sætte sig ind i Retningen af disse Ulykkeliges Phantasier, for at man ganske kan forstaae dem, og igjen blive fotstaaet af dem, en lidt efter lidt virkende Forstyrrelse i egne Ideer, en Løsning af særegne Skruer, hvad sikkert kommer for Dagen, saasnart man et Dieblif nærmer sig den tænkende Verden? Saaledes bemærker man bestandigt hos dem, der komme i nogen Berørelse med Afjævnede, visse forunderlige Taalespring, som maaskee en eller anden Afjævnede tidligere har gjort, men en Klog van-

skeligt efterligner. Man troer at opbage visse For-
 dybninger i Sjælen, hvilke ere afbenyttede i bestandig
 Friction med Affindighed. Dmtrent saadan, som vi
 have forsøgt at angive den; var just den gamle Op-
 varterfkes Sindsbeskaffenhed; men imod sine Børn —
 saaledes kaldte hun de Affindige — var hun Venlig-
 heden selv, havde et godt, stedse et til Enhvers sær-
 egne Indlingsphantasier sigtende Ord, var tjenstvillig
 imod Alle, gav sig af med de Smaa, opmuntrede de
 Store til Bestjæftigelse, rakte de Syge Lægemidler, og
 forstod at skaffe sig Magt over de meest Affindige,
 som, trættede af den frugtesløse Kamp imod de fire
 Bægge, af fortvivlede Anstrengelser i den tomme Luft,
 lagde deres hede, feberagtigt bankende Hoved paa
 hendes Knæe, og lode deres skaldede Huse flappe af
 hendes Haand.

Man har talt om „Regimentets Datter;“ i samme
 Betydning var den smukke Lena Hospitalets Barn.
 Hendes Bevidsthed var modnet iblandt Affindige; hendes
 første Grindring gik tilbage til deres Skrig, til deres
 Bøn om Snuustobak og Mad; hun var bleven baaret
 paa de Affindiges Arme, i hvis Celle ikke nogen
 Fremmed vovede at træde ind uden at være bevåbnet.
 Hun havde, saalangt hendes Tanke kunde gaae tilbage
 i Tiden, raft disse Ulykkelige, der vare sjunkne dybt
 under Dyret, Vandstaaen, disse Ulykkelige, som ganske
 nøgne, sagte mumlende krummede sig paa Halmen i de
 felderagtige Hytter, hvor de bleve indesluttede, som

funde tilbringe hele Aar med, blot at rulle et Stykke Leer imellem deres Hænder, disse Ulykkelige, paa hvis opspærrede, blodbesprængte Dine Sønnen blot i Minuter sænker sin forsonende Balmue. Det kan vel være, at den smukke Lena troede, at Mennesket maatte være saadant, som han syntes at være bag Hospitalets Ringmure, indtil hun for første Gang traadte ud af det med nysgjerrige Dine. Og Hvo vil fortænke hende i, at hun følte sig fremmed i den fornuftige Verden? — Hun savnede der sine Legefammerater, sine Venner, den gamle gemyttlige Uhrmager i Nummer syv, som gjorde hende Muus, der kunde springe af sig selv, den lange magre Ingenieur, som lærte hende at skrive, og grublede over ved en ganske simpel Mechanik at bringe Maanen flere hundrede Mile nærmere ned til Jorden — men fremfor Alt savnede hun den Opmærksomhed, som man saa gjerne viste hende i Hospitalet; det var næsten en Brindsesses Hyldest, som man der bragte hende. De Mennesker, som vrimlede om hende udenfor Hospitalets Ringmure, saae saa fortrædelige, saa beskæftigede, saa travle ud; de syntes alle at bære paa en Uergrelse, en Sorg, en Uroe, paa Huusholdnings-Tanker. Hvor ganske anderledes de, som man bevogtede og lænkede, som man frygtede og passede paa! Hvilken Larm, hvilket lystigt Liv i den hele Cellegang! Latter uden Dphyr, Glædesraab uden Maade! De adspredte Klage-toner døde hen i denne almindelige Jubel! Her den, som troer at være en Theepotte, og staaer

bestandigt med Munden aaben og med Armene i Siden! Hift den, som lever i den fuldkomne Overbeviisning, at han er en spansk Hane, og galer saaledes ret af Hjertet! Her den affindige Opvartningspige, som bestandigt troer, hun skal passe paa, som saa travl springer omkring med de indbildte Talerkener, som saa ofte siger: „Nei, lad mig nu i Fred, Herr Lieutenant!“ og i samme Dieblif leer saa inderlig glad! Havde man overladt den smukke Lena Balget imellem Daares Anstalten og en Bolig i det lille, yndige, fortræffelige Badstena, hun vilde ikke et Dieblif have været raadsvild. Hospitalet var hendes Fødested, hendes Barnsdomsverden, som hun aldrig forlod, uden at der satte hende Noget, hvorhen hun altid sølte sig hensdragen af Hjemvee. Paa saa skrækkelig en Maade er Menneffet Slave af Banen.

I Lenas Udortes fandt man Noget, som ikke undlod at udøve sin Indflydelse paa de Affindige. Hun besad en usædvanlig Legems=Skjønhed, en naturlig Ynde, en Stemme, mild og blidtonende som Fløitens. Men i hendes Die, saa himmelblaat, saa yndigt, naar det smilede, laae undertiden dette særegne, besynderlige Udtryk, som var endnu bestemtere udpræget i Moderens Die — et Udtryk af Forvirring, ikke af den undseelige, frygtsumme Forvirring, som saa indtagende udbreder sit Gjenskin over den jomfruelige Rinds stigende Rødme, fri for den, der, modbydelig og skrækkelig, ikke sjeldent er Forbud paa Affindighed.

„Naar Mama vil,“ sagde Lena, „saa vil jeg, imens Mama er beskæftiget her, bringe Folkene i Cellerne deres Portioner.“ Hun og Moderen stode nemlig i eet af disse større Rum, hvor forskjellige Afstændige af de underordnede Klasser vare indesluttede. De, som horte til de Boldsomste og meest Formuende, havde egne Værelser. Ogsaa her spillede Styrke og Penge en Rolle.

Moderen nikkede sit Bifald til hendes Dåd, og let svævede Lena op ad Gællegangen. Hun fulgte alligevel ikke den løbende Række af Døre, da hun, med den store Madkurv under Armen, forberedte sig til sit menneskekjærlige Hverv. Hun gik den første, anden, tredie Dør forbi. Først ved den fjerde blev hun staaende, og løste det raslende Nøglesnippe fra sit Forklæde. Nøglen dreiede sig knerkende; Døren blev aabnet, og hun stod i en Celle af 15 Fods Længde og 8 Fods Brede, hvor Dagslyset faldt sparsomt ind igjennem et Gittervindue; Møblementet bestod i en Seng, to Stole og et Bord. I Sengen sad en Person, hvis almindelige Navn i Hospitalet var Enkemanden. Man hører der sjældent Navne — disse Toner, som minde om Slægtninger og om glædelige Forhold i Livet, om en Moders, en Søsters Kjærlighed, have i deres hele Betydning ophørt at lyde allerede før Indtrædelsen indenfor disse Mure, i hvis dunkle Hvælvinger Fornuftens Fakkell er udslukt, disse Hvælvinger, der ere som Mausoleer over døde Sjæle, og spøgelseagtigt be-

boes af det efterlevende Legeme. Sædvanligt kaldes man i Hospitalet de Afjindige med visse, selydannede Navne, sigtende til deres Afjindigheds særegne Beskaffenhed eller til Foranledningen til samme. Denne blev kaldet Enkemanden formedelst den sorgelige Skjebne, som vi have søgt at skildre i den første Deel af vor Fortælling. Det var ham, som styrtede sig i Graven paa Kirkegaarden i Badstena, og nu beboede en Celle i Badstenas Hospital.

„Hvorledes befinder De Dem idag?“ spurgte Lena, og satte Maden paa Bordet.

„Godt! Godt!“ sagde den Afjindige med et ubeskriveligt mildt Udtryk, som disse Ulykkelige i de roligere Tider have sig selv ubevidst i deres Magt, og som er eet af de meest rørende Træk i deres Charakteristik, hvis ellers et saadant Ord kunde her være paa sin Plads. „Hun var her inat, men saa kort, saa kort!“

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 21.

Løverdagen den 26de Mai 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Enkemanden.

En Fortælling af Karl Kullberg.

(Nordischer Telegraph.)

(Fortsat.)

Bed det Ord „hun“ skiftede den smukke Lena Farve. Stakkels Lena! Hun elskede en Affindig, og denne Affindige elskede en Anden — en Død, som dog hver Nat sneg sig til ham, i hvis Dre han hviskede, hvis Haand han trykkede, hvis Kind han kyskede i levende Phantaster — denne Salighed vilde den meest overlegne Forstand paa Jorden have misundet ham. I, som beklage den Affindige, hvor meget meer kunde I med al Eders Forstand være at beklage!

„En Engel var det, som kom og hentede hende!
Bed Du — Jomfru Maria kan næsten ikke leve

uden hendes Selskab. Af hende har hun faaet tre Himmels Stjerner til at bære i Haaret. Men jeg synes ikke om Stjerner — jo efterat — hm! det hele Laag var oversaaet med Stjerner, og paa den ene Plade stod: *Gustava Regine*, født den 11te September 1811, død den 19de October 1828. Død — det er Usandhed. Ach! det var kun et Indfald af min Broder for paa samme Maade at have en Indskrift ved Hovedet — det var for Symmetriens Skyld; thi ved Fødderne stod en Psalme. Jeg saa hende jo sidste Gang om Natten sund og frisk. Men hendes Hænder vare kolde; hun lagde dem flere Gange i mine for at varme dem, og da frøs jeg lige ind i Hjertet. Og hun stod jo i Bærelset strax paa hvire Side af Døren! Hu! hvor trængte Folk sig frem! Og Graven, Graven!”

Det var et Udtryk af den dybeste Lidelse, den meest grændseløse Fortvivlelse, med hvilken den Affindige udstødte disse sidste Ord — skrækelige Grindringer fra Fortiden, som forvirret glimtede frem igjennem Dieblikkets brogede Phantaster.

Noogle Minuter vred den Affindige sig jamrende paa Sengen, indtil han pludseligt sprang op, og sneg sig bag ved *Lena*, der var beskæftiget med at sætte Maden frem; han løftede spøgefuldt advarende en Finger, og med skalkagtig Tone, som stod i en forfærdelig Modsigelse med de foregaaende Dieblikkes mørke Fortvivlelse, sagde han leende: „Af Jord er Du kommen, til Jord skal Du blive.“

„Spiis!“ svarede Lena ham i dette korte, lakonisk befalende Sprog, som hun havde lært af sin Moder. Det meest Forunderlige i Tankegang og Udtryk havde ikke mere noget Skræffeligt for hende. Det var for hende blevet altfor hverdags, til at hun kunde paa ringeste Maade blive overrasket deraf.

Neppes trængte den Afstindige til denne Opmuntring; med en brændende Spiselyst fastede han sig over Maden, som han i nogle Diebliske fortærede.

„Nu vil jeg bede,“ sagde han, „det seer ellers ud, som om jeg ikke havde uogen Opdragelse.“

Dg nu sagde den Afstindige med foldede Hænder og lydelig Stemme: „Af Jord er Du kommen, til Jord skal Du blive!“

„Jeg lærte Ordene af en Præst,“ sagde han med en modbydelig Latter, „ach! jeg erindrer mig endnu; men det er ogsaa det Sidste, som jeg erindrer. Siden den Tid drage bestandigt Skyer forbi hinanden i min Sjæl. Uophørligt Skyer, Skyer, Skyer! Dg, naar Skyen er stor, da er min Sjæl blind; da seer jeg Intet; men undertiden er Skyen mindre. Da seer jeg — hu! jeg seer en Grav — og Løgter — og Menneſker — men jeg seer ikke hende. Ach! o at Skyen dog altid var stor! At see Noget, men ikke Alt! — o! det er forfærdeligt“

„Stakkels Axel!“ sukkede Lena, og hendes hvide Haand gled smigrende henover hans Hoved, som endnu bar sine mørke, brune Løkker i god Behold. Lena

havde ikke havt Hjerte til at lade dem falde under den ubønhørlige Sax, som hun ellers saa konstfærdig svingede over Hovedet paa de Afstindige. Saadan er Dvinden. Hun har for megen Følelse for det Herlige, for det i Formen Skjønne til forvovent at kunne vanskfabe det Idol, som hun tilbeder, selv da, naar det kunde blive fordret som Pligt af hende.

Det var en skjon Gruppe — den Afstindige, lidende, men ædelt lidende, hældende sit blege, antik skjønne Hoved, ligt en saaret Helts Hoved, paa den unge Piges Skjod, som havede sig urolig under den for hende saa dyrebare Byrde. Hvo vilde ikke gjerne have seet i hende et reent og straalende Billede af christelig Kjærlighed? — Men en anden Kjærlighed — Kjærlighed af sværmerisk Zunderlighed, af glødende Lidenfkap nærede hun — fkulde man vel vove at tænke fig en faadan Følelse i den smuffe Lenas Hjerte — for en Afstindig?

„Jeg holder meget af Dig, Lena!“ vedblev den Afstindige, og førte hendes fine, bløde Haand over fin hede Bænde, „Du er faa brav, faa godmodig, faa hvid og faa smuf; men, var Du endog endnu hvidere og Ufkyldigheden selv, var Du endnu fskjønnere end en Guds Engel, alligevel: af Jord er Du kommen, til Jord fkal Du blive! De fige vel, at paa den yderfte Dag — men den yderfte Dag kommer aldrig. Jeg har allerede ventet paa den i et heelt Aar.“

„Du skal kun være stille og rolig og godmodig, saa vil Alt blive godt, tidligt eller sildigt, her eller hisset!“

Lenas halvt taarefulde Blik hævede sig igjennem det snevre Celle=Vindue op imod den blaae, aabne, glindsende Himmelhvælving.

„Her!“ gjentog den Affindige, og førte Haanden til Hjertet, „hisset!“ vedblev han, og trykkede den frampagtigt imod Panden, „her Alt, hisset Intet! Det er besynderligt, Lena! Jeg skulde troe — nei! det er ikke muligt! Jeg kan tælle til 120 uden at tage fejl, og det kan man ikke, naar man er affindig. Hør nu, Lena! stig mig som din Ven, hvad skal jeg gjøre her? skulde jeg allerede være begravet Ja, ja! af Jord er Du kommen, til Jord skal Du blive. Men jeg skrev jo udtrykkeligt i mit Testamente, at jeg vilde ligge i samme Grav, hvori hun ligger. Og hun?“

„Hun er hos Gud!“ sagde Lena.

„Hos Gud!“ gjentog den Affindige med spøgelsesagtig Latter, „men, Du! den yderste Dag har endnu ikke været. Du vil narre mig! Hvor er hun? Du veed det. Svar mig!“

Og med den overordentlige Styrke, som er de Affindige egen, tog han fat om den spæde Pige, og rystede hende voldsomt i et Anfald af Raserie, som i samme Dieblisk drev Graaden frem paa hans Læber. Men med fast Blik betragtede han Lena, og med den usforfærdede Kulde, som kun Banen til saadanne Optrin

ffjenker, svarede hun: „Stille! hører Du ikke, det banker nede paa Porten? Hun er her for at søge Dig. Jeg maa gaae for at lukke op for hende.“

Den Affindiges Arm faldt tilbage. Den unge Pige stod fri. Et Dieblif derefter var hun ude af Cellen.

„Hun kommer!“ hviffede den Affindige, og førte Haanden med lysende Mine til Dret, „hun kommer! Nei, — og han strøg sig med Fingeren henover Panden, „hun er jo gaaet hisset hen, hvorfra Ingen vender tilbage. Han sagde jo, han med den dybe Stemme: af Jord er Du kommen, til Jord skal Du blive. Ach! Jorden — Jorden — Jorden“

Men jeg vil ikke længer trætte Læseren med denne skrækelige Kamp imellem Fornuft og Vanvid, imellem Grindring og Phantastie, som saa ofte karakteriserer Affindigheden i sine mildere Stadier. Maaſkee opfordrer derimod min Pligt mig som Forfatter til at søge at begrunde Muligheden af den Tilbøielighed, som Heltinden i min Fortælling fattede for den Affindige, en Tilbøielighed, som — det indrømmer jeg gjerne — maaſkee grændser noget henimod det Forvirrede.

Den smukke Lena var 18 Aar gammel, og stod paa et Dannelses-Trin, som sikkerligt ikke kunde blive kaldet høit; hun var begavet med en Forstand, som ingensinde hørte til den større; og hvad synes naturligere, end at hun fulgte et Hjertes Tilskyndelse, som var en Dvundes, en attenaarig Piges, et Hjertes,

som under saadanne Forhold maatte prøve Kjærligheden i Skikkelse af en Fornødenhed. Af den saakaldte fornuftige Verden saae hun sjældent nogen Anden end sin Moder og nogle Embedsmænd ved Hospitalet, som til bestemte Timer kom og forsvandt, alvorlige, stille, bydende. Hendes Hverdagsliv derimod bevægede sig blandt de Afspindige i næsten alle deres saa synderlige Dieblikke, i deres meest brogede, gladeste Skikkelser, med dem var hun fra Barndommen af fortrolig, med dem havde hun spist sit Brød, blandet sine Taarer og sin Latter med deres. Den Forsfærdelse, som den almindelige Dom just i den meest medlidende Form forbinder med disse ulykkelige Skabninger, var fremmed for hende. Det er desaaarsag ingenlunde psychologisk uforklarligt, at hendes Blik, hendes Tanker hvilede med stigende Interesse paa Enkemandens malerisk skønne Træk, at selv hans poetiske men forvirrede Phantaster indeholdt noget for hende Fængslende. Der laae en romantisk Troskab, en Kjærlighed, som endnu brændte, efterat Fornuften var udslukket, i hans ofte milde sværmeriske Banvid, og Dvinden er altid tilgængelig for Indflydelse af denne Art. Hvor var den smukke Lena skynsug paa dette phantastiske Billede af hans „Hun,“ der bestandigt foresvævede ham i vaagen Drøm, der var ham Alt, kun ikke Virkelighed! At fortrænge dette Billede af hans Sjæl — og maaskee sætte sit eget i dets Sted — det er den stolteste Tanke, som endnu havde hævet Lenas Bryst! Maaskee fattede

hun just herved en Anelse om, at i samme Dieblif, i hvilket dette lykkedes hende, vilde hendes Elskedes mørke Affindigheds Fortryllelse forsvinde, og han vende tilbage fra sin vilde Færd paa de grændseløse Phantasiens Gebeet med klar Bevidsthed til det menneskelige Liv. Men den stakkels Lena havde ikke betænkt, ikke beregnet, hvor dybt en Affindigs fire Ideer slaae Rødder i hans Jnderste, hvor sædvanligt først den sig nærmende Død er det, som kaster et hurtigt hændende Skin paa det Mørke, som indtil da hviler tungt paa den Affindiges Sjæl.

„Nu er det Efteraar. Stormende hæver Havets Bryst sig. Jeg vil til Kirkegaarden. Du maa lade mig gaae derhen, Lena! . . .“ sagde den Affindige til sin Oppasserinde ved eet af hendes hyppige Besøg i hans Celle.

(Slattes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 22.

Løverdagen den 2^{den} Juni 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Enkemanden.

En Fortælling af Karl Kullberg.

(Nordischer Telegraph.)

(Sluttet.)

„Du! der er saa koldt, saa øde paa Kirkegaarden. Træerne der have ikke længer noget Løv. Efteraarsstormen har blæst deres Kroner af.“

„De have lagt deres Kroner paa Graven. Tænk, naar ogsaa Tornebusken lægger sin Braad der! Da maatte man jo troe, at Konger ligge der begravne. Vakkre Konger! Den nordvestlige Krog er fuld af Selvmordere, og under de buskede Linde tilhøre hvile blot Borgemestere!“

„Ja! Kirkegaarden er for de Døde, ikke for de Levende!“

„Hm! Hvo veed? Kirkegaarden er i det Mindste god for een Levende, for Graveren. Det er hans Arbeidsvarelse! der er han fuldkommen Herre i sit Huus — har Du været hans Fiende, saa lægger han Dig i jumpet Jord, saa at Du kan gøres — har Du staaet godt anstrevet hos ham, saa strøer han over Dig Sand, saa fin, saa hvid, at en Skriver vil misunde Dig den, naar han vender sit Blad om. Lader os gaae derhen, Lena! for at fremstille os for ham. Ellers reder han vor Seng saa slet, at vi den hele Nat igjennem maae dreie og vende os, uden at kunne faae Roe. Jeg har desuden Noget at tale med ham om. Mand og Kone maae jo ligge ved Siden af hinanden.“

„Nei, jeg gaaer ikke paa Kirkegaarden,“ sagde Lena med den afgjørende Tone, som de Uffindige vare vant til at føie sig efter.

„Gengang, eengang maa Du dog derhen, smukke Lena!“ svarede den Uffindige, „har Du ikke hørt, at Du er kommen af Jord, og igjen skal blive til Jord. Sladderer løber hurtigt omkring i de smaa Byer. Og endnu ere Gaderne i Badstena slet brolagte, men kun derfor, at Sladderer skal brække sine Been. Vogt Dig, Lena! Naar Du er forsigtig, saa kunne vi komme til Kirkegaarden, uden at Nogen mærker det. Veed Du, jeg kan gaae saa sagte, saa sagte som en Flue. Jeg kan krybe som en Kat.“

Dg Noget af dette Dyrs List laae i det flygtige

Blik, som den Affindige kastede paa sin Paapasserinde, da han, for fremdeles at bevise sin Baastand, i Ge-
bærder efterlignede Rattens smidige, frummende Bevæ-
gelsler. Man skal kunne bemærke, at hos Affindige
aabnbare sig ikke sjeldent Træk af List, næsten af
Skarpfindighed, fremglimtende skarpe Ruiner af Fornuft,
vistnok uden Sammenhæng, omendstjøndt ikke uden Be-
tydning. Men dette turde være en Omstændighed,
værdig Psychologernes Overveelse, at disse klare Mel-
lemtider for Størstedelen staae i Forbindelse med under-
fundige Streger, med Forsøg paa at stufte deres Bes-
vogters Arvaagenhed eller deres Ulykkesfællers Let-
troenhed.

„Troer Du det?“ sagde Lena, „hvad vilde vel
min Moder sige? Nei, det er umuligt!“

„Ach Lena! jeg vilde have Dig saa kjær. Jeg
kan Intet give Dig; men jeg vilde bede Gud om, at
han vilde give Dig deilige Klæder og et pynteligt
Baand til at bære i Haaret. Jeg vilde aldrig mere
forfrække Dig, og af de tre Stjerner, som hun har,
vilde jeg borttage den skønneste til Dig. Men det vil
jeg sige Dig, at, naar Du ligesom hun bliver lagt
i den sorte Seng for at sove, da gaaer Stjernen til-
bage til Himmelen; thi det er ikke med Stjernen som
med Dig; thi Du er kommen af Jord, og skal igjen
blive til Jord. . . .“

Bed denne den Affindiges ofte gjentagne Bøn
blev Lena lidt efter lidt svagere og svagere. Hun

turde ikke tænke sig den Mulighed, at han paa den Skueplads, hvor hans Banvid begyndte, ved Synet af hendes Grav, der nu saa udeelt opfyldte hans Phantasier, maaskee igjen kunde komme til sig selv, begribe sin egen Forvirring, erkjende Storheden af Lenas stille, opoffrende Hengivenhed, og — Resten kan man selv slutte sig til, naar man veed, at det var en Dvinde, en elskende Dvinde, i hvis Hoved disse Tanker knyttede sig sammen. Han talede jo allerede om, at give Lena den skjønne Stjerne, at tage den bort fra hende — denne frygtede Medbeileriske, som dog kun levede i Indbildningen, denne Elskede fra Luften, som alligevel trængte Jordens Datter tilbage i Skyggen. Viser Dette ikke Spor af den tilbagevendende Fornuft? Saaledes tænkte i det Mindste Lena med al Lidenskabens Blindhed, med al attenaars Lidenskab.

I en mørk og stormfuld Nat — Klokken havde fort i Forveien slaaet halv tolv — sneg hun sig, med Nogleknippet si Haanden, stille og zittrende ud af det Bærelse, som hun tilligemed hendes Moder beboede, og gik med lette Fodder hen til den velbekjendte Gællegang, som, mørk og stille, laae for hende lig en Gade. Et Dieblif lyttede hun. Hun holdt sin egen Nande tilbage for at kunne lægge Mærke til, om en eller anden ubuden Speider havde Die med hendes natlige Forehavende. Men Alt var stille. Selv Affindigheden, der ellers er meest i Uroe, hvilede. Rolige vare de for et Dieblif, disse vilde Hoveder, i hvilke Tanken

ikke har noget Støttepunkt, Phantasten ingen Grændse. Sagte knerrende dreiede Nøglen sig i Laasen paa Døren, som Lena selv i den begynte Nat vidste at finde, Døren til hans eensomme Bærelse, og ved det svage Lys, som faldt igjennem Bittervinduet paa de nøgne Bægge og paa det tarvelige Huusgeraad, sneg hun sig hen til hans Seng, og berørte sagte hans Skulder. Den Afstandige vaagnede af sin Slummer, og saae sig omkring med stirrende Blik.

„Er det Dig?“ hviskede han, og tog Lenas Haand, „jeg har længe, længe ventet paa Dig. Siig mig, føler man i Himlen aldrig Hjemvee, Hjemvee efter Jorden; thi i ethvert Tilfælde: af Jord er Du kommen, til Jord skal Du blive! — Bliver der ikke tomt og eensformigt hist oppe imellem Stjernerne, i den vidtstrakte glindsende Hvelving? Længes Du ikke tilbage fra Englene efter mig? Men, hu! hvor din Haand er kold! Hvor den jitrer! Læg den paa min Pande! Der er varmt, skrækkeligt varmt! Lena har endnu ikke gjort Ild hos mig; hun troer, at jeg har nok i min Pande!“

„Jeg er her for at gaae med Dig hen paa Kirkegaarden, Ar e l!“ sagde Lena, „kom, men vær stille!“

„Kirkegaarden! — ach ja! jeg kan endnu godt erindre den — stille! — der er Alt stille, kun ikke Præsten, naar han ledsager En til Graven! Jeg hører, hvorledes han bestandigt skriger mig i Dret — men derom taler jeg ikke. Paa Kirkegaarden skal Du høre det!“

Og den Affindige gjorde sig færdig til at følge med sin Ledfagerinde. Sagte listede de sig ned af Trapperne, over Gaarden, igjennem Borten, som blev aabnet og lukket igjen af Lena. Midnatklokken tonede igjennem den fugtige Taage, der havde leiret sig over den slumrende Bye, da dette saa besynderlige Par, den Affindige og hans Paapasserinde, gik igjennem de tomme Gader, der gjenspejlede huult af deres Skridt imellem de lave, mørke Rækker af Huse, som forbausede saae ned paa dette usædvanligt Forstyrrende i den sildige Times Gensomhed. Maaſkee først i dette Dieblif solte Lena en vis Beklemmelse ved Tanken paa det overilede Skridt, som hun gjorde. Tidligere i hendes Grublen over denne Plan, som hun nu udførte, havde hun altid tænkt sig den Affindige under Indflydelse af den næsten uindskrænkede Magt, som hun udøvede over ham i Cellen. Nu saae hun ham fri, ikke indesluttet af Mure, og Verden aaben for sig. Vilde han flygte? hvad skulde kunne hindre ham? Lena ikke. Hendes Kræfter vare her alt for svage. Hendes Magts Tryllerie over ham var brudt i samme Dieblif, som han forlod Hospitalet. Ved dettes Ringmure opførte den hemmelighedsfulde Grændse for hendes Magt, som var grundet paa Bane og Tvang. Nu, allerede langt borte fra disse, her paa Badstenas Gader var han og ikke hun den Stærke.

Imidlertid vandrede han endnu stille og rolig ved hendes Side; han viste ingen særdeles Glæde over

igjen at finde sig i det Frie; han røbede ikke ved et eneste Tegns, at han gjenkjendte dette Sted, hvor han nu befandt sig. Kun een Gang, da han gik forbi det Huus, som han selv eengang havde beboet, hvor hans Elskede havde staaet Lig, gjorde han en ræd, angstfuld Bevægelse, som om han var hange for, at Taget skulde styrte ned over ham.

„Det er et ulykkelig Sted!“ hviskede han sin ledsagerinde i Dret, „jeg har der tabt Meget, Meget.“

De traadte ind paa Kirkegaarden. Det nedfaldne Løv raslede under deres Fødder. Binden foer susende om Gravmælerne. Kirkens mørke Steenmasser hævede sig neppe synligt over den mørke Dmgivelse, uden at Dunkelheden tillod at skjæle imellem Bygningens arkitektoniske Former. Langs med de bladløse Træer gik de Vandrende op igjennem Alleen. Lena, den dristige Lena, som ikke vilde zittre, om hun endogsaa stod ligesoverfor det meest fortvilede Udbrud af Afjindighed, følte sig urolig. Den Afjindige yttrede vistnok ikke Noget; men han sprang lig en Hund snusende omkring iblandt Gravene, og syntes at være ivrigt beskæftiget med at søge Noget. Lenas Blik havde Marie med at følge ham, medens han saaledes foer om imellem Gravene. Endeligt stod han stille ved en frisk opkastet Grav — Spaden stod endnu i den omkring liggende Jord — Brættet, der tjente Graveren til Rettejnor, var endnu indfaldet i Gravens Rand.

„Lena!“ raabte den Afjindige halv hvit med en

egen Latter, som dog gif tabt for den Tiltalte. Lena nærmede sig ham; men neppe stod hun ved Siden af ham paa Gravens Rand, førend han med et gyseligt Skrig af Raserie, med al den forfærdelige Kraft, som er disse Ulykkelige egen, greb hende, og kastede hende ned i den aabne Grav.

„Af Jord er Du kommen, til Jord skal Du blive!“ skreg den Afjindige, og styrtede med Spaden og med Fodderne Masser af Jord ned over den Ulykkelige. Anraabende om Barmhjertighed strakte hun sine hvide Hænder frem igjennem den dunkle Byrde, som allerede begyndte at skjule hende tungere! hun hævede sig i Beiret for at naae Gravens Rand, for at forsøge at springe op, men forgjæves! Hun kradsede krasteløs i det estergivende Sandleie. Hun skreg i et Dvermaal af Dødsangst og Fortvivlelse; men Brandvagten, som hørte hendes Jammerkrig, bad Fadervor, og forbandede Kirkegaardens Spøgelsfer. Allerede høiere og høiere steg Sandet over hende; heftigere og heftigere arbejdede den Afjindige for fremdeles at bringe det høiere i Beiret. Endnu skintede Hovedet frem af det nedstyrede Jordlag, Blikket, bedende om Raade, Læben hvit raabende om Barmhjertighed . . . Nu bemærkede man kun endnu paa Overfladen nogle lette, ustadige Bevægelser, men urolige, svage, lig dem, hvormed den Dvende napper i Tæppet paa sin Sygeseng. — Nu var Alt roligt og stille. — Den smukke Lena var levende begravet.

„Af Jord er du kommen, til Jord skal Du blive!“ skreg den Afjindige med forfærdelig Skoggerlatter, som gjentonedes skrækkeligt imellem Gravene, henover Kirkegaardens Kors og Gravstene, henover de raslende Laager og det sørgelige Ligustrum, over Dødningefrandsene, som Sorgen havde bundet, og Nattesfrosten taget Bladene af, og styrtede som en Mand fra Afgrunden sin vilde Fart igjennem Nattens Gjenfærd.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 23.

Løverdagen den 9de Juni 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Udsurancen.

En Fortælling af det daglige Liv.

(„Trewendts Volks-Kalender für 1849.“)

Forste Capitel.

Fristelsen.

Den varme Dag nærmede sig sin Ende; en oplivende Kjølighed fulgte efter den Hede, som Solen havde nedsendt i Dalen. Nu havde denne Dagens Konge allerede truffet sig bort bag ved Bjergene, hvis store Kjømpeskjygger leirede sig over Engene og stræbte lidt efter lidt at naae op ad de ligeoverfor liggende Høie. Ikkun de skovbrandste Toppe af disse skinnede endnu i Solens Straaler, og som en lysende Stjerne glimrede den forgyldte Dru paa Taarnet af det gammeldags grevelige Slot, hvis mørke og mægtige Dmrids dannede en skarp Modsetning til den klare, skyfrie Himmel.

Engens Blomster udbredte en sød Duft, en blaalig Taage udfoldede sig som et fint, gjennemsigtigt Slør over Dalen og faldt ned i Dugdraaber, der som Perler og Diamanter funklede paa Græsstraene og fyldte Blomsterbægerne; over den tykke, grønne Skov hvilede Aftenens Ro; Nattergalen slog i Busken og Solsorten svarede sit Svar fra den modsatte Side, men i lang Afstand hørte man de dybe Toner fra en hjemvendende Hyrdes melancholske Horn.

Alt aandede Fred, Ro og Stilhed; selv Møllen, der tilligemed Møllerens smukke Bolig laa ved Breden af den snakkende Na, omgivet og beskyttet af gamle Lindetræer, klappede ikke; dens Hjul stode stille, som om de vare trætte efter Dagens Arbejde, og man kunde have anseet Bygningen for ubeboet og forladt, hvis ikke en tynd Røgstøtte fra Skorstenen snorlige havde hvirvlet sig op i den blaae Luft.

Møller Severin sad med sin Hustru ved Foden af Bjerget i en Løvhytte, der syntes at være skabt af Naturen selv uden Hjælp af Mennefskaand. Ege, Bøge og Lindetræer stode i en Halvkreds og slyngede deres Grene sammen til et saa tæt Løvtag, at ingen Solstraale, end ikke i den hedeste Middagstid, formaaede at trænge der igjennem. Fra Indgangen hertil havde man Udsigt over hele den vundige Dal — over Haven, Huset, Gaarden, Engen lige til Bjergfjeden paa den modsatte Side, som syntes at ville adskille denne lille Dal fra den øvrige Verden; Baggrunden af Løvhytten

dannedes af et tæt Krat af Røddebuste, der som en uigjennemtrængelig Muur omgav Trægruppen. Umiddelbart bag dette Krat reiste sig den steile Klippevæg, som fuldkommen aflukkede Dalen ogsaa fra denne Side. Havde man ikke hørt den rislende Na, som dog et eller andet Sted maatte have sit Udspring og sit Udløb, saa vilde man let være kommen paa den Tanke, at man boede fjernt fra hele Verden, maaskee paa en eensom Ø, langt borte fra den urolige Masses uophørlige Tummel, hvis larvende Bevægelser aldrig kunde trænge ind over disse høie Bjerge, gennem disse tætte Skove. Og dog laa neppe en Miil derfra, ved Enden af den i mangfoldige Bugtninger krummede Dal, en stor Landsby, og længere borte paa den frugtbare Slette mangen Kjøbstad og mangen By, som bevidnede, at man netop her befandt sig i en af Fædrelandets rigeste og meest beboede Egne.

Taus sad Mølleren med Haanden under Hagen og stirrede tankesfuld hen over Dalen. Han var endnu ung, neppe tredive Aar gammel, men tunge Sorger syntes at have nedbøiet ham og for tidligt berøvet ham Ungdommens blomstrende Friskhed. Hans blege Binde var rynket, hans Øie var mat, og de smalle Læber syntes forlængst at have glemt Glædens Smil. Stille og taus som han sad hans Kone ved hans Side, ivrigt sysselsat med et Haandarbejde, hvilket dog ei forhindrede hende fra at kaste mangt et bekymret, men kjærligt Blik til sin Mand. Denne bemærkede det ikke; han bemærkede ei heller, at Luise hemmelig astørrede

en Taare, som netop vilde liste sig ned over hendes fine, blege Kind. Ak, hvor blid og elskelig var ikke denne unge Kone! Som en sjelden, kostelig Skovblomst var hun eensomt opvokset i Dalen, hvis skjønneste Prydelse hun var. En stille Sorg, der laa udbredt over hendes aabne, skjønne Ansigt og udtalte sig af hendes klare, blaae Døies drømmende Blik, forhøiede endnu mere den Ynde, som omgav hende. Omegnens Beboere kaldte hende ikke Møllerkonen eller Madam Severin; de kaldte hende, naar de talede om hende, Dalrosen. De havde givet hende dette Navn, fordi det forekom dem bedst at betegne den unge Kones yndige Væsen.

„Hvorfor taler Du ikke, Severin?“ med disse Ord afbrød endelig Luise sin Mand's lange og tryk-kende Taushed. „Hvorfor sagde Du mig ikke, at Din Gang har været forgjeves? Troer Du, at jeg ikke strax saae det paa Dig, at ogsaa dette sidste Haab er bleven skuffet?“ — Severin reiste sig, strøg Haaret bort fra Panden, klappede med et flygtigt Blik sin Kones venlige Ansigt og svarede suffende: „Ja! det er skuffet! Min Fætter var haard og ubønhørlig. Gud veed, hvad der skal blive af os!“ — „Taalmodighed, min kjære Ven! Taalmodighed!“ svarede Luise og lagde sit Sytvi paa Bordet. „Lad os kun rolig overveie, hvorledes vi kunne hjælpes. For den redelige Villie er der dog endnu mangen Udvei mulig, og Gud vil ikke forlade os.“ — Severin smilede med Bitterhed. „Han har allerede forladt os!“ sagde han; „har Nogen

i Verden opfyldt sin Pligt, saa er det mig; men hvad hjælper al min Flid og al min Redelighed, naar en slem Nabo berøver mig Frugten af mit Arbeide, eller, rettere sagt, mit Arbeide selv? Den Damp er da og en Opfindelse af Djævelen selv! Fra det Dieblif, den Dampmølle begyndte at klappre derovre, staae mine Hjul stille og raadne, og Møllestenene ere fulde af Støv. Jeg kan ikke tvinge Folk til at kjøre deres Korn til min Mølle; selv de deroppe fra Bjerget, hvis Bei gaaer lige forbi vor Mølle, kjøre hellere en Miil længere bort for at faae Dampmeel. Før kom der ogsaa Kunder til os fra Sletten herude; men siden den Dampmølle er kommen igang, hører man ikke Noget til min Mølle, undtagen naar jeg maa male til mit eget Forbrug! Ja, jeg kan ikke Andet end ønske Dndt over denne djævelske Opfindelse!" -- "D! tal dog ikke saaledes, Severin! jeg bliver saa bange for Dig!" sagde Luise, idet hun udbrød i Taarer, som hun ikke længere formaaede at holde tilbage. "Alt kan jeg bære og finde mig i med Rolighed, kun ikke, at Du taber Din Tro til Forsynet; det var det Tungeste, som kunde hændes mig; vær derfor taalmodig, min kjære Severin!" Møllerens Blik tabte sin Bildhed og antog Udtrykket af en dyb Sorg. "Jeg vilde jo saa gjerne tie og lide, naar det alene var mig, som skulde lide:" sagde han; "men Du veed ikke, hvor det ligger mig tungt paa Sindet, at Du, min yndige Dalrose! skal lide med mig, at vore Børn skulle lide med mig. Gode

Gud! hvad skal dog Enden herpaa blive! Man maa dog leve: og Møllen er forgjældet, der er ikke en Tagsteen paa Huset, som hører os til! der er Intet at male, Intet at fortjene; Renterne skulle betales til hver Termin, hvis jeg ikke vil risikere, at Greven jager os ud — Luise! jeg beder Dig, hvad skal der blive af?” — „Det seer sørgeligt ud, men Gud vil nok hjælpe os!” svarede Konen; „kan Du ikke sælge Møllen, kjære Mand! det er jo en god Eiendom, og naar Kjøberen blot har saa stor en Capital, at han kan give den en ny Indretning, vil den altid kunne føde sin Mand. Det veed jo hele Verden, og derfor vil Du ogsaa altid kunne finde en Kjøber.“ — „Ja, naar blot ikke hele Verden ogsaa vidste, at jeg saa godt som er ruineret:“ sagde Severin; „men det vide de meget godt, og derfor er det just, at de vente, indtil det er forbi med mig, og Greven jager mig ud, for at kunne komme til Eiendommen for en Spotpris. Eller ogsaa beholder den naadige Herre maaskee Møllen for sin egen Person og bliver selv Møller! Han veed ligesaa godt som jeg, at han ikke kan drive mig ud, saalænge jeg betaler ham Renterne til rette Tid; men han veed ogsaa ligesaa godt som jeg, at Møllen nok vil faae sin gamle Næring igjen, naar den bliver indrettet efter den nye Mode. Hvorfor vil han da nu ikke laane mig den nødvendige Capital, da han dog kjender mig som en redelig Mand, da han veed, at hans Penge ere sikke og vilde bære gode Renter? Nei,

det ærgrer ham, at Møllen skal være i andre Hænder end hans egne, og derfor væk med Mølleren! Lad den Knægt see, hvorledes han hugger sig igjennem med Kone og Børn! Hvad bryder han sig om, at Møllen i mere end to hundrede Aar er gaaet i Arv fra Fader til Søn, og ingen Gier nogensinde har forsømt, punktlig at opfylde sin Skyldighed mod ham? Eiendommen er rigtignok meget mere værd end for to hundrede Aar siden, da mine Forsædre overtog den; men hvem har bragt den i Værdi? mon Greven? nei, Møllerne selv, der altid vare driftige Folk, som anvendte de redelig fortjente Skillinger til at forbedre Bygninger og Jorder! O, Luise, kun et Par Tusind Daler til den nye Indretning, og om Aar og Dag vilde Dalmøllen være tre Gange saa meget værd, som den nogensinde i sin bedste Tid har været. Men jeg kan ikke skaffe dem; min Credit er saa undergravet, at ikke et Menneſke, ikke engang min nærmeste Slægtning vil betroe mig hundrede Daler. Greven har sørget for, at Møllen, tidlig eller sildig, maa blive hans." — "Men hvad saa? hvad saa?" spurgte Luise, som var bleven blegere og blegere, og fuld af bitter Smerte trykkende sine Hænder mod sit bankende Hjerte. — "Hvad saa?" sagde Severin; "saa maae vi gaae omkring og tigge, hvis ikke en medlidende Sjæl vil tage mig i Tjeneste som Svend. Det var rigtignok haardt at blive Tjener, naar man saalænge har været Herre; men, Gud hjælpe os, jeg seer ingen anden Udvei!" — "Tigge! tjene!" stammede

Luiſe; „det var ſørgeligt, meget ſørgeligt! og min lille, kjære Poul! min ſøde lille Julie! Tigge! o Gud!“

En Dødsbleghed foer over den elſkelige Dalroſes Kinder. Hun taug, thi Smerten qvalte hendes Stemme. Ogsaa Severin taug; han havde ikke et Ord til Trøſt. Begge ſadde ſtumme ved Siden af hinanden, Severin med rynkede Dienbryn og ſkjelvende Mund, Luiſe med bøiet Hoved og taarefyldte Dine. Tunge og brændende faldt hendes Taarer paa de hvide, stærkt ſammenfoldede Hænder. Da var det, ſom om det raslede i Buſken bag hende, ſom om en glødende Mandes Buſt berørte hendes Kinder. Uvilkaarligt vendte hun ſig om og foer forſkrækket tilbage, thi hun ſaae ind i to ſunklende Dine, ſom med et ſælsomt brændende Udtryk vare heftede paa hende. „Du her, Frederik? hvad ſøger Du her?“ ſpurgte hun med Heftighed i ſin forſte Overraſſeſe. — „Jeg kommer juſt ned fra Bjerget og vidſte ikke, at De var her“: ſvarede Møllersvenden Frederik, ſom netop traadte frem af Krattet; „jeg havde intet Andet at beſtille; i Møllen er der jo ikke Noget at gjøre for mig“; tilſoiede han i en halv ſpottende Tone.

(Fortsættes).

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredsiendstyvende Aargang.

Nr. 24.

Løverdagen den 16de Juni 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Udsurancen.

En Fortælling af det daglige Liv.

Første Capitel.

Fristelsen.

(Fortsat.)

S ever in bemærkede dette Udtryk og reiste sig hurtigt og stolt; men et Blik paa Svenden, som aldeles rolig traadte ind, syntes igjen at formilde ham. „Din Yttring er overflødig, F r e d e r i k!“ sagde han venligere, end han havde villet; „Du veed jo, at jeg ikke kan holde Dig her længere. Gaa, naar Du vil; jeg har intet Arbeide for Dig, og din Fortjeneste er vistnok ringe. I en anden Rolle vil det være Dig en let Sag at finde en Plads!“ — „Nei, Mester,“ svarede Svenden med Godmodighed; „De har været god imod mig, førend Dampmøllen dernede begyndte at klappre; jeg vil derfor

heller ikke forlade Dem, saalænge jeg har en Skilling tilbage af min sammensparede Løn. De skal ikke sige om mig, at jeg troløs har forladt Dem i Ulykken. De kan stole paa mig; jeg er trofast og beredt til at gjøre Alt for Dem. Det kan jo desuden endnu Altsammen blive godt igjen, Mester — naar De bare selv vil.“ — Det unge Menneſke syntes at mene det ærligt med sin Husbond. Der var ogsaa Meget, som talede for ham. Da alle de andre Folk forlode Møllen, fordi det begyndte at gaae tilbage for Mølleren, blev han og knurrede ikke. Han vedblev at være ufortrøden til sit Arbeide, og da Møllen stod stille, var han altid paafærde, hvor han kunde gjøre Nytte, saavel i Huset, som paa Marken og i Haven; ja, naar det behøvedes, gik han ud i Skoven, fældede Træer, slæbte dem hjem paa sin Ryg, huggede Brændet selv og bragte det til Huusmoderen i Kjøkkenet. Ogsaa Børnene syntes han at være meget hengiven, og han tog sig i Særdeleshed med stor Kjærlighed af Poul. Poul ledsagede ham derfor hyppigt til Skoven, hvor Frederik hjalp ham med at fange Fugle, eller og til Naen, hvor han lærte ham at mede. Frederik gjorde alle Slags Legetøi til Drengen, lærte ham at klavre og springe, kortsagt han viste sig ved alle Leiligheder saa god og omhyggelig mod ham; det var derfor intet Under, at Drengen hængte ved ham og sjelden veg fra hans Side.

Det kunde derfor synes besynderligt, at al denne Godhed mod Drengen ikke blev erkjendt og paastjønnet

af Moderen. Mødrene pleie dog ellers altid at ynde dem, som elske deres Børn og ere venlige imod disse, men Luise saae ikke gjerne, at Poul omgiffes saa meget med Frederik. Hun søgte at hindre det, saa meget som muligt, men Poul fulgte mere sin egen Tilbøielighed end sin Moders blide Formaning, og han fandt en Støtte i sin Fader. „Lad ham kun gaae!“ sagde denne, naar Moderen vilde holde ham tilbage fra Skoven eller Aaen; „Frederik er jo hos ham, og vil nok passe paa, at han ikke kommer til nogen Skade.“ Saa sprang Drengen afsted, og Luise taug eller kunde i det Høieste svare: „Jeg kan ikke lide, at han slutter sig saa meget til Frederik; jeg har en forstræffelig Modbydelighed for dette Menneffe.“ Hun anførte imidlertid ingen Grunde for denne Modbydelighed; hun kunde nu engang ikke udstaae ham, uagtet hun maatte erkjende hans Hengivenhed og Tjenstagtighed. Hendes sidste Ord ved saadanne Leiligheder var steds: „Det er muligt, at jeg gjør ham Uret, men jeg har en Aelse om, at dette Menneffe engang vil bringe en stor Ulykke over os. Gud tilgive mig; men jeg kan ikke Andet!“

Saaledes var det allerede gaaet i lang Tid, saaledes havde Luise allerede ofte talt, og dog havde Severin ikke kunnet beqvemme sig til at stille sig ved ham. Af sig selv gif han ikke, det erklærede han ligeud; og jage ham bort vilde Severin heller ikke, han meente, at det vilde være en Utafnemmelighed; man kunde jo ikke saaledes aldeles glemme hans vedvarende

og uforandrede Trofskab. For Resten var Frederik et ret smukt Menneſke: kun ſkelede han lidt med det ene Øie, hvilket gav hans Blik et forunderligt Udtryk af Falſkhed.

„Ja, Meſter,“ gientog han halvt ved ſig ſelv og halvt vendt til Severin; „naar De bare ſelv vil.“ — „Hvad ſkal jeg ville? Hvad kan jeg ville?“ ſvarede Severin hurtigt. „Du veed ligesaa godt ſom jeg ſelv, at jeg er en ruineret Mand.“ — „Na, det er langtfra,“ ſagde Frederik med et tvetydigt Smil. „De mangler kun Mod til en raſt Beſlutning, intet Andet! Men vi kunne jo tale om den Sag en anden Gang.“

Han vilde gaae, men Severin holdt ham tilbage. Luiſe ſtod op og gik ind i Huſet for at ſee til Børnene og ſørge for Aftenſmaden. Frederik ſaae efter hende med et brændende Blik, indtil hendes ſlanke Figur forſvandt bagved Havegjerdet. Da aandede han stærkt og dybt og mumlede et Par uforſtaelige Ord ved ſig ſelv.

„Drømmer Du, Frederik?“ ſagde Severin. „Hvorfor ſvarer Du mig ikke? hvad mener Du da, at jeg ſkal gjøre?“ — Frederik vaagnede op ſom af en Drøm. „Som jeg ſagde,“ ſvarede han; „det beroer jo blot paa Dem ſelv, og i Løbet af et Aar kunde her ſtaaе en Dampmølle, bedre end den dernede. Ikke ſandt, De har dog forſikkret Møllen mod Ildſvaade?“ — „Det forſtaaer ſig!“ — „Hvor høit?“ — „For tredive

tusind Daler," svarede Severin; „det var godt, at Du erindrede mig derom; om fire Uger er Tiden ude og jeg maa fornye min Police. Men jeg behøver ikke for Fremtiden at asfurere mere end for tyve tusinde Rigsdaler," — tilføiede han bittert — „jeg har jo ikke længere noget Kornforraad liggende paa mit Loft." — „Det vilde altsaa være en reen Gevinst af titusinde Daler, hvis Møllen nu brændte af?" henkastede Frederik. — „Ja, dersom Lynilden slog ned og tændte;" svarede Severin drømmende. — „Hvorfor Lynilden?" sagde Frederik. „Et Knippe Halm og en Svovlstikke kunde jo gjøre det." — Severin blev bleg som et Lig, sprang op og stirrede paa sin Svend med et vildt Blik. „Hvad er det, Du siger?" raabte han; „troer Du, at jeg... o Gud!" — „Naa, hvad var det saa mere?" tog Frederik igjen Ordet; „jeg synes ikke, det hænder saa sjældent, at en Mølle brænder af, uden at man veed, hvor Ilden er kommen fra!" — „Nei, aldrig i Evighed!" raabte Severin; „hellere gaae omkring og tigge." — „Ja, det er saamænd ogsaa det Gæste, der bliver tilbage for Dem, Mester," sagde Frederik og traf paa Skuldrene; „naar De ikke kan beqvemme Dem til at fatte en rasht Beslutning. Jeg mener det godt med Dem, det veed De, og i Deres Sted vilde jeg ikke betænke mig et Dieblif paa at gjøre det, som jeg raader Dem. Der er jo ingen Fare ved den Sag; Deres Eiendom ligger for sig selv, og der er ingen Anden, som kan komme til Skade derved. Ja, var

det i Landsbyen eller i en Kjøbstad, hvor Ilden kunde gribe om sig, saa var det en anden Sag; men her, selv Skoven er sikker, Træerne ere grønne og saftige, ikke en eneste Stamme vil blive angrebet af Luen. Jeg forstaaer ikke, hvor De kan betænke Dem saalænge paa det. Tænk dog paa Deres Kone og Deres Børn. Er det Ret, at de skulde leve i Glendighed, naar der blot behøves en kraftig Billie for at frelse dem og bringe dem tilbage til den gamle Velstand? Desuden kunde De jo, naar De plages af saa om en Samvittighed, engang i Tiden tilbagebetale Assurancecompagniet den modtagne Sum og betragte den hele Affaire som et Laan."

Severin skjælvede; store Sveddraaber stode som Perler paa hans Pande, og i den Grad var Manden rystet, at han maatte læne sig til en Træstamme for at holde sig paa Benene. Frederik betragtede ham med lurende Blik, og den heftige Kamp, som Severins Samvittighed kæmpede mod den loffende Fristelse, syntes at yde hans flette Svend et Slags Tilfredsstillelse, thi et triumpherende Smil spillede om hans Læber. Men han tog Feil, naar han troede, at Severin vilde ligge under for det første Angreb, den første Fristelse. Vel var den som en nagende Gift trængt ind i hans Sjel, men Severin havde levet for længe som en redelig Mand, til at han med et Spring skulde kunne blive en Forbryder. „Nei," raabte han, efter en kort Kamp, med Bestemthed; „nei! det skal aldrig skee!

Hellere vil jeg ligge i min Grav som en Tigger, end leve med Bevidstheden om en Synd. Gaa din Vej, Frederik!”

Men Frederik gik ikke. Med stor Betsalenhed skildrede han ham atter den sorgelige Fremtid, som han gik imøde; han fremstillede for ham den stakkels Kone fattig, hentæret af Kummer og Glendighed, de smaa Børn, døende af Hunger — og paa den anden Side afmalede han for ham Billedet af den Lykke, som vilde tilsmile ham, hvis han blot kunde beslutte sig til Udførelsen af en saa simpel Sag, der aldeles ikke var forbunden med nogen Fare, men snarere maatte betragtes som en Nødvendighed. Det kunde altsammen skee i en Haandevending, meente Fristeren, en Tidibus, som man af Uagtsomhed havde kastet fra sig, vilde være tilstrækkelig, og der var ikke en Sjæl, som vilde mistænke Severin for Sagen, da han jo vidt og bredt var bekendt som en retskaffen Mand.

Severin, som var halvt bedøvet, lyttede til Forførelserens Ord; han vaklede og begyndte at gjøre sig fortrolig med den Tanke, ved en formeentlig mindre Ulykke at afværge en større, thi han sagde: „Ja! vistnok var det en stor Lykke, om Møllen brændte af, men jeg selv — nei! jeg kan og vil ikke gjøre det!“ — „Godt, Severin! saa vil jeg gjøre, hvad De selv ikke har Mod til;“ tilhviskede Frederik den Ulykkelige. „Overlæg det nu med Dem selv og giv mig et Bink, saa skal Møllen være sveden af, uden at De behøver

at røre en Finger derved. For Dem og Deres Børn vilde jeg vove mere end en saadan Bagatel. Som sagt, overvei Sagen, men hurtigt, thi i Løbet af fire Uger er Deres Assurance ikke en Skilling værd. Paa mig kan De stole. Et Ord, et Vink, blot et Blink med Deres Dielaag, og De skal være frelst. For at være ganske sikker, kan De jo reise bort. Naar De kommer tilbage, skal Møllen ligge i Aske; og hvem tør saa træde frem og sige, at De er Skyld i Branden? Betænk det — og nu god Nat!”

Frederik fjernede sig hurtigt, og hensunken i dybe Tanker blev Severin staaende og lænede sig imod Træstammen. Den nedfaldende Dug vædede hans Haar, Aftenens Kjølighed gjennemisnede ham — han mærkede Intet. Først da hans Kones venlige Stemme raabte hans Navn, foer han op som af Søvn, og ilede ind i Huset. Luise blev forstrækket, da hun saae ham træde ind i Stuen; thi han var døddleg og hans hele Udseende var forstyrret. „For Guds Skyld! hvad feiler Dig?“ raabte hun. — „Det er ikke Noget,“ svarede Severin; „jeg fryser, det er koldt i aften, og jeg har rimeligviis opholdt mig for længe i Haven. Bryd Dig ikke om det.“ Luise spurgte ikke videre, og Severin var hele Aftenen meget stille og taus.

(Fortsættes).

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 25.

Løverdagen den 23de Juni 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Usurancen.

En Fortælling af det daglige Liv.

Andet Capitel.

Udførelsen.

(Fortsat.)

Severin fandt intetsteds No; Møllen brød han sig ikke om; den Smule, som var at gjøre der, kunde Svenden godt passe uden ham. I hele Timer sad han alene, med Haanden under Hovedet, og stirrede tankeløs ud i den frie blaae Luft. Ganske imod Sædvane var han bleven heftig og irritabel. Sin Kone og Børn, hvis Nærhed ellers pleiede at være hans største Glæde, skræmmede han bort fra sig ved Raahed; af! han lagde ikke engang Mærke til, hvor dybt han saarede dem herved. Han søgte Gensomhed og drev omkring i den tætteste Deel af Skoven, han undgik Mennesser; kun Frederik

kunde ustraffet nærme sig til ham. Paa den Maade gik otte Dage hen, og der var imidlertid ikke verket et eneste Ord om den bevidste Sag imellem Severin og Frederik. Endelig syntes Sidstnævnte at blive utaalmodig. „Naa, hvad bliver det saa til, Mester?“ spurgte han en Aften Severin, da han, som det syntes, ganske tilfældigviis mødte ham i Skoven. — Severin foer sammen og svarede hurtigt: „Jeg vil ikke høre et Ord mere om den Ting! Gjør, hvad Du vil!“ — „Nu, saa vil jeg da byde Dem Farvel!“ tog Frederik Ordet; „imorgen tager jeg min Randsel paa Ryggen og gaaer min Vej! I Morges tidlig mødte jeg desuden Grevens Forvalter, som fortalte mig, at De endnu ikke har betalt Renterne for sidste Termin, og at Greven derfor uden Barmhertighed vilde jage Dem fra Møllen. Den Glendighed gider jeg ikke seet paa!“ — „Store Gud! ja, det har jeg reent glemt,“ raabte Severin; „men i Løbet af et Par Dage skulle de Penge nok blive betalte. Forlad mig ikke, Frederik!“ — „Det er for sildigt,“ svarede denne. „Forvalteren har allerede faaet bestemt Ordre paa, ikke at tage imod nogen Indbetaling mere. De har jo Lov til at lade det gaae til en Proces; men hvad vil det nytte Dem, da De dog ikke har Raad til at føre den til Ende. Ja! dersom vi havde Assurance-summen, de tredivetusinde Daler! Men — De vil ikke, og jeg kan ikke tvinge Dem, men gaae kan jeg.“ — „Nei! det maa Du ikke, Frederik! det maa Du ikke!“ raabte Severin med Hefstighed.

„Hællere“ — „Naa, hællere . . . ?“ spurgte Svenden. — „Lad da hællere skee, hvad der ikke staaer til at ændre!“ sagde Severin stammende. — „Møllen skal altsaa brænde?“ spurgte Frederik hurtigt. „Et Ord, Severin — ja eller nei!“ — „Ja!“ udstødte Severin med fortvivlet Bestemthed. „Lad dem bære Skylden, som have drevet mig til Forbrydelsen!“ — „Na snak ikke om Forbrydelse; her er jo ikke Tale om Andet end om Nødværge;“ sagde Frederik, og hans Dine lynede af Glæde. „Men nu maa det ogsaa skee i en Fart. Reis bort i Morgen tidlig og kom tilbage i Dvermorgen, saa skal det Hele være gjort. Vil De?“ — „Ja, jeg vil!“ — „Vel! Deres Afreise er saa en Befaling for mig! Sagen er afgjort! Og nu kun rolig! Forraad dem nu blot ikke selv for Deres Kone; thi hun skal vel Intet vide — eller maa skee dog?“ — „Nei aldrig!“ — raabte Severin. „Nei, for Guds Skyld! den søde Dalrose skal i det mindste være fri for enhver Brøde.“ — „Det er vel og det Bedste!“ svarede Frederik. „Men nu maa De ogsaa tidligt bryde op, og sørge for, at De bliver seet et eller andet Sted i en By. Var det ikke det Rigtigste, om De tog hen til Deres Fætter og blev der; De kan jo altid finde paa et Paaskud!“ — „Ja, jeg vil endnu en Gang bede ham om et Laan, for et Syns Skyld:“ sagde Severin; „ak! havde han hørt min Bøn, da jeg i forrige Uge var hos ham, havde denne Forbrydelse kunnet være sparet. Men han var haard som en Steen. Naar

derfor Ingen vil hjelpe En, maa man hjelpe sig selv!" — „Det var talt som en Mand!" udbrod Frederik. „Nød bryder alle Love, og den Hjælp er den sikreste, som Man finder hos og i sig selv."

Severin svarede ikke, men styrede sin Gang til Huset. Frederik saae spottende efter ham og sagde ved sig selv: „Sammerlige Uøling! Er det en Mand? han er saa svag og feig, at han ikke engang selv tør gjøre, hvad der er saa let gjort. En Dumrian! som vælger en Fremmed til sin Fortrolige, som ikke betænker, ikke veed, at han derved har gjort ham til Herre over sig! Men det er ligemeget — hun er min, hun, den skønne"

Hans Stemme sank ned til en uforstaaelig Mumlen. Han saae sig forstigtigt omkring og ilede derpaa med raske Skridt efter Severin. Snart havde han indhentet ham, og begge Mændene nærmede sig Møllen i en ivrig, men hvisskende Samtale. Severin traadte ind i Huset, Frederik blev udenfor. Da Natten brød frem, stillede han sig op paa en Steenbænk udenfor Huset, og saae ind i Stuen gjennem en Abning i Vindueskaaden. Han blev staaende ubevægelig, indtil Lyset i Bærelset sluffedes; da skjar han Tænder og udstødte en sagte Ed. „Rolighed! Taalmodighed;" mumlede han. „Louren kommer vel ogsaa engang til mig". Den næste Morgen i første Dagbrækning traadte Severin ud af sit Hus, rustet til sin Vandring. Frederik stod allerede udenfor. Han hilfede paa ham med et stumt

Nik og verlede et stjaalet Diekast med ham. Derpaa gif han ham hurtigt forbi og forsvandt i Skoven uden endnu engang at see sig om efter sin Eiendom. Hensunken i mørke Tanker vandrede han ad den smalle, skjulte Skovsti til den fem Miil fra Møllen liggende Kjøbstad, hvor hans Fætter boede. Men han kom ikke hurtigt afsted. Ofte blev han staaende og stirrede ned for sig, støttende sig paa sin Stok; pludselig tog han sig sammen, gif videre, men blev atter staaende; stundom slog han en sæl Latter op, som løb stærkt i den tause Skov, og fastede sig endelig, neppe en Miil fra Møllen, ned paa Jorden under en tæt Busk. Der laa han længe som bedøvet. Middagen nærmede sig og han befandt sig endnu paa samme Blads. Man skulde troe, at han sov: men af nei, han var vaagen! Med aabne Dine stirrede han hen for sig, men Dinene laae dybt i deres Huller og havde et forunderligt tomt, næsten spøgelseagtigt, rædsomt Udtryk. Ved Middagstid skreg en Krage over hans Hoved. En Gysen foer igjennem ham; han reiste sig langsomt op, og gif tankeløs videre, med Hovedet hængende ned paa Brystet. Paa en Skrænt, hvor Stien gif steilt ned af Bjerget, var han nær falden. Forstrækket hævede han Diet — nedensfor ham laa Møllen, hans kjære Hjem; uden at vide det, uden at ville det, havde hans Skridt ledet ham tilbage til det. Endnu laa Huset, Gaarden, Haven, Møllen i den dybeste, roligste Fred i Midten af den yndige Dal, beskyttende indesluttet af Bjergenes Krands og de tætte Skove, saa ensomt,

faa skjult, som om en Ulykke aldrig skulde kunne trænge ind i den. Og i Morgen! — Severin bed sig i Læberne, og en hed Taare trængte sig frem gennem de luffede Dielaag — i Morgen var hans Fædres Huus, Møllen, af hvis muntre Klappren den hjemlige Dal i Markhundreder havde gjenlydt, en sort rygende Ruin, en styg Skamplet midt i denne rene, udfjændede, guddommelige Natur. — Den ulykkelige Severins Hjerte var nærved at bryde. Nei, hvad der ogsaa siden skulde skee, det skulde dog ikke skee, ikke skee ved hans Brøde! Hellere lide Alt, hellere gjøre Trællearbejde, hellere gaae om for hver Mand's Dør og tigge, end forstyrre og ødelægge sit eget Hjem's gemyttlige Arne! Fastbesluttet gjorde Severin de første Skridt ned af den steile Fjeldsti. Da hørte han en Hest's Hovslag, han saae en Rytter galloppere hen imod hans Huus, og det var Greven, som verlede et Par Ord med Svenden Frederik; han erindrede, at netop denne Mand havde truet med at forjage ham fra Huus og Hjem, og de blidere Tølelser, som havde opvarmet hans Hjerte, forvandlede sig til Bitterhed og Had. Han standsede, vendte sit Huus Ryggen og forsvandt igjen i Skoven.

Nu var der Intet mere, som holdt ham tilbage. Rask ilede han fremad; kun engang gjorde han Holdt udenfor et assides liggende Bertshuus, for at vedervæge sig med Mad og Drikke. Berten vilde sætte sig hos ham for paa venlig Landsbysmaneer at indlede

en Samtale med ham; men Severin saae paa ham med et saa stift og forvirret Blik, at Manden ganske forfærdet veg tilbage og overlod den forunderlige Gjest til sig selv. Løus, som han var kommen, fjernede han sig igjen. Han kastede en Mynt paa Bordet, der var sex Gange saa meget værd som hans simple Maaltid, men han ventede ikke, til han kunde faae Penge igjen. Der var Ingen, som holdt ham tilbage; men med en betænkelig Rysten paa Hovedet saae Berten efter ham og pegede med Fingeren paa Panden, som om han vilde sige, at den besynderlige Gjest vel ikke var saa ganske rigtig i Hovedet. Han stak imidlertid Pengene i Lommen og brød sig ikke mere om Severin.

Denne vedblev sin tunge Vandring uden at standse. Da Solen gik ned, kom han til Byen og begav sig til sin Fætters Huus. Fætteren var gaaet ud at spadserere, men maatte snart komme hjem. Severin ventede paa ham. Trykket op i et Sophahjørne sad han og oppebiede taalmodig sin Slægtningss Hjemkomst. Endelig kom han.

„Du der, Severin! velkommen!“ sagde han; „det glæder mig at see Dig; jeg vilde i Morgen have været hos Dig, nu behøves det ikke. Jeg har overveiet den Sag med Capitalen, som du vilde laane. Du skal have den — fire, fem tusinde Daler! Din Greve har i disse Dage været her i Byen; han siger, at du kan hjælpes med de Penge. Jeg troede, ærligt talt, at du var en letfindig Huusholder, da du forrige

Uge kom til mig; men din Greve har aabnet Dinene paa mig og lovet mig, at han nok skulde sige det til Dig, at jeg vil hjælpe Dig. Det er en fortræffelig Mand, Din Greve; han overlod Dig saamænd gjerne selv Pengene, naar han havde dem; men hans Hr. Søn koster ham saa Meget inde i Hovedstaden, at han har Nok at gjøre med at klare for ham. Men det er ogsaa det Samme; jeg er jo Din Fætter og vil gjerne hjælpe Dig."

(Fortsættes).

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredstydstyvende Aargang.

Nr. 26.

Løverdagen den 30de Juni 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Udsurancen.

En Fortælling af det daglige Liv.

Andet Capitel.

Udførelsen.

(Fortsat.)

Severin sad der, som truffet af Lynilden, med aaben Mund og vidt opspilede Dine. „Barmhjertige Gud!“ skreg han, idet han pludselig sprang op — „en Hest! skaf mig en Hest, Fætter!“ — „En Hest? Hvad vil Du nu med en Hest?“ — „Skaf mig bare en Hest!“ raabte Severin igjen og kastede sig for sin Fætters Fodder. „Jeg maa hjem! mit Liv, Alt beroer derpaa! O Gud, min Kone, mine Børn!“ — „Men Gud bevar' os! hvorfor saa heftig? vær dog fornuftig!“ sagde den phlegmatiske Fætter. „Din Kone skal nok faae at vide, at Du faaer Pengene. En god

Efterretning kommer aldrig for sildigt. Bliv her til i Morgen tidlig; det vilde jo være Galsskab ved Natte- tider at ride igjennem Bjergene." — "En Hest, Fætter!" raabte Severin igjen og vred sine Hænder. "Hold mig for Himmelens Skyld ikke tilbage! jeg beder Dig, skaf mig blot en Hest!" Fætteren studsede imidlertid, da han bemærkede Severins forstyrrede Udseende og saae ind i hans Die, som funkede med et høist uhyggeligt Udtryk. "Glæden maa vel have gjort ham en Smule tosset:" mumlede han ved sig selv; "men lad ham da saae den Hest! Ja, Fætter," tilsvøiede han høit; "uagtet det er en Affindighed, vil jeg dog overlade Dig min Hest; men det vil jeg sige Dig: rider Du mig den ihjel, skal Du betale mig den til Hvid og Skilling. I Handel og Vandel hører Benskabets op, veed Du, og jeg har ingen Hest tilovers. Og, hører Du, i næste Uge skulle Pengene ligge parate til Dig; saa kan Du komme, naar Du vil." — "En Hest! en Hest!" skreg Severin, der som et affindigt Menneske løb frem og tilbage i Bærelset, medens Angstsveden perlede paa hans Bænde, og Forsærdelsen bragte hans Haar til at reise sig. Rystende paa Hovedet forlod Fætteren Stuen, hialp selv til med at sadle Hesten og førte den frem for Døren. Severin hørte Hestens Hovslag og styr- tede ned. Hat og Stok havde han glemt. Med et Spring sad han i Sadelen. "Tak, Fætter!" raabte han, skjælvende af Hastværk. "Gud give, at jeg tidsnok kommer hjem!" — Med Hestighed slog han Hesten i

Siderne; Dyret reiste sig lige i Beiret, derpaa sprang det frem i rasende Galop. „Han er gal! reent gal!“ mumlede Fætteren. „Lykken og Glæden har aldeles forvirret hans Forstand. Der er inget Spørgsmaal om, at han jo rider mig min Hoppe til Skamme; men saa skal han ogsaa selv faae Lov til at beholde hende. Naar han blot ikke rider hen og brækker sin egen Hals! Naa, jeg vil da haabe det Bedste!“

Severin hørte naturligtviis ikke et eneste af disse Ord; han var allerede langt borte. Som paa Bindens Binger bar den unge, kraftige Hest ham hen igjennem Matten, og dog søgte han med stønnende Stemme at forcere Dyret frem til et endnu mere rasende Løb. Hans Haar slagrede vildt for Vinden, hans Legeme laa bøiet ud over Hestens Hals, hans Stemme var hørs af det høie Skrig, med hvilket han drev Dyret frem. Snart naaede han Bjergets Fod. Her gik Veien steil opad og Hestens Kraft var næsten udtømt. Givende efter Beiret, med mat nedhængende Hoved hørte den næsten ikke længere sin affindige Rytters Røst. Langsomt flavrede den op ad Høien, og Severin maatte lade sig nøie med at give sin fortærende Utaalmodighed Luft i enkelte vilde Udraab. Endelig vandt den op paa Bjergets Top, og Dalens Dybde laa gaubende i al sin Sorthed; Veien var stenet, ujevn, selv ved hoi, lys Dag ikke uden Fare. Men Severin tænkte ikke paa nogen Fare. „Fremad! Fremad!“ raabte han, rev Dyrets Mund op med Bidslet og borede de

skarpe Sider af Stigbøilerne ind i dets Sider. Det ædle Dyr adlød. I Carriere styrtede det ned i Dalen, og Rytteren jublede i vanvittig Glæde. Et eneste Feiltrin af Hesten havde kostet dem begge Livet; — men hvad brød Severin sig om Livet? Kun fremad! fremad! Han maatte jo naae Møllen! Naar han blot kunde naae derhen inden Midnat, saa var Redning dog endnu mulig; thi før Midnat kunde Frederik vel ikke havde begaaet Skjændselsgjerningen. Han vedblev at jage frem med slappe Tøiler; pludselig standsede han; Slaget af et Landsbyuhr lød klart igjennem Natten. Hans Hjerter hørte næsten op at banke, imedens han talte Slagene. „Elleve! Gud været lovet!“ raabte han; „jeg kan endnu komme betids.“

Han foer videre frem; alle Hestens Kræfter vare nu forbi; den faldt fra Galoppen hen i et kort Trav, den snublede, og blev endelig staaende ved et Bjerg, snyfende og rystende. Ak! det var det næstsidste; kun een eneste Dal endnu skilte Severin fra hans Eiendom. Han maatte afsted; han steg af, og førte Hesten efter sig til Toppen; da svang han sig atter i Sadelen og endnu engang adlød den trofaste Hjælper. Med vilde Spring jog den ned i Dalen, men her — styrtede den. Severin blev kastet tyve Skridt bort — men han lo deraf og kom igjen paa Benene. Uden at bryde sig om Hesten løb han op ad det sidste Bierg. Kunde han kun naae Toppen, da var Alt vundet, da kunde hans Stemme trænge ned i Dalen, da kunde han tilraabe sin Svend:

„Hold inde!“, da blev hans Sjel fri for Forbrydelsen, da var han ingen Tyv, ingen Bedrager, ingen Mordbrænder! —

Hans Knæ rystede under ham, hans Hjerter bankede, han var som badet i Sved — men han følte det ikke. Kun op ad, op ad til Bjergets Top. Han segnede, reiste sig atter og løb videre. Ofte vendte han Blikket mod Himmelen og jublede! Himmelen hængte sort over ham! Hvis Møllen allerede havde været i Brand, saa maatte han jo i det mindste have seet et Gjenstik af Ilden. Men der var intet Gjenstik, altsaa brændte Møllen endnu ikke, altsaa var der endnu Tid til Redning og derfor jublede Severin. — Endelig, endelig stod han paa Toppen og skuede skjælvende ned i Dalen. „Gud være evig lovet og takket!“ stammede han og faldt paa Knæ og løftede sine foldede Hænder op mod Himmelen.

Nede i Dalen syntes Alt at være roligt og stille, og Mølledæmningens Bruslen trængte hørlig op gennem den tunge Natteluft. Severin reiste sig for at ile videre. Paa eengang vaklede han. „Herre Jesus!“ skreg han vildt; „den brænder jo dog! Holdt, Ulykkelige! For Himlens Skyld, sluk dog Ilden!“ — Rasende styrtede han frem — derpaa lød et tungt Fald, en dump Stønnen — og Alt blev stille. Men nede i Dalen slog den lyse Lue klar og skinnende ud gennem Møllens Tag og belyste med sit stærke Skin de grønne Skove

rundt omkring lige op til de høieste Bjergtoppe. Lyden af Flammernes Gnistren blandede sig et gjennemtrængende Angstskrig fra den i sin Sovn vækkede Dalsrose og hendes smaa uskyldige Børn. Frederik bragte dem til et sikkert Sted. Derpaa lænede han sig til en Træstamme, saae foldt ind i det bølgende Aldhav og sagde med Rolighed: „Her nytter ingen Hjælp; lad brænde, hvad der vil! Skade for de fulde Kornlofter!“

Der nyttede heller ingen Hjælp; førend det næste Daggry brød frem, var der intet Andet tilbage af den smukke, gamle Mølle end en sort, rygende Ruin, paa hvilken de forbrændte Bægge af det lille Baaningshuus sørgende skuede ned. Om Severin vidste man endnu Intet. Han laae med et forslaaet, blodigt Legeme paa Bjerget og jamrede forgjeves efter Hjælp. Der var Ingen, som hørte hans Stemme; der var Ingen, som søgte efter ham; thi Alle mente, at han var langt borte i Byen hos sin Fætter.

(Fortsattes.)

Brudstykke af en ung Piges Brev.

„— — Hvad nu min Cousine Emilie angaaer, saa maa jeg reent ud tilstaae Dig, at hun er den forunderligste Skabning, jeg nogensinde har seet. Tænk engang, fjære

Beninde! hun har netop den samme afgjorte Forkjærlighed for Drik som hendes Fader; ingen Tale, ingen Forestilling hjælper derimod: man maa overlade hende til sin Tilbøielighed. Overhovedet er der noget høist Forkeert i hendes hele Væsen og Levemaade. Hun bortsover den største Deel af Dagen; siger man noget Alvorligt til hende, saa leer hun; hun græder derimod over enhver Bagatel, og jeg forsikrer Dig, hun gjorde ikke et eneste Skridt, om det saa gjaldt hendes egen Moders Liv. Hertil kommer, at hun er hensynsløs i den forunderligste Grad; hun opfører sig ofte saa uanstændigt, at Undseelsen forbyder mig at tale derom; og det er ikke engang muligt at bringe hende til at rødme, om man nok saa meget gjør hende opmærksom derpaa; ja hun generer sig ikke engang i Fremmedes Nærverelse. Dog har jeg det bedste Haab om, at det Altsammen vil give sig med Tiden; thi paa den anden Side har hun adskillige fortræffelige Egenstaber; hun er fri for enhver Art af Forfængelighed og Uergjerrighed; hun er reen og kydst som Solen, og jeg forsikrer Dig, at hele Mandskjønnet er hende saa ligegyldigt, som om det aldeles ikke var til. Hun kjender ikke Noget til Frygt ligesaa lidet som til Bessedenhed; Dadel er hende i samme Grad ligegyldig som Roes; men lyve gjør hun ikke og det falder hende aldrig ind at tale Ondt om noget Menneffe. Hendes Samvittighed maa være meget god; thi hun lægger sig hver Aften ligesaa fornøiet, som hun staaer op om Morgen. Hendes Sprogta-
 lent

er meget stort: hun kan Tydsk, Franck, Latin og Græck, ja endog Hebraisk ligesaa godt som sit Modersmaal; men — dersom hendes Smag ikke forbedrer sig, seer det rigtignok meget betænkeligt ud! Næste Gang mere om hende! — —

Efterskrift. Jeg aabner mit Brev igjen; jeg glemte nemlig at sige Dig, at Emilie i Morgen bliver et halvt Aar gammel! —“

C. P. F. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 27.

Løverdagen den 7de Juli 1849.

Forslagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Assurancen.

En Fortælling af det daglige Liv.

Credie Capitel.

Følgerne.

(Fortsat.)

Der var ikke et eneste Menneſke i hele Eggen, ſom havde udtalt eller endog blot næret nogen Miſtanke om, at Severin enten med egen Haand eller ved Andres Hjelp kunde have afbrændt ſin Mølle. Hans hidtilværende, rene og pletſrie Liv beſkyttede ham imod enhver ſaadan Miſtanke, og Aſſurancſelskabet udbetalte ham ogſaa uden Bægning Forſikringsſummen efter en aldeles overfladig Undeſøgelse af Sagen. Rigtignok var det en Gaade for Alle, hvorledes Ilden kunde være opkommen — men der ſkeer jo ſaa Meget i Verden,

hvis Aarsag man ikke ved nogensomhelst Undersøgelse er istand til at opdage.

Severin var nu ved denne Ildbrand pludselig bleven til en velhavende Mand, og Folk forundrede sig kun over, at han aldeles ikke var glad ved sin Velstand. Man vidste vel, at han havde ligget syg i lang Tid efter Branden; men nu var Sygdommen jo overstaaet, de forslaaede Lemmer vare helbredede, og Møllen klapprede i Dalen saa muntert og lystigt, som om der aldeles ikke havde været Noget i Veien! Den nye Dampmasfine var bleven indrettet, Kunderne indsendt sig efterhaanden igjen, og hverken Nat eller Dag hvilede de store Vandhjul fra deres evige omrullende Virksomhed; men Severin havde ingen Glæde deraf, ja det syntes endog, som om han aldeles ikke brød sig Noget om sin store Bedrift; thi ikkun i yderst sjeldne Tilfælde satte han Foden indensfor den smukke Mølle. Han var bleven mørk og menneskefjendst, og det var neppe, at den venlige Dalroses og hans Børns Kjærtegn kunde fremtrylle et mat Smil paa hans blege, trætte Ansigt. I hele Dage kunde han ligge alene i den tætteste Deel af Skoven, eller ogsaa sad han med Hænderne for Ansigtet i en Lænestol — i hele Dage talede han ikke et Ord, selv ikke til sin Kone; og naar der kom Fremmede i Huset, listede han sig hurtigt bort og igjennem en Bagdør ud i Skoven.

„Det skriver sig vel endnu fra hans Sygdom;“ sagde Folk, naar de medlidende betragtede ham. „Ja,

Skrækken og det slemme Fald og den lange Sygdom, alt det er nok istand til at gjøre den Stærkeste svag og afkræftet. Det er dog en Lykke, at han har den trofaste Frederik ved sin Side! det er en slink Mand, det maa man lade ham. Trofast baade i Lykke og Ulykke, og altid paa Bletten, saa kan man komme, naar man vil!"

Saaledes talede Folk, men de ahuede ikke, hvad for en Dnm der laa og gnavede paa Severins Hjerte og fortærede hans bedste Livsmary. Men hvad Frederik angik, saa havde de Ret. Han var altid paa Færde, fra tidligste Morgen til sildigste Aften, han tumlede og ordnede, han regjerede og commanderede, han var Herre i Rollen, han fordrede ubetinget Lydighed, og Enhver, som ikke fandt Raade for hans Dine, jøg han paa Porten. Da nu de andre Folk beklagede dem hos Severin over Frederiks tyranniske og grove Dpforsel, kaldte han ham for sig og bad ham forandre sin Adfærd. Frederik lo ham lige i Dinene og sagde med Frækhed: „Det forstaaer jeg bedre; De gjør bedst i ikke blande Dem i saadanne Sager. Naar de Knægte ikke ville lystre, maae de bort!" Blodet foer den blege Severin op i Kinderne og hans Dine lynede. „Er jeg Herre her eller Du?" spurgte han med Heflighed. — „Vor Herre bevar' os, hvor Mester er raff paa det!" svarede Frederik og lo spottende, idet han uden videre forlod Bærelset og smældede Døren i efter sig, saa at hele Huset rystede. Severin reiste sig i største Forbittrelse og ilede efter den frække Svend.

Men han betænkte sig igjen. Endnu førend han fik Døren aabnet, var hans Hestighed borte, og en Dødsbleghed leirede sig atter over hans hule Kinder. „D Gud, jeg tør jo ikke!“ mumlede han ved sig selv. „Be mig, min Tjener er bleven min Herre ved Syndens Magt. Ak! gid jeg heller havde forladt Huus og Gaard, end gjort dette!“ Sukkende skjulte den ulykkelige Mand sit Ansigt i sine Hænder, og Ingen fik ham mere at see den Dag. Frederik derimod jog de Folk bort, som havde klaget over ham, og vedblev som forhen at skalte og valte i Møllen efter sit eget Behag.

Den næste Søndag efter denne Tildragelse gif Severin tidlig om Morgenen hjemme fra, for paa sædvanlig Viis eensom at streife om i Skoven. Begge Børnene vare om Eftermiddagen budne op til Slottet for at lege med Gartnerens Børn. Møllersvendene begave sig hen til Nabolandsbyen, hvor der just var Fest med Spil og Dands. Ingen blev hjemme undtagen Dalrosen, som gif ud i Haven og satte sig i det ensomme Lysthuus. Her var hun ganske ene, der var Ingen, som forstyrrede hende; her kunde hun useet og i dybeste Stillehed hengive sig til sit Hjertes sørgelige Tanker. Ak! hvor bleg var hun ikke bleven i den sidste Tid, den skønne Dalrose! Hendes Dine svømmede i Taarer, hendes Holdning var nedbøiet; man saae nok, at Blomsten var syg, at en slem Drm gnavede paa dens inderste Rod. Hvad kunde den gjenvundne Rigdom hjælpe hende? Hun havde ikke Die for

Skatte; hun havde kun Die for sin ulykkelige Mand, hvis angstelig forstyrrede Bæsen fyldte hendes Sjel med den bitterste Sorg. Hvad var det vel, som feilede ham? Følgerne af hans lange Sygdom kunde jo dog ikke i den Grad, ikke alene være tilstræffelige til at udøve en saa vedvarende Indskydelse paa ham! Men, hvad var det da? Han selv talede aldrig om Noget; hun var ikke istand til at lokke et Ord ud af ham; hans Hjerte var tilluftet, tilluftet selv for hende, den ømme, taalmodige, kjærlighedsfulde Hustru! Hun tænkte og grublede, som hun allerede saa ofte havde gjort, med sit hele Sind og Hjerte; men ak! hun kunde ikke løse den Gaade; hun formaaede ikke at opdage den mørke Plet, der kastede sin sorte Skygge ogsaa over hendes rene og skyldfrie Liv, der var nærved at knuse ogsaa hendes blide Hjerte.

Længe sad den stakkels Kone saaledes, hængsunket i sin Sorg, da paa engang Havedøren knirkede og tunge Trin lode sig høre i Gangen. Hurtigt soer hun med Haanden over Dinene og tvang sig til et Smil; thi hun troede, at det var Severin, som kom. Men det var ikke hendes Mand; det var Frederik, som med blussende Ansigt, med usædvanlig Ild i Diet, viste sig ved Indgangen til Lysthuset og med et lystent Blik stirrede paa den forfærdede Kone. Luise reiste sig strax, og, uagtet hun skjælvde for denne Mand, som videntsynligt befandt sig i en hvist ophidsset, maaskee endog beruset Tilstand, sagde hun dog med alvorlig

Værdighed: „Jeg ønsker at være alene, Frederik! jeg beder Dig derfor at forlade Haven! Hvad vil Du her?“ — Frederik gik ikke. „Hvad jeg vil her?“ sagde han med dyb, af Lidenſkab rystende Stemme — „Dig søger jeg, min søde Dalrose! Dig, som jeg allerede længe har elsket! Dig, som skal og maa blive min, ganske og aldeles min! Forstaaer Du, det nytter ikke, at Du gjør Dig kostbar! Min Magt over Dig er større, end Du troer!“ — Med disse Ord traadte han nærmere og udstrakte sine skjælvende Arme imod Luise. Hun stod der som forstenet. Hun havde stedse betragtet dette Menneske med Afsky og Modbydelighed, nu var hans Frækhed nærved at lamme hendes Kræfter. Hun formaadede ikke at røre sig af Stedet; hun havde ikke engang Kraft til at skrig. Hun var som en Fugl, der, bedøvet af Slangens giftige Aande, endog glemmer Flugten og villieløs venter Fordærvelse og Død. Først, da den til Afsindighed ophidsede Mand tillod sig at berøre hende, blev hun udrevet af sin Bedøvelse. Et gjennemtrængende Angstskrig fløi ud fra hendes Bryst, og med Foragt stødte hun den Haand tilbage, som havde grebet hendes Arm. Som en opjaget Hind vendte hun sig bort for at flygte. Men Frederik traadte i Veien for hende. Et djævelsk Smil trak sig over hans Ansigt. Han greb den skjælvende Kones fine Skikkelse, trykkede hende ned paa Bænken og sagde med dæmpet Stemme: „Fly ikke, søde Dalrose! Gaa ikke; det vilde blive Din egen Ulykke, og en Ulykke for Din Mand

og Dine Børn! Du er min! Min, siger jeg! Troer Du, at jeg vilde have arbeidet, taalt, lidt, syndet, og saa tilsidst for bestandig give Afkald paa den yndige Frugt af mit Arbeide, min Taalmodighed, mine Lidelser, min Synd? Nei, Timen er kommen, da jeg vil nyde den, og Du skal være min, og frivillig skal den opstræmmede Due flygte i mine Arme!" — "Glendige, affhyelige Menneſke, gaa! forlad mig!" stammede Luise; "Gaa strax, eller min Mand" — "Na, søde Dalrose! tael ikke om ham, thi det er netop ham, ham selv, som har opoffret Dig!" svarede Frederik. "Troer Du maaske, at Møllen af sig selv er gaaet i Brand? Nei, denne Haand har udslynget Fakkelen! Men, hvad jeg gjorde, det gjorde jeg efter Din Mand's Befaling — jeg gjorde det, fordi jeg elskede Dig, jeg gjorde det, fordi jeg vil eie Dig. Gjør Dig kun kostbar, hvis Du behager! Men betænk isorveien, hvad der vil skee! Tænk Dig Din Mand som en Forbryder, belæsset med uudslættelig Skændsel, forjaget fra Huus og Hjem, indesluttet i et Fængsel — Dig selv, flygtende om i Fattigdom uden Hjem, uden Tilflugtssted, da Ingen vil aabne sin Dør for en Mordbrænders Kone — Dine Børn, hungrige, foragtede, bedækkede med Banære — og alt dette ved et eneste Ord af min Mund! Vær derfor min, og dette Ord skal aldrig blive udtalt — vend Dig bort fra mig, og mit Kaserie skal knuse Dig! Vælg nu, thi nu veed Du Alt!"

Af, den ulykkelige Dalrose kunde ikke vælge. Den rædsomme Underretning, hun havde modtaget, havde knust hende. Bleg, med tillukkede Dine, døende segnede hun om. Afslindig i sin forbryderiske Kjærlighed kastede han sig over hende, trykkede hende til sig, bedækkede hendes tillukkede Læber med Kys. Dette vakte hende af hendes Afsmagt. Hun reiste sig, kæmpede med den rasende Mand, raabte med halvqvart Stemme om Hjælp! Men hvad formaaede hendes svage Kraft imod den Frygtelige, hvis frække Lidenskaber havde tilfødesat ethvert Hensyn, havde gjennebrudt enhver Dæmning. Hun ravede, hun maatte bukke under. Da høretes et vildt Strig, et voldsomt Slag, og Frederik tumlede til Jorden. „Forbandelse over Dig!“ raabte han, og hans Bevidsthed svandt bort, ligesom Blodet, der strømmede ud af hans Hoved. Severin, som havde slaaet ham til Jorden, sprang hen over hans Legeme og optog sin segnende Kone i sine Arme. Han bar den Afsmægtige ind i Huset; om Frederik bekymrede han sig.

(Sluttes).

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 28.

Løverdagen den 14de Juli 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Udsurancen.

En Fortælling af det daglige Liv.

Credie Capitel.

Følgerne.

(Slutning.)

Dalrosen var knækket og visnede hen. Da hun havde fortalt sin Mand Alt, hvad der var foregaaet i hans Fraværelse, gjorde hun ham kun det ene Spørgsmaal: „Er det virkelig sandt?“ og han svarede ikke nei, men vendte sig bort og sukede. Da talede Dalrosen ikke mere. Hun segnede hen paa sit Dødsleie. Kun i nogle faa Dage kæmpede hun med Livet. Sine Børn trykkede hun ofte til sit Bryst og kyskede deres Lokker og deres røde Mund, men hun talede aldrig og græd aldrig. Men hun svandt hen, og en Aften, da Solen gik til Hvile, var hun død.

Severin gjemte hendes Støv i Jorden. Hans Børn hulkede; han selv stod kold og bleg ved Graven. Denne Mand havde Sorgen dræbt, uagtet han endnu levede. I tre Dage og tre Nætter sad han paa Dalrosens Grav; da stod han op og vandrede til Kjøbstaden, og der solgte han Møllen til sin Fætter. En Deel af Pengene — og den var ifkun meget liden — tog han til sig; Resten, fulde tredive tusinde Rigsdaler, indbetalte han til Assuranceselskabet med disse Ord: „Jeg har brændt mit Huus og dræbt min Kone; Pengene tilkomme Eder, Sorgen mig.“ Derpaa vendte han tilbage til Møllen, og der var Ingen, som holdt ham tilbage; man troede, at hans Forstand var forvirret; man haabede, at det nok vilde blive bedre med ham. Dagen efter forsvandt Severin med sine Børn fra Møllen og Omegnen. Han havde ikke sagt til Noget, hvor han gik hen. Først lang Tid efter hørte man, at en stille, bleg Mand tilligemed en Dreng og en Pige var bleven seet paa et Skib, som havde været i Vegreb med at seile til Amerika. Man formodede i denne Mand Severin og hans Børn. Med Vished hørte man aldrig mere Noget om ham; han var forsvunden.

Frederik kom sig endelig efter det farlige Saar, som Severin havde bibragt ham, og anklagede denne for Mordbrand og intenderet Manddrab; thi han tørstede efter Hevn. Men da han hørte, at Dalrosen var død, og at Severin var forsvunden med sine

Børn, foer en sælsom Trætning over hans Afsyn, og man mærkede snart, at han var bleven affindig. Mangt et Aar er henrunden, men han boer endnu i Dalen; Møllens nye Eier taaler ham, føder og klæder ham af Medlidenhed med hans bedrøvelige Tilstand. Ofte er han til Spot og Latter for Egnens Børn, fordi han altid spørger efter Dalrosen og dog ryster paa Hovedet, naar man giver ham en Rose. „Det er ikke hende! det er ikke hende! Dalrosen søger jeg!“ siger han, og græder bitterligt, medens Folk lee ad hans barnagtige Affindighed.

En Dag paa Høifletterne i Peru.

Et Reisebillede.

(Trewendts Volks-Kalender für 1849).

Hr. v. Eschudi, der som Naturforsker tilbragte flere Aar i Sydamerika og lykkelig undgik de mangfoldige Farer, som true den Reisende paa Cordilleras Ræmpetoppe ei mindre end i de fugtige Lavlandes Urskove, meddeler i sin Reisebeskrivelse over Peru flere fortrinlige Skildringer af Livet i de Egne, af hvilke vi her ville gjengive Beskrivelsen af en eneste Dag.

Det var i Daggry; Solen begyndte svagt at forgylde de med evig Sneede bedækkede Toppe af Bjergene,

og igjennem den fodebe Aabning i Taget, der ogsaa tjente til Skorsteen i den fattige Hyrdehytte, trængte det sparsomme Lys af den frembrydende Dag ind i det Indre af Hytten. Jeg forlod det sørgelige Leie, som min godmodige Gjestevært havde forundt mig, efterat jeg, udmattet af Kulde og Træthed, neppe for et Par Timer siden i mine Klæder havde kastet mig hen derpaa, løstede Koffindet bort fra Døraabningen og krøb ud for at see til mit Muulæsel og sadle det op til Fortsættelsen af min Reise.

Med en Følelse af Taknemmelighed for det Tag over Hovedet, jeg havde havt i den forløbne Nat, forlod jeg den usle Hytte, og søgte, saa vidt muligt, at slippe tør igjennem det Morads, som omgav den. Rystende af Kulde stod mit fortræffelige Dyr i Nærheden med sænket Hoved og indfaldne Sider, bunden til en Steen. Denne Forsigtighed at binde sit Uffel eller sin Hest enten til en Steen eller til sit eget Legeme, naar man nødes til at overnatte under aaben Himmel, er aldeles nødvendig, idet disse Dyrs Instinct ofte fører dem i en Nat fem til sex Meil bort, for at søge rigeligere Næring i en dybere liggende Dal, da det korte Græs, som voxer paa disse øde Høie, i Sandhed kun er en daarlig Bederqvægelse efter de Anstrengelser, som det koster at bereise dem.

Med stivfrosne Hænder sadlede jeg mit Muulæsel og lagde Tvarstæcken paa det, i hvilken jeg i den ene Ende havde min Smule Proviant, i den anden en lille

Samling af udstoppede Fugle, som jeg havde studt i de foregaaende Dage. Knurrende og med lumfke Blik fulgte de glubste, brungule Hunde, som havde deelt mit Leie med mig Natten over, enhver af mine Bevægelser, og det var kun ved alvorlige Trudsel, at deres Herre formaaede at afholde dem fra et formeligt Angreb. Min indianfke Bert rakte mig min Bøsse; jeg bød ham nogle Smaapenge og et Par Cigarer til Foræring, spurgte efter Veien og red bort med et taknemmeligt og venligt „Gud være med Eder!“ medens han hafot ligegyldig, halvt nysgjerrig saae efter mig og derpaa tilligemed sine Hunde krøb ind i Hytten igjen.

En tæt, tung Taage laa over hele Egnen og sammensmeltede med den om Natten i stor Mængde faldne Sne i et ensformigt Graat. Min Bei førte mig forbi en gammel Indianerinde, som drev sine Faar ud paa Græsgangen; brægende drog Flokken foran hende og efterlod et dybt Spor i Sneen; utaalmelige ventede de stakkels Dyr paa, at den seierrige Sol skulde gjennem-bryde og borttage det uvelkomne Dække fra deres sparsomme Foder. Noget høiere op traf jeg denne Hyrdindes Søn ivrigt beskjeftiget med i Selstfab med sin Hund at fange Algerhøns, som han havde ifinde næste Søndag at sælge for en Bagatel i Landsbyen.

En knudret Sti førte mig frem paa de jævnt opad straaende Hølder. Moradser eller Klipper, som det var en Umulighed at komme over, nødte mig ofte til lange Omveie; især søgte jeg med Omhu at undgaae

Moradserne, som paa Bjerghøiderne ere slemme Fiender for den Rejsende. Skal han drage omkring dem, spilder han ofte megen Tid; men vover han sig til at trænge igjennem dem, staaer han hvert Dieblit i Fare for at synke tilligemed sit Dyr, som det desværre saa ofte skeer, eller i det mindste lade sit sprældende Dyr i Stikken og fortsætte sin Reise tilfods. Om man ogsaa har aabent Land for sig, er det ofte meget vanskeligt at kjende Moradserne, og det er ikke sjeldent Tilfældet, at en Jordbund, som man anseer for aldeles sikker, pludselig begynder at give efter. Om Morgenen kan man imidlertid uden Fare ride over Steder, som længere op paa Dagen ved Varmens Indflydelse blive ufremkommelige.

Flere Timer vare forløbne, da Solen endelig fordeelte Taagen, og i saa Diebliffe var Sneen forsvunden for dens brændende Straaler. Gjennemtrængt af ny Kraft søgte jeg at finde mig tilrette paa den menneketomme Høide. Jeg havde naaet en Høislette, som laa næsten 14,000 Fod over Havets Overflade. Fra begge Sider stirrede de evig sneebedækte Bjergtaffer paa mig, fra hvilke enkelte Pyramider kæmpemæssigt stræbte op imod Himmelen. Bagved mig laae dybt nede i den lavere Bjergegn de mørke Dale med de næsten ukjendelige Indianer-Landsbyer, og foran mig strakte sig bølgeførmigt de tørre, umaadelige Høisletter, der i en uoverskuelig Afstand ligesom vare sammensmeltede med Himmelhvælvingens Rand, og hist og her bleve afbrudte af langstrakte lavere Bjergrygge med steile Klippevægge.

Det forekom mig, som om Naturens Aand her paa Bjergenes ensomme Sneemarker udaandede sin Kraft. Liv og Død hyde hinanden Trods og kæmpe den evige Kamp om Tilværelse og Ikketilværelse; og jeg, den ensomme Vandrer med sit trætte Dyr, langt borte fra Menneskenes Boliger, veed jeg vel, til hvilken Side Kampens Vægtfaal hælder sig, ogsaa for mig selv? thi ogsaa min Skjebne er indslættet i denne Kamp; i mægtige Masser brydes den ene Naturkraft stumt med den anden, og hvor ubetydeligt er i Sammenligning hermed det enkelte Menneskes Liv!

Hvor ubetydeligt var ikke det Liv, som Solen endnu havde vaakt omkring mig her, hvor det matgule, neppe fingerlange Græs fremspirede. Med Glæde hilsede jeg som gamle Bekjendte nogle enkelte Blomster, som jeg ogsaa havde truffet i Urskovene; men her stode de under nogle kummerlige Tjørne og Slynplanter, medens de hist blomstrede under mægtige Palmer. Paa disse Hvider lever ingen Sommerfugl, ingen Flue, intet Insect, og det er kun sjældent, at den travle Naturforsker under en omvæltet Steen finder en mørk Starnbasse; hist og her kryber en doven Skrøtudse frem af sit Hul, og et halvtforsultet Fjirbeen søger paa en Steen at opvarme sine stivnede Lemmer i Solen. Men jo længer jeg red, desto mere Liv fandt jeg. Snart saae jeg Høislettens smukke Gæs, som parviis gik i Moserne og nippede i Græsset; Træpikkeren bankede høitstrigende paa Klipperne, for at lokke et staffels

Insect ud af en Kæve, og Echoet gjentog hundrede Gange de stygge Toner. Sorgløs spadserede en mørkegrøn Ibis forbi mig, og paa en lille Dam tumlede sig en stor Mængde Vnder og nogle hvibenede Vandfugle.

Jeg havde allerede i flere Timer fortsat min ensomme Reise uden at standse, og iagttaget det mangfoldige Liv i denne eiendommelige Alpeverden, som i flere Henseender ligner det flade Steppe-Land, da jeg traf paa et dødt Muulæsel, som formodentlig havde maattet bukke under for sin Byrde, var bleven efterladt her af sin Fører, og havde fundet en elendig Død af Hunger og Kulde. Da jeg kom nærmere, jog jeg tre rovgjerrige, mægtige Gribbe op, som ved deres i en Afstand af flere Mil skarpe Blik havde opdaget dette kostelige Bytte og netop i dette Dieblif sat sig i Besiddelse deraf. Stolt rystede de deres Hoveder og, idet de udsendte nogle Ildblif fra deres blodrøde Næse, hævdede de to af dem deres Kæmpvinger og svævede, truende med Død og Fordærvelse, over mit Hoved i stedse mindre Kredse, imedens den tredje, som med rasende Skrig forsvarede Byttet, holdt sig i Nærheden deraf, indtil jeg, belavet paa ethvert Angreb, forsigtigt var redet forbi dette uhyggelige Sted med mine Bøsseløb vendte i Veiret, uden det allermindste at gjøre disse Købere deres Maaltid stridigt.

Det var det eneste fjendtlige Dyreliv, som jeg har truffet paa disse Høider; ellers hviler næsten Alt i en fredelig Deling af de sparsomme Livsnydelser. Her træffer man ikke hine frygtelige Kampe imellem Tigeren og Løven; ingen Kæmpeslange lurar ved den fjølske Mose paa den tørstige Hjort, ingen Zitteraal slaaer den badende Hest, som paa Østens store Sletter. Det er, som om den høie Ro, der hviler over de mange lydløse Bjergtoppe, affpeilede sig i Dyrene, som boe ved deres nøgne Fod.

(Fortsættes.)

Borger-Vennen.

En og Tredfindstyvende Aargang.

Nr. 29.

Løverdagen den 21de Juli 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

En Dag paa Høifletterne i Peru.

Et Reisebillede.

(Fortsættelse.)

Saaledes tænkte jeg og indbildte mig, at jeg var det eneste menneskelige Væsen, der aandede paa disse frygtelig øde Høie, da jeg til min store Glæde traf to fattigt klædte Indianere, indkøbte i deres tykke Kapper; de havde meget travlt med at opsamle Bildtes Gjødning, hvilken de vilde sælge som et udmærket Brændmateriale i det næste Sølvværk, imedens en lille Dreng passede deres græssende Lamaer.

Solen havde allerede for to Timer siden naaet sin Middagshøide. Fra den tidlige Morgenstund var jeg uafbrudt, om ogsaa kun langsomt, steget opad. Mit stønnende Muulæsel havde forkortet sine Skridt og var Tid til anden standset; det syntes at føle Uvillie mod

at bestige en Hvi, som laa paa min Bei. Jeg steg af, deels for at lette mit stakkels, usfortrødne Dyr, deels for at røre mine Lemmer, der fra Morgenstunden ikke vare komne ud af Sadelen. Rask steg jeg opad; dog begyndte ogsaa jeg snart at føle den frygtelige Indflydelse af det formindskede Lufttryk paa disse Hvider, og ved hvert Skridt greb mig en ubehagelig Fornemmelse, som jeg aldrig tilforn havde følt. Jeg maatte staae stille for at indaande Luft, men jeg fandt næsten ingen; jeg prøvede paa at gaae, men en ubeskrivelig Angst overfaldt mig; hørligt bankede mit Hjerte mod mine Ribbeen; mit Aandedrag var kort og afbrudt; det var, som om en heel Verden laa paa mit Bryst; mine Læber bleve blaae, hovnede op og revnede; de fine opsvulmede Arer i mine Dienlaag brast og Blodet trængte draabevis frem. I samme Grad formindskedes mine Sandfers Virksomhed; jeg saae og hørte og følte Intet mere; for mine Dine svømmede en mørkegraa Taage, som efterhaanden antog en hvirvelfarve, indtil en blodig Taare var flydt ud af dem. Nu følte jeg mig indvævet i den almindelige Kamp om Liv og Død, som jeg forhen havde ahnet i Naturen; mit Hoved svimlede, mine Sandfer forlode mig, og jeg maatte lægge mig ned paa Jorden. I Sandhed, om ogsaa Jordens høieste Guder eller Evighedens Hæder havde ventet mig hundrede Fod høiere oppe; det havde i dette Dieblif været mig aldeles umuligt endog blot at udstrække Haanden derefter.

I en halv bevidstløs Tilstand havde jeg nogen Tid

ligget paa Jorden, da jeg følte mig saa meget oplivet, at jeg, dog ikke uden største Anstrengelse, atter kunde beseftige mit Hsel; jeg maatte bort. Sorte, uveirstunge Skyer havde samlet sig i Horizonten, talløse Lyn krydsede hverandre paa deres mørke Grund, og den stedse nærmere og nærmere kommende Jorden truede mig, som intet Huusly havde, med et frygteligt Naturskuespil. Men Uveiret selv leirede sig med sin hele Tyngde omkring de metalrige Bjergtoppe og kun de lettere Skyer joge mig imøde; disse opløste sig imidlertid snart i et stormende Sneefog, som den iskolde Vind pidskede mig ind i Ansigtet, og som hvert Dieblik truede med at stoppe mit Aandedrag. I mindre end en halv Time var hele Omegnen alenhvitt bedækket med Snee; Morads og Hvi, Dal og Fjeldsfrænt syntes at udgjøre een Flade, ethvert Spor af Bei var forsvunden og min Tilstand blev med hvert Qvarter mere og mere betænkelig. Havde jeg dengang kjendt disse Hviisletter saa nøie, som jeg siden lærte dem at kjende, saa vilde jeg have rettet min Bei efter Fuglenes Flugt, men uhykkeligviis forfulgte jeg de friske Spor af en Flok Wildt, der tabte sig i et Morads. For sildigt bemærkede jeg dette: mit Hsel var pludselig sunket saa dybt, at det ikke ved egne Kræfter kunde arbeide sig op igjen; jeg blev ganske bange, forsigtigt steg jeg af, og kun med ubeskrivelig Nøie lykkedes det mig, ved Hjælp af min Dolk, at grave dets Fødder ud igjen og atter bringe det tilbage paa den faste Sti. Længe red jeg frem og tilbage og søgte efter Beien i

denne uendelige Orken. Endelig fandt jeg den dog; den var betegnet ved en Mængde Hjernesfaller og Beenrade, som med deres skarpe Kanter ragede frem under det hvide Dække og vidnede om de Lastdyrs ulykkelige Død, der paa denne Wei havde bukket under for deres tunge Byrder. Et velkomment, men dog skjebnesvangert Barsef for den ensomme Vandrer! Da skiltes Skyen pludselig — og de meest brændende Solstraaler bleve skarpt kastede tilbage fra den blændende hvide Sneeflade. Diebliffelig bleve mine Dine betagne af den rædsomme Sygdom, som de Indfødte kalde Surumpe. Ifkun med et Tørklæde for Dinene kunde jeg fortsætte min Wei, der blev saa meget mere uhyggelig, som jeg ikke kunde løsrive mig fra den trykkende Frygt for, at jeg mulig for hele mit øvrige Liv skulde blive hjemsogt af Dienesmerter eller endog blive fuldkommen blind; jeg havde ofte nok hørt tale om disse sørgelige Følger af saadanne pludselige Overgange i Naturphænomenerne.

(Sluttes.)

C. P. J. Krebs.

Extract

af

andet Kvartals Regnskab 1849,

for

det forenede Understatsses-Selskab.

Indtægt.

A. Ugebladet Indtægter for Ugebladet 61 ^{te} Aarsgang Nr. 14 à 26 incl.	982	50
B. Rentier af Rdb. 100,000 i Kongl. Obligationsrenter er.....	2000 Rdb.	80
herfra 1/12 i Rørigsskat.....	166 — 64	
C. Refrancer for Raan fra 1ste Svartal 1849.....	272 Rdb.	32
Rørigsskatter paa Raan i 2det Svartal 1849.....	1911 — "	
heraf er i 2det Svartal 1849	er 2183 — "	
indbetalt.....	1860 — "	1860
bliver faldendes Refrancer for Raan den 30te Juni 1849....	323 — "	
D. Kontingents-Refrancer fra 1ste Svartal 1849.....	100 — "	
Rørigsskatter i 2det Svartal 1849.....	2320 — 68	
heraf er i 2det Svartal 1849	2420 — 68	
indbetalt.....	2139 — 84	2139
Saaledes Kontingents-Refrancer den 30te Juni 1849....	280 — 80	
E. En anvist Pension til en afvord Pensionist.....	7	48
	Rdb.	fb.
	7891	6

Risøbenhavn den 30te Juni 1849.

J. Garbrecht.

Doverensstemmende med den førte Kontrol.

G. Clausen.

J. Børgesen.

Udgift.

1. Uaffordrede Pensioner, vide Forregnelser for 1ste Svartal 1849.....	47 Rdb.	48 fb.
Rørigsskatter for 2det Svartal 1849.....	1171 — 48	
heraf er i 2det Svartal 1849	er 1219 — "	
indbetalt.....	1190 — 24	1190
Saaledes uaffordrede Pensioner for 1ste og 2det Svartal 1849.....	28 — 72	
2. Uaffordrede Gratualer fra 1ste Svartal 1849.....	45 — "	45
3. Betalt Skovbrug paa Raanet i Børgesen.....	2000	"
4. Betalt Rentier af dette Raan til Børgesen.....	45	80
5. Til Børgesen indført 2 Stk. banffængsl. Obligationer Nbr. A Nr. 19853 & 19854 à 100 Stk. Stk. for.....	1220	84
6. Betalt en anvist Rente.....	50	"
7. Ditto en Gratification for 2det Svartal b. N.	25	"
8. Rørigsskatter for 2det Svartal b. N.....	500	"
9. Ugebladet Rørigsskatter med Navn, m. m.....	203	"
10. Generelle Indtægter.....	339	19
11. Et anvist Raan indbetalt med	150	"
Cabo.....	2121	87
	Rdb.	fb.
	7891	6

G. Primon,
Kasseler.

Borger-Vennen.

En og Tredsiendstyvende Aargang.

Nr. 30.

Løverdagen den 28de Juli 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

En Dag paa Høisletterne i Peru.

Et Reisebillede.

(Slutning.)

Efter en halv Times Forløb gjentog det ophviiede Skuespil sig paa ny. Den pludselig formørkede Himmel nedsendte, under Lynild, Torden og rystende Orkaner, uhyre Sneemasser; derpaa viste Solen sig igjen, men kun for atter at skjule sig bag nye Uveirsskyer. Med uendelig Anstrengelse fortsatte jeg min Reise; mit stakkels Dyr formaaede i sin Mæthed med Nød og neppe at arbeide sig igjennem Sneen, der ved hvert Skridt taar-nede sig hviere i Beiret. Da brød Natten frem; stiv af Kulde og affræstet af Hunger og Reisens Lidelser kunde jeg næsten ikke længere holde Tømmen, og følte ikke mere mine Fødder, der dog vare noget beskyttede ved de brede Stigbøiler af Træ. Hertil kom, at jeg

med fuldkommen Sikkerhed vidste, at det næste gæstevænlige Tag laa i det mindste otte Timers Rejse borte. I Nattens Mørke og med den høie Sne var det umuligt at finde Bei eller endog blot at orientere sig. Mit afkræftede Hjel, som allerede i fjorten Timer uden Hvile og uden Føde var gaaet op ad Bjerget og det med en betydelig Byrde paa Ryggen, kunde ikke mere; allerede troede jeg, at jeg uden Redning maatte blive et Offer enten for den tiltagende Kulde eller den stedse tætttere faldende Sne, da jeg i Mørket opdagede tilhøre en udhængende Klippe med en Hule. Ak! den moderlige Natur, i hvis Tjeneste jeg foretog denne tunge Vandring, fuld af Anstrengelse og Savn, lod mig ikke gaae under i Elementernes Kamp! I rette Dieblif bød den mig et, om ogsaa maaske det fattigste, Tilflugtssted. Flygtigt undersøgte jeg Hulen; den afgav dog et Ly mod Vind og Sne. Møjsommeligt tog jeg Tøiet af Hjellet, og lagde mig af Dækkenet og min Kappe en ussel Seng paa den vaade Jord. Dyret selv bandt jeg i Nærheden til en Steen, og med Begjerlighed skræbede det frem under Sneen de faa Urter, som det af Naturen stedmoderlig behandlede Bjerg formaaned at byde det. Ikke mindre sulken fremtog ogsaa jeg min tarvelige Aftensmad, som bestod af noget ristet Hvede og et Stykke Ost, og fastede mig, i høieste Grad medtaget af det trættende Dagværk, hen paa det haarde Leie, fra hvilket dog Sønnen endnu længe bortjoges ved Natfuglenes hylende og gjennemtrængende Skrig.

Da jeg endelig, overvældet af Træthed, var falden i Søvn, indtraadte Følgerne af min ovenfor omtalte Dienbetændelse med forøget Heflighed. Jeg vaagnede op med en uudholdelig Brænden i de inflammerede Dine; Dielaagene vare sammenklitrede med halvtstyrket Blod. Jeg sprang op og kunde ikke lade være at skrigt høit af Smerte. Det var forbi med min Hvile og Søvn; rystende af Kulde og næsten rasende af Pine ventede jeg med Længsel paa Dagen, snart staaende, snart siddende paa en Steen. Men for den Ulykkelige sniger Matten sig kun langsomt hen. Den stjernebesaaede Himmel hvælvede sig over de evige Bjerger, og ethvert Aandepust af dens iskolde Luft blæser fjendtligt paa alt Liv i disse Høider. Dødens Stilheds rugede over hele Egnen, og Matten syntes mig at vare en Evighed.

Da jeg beregnede, at Morgendæmringen maatte være frembrudt, aabnede jeg med Magt mine brændende Dine — men det var kun for at see mit natlige Dyholdssted i sin hele Hæslighed. Idet jeg nemlig undersøgte denne Hule, opdagede jeg med Forsærdelse, at et stivfrossent Menneske-Lig havde tjent mig til Hovedpude. Gysende vendte jeg mig bort og søgte efter mit Muulæsel for at forlade dette uhyggelige Sted; men min Ulykke havde endnu ikke naaet sin Høide. Mit gode Dyr laa dødt udstrakt paa Jorden; i sin Sult havde det om Matten ikke valgt sine Urter med Omhu, men ædt af den giftige Plante Garbancillo og strax fundet en sør-

gelig Død. Den staffes Rejseskammerat, den havde dog deelt saa mangen suur Time med mig!

En saa fortvivlet Tilstand havde vel rystet endog den Modigste; jeg gik tilbage til Hulen — men hvad skulde jeg gjøre? Den unge seierrige Sol havde imidlertid havet sig over den taagefrie Jord; de om Natten med høi Sneede bedækkede Sletter og Høie udbredte sig i al deres grønne Reenhed; Fuglene sang muntert over mit Hoved; Harerne sprang omkring ved Klipperne og langhalsede Raadyr nærmede sig nysgjerrigt, som om de aldeles ikke huffede den forløbne Nats Rædsler. En usigelig Trost indfandt sig i mit sorgende Hjerte og beroliget gik jeg atter ind i Hulen, for at undersøge min affjelede Soveskammerat. Var det maaskee ogsaa en af mine Folk, en Rejsende, som Hungeren og Kulden havde dræbt? Nei; det var en Halvindianer; flere dybe Saar i Hovedet viste mig, at han var bleven myrdet ved en Steenslynge fra en Indianers lumste Haand, og slæbt herhen; hans Morders Rovbegjerlighed havde endog frataget ham Klæderne.

Jeg greb min Bøsse og skød en Sjeldhare, gjorde en lille Ild og stegte mig paa et Been, der maatte tjene som Stegespid, en ikke synderlig velsmagende Frokost; derefter ventede jeg med Rolighed paa, hvorledes min Skjebne vilde svie sig.

Det var noget efter Kl. 12 om Middagen, at jeg i bestemte Mellemrum hørte et ensformigt, afbrudt Skrig; med en Blanding af Skræk og Glæde gjenkjendte jeg de

velbekjendte Toner. Jeg besteg den nærmeste Klippe og saae længere nede begge Indianerne fra den foregaaende Dag, som dreve deres med Gjødning belæssede Dyr til det nærmeste Bjergværk. Hurtigt ilede jeg ned og overtalede dem til mod en lille Foræring af Tobak at laane mig et af deres Lamaer. De vare ogsaa villige til at følge med mig til Hulén; Lamaet fik mine Paffenilliker paa; jeg kastede med en Følelse af smerteligt Bemød en Haandsfuld Jord paa Liget og forlod med Tak til det frelsende Forsyn dette Ulyffens Sted.

Grebet af de forløbne Timers Tildragelser og tænkende over den menneskelige Lyffes Ustadighed og de jordiske Tings Kortvarighed, vandrede jeg med min Bøsse bag efter de lydige Lamaer, og naaede endelig, gjennemblødt, hungrig og træt, ved Nattens Frembrud til Bjergværket. Den følgende Morgen fortsatte jeg igjen med friske Kræfter og paa en munter lille Hest min besværlige Reise. —

Denne korte Skildring af en Dagsreise, saaledes som en sandhedskjærlig Lærd i den nyeste Tid har gjort den, er tilstrækkelig til at faae et Begreb om det Lands forsømte Tilstand, i hvilket Spanierne i Aarhundreder have ladet deres aarlige Guld- og Sølv=Flaader, uden at gjøre det Mindste for Indvaanernes Dannelsé. Vel var det saa, at den indvandrede Befolkning affastede Moderlandets tunge Nag, og Peru blev Republik, men Friheden er en Forbandelse for raae, udannede og forsømte Folkeslag, og Inkafyrsternes Hjem er for længe

siden en Skueplads for vildt Tyrannie og raa Lovløshed. Gjerrig slagrer den europæiske Eventyrer omkring paa de øde Bjergtoppe for at udspeide de rige Guldaarer; med Haan betragter ham den slaviske, usle Indianer; han veed, hvor den evige Guld- og Sølvgang er i Bjerget, han kjender Guldaaren fra sin Ungdom, men før vilde han dræbe sig selv end forraade sin Hemmelighed; thi sorgelige Erfaringer fra Slægt til Slægt have lært ham, at hans Land kun er blevet ulykkelig ved sin Rigdom paa ædle Metaller, og at enhver ny Sølvmine kun bringer hans Folk Forbandelse istedetfor Betsignelse.

Bedstefaders Indling.

Et Billede fra det huuslige Liv.

(Drewendts Volks-Kalender für 1819.)

I medens den slittige Snedker staaer og arbejder i sit Bærksted, hvorfra Døren er aaben til Dagligstuen, sidder den mindste lille Dreng paa Skjødets af sin blomstrende Moder og seer fornøiet udover Koppen, som han med begge Hænder fører op til Munden. Den gamle Bedstefader med det sneehvide Haar har netop overhørt den niaarige Grethe i hendes Lectie, og den slittige Pige har fortræffeligt bestaaet denne Examen. Ved ethvert Spørgsmaal saae hun den Gamle saa venligt

og tillidsfuld ind i Dinene og foldede sine Hænder saa smukt. Hvor var ikke Bedstefader glad, thi Grethe var hans Yndling!

„Kjære Bedstefader,“ spurgte nu den Lille; „hvorfor har Du dog idag hængt den smukke Krands op paa Lindetræet?“ — „Det er til Erindring om Krigen,“ svarede den Gamle. — „O! fortæl mig dog, hvorledes det gaaer til i Krigen,“ bad Grethe; „og hvad den Krands betyder.“ — „Det er en lang Historie, du lille Baasehoved, og tilsidst kommer Du selv med i den; vær derfor opmærksom!“ — Og Bedstefaderen fortalte:

„Her i Landsbyen levede engang en Mand, ved Navn Meier“ — „Men, Bedstefader! Du hedder jo ogsaa Meier,“ afbrød Grethe ham. — „Ja vist, jeg hedder ligesom Manden, om hvem jeg vil fortælle Dig. — Og denne Meier var en velhavende Mand, thi han eiede ikke alene en smuk Bondegaard, men ogsaa mange blanke Daler paa Kistebunden; men hans bedste Skat var dog hans gode og kjære Datter. Da denne Datter — jeg vil kalde hende Marie, ligesom Din Moder — var atten Aar gammel, levede tillige her i Byen to unge Mænd. Den Eine hed Anton og den Anden Frants eller forte Frants, som man i Almindelighed kaldte ham paa Grund af hans begsorte Haar og hans brune Ansigtssfarve. Anton var Søn af en fattig Enke; han havde lært Smedkerhaandværket og var bleven et dueligt Menneske. Men han eiede ikke Andet end hvad hans to Hænder kunde fortjene

ham, foruden en faldefærdig Hytte, som han daglig maatte flikke paa, for at den ikke aldeles skulde styrte sammen. Han var slittig og arbejdede fra Solens Dypgang til den mørke Nat, for at skaffe det Nødvendige til sig selv og sin gamle syge Moder.

Frants var ligeledes et dygtigt Menneske, men paa en anden Maade. Folk sagde om ham, at han skulde have været Skolemester; han skrey saa smukt, som om det var prentet, og var i det Hele et forslaget Hoved. Han havde begyndt paa mange forskjellige Ting, men der var ikke en eneste, som han holdt ved. Han havde været Skriver hos en Procurator og staaet i Lære hos en Kjøbmand; han havde prøvet paa at blive baade Forstmand og Militair, men Alt havde kun været i meget kort Tid. Der var Ingen, som rigtigt vidste, hvad han bestilte eller hvad han egentlig levede af. Snart var han her ude paa Landet, da hans Forældre havde efterladt ham en lille Eiendom, snart var han inde i Byen, hvor han havde en Fætter, som var Mægler, og med hvem han altid havde en heel Deel at gjøre. Han arbejdede aldrig, men gif dog godt klædt og havde endog for det Meste Lommerne fulde af Penge.

(Fortsættes.)

G. P. S. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 31.

Løverdagen den 4de August 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bedstefaders Indling.

Et Billede fra det huuslige Liv.

(Fortsættelse.)

Den gamle Meier havde slet ingen Tro til ham og var aldeles ikke fornøiet med at Frants altid gif saa meget omkring hans Datter, og søgte at fordærve hendes unge Hjerte med Smigrerier, saaledes som det saa ofte er Maneer hos Kjøbstadsfolk. Han hørte til sin store Uergrelse hvert Dieblik, hvorledes Frants fortalte hende, at hun var den smukkeste Pige i Verden, og at han aldrig vilde have nogen Anden til Kone end hende. Og dog kunde den Gamle have sparet sig denne Besymring, thi Marie brød sig aldeles ikke om Frants, hun hørte næsten ikke paa hans smukke Talemaader og gav ham altid kun meget kort Bessked. Men veed Du, hvem Marie ret af Hjertet holdt af? Det var Anton,

som kunde see Enhver frit og aabent i Dinene, netop ligesom min lille Grethe gjør. Marie og Anton havde allerede som Børn holdt af hinanden, og da Marie nu saae, hvad Anton var for et hjertensgodt og trofast Menneske, var det jo ganske naturligt, at hun maatte komme til at holde endnu meget mere af ham. Og hvad Anton angik, saa vilde han ikke have betænkt sig et Minut paa at springe i Vandet eller løbe gjennem Ilden for Marie. Begge to vidste de dette, men talede dog aldrig derom. Mariens Fader vidste det ogsaa, og det var ham paa den ene Side fjært, paa den anden Side ubehageligt. Det Fornuftigste, som han kunde have gjort, havde været, om han en smuk Aftenstund under Lindetræet havde taget Mariens Haand og lagt den i Antons med disse Ord: Anton, Du er et skikkeligt Menneske, og derfor vil jeg nu give Dig det Kjæreste, som jeg har her paa Jorden, min Datter!

Men see! saaledes sagde Meier ikke; thi Anton var saa fattig som en Kirkerotte, og det var en Anstødssteen, som han i sine Tanker ikke kunde komme over. Det er jo vistnok en overmaade god Ting at have mange Penge, men Ingen burde dog tillægge dem saa stor Værdi: idag tilhøre de Peer, imorgen Povel. Penge ere ligesaa lidt trofaste Venner i Nøden, som de udgjøre en Fortjeneste for Gud. Den Dag idag sætter gamle Meier et trofast og rebeligt Hjerte langt over al Verdens Penge; men dengang, endnu førend Gud lod

ham lære et Menneſkes ſande Værd at kjende, tænkte han anderledes.

Det var juſt en meget ængſtelig Tid, i hvilken man da levede, netop ſom naar et Uveir ſtaaer paa Him- melen og Luften er ſaa trykkende, at Man har Dndt ved at trække ſit Veir. Men endelig brød Tordenen frem, Krigſtordenen; Fjenderne kom her ind i Landet og rundt om hørte man de gruſomſte Ting. Hiſt havde de plyndret, her drevet Dvæget bort, brændt Huſe af, ødelagt Markerne og miſhandlet Folk. Vor Landsby var hidtil bleven ſkaanet, og dog levede alle i Uro og Frygt; hvor man gik og ſtod, ſaae man ikke Andet end ængſtelige Anſigter, da Enhver var bekymret for Sit. Fuld af bange Forventning ſtod man op om Morgenen, ſjelvende lagde man ſig om Aftenen. Og hvorledes ſkulde man ogsaa kunne ſove roligt ind, naar man hvert Dieblik maatte frygte for at blive vækket ved Plyn- dringens Larm, og ſee Huſet brænde af over Ens Hoved.

Paa hin Tid var Frants oftere fraværende end ſædvanlig, og naar han var hjemme, gik han og kling- rede med ſiue Penge i Lommen og ſpottede over Folks Frygt. Man vidſte ſlet ikke, hvad man ſkulde tænke om ham. Nogle ſagde, at hans Fætter, Mægleren, brugte ham til allehaande Forretninger, ved hvilke den kloge Frants tjente Penge ſom Græs. Andre derimod meente, at han var paa gale Veie og agerede Spion. Den gamle Meier yttrede ſig ikke med et Ord herom. Det er lettere at ſætte en Plet paa et Men-

nesses Vre end atter at faae den vidstet af igjen. Derfor meente han, at man burde være forsigtig. Just som han gik og tænkte paa Frants, kom denne selv ind til ham og sagde, han havde allerede i lang Tid havt noget meget Vigtigt paa Hjertet — ligeud sagt, han elskede hans Datter Marie og vilde have hende til sin Kone. — „Ih see!“ svarede Meier; „det er da en daarlig Tid, Du vælger til at holde Bryllup!“ — „Det synes jeg ikke,“ yttrede Frants; „tværtimod, det er en Tid, hvor enhver Pige kan trænge til en Mand's Beskyttelse. Desuden har jeg Penge nok!“ svøiede han pralende til og slog paa den fyldte Lomme. — „Maa jeg tale aabenhjertet, som jeg tænker, Frants?“ — Frants nikkede med Hovedet og blev ganske rød i Ansigtet; thi han ventede nok, at Svaret ikke vilde blive ham saa meget gunstigt. — „Jeg troer ikke, Frants, at min Datter gjør videre af Dig.“ — Frants bed sig forbitret i Læben. — „Og tilmed maa jeg sige Dig,“ vedblev Meier; „at om hun ogsaa elskede Dig, saa maatte jeg dog vide, paa hvilken Maade Du fortjener Dine Penge uden Arbeide. Jeg maatte absolut vide, at enhver Skilling, som Du giver ud, var ærligt og redeligt fortjent, og at der ikke hvilede nogen Blet paa den.“

Trodsigt svarede han: „Der gives mange Maader at fortjene Penge paa, men en klog Mand regner det ikke saa nøie; jeg haaber dog, at I ikke anseer mig for en Tyv eller Røver.“ — „Det har jeg ikke sagt,“ svarede Meier; „thi jeg veed ikke, hvad Du tager Dig

for; men saa meget veed jeg, at den Mand, hvem jeg betroer mit Dyrebareste paa Jorden, maa jeg kunne læse i som i en opslaaet Psalmebog." — „Reent ud sagt, I vil ikke give mig Eders Datter?" spurgte Frants med lynende Bine, og Aarerne i hans Pande svulmede frygteligt op. Han ventede ikke paa Svaret, men udbrod i vild Hestighed: „Det skal I komme til at fortryde, saasandt jeg er den sorte Frants!" Og med disse Ord stormede han bort. Tre Dage forløb; Frants var borte, Ingen vidste hvor. I den tredie Nat, henimod Kloffen 12, bankede det stærkt paa Vinduesstaaenden, saa at den gamle Meier i en Hast sprang ud af Sengen og raabte: hvem der? „Lad mig komme ind!" svarede en bekjendt Stemme; „det er mig, Anton." —

Meier aabnede Døren og blev ikke lidt forstræffet, da han saae Anton, som var aldeles døddbleg og forstyrret. „Jeg kommer," sagde han, „lige fra Byen; i Løbet af en Time kunne Fjenderne være her. Der har i Morges fundet en Fægning Sted og nu trække de sig tilbage. En Deel af dem marscherer lige herhen og veed I vel, hvem der er Veiviseren? — Frants. Han og hans Fætter, Mægleren, ere Forrædere og Spioner; de have solgt sig til Fjenden. Jeg er løben herhid ad en Sidevei, saa hurtigt jeg kunde, for at vinde et Forspring. Jeg kjendte Frants selv paa Stemmen; han gik lige forbi mig i en Afstand af et Par Skridt, men jeg bukkede mig ned i Kornet lige til Jorden."

I dette Dieblif tænkte Meier hverken paa Penge og Gods eller paa Huus og Gaard, som Fjenden kunde plyndre og stikke i Brand; han tænkte kun paa sin Datter og Frants. „Marie, Marie!“ raabte han næsten i Fortvivlelse. Anton maatte have havt den samme Tanke, thi han sagde hurtigt: „For Guds Skyld! I kan og bør ikke lade hende blive her; hvem kan vide, hvad Frants har isinde. Derfor har jeg jo løbet, som om jeg var gal. Meier, jeg skal bringe hende gjennem Skoven over Bassen hen til min gamle Kloster. Hendes Huus ligger saa skjult i en Afkrog, der kommer Ingen hen. For Himlens Skyld, Meier! betro hende til mig; jeg indestaaer for hende med mit Liv!“

Meier vilde kalde paa sin Datter, men hun var allerede sprunget ud af Sengen, saasnart hun hørte Anton's Stemme, og stod fuldkomment paaklædt, da hendes Fader luffede Døren op. Det gode Barn var i en tung Kamp med sig selv. Hun vilde ikke forlade sin Fader, og følte dog endnu mere end Dødsangesten for Frants. Han havde nemlig for tre Dage siden, da han kom ud af Meier's Huus og mødte hende ved Brønden, med stor Selvtillid sagt: „Marie, næste Gang, vi sees, henter jeg Dig som min Kone! Siig Din Fader det!“

Den gamle Meier afgjorde Sagen. „Du gaaer med Anton!“ sagde han bestemt. „Gaa, Anton! ophold Dig ikke længere; Gud give os et bedre Gjensyn!“ — Der var ingen Tid at spille, og den Omstændighed

gjorde den sørgelige Afsted lettere. Hvor smuk var ikke den lyse Maanefkinsnat! hvor rolig og fuld af Fred! Det høie Korn glindsede og bølgede som en Sølvovne. Endnu et langt Stykke bort kunde Meier vine de Flygtende, som ad Stierne ilede hen over Markerne. Nu vare de forsvundne. O Gud! hvorledes vilde det maaskee see ud her i Løbet af nogle faa Timer; maaskee vare de Døde hist henne under Trækorsene at misunde. Marie og Anton gif hurtigt ved Siden af hinanden uden at tale sammen. Jeg vil beskrive Dig, lille Grethe, hvilken Bei de toge; Kirkegaarden og Skolen lode de ligge tilhøre og kom bag ved Markerne ud paa Engen; men derfra havde de endnu et langt Stykke til Skoven. Lilvenstre gaaer Landeveien, som Du veed, og hvor den ved Steenkorset dreier af henimod den lille Høi, støder den næsten til Skoven.

De havde endnu Høien foran sig, da Marie udstødte et svagt Skrig og rystede over hele Legemet. Hun saae, dog endnu temmelig langt borte, Bajonetter blinke. „Det er Fjenderne“, sagde Anton; „vi maae være i Skoven, førend de naae Korset; vi kunne ikke skjule os her. Lad os gaae hurtigere, men vi ville ikke spille vore Kræfter ved at løbe.“ De vare allerede forbi Høien og nærmede sig Korset; imidlertid kom Soldaterne ogsaa meget nærmere, og ulykkeligviis var det ligesaa lyst som om Dagen, og man kunde langt borte skjelne enhver Gjenstand. Det var umuligt for Anton og Marie ubemærket at naae Skoven. De hørte, hvorledes man raabte

dem an. „Nu gjælder det!“ hvisttede *Anton* og traf *Mari* bort med sig; de løb, som om *Angesten* gav dem *Vinger*. Der faldt to *Skud*, men intet traf, og i saa *Minutter* vare de *Flygtende* skjulte af *Træerne*. Men saa udmattede de end vare, hvilede de dog ikke, før de kom dybt ind i *Tykningsen*, hvor der ikke mere var at tænke paa nogen *Forsølgelse*.

Den gamle *Meier* havde allerede længe førend denne *Nat* nedgravet sine bedste *Giendele*; han havde altsaa *Intet* videre at gjøre, end at vække *Naboerne* og at holde *Spise* og *Drikke* beredt til de frygtede *Gjæster*, for om muligt at holde dem i godt *Lune*. *Et Dieblif* var den hele *By* paa *Benene*. *Alt* var i største *Skræk* og *Forvirring*; *Enhver* vilde endnu i denne *Hurlumhei* redde og skjule, hvad han kunde. *Det* var, som om man frygtede for at *Soldaterne* skulde bemægtige sig alle *Meublerne*, *Senge* og *Sengesteder*, *Stole*, *Borde* og *Skabe*.

(Sluttes.)

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 32.

Løverdagen den 11te August 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September, alle Søgnedage fra Kl. 9 til 12 Formiddag af Selskabets Bogholder, Capitain Groth, ved Nørrevold Nr. 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden, ligeledes hver Søgnedag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Forevisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes derhos i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klassers Repræsentanter, til Betænkningens Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Oplysninger ved deres Ansøgninger, eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte, overensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilfidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 7de August 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Bedstefaders Yndling.

Et Billede fra det huuslige Liv.

(Slutning.)

Bludselig hvirvlede Trommerne, Geværerne blinkede, og Fjenden stod midt i Byen. Det hed sig, at Enhver rolig skulde blive i sit Hjem. Nu stod den sorte Frants igjen i Meiers Stue paa den samme Plads. „Meier“, sagde han, „nu gjælder det, Liv eller Død. I min Haand ligger Din Skjebne: jeg beskytter Dig mod alt Ondt, naar Du giver mig Din Datter.“ — „Hun er ikke her;“ var Svaret.

„Ikke her?“ raabte han; „Du lyver, hun maa være her; Meier, betænk Dig ikke længe, det maa være saa eller saa; Du har ingen Tid til Overlæg, jeg maa vide det i Diebliffet.“

Han rev Døren op, der førte til Mariens Sovekammer; Sengen var tom. „Det er Løgn; hun maa være her,“ sfreg han rasende; „jeg skal finde hende, om jeg end skulde gjennemføge hver Braa i Huset, hvert Huus i Byen. Og Du, Meier, skal komme til at tænke paa denne Nat.“

Han bortffjernede sig, men efter kort Tids Forløb kom han tilbage med Soldater, og sagde til dem: „Det er den rigeste Mand i Byen; han maa betale for alle de Andre, lad ham ikke slippe fri.“

Rasende raabte de nu: „Benge, Benge!“ Meier gav dem, hvad han havde, men det var ikke Meget; de vare

heller ikke paa nogen Maade fornøiede hermed, men opbrøde alle Kister og Skabe for at see, hvor Pengene vare skjulte. Det var et sørgeligt Syn at see, hvorledes de kastede Alt omkring paa Jorden og traadte derpaa med Fødderne — Marie's Udstyr, hendes fine, hvide Linned, hendes afdøde Moders Klæder. Mangen kjær Grindring, som flere Aar var opbevaret og omhyggelig holdt i Ære, blev tilintetgjort ved de Plyndrendes kaade og raae Fremgangsmaade. Det skar den gamle Meier i Hjertet, og dog maatte han lide rolig uden at sige et Ord. De gjennevrodede enhver Krog, men de fandt Intet, da Pengene for lang Tid siden vare nedgravede, og laae i Haven under det store Bæretæ.

Nu optændtes deres Harm, ingen beroligende Tiltale hjalp, de bare sig ad som Djævle fra Helvede. De rev ham Uhret af Lommen, Forlovelsesringen af Fingeren; de stødte ham frem og tilbage med Bøssekolberne og fordrede en stor Sum Penge, som strax skulde skaffes tilveie.

Frants var ikke tilstede ved dette Oprin; han var endog gaaet op i Dueflaget, for at see, om Marie var skjult der, men Gudskeelov! hun var i Sikkerhed; og det var det, der gjorde Faderen modig og standhaftig. Men de rasende Soldaters Mishandlinger bleve stedse grusommere. De sloge ham ubarmhjertigt mod Sabelklingerne, udrykkede hans hvide Haar, satte ham Bajonetspidserne for Brystet, og raabte truende: „Gamle Skurk, tilstaa, hvor Du har Dine Penge, eller vi støde Dig ned.“

I dette skræffelige Dieblif, da Liv og Død kun vare en Haarsbredde fra hinanden, gif Døren op. Det var Anton, som strax var vendt tilbage efter at have bragt Marie i Sikkerhed. At see den Fare, hvort Meier var, og at gribe en Skammel og med den slaae to Soldater til Jorden, var et Dieblifs Sag. Det var maaskee ikke velbetænkt, men desto mere trofast og opoffrende var det. „Fly, Meier, fly!“ raabte Anton, idet han stillede sig imod de øvrige Soldater; men han faldt blødende af tre Saar, og de Forbittrede havde uidentviul taget en frygtelig Hævn, hvis ikke lyffeligviis Frants var kommen til. Han overtalte dem til, foreløbtig at binde begge, da Meier skulde sige, hvor han havde sine Penge, og Anton næste Morgen skulde, til Advarsel for Byen, slydes, fordi han havde forgrebet sig paa Soldaterne. Endnu stedse haabede Frants at faae at vide, hvor Marie var, og søgte ved alle mulige Trudseler at udpine det. Meier taug haardnakket; imidlertid havde han bestemt sig til, førend det kom til det Yderste, at tilbyde alle de Penge, der laae nedgravede i Haven, som Priis for Anton's Løsladelse. Han vilde allerede nu have gjort det, men stolede ikke paa Soldaterne.

De Timer, der forløb inden Morgenen, vare skræffelige. Anton laa bevidstløs, og tilsidst faldt ogsaa Meier, da hans Kræfter vare ganske udtømte, i en forvirret, drømmelignende Tilstand.

Anton blev henimod Morgen igjen bragt til Be-

visthed ved Smerten i sine Saar, og den gamle Mand kom ogsaa til sig selv ved den Larm, der begyndte udenfor. Han saae, hvorledes Soldaterne hurtigt greb deres Geværer og løb ud uden at bryde sig om de Fangne. Trommen hvirvlede, man slog Generalmarschen — der var en Løben, Strigen, Kommandoraaben! nu hørte man Knaldene af Geværskud, der stedse kom nærmere — nu tunge Trin af Kavalleriheste. O! hvor bankede ikke Hjerterne paa de stakkels Fanger!

Det var klart af Alt, at Fjenden var bleven overrumplet, og nu kom det an paa, om han kunde holde sig. En Tidlang vedblev Tummelen udenfor; snart nærmede, snart fjernede Larmen sig; derpaa blev det stille — endnu en Stund, og Døren blev opbrudt, Soldater styrtede ind, men Gudskelov, — det var Venner.

Anton's Saar, der bleve undersøgte og forbundne af en Læge, vare ikke livsfarlige. Marie vendte endnu samme Dag tilbage, den gamle Meier talte nu saaledes, som han tidligere burde have talt, og Marie pleiede sin Brudgom, indtil han var ganske helbredet. Der blev Jubel over hele Byen, da Marie og Anton holdt Bryllup.

„Men hvad blev der af den onde Frants?“ spurgte lille Grethe.

„Han fik en gruelig Død; thi paa Fjendens Flugt blev han dødelig saaret ved et Skud, og da man bragte ham tilbage til Byen, levede han kun saalænge, at han

kunde see, hvorledes Alle med Rædsel vendte sig bort fra ham. Han levede neppe ti Minutter mere."

„Men, Bedstefader!“ spurgte den Lille, der endnu ikke var ganske tilfredsstillt; „Du sagde jo, at tilsidst kom ogsaa jeg selv med i Historien; hvor er jeg da nu?“

Bedstefaderen loe skjelmst: „Her er Du jo midt inde i Historien; thi den gamle Meier er jo Din Bedstefader op ad Dage, som han staaer og gaaer; den brave Anton er Din Fader, og den gode Marie, der nu sidder der og tørrer sine Dine, er Din egen, kjære Moder. Er Du nu fornøiet? — Og hvert Aar, paa den Dag, da Din Bedstefader lagde sine Børns Hænder sammen og velsignede dem, bliver Krandsen hængt op der paa Lindetræet; thi det er smukt at have et saa gammelt, ærværdigt Træ til Vidne.“

Smaa Samtaler.

1.

Keiser Joseph II. og Rousseau.

Keiseren. Jeg forstyrrede Dem i et Arbejde; maa jeg vide, hvad det var?

Rousseau. Jeg skrev Moder af; det er fornemmelig det, hvoraf jeg lever.

Keiseren. Afskrive Moder? — en saadan Tænker, en saadan Lærd!

Rousseau. Deres Majestæt! Der er ikke mange Menneſter til, ſom have Lyſt til at gjøre noget Unyttigt. Da jeg vilde hjelpe Folk til at tænke, tænkte de ikke; nu hjælper jeg dem til at ſynge og — de ſynge.

2.

Præſten og den ſørgende Moder.

Præſten. Det er et tungt Tab, De har lidt, da Deres enefte Søn døde; men med Guds Hjælp vil Troen og Tiden vide at lindre Deres Sorg.

Moderen. Ak, Hr. Paſtor! han var min enefte Glæde, mit enefte Haab; for mig er Verden død!

Præſten. Det var Forſynets Villie! Tænk paa, hvorledes endog Abraham ſelv, efter Guds Befaling, bragte ſin Søn ſom Offer!

Moderen. Ak, Abraham var kun Fader; — af en Moder havde den gode Gud aldrig forlangt et ſaadant Offer!

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 33.

Løverdagen den 18de August 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September, alle Søgnedage fra Kl. 9 til 12 Formiddag af Selskabets Bogholder, Capitain Groth, ved Nørrevold Nr. 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder de Oplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden, ligeledes hver Søgnedag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes derhos i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klassers Repræsentanter, til Betænkning's Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og usfuldstændige Oplysninger ved deres Ansøgninger, eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte, overeensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilfidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 7de August 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Nogle enfoldige Bemærkninger om Ægte- skab og Ægtefolk.

(Efter det Tydske.)

Ægteskabet er den helligste og inderligste Forbindelse, som Mennesker kunne slutte med Mennesker; dette formaaer derfor paa den ædleste Maaade at forskjønne Livet. I Ægteskabet skaber Kjærlighed og gjensidig Tilvæielighed ligesom ogsaa Banen den hjerteligste Fortrolighed, den uforanderligste Hengivenhed. Andre Forbindelser hæves let, selv Benskabets vmmeste, naar Venner stilles ved Tid og Rum, ved Ulighed i Stand og Formue eller endog blot ved Meningsforskjellighed; men Ægteskabet er et fast Baand, som styrkes ved Naturen, ved de fælleds Børn, ved de borgerlige Love. Det er Begyndelsen til og Kronen for al Kultur. Det formilder den Raae, og den meest Dannede har ingen bedre Leilighed til at lægge sin Blidhed for Dagen. Det bringer saa megen Lykke, at enhver Ulykke er at regne for Intet i Sammenligning dermed. Ægtefolk tilhøre hinanden saavel i Nødens som i Lykkens Dage; ethvert Tidens Uveir, enhver Glædens Solstraale træffer dem begge. Den Enes Sorg og Glæde er ogsaa den Andens. Livets Møisommeligheder ere store, men den ægteskabelige Kjærlighed gjør Arbeide og Besværligheder lettere. Du veed, for hvem Du arbeider og sørger. Den Sveddraabe, som efter Dagens Nøie og Hede perler paa Din Pande, regner Du for Intet; den rinder jo til Glæde for og

Opholdelse af et elsket Hjerte. En ny Livsnydelse tilflyder Dig i Ægtefæbet, som fængsler Dig inderligere til Menneskeheden og dens Lykke, fastere til Fædrelandet og dets Vel. Din Salighed forhøies, Dit Liv fordobles, naar Du ligesom begynder et nyt Liv i Dine Børn. Himmel og Jord og Alt, hvad Menneskeheden har af Skjønt, Helligt og Rørende, trækker sig fastere sammen om det forenede Forældrepar. Faders og Moderhjertets Begeistring vaagner i Dig — hin Fryd, som er usættelig for den Barnløse, der aldrig har følt den. Den ægtefæbelige Forbindelse forbedrer og forædler Dig, idet Dine Feiltrin medføre Sorg ikke alene for Dig selv, men ogsaa for det Hjerte, som har hengivet sig til Dig. Men vee den Forbindelse, som bringer Ulykke over Dit Huus, Utilfredshed i Dit Hjerte! Betænk vel det Skridt, som er afgjørende for hele Dit Liv! Skal Din Forbindelse være lykkelig, saa stræb at undgaae enhver Modsigelse, enhver Tvist! Lov Dig selv og Din Ægtefælle, aldrig at blive vred, aldrig, selv ikke paa Skromt, at blive forbittret! Det er bedre at lide end at gjøre Uret, i alt Fald ikke tillægge denne større Bægt, end den fortjener. Endog det mindste Skjenderie, endog det ubetydeligste Drillerie formindsker den gjensidige Tillid, fjølner uformærket Kjærligheden og drager større Rifter efter sig. Haab ikke at kunne fængsle Din Ægtefælle ved de blotte Indigheder, hvad enten de ere legemlige eller aandelige, uden Hjertet og Forstanden, hvilke alene formaae at knytte og fastholde et Baand; Dit Haab

var ligesaa taabeligt, som om Du vilde tænke at kunne binde en Blomsterkøst eller en Krands af lutter Blomster uden Stilke. Sky ethvert Smaadrillerie, enhver Foreholdelse af en begaaet Feil, en begaaet Uret, selv om det er i Spøg; det medfører i Tiden en Bitterhed, som vanskelig igjen forsvinder. Baulys Egenfindighed, Trættelyst og Herksesyge! Enighed i Tanke, Enighed i Villie, Gftergivenhed være Din Stræben! Manden bør herske ved Overbeviisning og Fornuft; hans Herredømme bør ikke bestaae i trodsige Bud, men deri at han umærkelig leder den svagere Dvinde til det, som er retfærdigt, godt og nyttigt; Konen bør herske ved Kjærlighed og Agtelse, som hun indgiver sin Mand for sig. Hendes Herredømme bør ikke bestaae i en barnagtig Selvraadighed, som vil gjøre sig gjeldende, men deri, at hun ved Blidhed drager Manden bort fra den Vej, hvor han kunde feile. Hav aldrig nogen Hemmelighed for Din Egtefælle, ikke engang af Kjærlighed og Skaansel! Konen bør vide, hvad der foregaaer i Mandens Bryst; Manden bør see ligesaa klart i sin Kones Tanker og Følelser som i sine egne. Paa denne Maade lever den Ene i den Anden; paa denne Maade blive to Sjæle til een Sjæl; og saaledes bliver Egtteskabet det hellige Sjælebaand, som ingen Skjebne, ingen Død formaaer at bryde, og som vedvarer i Evigheden. Vær gudsfrøgtig! Manden uden Religion, for hvem Gud og Evighed ere Ord uden Betydning, er istand til at begaae enhver Skændselsgjerning, ethvert Bedragerie; han er

istand til at forraabe Kone og Børn, forlade dem, styrte dem i Glendighed. Konen uden Religion er et vordende Uhyre, en upaalidelig Støtte for Manden, allerede før Bielsen af mistænkelig Trofskab. Den ullykkelige Qvinde, i hvis Hjerter ingen Gud boer, kan aldrig elske en Mand, men ifkun sin egen vlieblikkelige Lyst; hun bringer Raahed i Glæden og Fortvivlelse i Smerten. Uden Tro i Livet, uden Kjærlighed i Ægteskabet, uden Haab i Døden er ingen Seier.

Ægteskabets Diemed er helligt. Ikke alene Forplantelse af Menneffeslægten, ogsaa Begrundelse af Ægtefolkernes timelige Lykke og deres sædelige Fuldkommengjørelse er dets skønne Maal. Ægteskabet er ærværdigt; det blev stiftet af Gud. Han selv nedlagde i Menneffets Natur den evige og hellige Drift til gjensidig Forening. Det ene Kjon ærer hos det andet de Fortrin, som det selv mangler. Qvindens hulde Blidhed og finere Følelse formilder Mandens Hestighed og Trods, der har sit Udspiring i Følelsen af hans Kraft; Mandens Styrke og Mod beskjermer Qvindens Svaghed. Ledede af Naturens hellige Drift nærme Unglinge og Jomfruer sig hverandre, og af deres Kjærlighed fremblomstrer Ahnelsen om den guddommelige Kjærlighed. Alle Folkeslag feire med Ærefrygt Ægteskabets Fæst; hos alle er det og dets Rettigheder en ukrænkelig Helighed. Den ægteskabelige Forbindelse er vigtig; det er den inderligste, som kan indgaaes. Ægtefolk have gjort deres Livslykke til e e n. De dele Belsignelse og

Forbandelse, Glæder og Taarer, Ære og Skam, Velstand og Fattigdom. De vandre ved hinandens Side ad samme Bei, og først ved Gravens Bredde brister det uopløselige Baand for denne Verden. Den ægte skabelige Forbindelse er betydningsfuld; af denne udspringer de fleste Dødeliges høieste Lykke og Lidelse. Det vorne Menneſke, ſom ſkilles fra ſine første Ungdoms Venner og forlader ſine Forældres og Sødfendes hjemlige Kreds, bygger ſig ſelv ſin huuslige Lykke eller Ulykke. Men — vælg med Forſigtighed! Bind ikke i Lidenskabernes Ruus et Baand, ſom ſkal fængſle Dig lige til Graven! ſkul ikke for Dig ſelv Din Udvalgte Feil og Svagheder; viis Dig ogſaa for hende, ſom Du er! Undlader aldrig at behandle hinanden med de ydre Beviſer paa gjensidig Agteſe, og beholder ſtedſe Tillid til hinanden. Stræb at holde endog blot Skinnnet af Utroſkab fjernet fra Dig. Selv det blotte Skin kan ſætte en Plet paa Dit Huus og vække Jaſlouſtens Kaſerie, ſom forſtyrrer enhver Livsnydelse i dens Spire, gjør Agteſkabet til et Helvede og bortſjager for beſtandigt den rolige, hjertelige Tillid fra det beflemte Bryſt. Banlys Overdaadigheden! den er det lykkelige Agteſkabs Morder, forrykker Naturens hellige Orden, modſtræber dens ſkønneste Drifter, opløſer de ædleſte Druſter i Suk og misbruger Naturens helligſte Drifter til unaturlige Lyſter eller til lovløſe, Sundheden og Familielivet nedbrydende Udſvævelſer. Vogt Dig for Letſindighed! Den arbejder imod Forſynets Hens

figter og gjør det til en Kilde for livsvarige Lidelser, som skulde være Grundlaget for det jordiske Velbefindende og den livsvarige Tilfredshed. Stræb at befrie Dig for Feil, som kunde skabe Uenighed og Kulde eller gjøre en Forsoning umulig. Forlang ikke Fuldkommenheder, som Du selv ikke besidder; vredes ikke over Feil, for hvilke Du selv ikke er fri. Bær taus med Hensyn til Dine huuslige Anliggender! Selv Din Ven meddele Du ikke Dine huuslige Sorger! Din Ægtefælle være Din Hjertens=Fortrolige og imellem Eder stille sig ingen Hemmelighed.

(Sluttet.)

C. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 34

Løverdagen den 25de August 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September, alle Søndage fra Kl. 9 til 12 Formiddag af Selskabets Bogholder, Capitain Groth, ved Nørrevold Nr. 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder de Oplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden, ligeledes hver Søndag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes derhos i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klæsers Repræsentanter, til Betæknings Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Oplysninger ved deres Ansøgninger, eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte, overensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilsidefattelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 7de August 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Nogle enfoldige Bemærkninger om Ægte- skab og Ægtefolk.

(Slutning.)

Huusfaderens Stand er ærværdig. Den bliver Fyrsten tildeel, ligesom den Ringeste af hans Undersaatter. Huusfaderen er hele Familiens Repræsentant og Forsvarer af dens Rettigheder; som saadan holdes han stedse i Ære af sine Medborgere og sit Huuspersonale. Han sørger ikke som en enkelt Mand alene for sig selv; blandt alle sine Sorger regner han Omsorgen for sig selv for den mindste. Hans Hustru, hans Børn, hans Livskald, hans Huusfolk udgjøre Gjenstanden for hans Opmærksomhed. Han er Fader, Formynder, Beskytter, Ven, Raadgiver for alle Sine. For deres Skyld bærer han Livets Ubehageligheder med Taalmodighed. For deres Skyld underkaster han sig Meget, som han ellers med Uvillie vilde søge at slippe for. Han tager Livets Torne, fordi de dog bære nogle Roser for Kone og Børn. Thi uden disses Tilfredshed, uden disses Ære har han selv hverken Tilfredshed eller Velstand eller Ære. Væe den Mand, som slet forestaaer sit Huusvæsen, som forsømmer Kone og Børn og gjør dem ulykkelige; imod ham oprører sig Menneffenes Følelse. Ingen Forseelse tilgives ham mindre; man regner ham til Selfkabets Udskud og Skjendsel. Vil Du være en viis Huusfader, saa maa Du med Klogskab, Kjærlighed og Standhaftighed holde over Orden,

Arbeidsomhed, Lydighed, Sædelighed i Dit Huus. Disse Dyder udgjøre Grundvolden for al huuslig Lykkeligbed. Hvor der bestaaer Orden, og hvor Enhver gjør sin Pligt, der er ingen Modsigelse ved enhver Anledning, ingen Kjævlerie om, hvad der skal gjøres eller lades, ingen Uenighed imellem Ægtefolkene om Bagateller, intet slet Exempel for Børn og Tyende. Vaag over Eenighed mellem Alle! Men underkast Dig ogsaa selv Lovene for den huuslige Tugt! Vær arbeidsom med Dine! Nyttig Virksomhed er nødvendig, ei alene for at forøge, men ogsaa for at vedligeholde det, som Du eier. I ethvert vel indrettet Huus bør ingen Lediggænger leve; Enhver bør bidrage til Alles Velbefindende. Den Flittigste være den meest agtede, ligesom han ogsaa er den glædste og muntreste! Men, da nu kun det bliver godt og fuldkomment gjort, som gjøres med Glæde og Tilfredshed, — saa erhverv Dig Dine Børns og Huusfællers Kjærlighed. Forund dem ikke alene tilladelige Glæder til sin Tid, men deel ogsaa med dem Dine huuslige Fester. Opdrag Dine Børn til Lydighed. Ikke ved Taarer, ikke ved barnagtig Trodsighed, endnu mindre ved listigt Smigriere lade Du Dig bevæge til at gjøre det, som de i deres Egenfindighed og Lunefuldhed søge at overtale Dig til. Hvis Villien ikke boies i Ungdommen, brister Hjertet i Alderdommen! Et uopdraget Barn bringer Dig den største Kummer, den dybeste Hjerteforg! Hold med Strengbed over Sædernes Reenbed og Enfoldighed.

Uden den boer ingen Fred, ingen Betsignelse i Huset. Hvad Røvere og Mordere ere i Staten, det ere de Usædelige i en Familie. Men, hvorledes vil Du kunne befordre Dyden, naar Du selv er usædelig? Vær religiøs, styrk Guds frygt, bestandig Agtelse og Kjærlighed til det høieste Bæsen. Den forstandige Huusfader er fremfor Alt gudsfrygtig: imedens hele hans Huus seer op til ham og stoler paa ham, seer han op til og stoler paa Alles store Fader. Taknemmelig modtager han alle gode Gaver fra Herren, ogsaa Lidelserne, ogsaa Savnene. Thi ogsaa disse ere nødvendige, for at styrke Din Kraft, for at befæste Din Tro, for at forædle Dit Hjerte, for at erindre Dig om de jordiske Tings Skrøbelighed. Hvad kan give en Families Lemmer inderligere Sammenhold end den samme Kjærlighed, den samme Tro, det samme Haab til den Evige? Hvad kan tænkes ærværdigere end Huusfaderen, som stille beder i sine Børns Kreds? Hvad kan tænkes mere rørende og beroligende ved en kjær Huusfælles Dødsleie, end alle de Andres veemodige Afsted fra den Elskede med et tillidsfuldt Blik til Himmelen, som siger: „Vi have tabt hinanden for en kort Tid! Den Haand, som førte os sammen her, den Haand, som har ledet os gjennem dette Livs Mørke, den har ogsaa Magt og Kjærlighed til atter hisset at gjenforene os!“

Hvis Kald er vel skjønnere end *Huusmoderens*? Af Kjærlighed til Andre at glemme sig selv, uden Dphør at

offre hele sit Arbejde, hele sin Omsorg for Andre, det er hendes herlige Hverv. Hun sørger og arbejder Dag og Nat ikke for sig selv, men for sine Omværendes Vel. Udmattet synker hun om Aftenen ned paa sit Leie og samler friske Kræfter, ikke for sig selv, men for Andre. Hendes Mand, hendes Børn, hendes Huustvende skulle glæde sig ved Livet. Hun har for sit hele, møiesfulde Liv ingen anden Belønning end Synet af dem, hvis Tilfredshed hun skaber. Hun tilhører ikke sig selv. Hendes Skjebne, Lykke og Ulykke har hun bundet til en, hende engang fremmed, Mandes Skjebne, Lykke og Ulykke. Hvilken Lod han end bereder hende, tager hun tiltakke dermed. Bliver han fattig, deler hun hans Armod; bliver han forfulgt, bærer hun uskyldig hans Lidelser med ham; bliver han syg, pleier hun ham og lider mere end han selv. Hun er Intet for sig selv, Alt for en Anden. Hun er Moder, hun lever for sine Børn, hvem hun med Smertes og Fare har givet Livet, hvis Sundhed hun har kjøbt med tusinde smaa Offere. Naar alle Andre nyde Ro og Hvile, vaager hun i den natlige Stilhed for det elskede Barn. Hun pleier det paa Sygeleiet, lytter til dets Aandedrag og — beder i Stilhed. Ingen veed, hvad hun gjorde; Ingen veed, hvad hun leed; kun Gud, den Alvidende, seer det. Hun er Husets Moder og maa tænke paa alle de Andre. Og, om hun end bliver syg, maa hun dog vaage over de Andres Sundhed; om hun end maa give Afkald paa mangen Dymuntring, mangen lille Glæde, sørger hun dog først for, at hendes Omværende faae, hvad de skulle have, og nyde deres Glæder. Hun er Fredens Engel i Huset, den synlige Skjytsaand for huuslig Orden og Lykke. Hun har Die for det Mindste som det Største og glemmer Intet. Hun omfatter Alt med den hende egne Modertjærlighed og Moderomsorg. Hvor ædel staar hun ikke der i sit simple, men dybtvirkende Kald! Et sjoent Billede paa ædelmodig Selvopoffrelse af Kjærlighed! Manden, som

med sin Kraft maaskee ryster en halv Verden, kan ikke udbrede en større, inderligere og varigere Lykke end den gode Hustru, hvis beskædne Virken Ingen bemærker. Hun er sædelig og ved sin Vandels Reenhed et efterlygnelsesværdigt Exempel for det hele Huus! Hendes religiøse Sind udbreder over hendes Handlinger noget Høiere, noget Guddommeligt. For sine Børn er hun et Mønster paa Gudsfrøgt og Hengivenhed i Guds Billie, ei mindre i det stille Sovestue end i Kirken; — hun fører sine Børn til Gud, ligesom Gud engang igjen vil føre dem til hende. Hun er kyndst, et Billede paa Tugt og Sædelighed i Tider, naar Belystningen med Frækthed bærer sit Ansigt tilskue paa Torve og Gader, naar Moden udøver større Magt end den medfødt Undseelighed. Hun veed, at Hjertets Reenhed er Dvindelens kosteligste Smykke; naar denne engang er tabt, ville ikke al Verdens Juveler og Guldstads kunne erstatte den. Selv Skindet undgaaer hun, som kunde kaste en Skygge paa hendes Hjertes Reenhed; ved Strengthed i Sæder viser hun sig for sit Huus som et ærværdigt, høiere Væsen, ved Ord og Lærdomme tvinger hun den elskeligste af alle Dyder til at boe i sine Børns Hjerter. Hun er sparsommelig; thi kun hvad hendes Omhu sparer, er den sande Gevinst af det, som Huusfaderen erhverver. Hun holder Alt i Orden og veed, at Reenlighed er Pragts elskværdigste Repræsentantinde eller yndigste Ledfagerinde. Sine Tjenestefolks Hjerter forstaaer hun at vinde og at lede; uden at hærse med dem eller skjende paa dem forstaaer hun ved den Agtelse, som hun indgiver dem, at tvinge dem til Lydighed og holde de Efterladne til deres Pligt. Hun er huuslig og udbreder over det huuslige Liv en saadan Ynde, at hverken Mand eller Børn længes efter Udspredelser udenfor Huset, men helst blive hjemme hos hende. Alt er muligt for den forstandige og blide Huusmoder, der med Kjærlighed omfatter Alt, som tilhører hende. Hun er venlig imod Alle, venlig imod

sin Mand. Hun undgaaer Alt, hvad der kunde forstyrre det skønne Benskab og den gjensidige Fortrolighed, der udgjør Egteffabets Lykke. For ham, sin Kjærligheds Mand, har hun ingen Hemmelighed; hun gjør Intet, som hun kunde have Anledning til at fortie for ham, og selv den Feil, som hun begaaer, skjuler hun ikke for ham. Hun veed, at naar Tilliden engang er skuffet, skabes en Mistillid, der kan vare i mange Aar. Hun er venlig imod sine Børn. Moderhjertet behøver man vist ikke at anbefale Kjærlighed til dem, som Gud skjænkede det. Men dog trænger det til Forsigtighed i denne Kjærlighed, for at ikke et Barn skal blive forfjelet eller fortrinsviis begunstiget. Hun er venlig imod sine Folk, uden Hestighed, uden Dtring af Stolthed eller Herskeshge. Saaledes vinder hun Kjærlighed, Villighed, Lydighed. Hun er venlig imod Alle, som paa nogen somhelst Maade staaer i Forbindelse med Familien. Hendes Blidhed og Venlighed forsoner dem med Huset, som have noget imod en Enkelt deri. Hun lever i god Forstaaelse med Naboerne, for at ikke den indre Fred skal blive forstyrret ved Ubehageligheder udenfra.

G. P. J. Krebs.

Borger-Vennen.

En og Tredststyvende Aargang.

Nr. 35.

Løverdagen den 1te September 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September, alle Søgnedage fra Kl. 9 til 12 Formiddag af Selskabets Bogholder, Capitain Groth, ved Nørrevold Nr. 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder de Oplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden, ligeledes hver Søgnedag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes derhos i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klasfers Repræsentanter, til Betænkning's Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Oplysninger ved deres Ansøgninger, eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte, overensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilfidsættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 7de August 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Om Forudbestemmelse af Veirliget.

(Illustrirte Zeitung.)

Der gives vel ikkun saa Natur-Phænomener, der ere saa hverdags og dog tillige saa gaadefulde som Veirligets, der af den Marsag allerede fra de tidligere Tider maatte drage Menneskenes Opmærksomhed paa sig, og vække hos dem det Ønske, deels at kunne henføre dem under visse Love, deels at gjøre dem afhængige af andre Natur-Phænomener, for med større eller mindre Visshed at kunne forudbestemme dem. Og denne Gjenstand er vistnok af stor Vigtighed; thi Menneskenes Liv og Sytlen staae i nøiere Forbindelse med den, end man vel ved en blot overfladisk Betragtning skulde være tilbøielig til at troe; fremdeles er den Fordeel, som Naturvidenskaberne vilde vinde ved en tilforladelig Forudbestemmelse af Veirliget, neppe at beregne. Men denne Sag er ogsaa i og for sig selv af stor Vigtighed, fordi den i sig indeholder saa uendelig Meget af det Forunderlige, at den menneskelige Forstand, som Afsløringen af det meest Gaadefulde er saa yderst tiltrækkende, føler sig fængslet ved stedse nyt Trylleri. Alligevel ere Naturforskeres ufortrødne Bestræbelser for at udfinde bestemte Love for Forudbestemmelsen af Veirliget blevne lige indtil denne Dag saa godt som frugtesløse, og ville vel vedblive at være det endnu en lang Tid, maaskee for bestandigt, uagtet disse Bestræbelser ikke have været uden Nytte for Naturviden-

skaberne i Almindelighed. Thi, for ikke at tale om de forrige Aarhundreders astrologiske Drømme, som vilde gjøre Veirliget afhængigt af Himmellegemernes Constellationer, har man dog for nærværende Tid ikke Andet end en høist tarvelig Samling af Veir=Forudsigelser, som tildeels uden nogen videnskabelig Grund og Sammenhæng kun have deres Oprindelse af det sædvanlige Livs Erfaringer. Og at vor Kundskab i denne Henseende er saa mislig, maa ikke paa mindste Naade forundre os. Ville vi nemlig forudsige en Naturbegivenhed, saa udfordres nødvendigt, at vi maae kjende de Aarsager, som fremkalde den, og Sammenhængen imellem Aarsag og Virkning. Men hvor mangelfuld er i dette Tilfælde vor Kundskab om de Aarsager, som frembringe de uendelige Forandringer i Veirliget, og her virker visseligen en Mængde af os tildeels endnu ubekjendte Kræfter. Og, om vi endog vidste alle Aarsagerne, og vare istand til at bestemme de Virkninger, som enhver for sig frembringer, saa vilde det dog endnu altid blive os tvivlsomt, om ikke den forenede Virkning vilde ved Aarsagernes gjensidige Forstyrrelse fremtræde ganske anderledes, end vi have ventet.

Naar vi derfor i det Følgende vilde sammenstille enkelte Veir=Forudsigelser, der oftest have stadfæstet sig, saa ere vi langt fra at troe, at kunne tilbyde et saa tilforladeligt Middel, at Enhver ved Hjælp deraf kunde i det Mindste i de fleste Tilfælde forudbestemme Veiret; det vilde omtrent være det Samme, som om man vilde

give En Meisel og Hammer, og nu forlange af ham, at han skulde forme en Statue. Menneffer, der hver Dag have Leilighed til at iagttage Naturen som Landmænd og Søfolk, ville, ledede af en vis ved mangfoldig Erfaring erhvervet Taft, kunne med langt mere Sandsynlighed forudsige Veiret end en Anden med en heel Foliant af trykte Anviisninger.

Uden Tvivl maae de Kjendetegn, der knytte sig til Jagttagelser med et eller andet physikalsk Instrument, have det største Værd for os. Barometret staaer i denne Henseende øverst, omendstjøndt vi paa ingen Maade herved vilde paatage os at retfærdiggjøre den iblandt Folk i Almindelighed vedtagne Benævnelse paa dette Instrument, nemlig Veirglas. Ved Barometret maales Trykket af vor Atmosphære, og, da dette for en stor Deel afhænger af Luftens Fugtigheds-Tilstand og af Luftstrømningerne, saa maae aabenbart Veirets Forandringer give sig tilkiende ved Barometret. Disse Regler have dog paa ingen Maade nogen almindelig Gyldighed, og ere derfor ved Stedets Beliggenhed særdeles mange Forandringer underkastede. Sædvanligt kan man gjøre Regning paa bestandigt og smukt Veir, naar Barometrets Falden og Stigen følge regelmæssigt ovenpaa hinanden, det vil sige: naar det stiger om Morgenen efter Kl. 9, synker noget om Middagen, og om Aftenen igjen indtager nøiagtigt eller dog i det Mindste meget nær den samme Stand som om Morgenen. Fremdeles er Barometrets Stigen om Natten

et tilforladeligere Regn paa vedholdende klart Veir, end om dette indtræffer om Dagen, da i Regelen uftædigt Veir indtræder, naar en Falden om Natten og en Stigen om Dagen finder Sted. I Almindelighed har man nogen Grund til at vente bestandigt Veir, naar Barometret vedligeholder temmelig uforandret sin Stand, og kun gjør ringe Forandringer; mindre tilforladeligt tyder en høi Barometerstand paa smukt Veir, naar den indtræder meget pludseligt; ofte kan man endog have smukt Veir ved en lav Stand. Meget store og pludselige Forandringer, især Dvifselv = Søilens hurtige Falden, iligemaade en usædvanlig lav Stand, forudsigte næsten altid forestaaende Storme, der vilde blive desto heftigere, jo hurtigere Forandringerne følge paa. At Barometrets Falden angiver Regn, er paa ingen Maade tilforladeligt; ligesaa ofte finder det Modsatte Sted.

En meget stor Fugtigheds = Tilstand hos Luften er altid et sikkert Regn paa nærforestaaende Regn; denne Tilstand lader sig bestemme ved Hygrometret (Fugtighedsmaaler); men, da dette Instrument er hos det større Publikum langt mindre i Brug end Barometret, saafremt man ikke maaskee vil betragte den i Forbindelse med en Larmstreng bragte lille Mandsbuffe som et saadant, saa vilde her blive angivne andre Regn til Regn. Dertil regnes først de ved smaa Dunstblæserer og smaa Tisdele frembragte Ringe om Solen og Maanen, fremdeles Bisolene og Bimaanerne; heraf

lader sig dog kun med ringe Sikkerhed slutte til Regn, da disse Dunster ogsaa meget ofte igien opløse sig. Noget sikkrere tyder en mørk Sol-Opgang paa Regn, og naar der paa det Sted, hvorfra Vinden blæser, reise sig Skyer ved Solens Nedgang. Med meget stor Sandsynlighed er Morgenrøden et Forbud paa en regnsfuld Dag, ligesom Aftenrøden spaaer klart Veir. Synes Bjerge og Høider især mod Aftenen nærmere og meget skarpt begrændsede, og sunkle Stjernerne før Midnat usædvanligt stærkt, saa kan man ligeledes med temmelig Visshed vente Regn, da i det Tilfælde varme Luftsstrømningerne fra Syd og Vest bevirke i Regelen en fortvarende Opløsning af de vandrige Dunster. Bedholdende Regnveir er især da at vente, naar den nedgaaende Sols Straaler farve Gjenstandene med et gult, til Kobberfarve grændsende Lys. Taage er et høist usikkert Forbud paa Regn, saafremt den ikke samler sig om Toppen paa de høie Bjerge, og ligesom indhulle disse, hvilket ofte bliver iagttaget f. Ex. ved Kolmbjerget tæt ved Oschag (i Sachsen.) Stærk Dug lader vente klart Veir, da derimod dens Udeblivelse ved klar Himmel og ved en ikke indtræfende Afkjøling om Natten forkynnder med temmelig Sikkerhed Regn. Den hurtige Udbredelse af Lugten fra ikke blot vellugtende men ogsaa just især fra forraadnede Gjenstande især om Natten er et ganske almindeligt bekjendt og ligesaa sikkert Tegn paa slet, regnsfuldt Veir. Dette har sin gode Grund deri, at

de vandrige Dunster maae tjene disse Stoffer som Bærere, og maae følgelig udbrede sig desto hurtigere, jo mere Luften er opfyldt med Dunster. Paa høitliggende og frie Steder vil man oftere fra Syd eller Sydvest iagttage en ved Luftphænomener i de høiere Regioner frembragt Brusen; ogsaa dette tyder paa Regn. Er Luften meget opfyldt med Fugtighed, saa giver det sig særdeles tilkjende ogsaa ved Sved paa Bæggene, ved en fugtig Overflade paa Steenbroe og Steentrapper, fremdeles ved nymalet Kaffes Bedklæben paa Siderne af det Kar, hvori den opbevares, og ved andet deslige. Paa Iisflag, om det endogsaa kun er af kort Varighed, og er ledsaget med stærk Kulde, endogsaa da, naar Kulden strax derefter stiger end mere, følger i Reglen efter to til tre Dages Forløb Tøveir.

(Sluttes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 36.

Løverdagen den 8de September 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September, alle Søgnedage fra Kl. 9 til 12 Formiddag af Selskabets Bogholder, Capitain Groth, ved Nørrevold Nr. 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder de Oplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden, ligeledes hver Søgnedag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes derhos i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klassers Repræsentanter, til Betænkning's Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Oplysninger ved deres Ansøgninger, eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte, overensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilsidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 7de August 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Om Forudbestemmelse af Veirliget.

(Slutning.)

Ligesaa sikkert som forunderlige og gaadefulde ere Forvarslerne for Veiret hentede fra Dyreverdenen. De synes at være afhængige af Nervernes Virrelighed ved atmosfæriske Forandringer, omendstjondt herved er, med Hensyn til at forklare denne hemmelighedsfulde Sag, saa godt som Intet vundet, og vi kunne derfor heller ikke her gaae videre ind derpaa. Dertil hører den udmattende og trykkende Forudsølelse, som næsten alle Mennesker, men især de nervesvage, lide af ved forestaaende Uveir, en Forudsølelse, som ogsaa synes at være egen for Dyrene, fremdeles Smerter i gamle lægte Saar, Stiffen og Alven i Frostbylder og Ligtorne, Anfald af Hovedpine og Gigtmerter før betydelige Veirforandringer; ligeledes de utallige forekommende Tegn hos Dyr f. Ex. Faarenes graadige Uden og Hundenes Lyst til at æde Græs før Regn, visse Dyrss f. Ex. Paafuglenes, Hanernes, Sangfuglenes usædvanligt stærke og oftere gjentagne Strigen, fremdeles Myrenes Travlhed og Biernes Ladhed og endnu meget Andet af samme Slags, hvorved i Almindelighed angives Forandringer fra klart til ugunstigt Veir.

Allt, hvad vi hidtil have omtalt, angaaer Veirforandringer, som indtræffe kort efter de dem forudgaaende Tegn. Der staaer nu tilbage, ogsaa, idet Mindste med saa Ord, at omtale de forudgaaende Tegn, af

hvilke man enten i Almindelighed kan slutte sig til Veiret i hele Aarstider, eller som dog forkynde først senere indtræffende Forandringer. Ogsaa i denne Henseende er kun meget Lidet at sige; thi, naar man ikke vil omtale den almindelige men ingenlunde sig bekræftende Troe, at paa varme Somre følge strenge Vintre og omvendt, og andre lignende Fordomme, saa lader der sig her overhovedet kun med meget liden Sandsynlighed angive Noget. Den Regel, at, naar Juli er varmere end August, og October tillige kold, og kolde Storme med Hagl indfinde sig i den sidste Halvdeel af denne Maaned, vil dette have en kold Vinter til Følge, har nogen Sandsynlighed for sig. Solen som det Himmellegeme, der frembringer Aarstiderne, og regulerer det hele organiske Liv, giver i denne Henseende endnu de sikreste Varsler. Paa Solhvervs- og Jævndøgnstid antager Veiret i Regelen en bestandig Charakter, og pleier at vedblive saaledes i nogen Tid, hvorfor ogsaa Landmændenes til visse Dage knyttede Spaadomme ikke ere saa ganske at forkaste og at ansee for blot Døvertroe hos Almuen. Ganske usikre ere de paa Maanekisterne støttede Spaadomme, og man maa kalde det næsten taabeligt, at ville gjøre Veiret afhængigt af de saa fjerne Planeters Constellationer, omendstjøndt denne Sag er i den nyeste Tid igjen bleven bragt paa Benene.

Dette vil omirent være det Naalideligste, som man tør sige med Hensyn til Forudbestemmelse af Veiret;

vi gjentage alligevel til Slutning endnu een Gang, hvad der allerede blev sagt i Begyndelsen, at der nemlig, uagtet alle disse Regler, er saa godt som Intet opnaaet for den indenfor sine Mure levende Kjøbstadsbeboer. Man gaae i Skole hos Naturen selv; man iagttage og belure dens Virken igjennem en lang Tid; da vil man have samlet sig en Skat af Erfaringer, gjort sig en vis Følelse egen, som ikke lader sig udtrykke ved Ord eller tvinge ind i bestemte Regler, men er mere levende og tilforladelig end det døde Bogstav, og tillader os undertiden at gjøre et Blik ind i Naturens hemmelighedsfulde Værksted.

Trolhættas Kanal og Vandfald, Guldoen og Karl den Tolvtes første Kjærlighed.

(Meddeelt af Hr. v. Fersen).

(Das Ausland).

Der gives mange seeværdige Gjenstande og Naturscener i Sverrige. Stockholm alene er en Reise værd. Det Storartede i Fahluns Kobberbjergværk og Jerngruberne ved Dannemora vækker Forbauselse. Et uudslætteligt Indtryk fremkalde Ruinerne af Calmar-Borgen: den Sal, hvori Margrethe 1397 sluttede Unionen, det

frøgtelige nnderjordiske Borgfængsel, hvort Erik 14 smægtede saa længe, — fremdeles Synet af Carlskrona, Bondehuset i Ornæs, hvor Gustav Basa var hos en tro Dalkarl hele Aar skjult for sine danske Forfølgere, hvor man endnu viser det Bærelse, hvori han boede, hans Sovested, de selsomme Kort paa Bæggen, hans hele Rustning. End længe vil jeg bevare disse Erindringer i min Hukommelse; Gjenstandene staae som skarpt begrændsede Udsynspunkter i det dunkle Erindringshav for saa meget Skeet, hvoraf een Scene efterhaanden bortsvinder efter den anden.

Dog fremfor Alt hvæver mig endnu Trolhætta frisk og klar imøde med sine maleriske Omgivelser og storartede Naturscener, med sit colossalske Nationalværk, med Klippekanalen og med en Konges romantiske Eventyr, som i sin Ungdoms første Blomster endnu ikke ahnede, at han snart derefter skulde ved sine Bedrifter erobre Verdens Beundring. Trolhættas historiske Mærkeligheder og idylliske Scener havde en egen Tillokkelse for mig; Egnen ved Guldbøen og Vandfaldene udøvede saa meget mere en særegen Tiltrækningskraft paa mig, som den unge Konges første glødende Tilbøielighed vendte sig hen til den eneste Datter af min Stamsfader, den svenske Statsraad v. Fersen. Man finder hos de svenske, overhovedet hos de nordiske Digtere og Historieforfattere saa megen Følelse, saa phantasirige, livlige Skildringer af Fortiden, at man ikke veed, om man skal studse mere over denne Mandsfyldde i et saa vildt, øde

Land end over Rigdommen af de historiske Begivenheder, som foresaldt i et fra den øvrige Verden saa affondret, af Klima og alle Naturforhold saa trykket Land. De ere beskrevne af dem paa en Maade, som gjør den nordiske Histories Studium ualmindeligt tiltrækkende. Vi søge saadanne Skildringer under de yndigere, varmere Himmelstrøg, og finde dem i Norden, især i det affides liggende Norge imellem vilde, den Dag idag endnu svagt befolkede Klipper, i Dale, som neppe i to til tre Maaneder føle Solstraalernes Mildhed, i hvilke Klipperne levne kun smaa Pletter til usikker Kornavl, i hvilke Rugen behøver 2 Aar til at modnes, og Bygget kun hvert syvende Aar lover en Høst, i hvilke Kartoflen selv neppe naaer en Nøds Størrelse. Læse vi Sagnene fra en paa store Bedrifter saa rig Fortid, saa ere vi fristede til at fordre for denne classiske Jordbund et andet Klædebon, et andet Klima. Vi kunne ved Synet af den vilde Natur ikke tænke os, at alt Dette er foresaldet i et saadant Land. Det kan være, at dette Lands Historieffriverses høie Begeistring har bidraget meget til at meddele hine Sagn en Glæde, der kun da, naar man gjør Menneffenes Daadskraft i visse Retninger uafhængig af klimatiske og andre Naturforhold, lader sig forene med vore Forestillinger ved Synet af den nuværende Virkelighed. Endnu den Dag idag træder Normanden, i Kamp med Elementerne, os imøde næsten som et overnaturligt Væsen. De norske Matroser ere formedelst deres Driftighed endnu den Dag idag

de meest søgte. Deres fiske-ryge Kyster have langt tilbage i Tiden vaft Sølivet iblandt dem. De uhyre Fjelde, de mange Skjær, med hvilke de ere omfrandsede, og imellem hvilke Brændingerne forøge Seiladsens Farer til det Høieste, have hærdeet deres Mod, og fremavlet en Forvovenhed, hvorom man intet andet Sted har nogen Forestilling. Den kolde Natur avler hos dem intet Skibsbygningstømmer. De ere henviste til svage Planter, af hvilke de bygge deres skrøbelige smaa Fartwier. Hvorledes de paa disse gjennemseile det klipperige Hav, under Storme og naar Fartvøiet til halvt op paa Masten er belæsset med Fisk, vækker Betyrning. Skildringen af et norff Søslag under Harald Haarfager maa lyde tiltrækkende fabelagtigt, blot naar man i al Simpeltied fremstiller de enkelte Begivenheder.

(Fortsættes).

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredvindstyvende Aargang.

Nr. 37.

Løverdagen den 15de September 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September, alle Søgnedage fra Kl. 9 til 12 Formiddag af Selskabets Bogholder, Capitain Groth, ved Nørrevold Nr. 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden, ligeledes hver Søgnedag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes derhos i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klasfers Repræsentanter, til Betænkning's Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Oplysninger ved deres Ansøgninger, eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte, overensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilfidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 7de August 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Trohhættas Kanal og Vandfald, Guldhøen og Karl den Tolvtes første Kjærlighed.

(Meddeelt af Hr. v. Fersen).

(Fortsættelse.).

Hvor Naturen sparsomt uddeler sine Gaver, synes den i desto rigere Grad at befrugte Aanden, styrke Armen og Menneskenes hele organiske Beskaffenhed, for at holde dem skadesløse og gjøre dem duelige til vanskelige Foretagender. Mennesket skal benytte Alt til sin Velværen, med fordoblede Kræfter fravinde den vilde Natur dens Skatte. Den anspænder Modet, styrker Opfindelses-Evnen, lutter Gaver, som slappes under de milde og varme Himmelstrøg med umaadelig Produkt-Fylde. Vi see i Sverrige, især i Norge, lange Chausséer overvinde Hindringer, som man i andre Lande ikke har den ringeste Forestilling om. De Svenske udvikle en særegen Færdighed i Maskinbyggerie. De første Dampskibe lod man bygge i England; men snart bleve disse Svenskeren for kostbare. Nøden anspænder egen Kraft; og det er erkjendt af Sagkyndige, ja endog af de egenkjærlige Englændere, at Sverriges mange store og smaa Dampbaade, som er for Størstedelen byggede i Landet selv, tildeels endog ere endnu mere hensigtsmæssige og bedre end de i Udlandet. De bleve dem betydeligt billigere, da Materialet, især Jernet, er i deres eget Land lige indtil nu ikke overtruffet, hvad forøvrigt skal ligge mindre i Produktet selv end i dets Bearbejdelse. Og saa jeg maa formode dette, da man

paa en meget hemmelighedsfuld Maade driver de Manipulationer, som foregaae med Jernet.

Om Middagen Kl. 1 ankom vi til Trolhætta, hvis Smaahuse ligge adspredte omkring i den stovrige Klippe=Egn. Endnu havde vi i frisk Minde Tryllet af hiin yndige Dal ved Huma= og Halle=Bjerg. Vi havde for flere Timer siden passeret den i den behagelige Morgenfriskhed. Nu vilde vi være ilde farne med at komme derhen. Middagsheden er trykkende, og det Bescvær, de mange Insecter forvoldte os, utaaaleligt, fordi de her bryde frem i tallose Sværme, og derved forstyrre Naturvennen i Betragtningen af denne romantiske Egn.

Dagen var smuk, Luften stille og trykkende. Beistøvet hævede sig i tykke Skyer op imellem vore lette Kabrioletter; vi vare saa overvældede af det, at hele vor Bagage trængte til en radikal Renselse i den pynkelige, beqvemme Gjestgivergaard i Trolhætta. Guldsøen, den verdensberømte Kanal, Vandfaldene, Ulrikkes Mindestøtte, og hvo veed hvad endnu mere, spændte vore Forventninger i den Grad, at vi gave os kun liden Tid til Spise og fornøden Renselse. Efter en saadan Udmattelse i den støvfulde Middagshede gives der Intet vnsfeligere end en god Gjestgivergaard med saadanne Forfriskninger, hvorefter det ophedede Legeme saa meget længes. Tyk Mælk i reenlige Fade, fastige Skovbær af de mangfoldigste Slags vederqvæge Legem og Sjæl paa en Maade, for hvilken al Beskrivelse staaer tilbage. En keiserlig Hofholdnings nok saa for-

tjenstfulde Mundkok vilde med alle sine Stege og Posteier ikke kunne skaffe den Bedervægelse, som her de simpleste Naturfrembringelser skjenke i den ukonstlede Tilstand.

Allerede før og under Maaltidet yttrede sig i det lille Selskab en af forskjellige Længsler fremkaldt Strid om, hvorhen man først skulde tage, hvad man først skulde see, indtil endeligt Beviseren paa dette Sted, som allerede ukaldet havde indfundet sig, erklærede med stoisk Rolighed men ganske fornuftigt, at det Gne maatte efter Tour følge paa det Andet, at man ikke iblinde kunde flyve hen over Bandfaldene for at komme til den bagved dem liggende Kanal. Vi gave os ikke Tid til at oppebie den saa seent indtrædende Afkjøling paa en af Nordens skønneste lange Sommerdage; ethvert Minut syntes os kostbart. I Sandhed, man kan ikke spænde Forventningerne saa høit, at de skulde kunne naae Virkeligheden.

Ad en smal Chaufferet Kjørevei, som fører igjennem Byen selv, og paa hvis høire Side vi havde Gøtha=Elven i en ringe Afstand, naaede vi op til Kanalens øverste Sluse. Bort Blik var tilhøire rettet paa den brusende Gøtha=Elvs storartede Naturskuespil som ogsaa paa dennes vilde Omgivelser. Vi kunde levende forestille os, hvorledes den store Strøms korte, ubefarrelige Strækning, der ligger saa gunstigt for Seiladsen midt i Sverriges Hjerte, allerede længe maatte have vakt Tanken om at føre en Kanal til Siden udaf og igjen

indad nedenfor Bandsfaldene, om den endog skulde være nok saa kostbar.

Den majestætiske Strøm fremvælter sine Bølger i et hurtigt Løb; thi som det eneste Afløb fra den store Bennernsøe (flere af Sverriges frugtbare Provindser betroe nemlig deres Produkt-Rigdom til dens uoverseelige Speil) synes den at føle Vigtigheden af sin høie Bestemmelse, at være et Forbindelsesmiddel imellem Havet og hine Provindser, som dybt i Sverriges Indre omkrandsede dette store Landhav. Dog fem brusende Bandsfald, som ved Strømmens anseelige Brede fremfalde et imponant Skuespil, følge her ved Troldhætta kort ovenpaa hinanden. De lagde uovervindelige Hindringer i Veien for Seiladsen, indtil endeligt de ved Siden liggende Klipper vare ved usædvanlige Kræfter gjennembrudte, og en Kanal fremkom her, som tilsteder mindre Skibe Gjennemgang.

Forbausede stode vi ved det øverste Bandsfald, og saae paa Bølgernes frygtelige Leg, hvorledes de skummende kruse Vanddunsterne skjartede i Luften, hvorledes Bølgerne ligesom legende kaste store Træer og Bjælker, som man styrter ned, op som svage Stofke, og igjen rive dem ned i Svælget. Bredden paa denne Side er i en kort Strækning flad, men bestaaer af kolossalste Klippeblokke, hvis chaotiske Adspjaltelse synes at forbyde enhver Tilnærmelse. Vi dristede os til ved nogle forvovne Spring at nærme os dette storartede Skuespil. Vi følte Klipperne bæve under vore Fødder.

Den uhyre Vandmasse bryder med Sidearme ud af sit Leie, og skyder sig ned i Kløfter, som paa Bredden til denne Side aabne sig for den, saa at den brusende strømmer omkring de enkeltstaaende Klipper. Vi prøvede vort Mod ved at springe over paa saadanne Klipper; men jeg tilstaaer, at jeg ikke uden Svimmel kunde staae længe paa dem.

Klippebredden paa den anden Side stiger steilere og høiere op. Den er bevoret med Fyrregrupper og enkelte Træer, som klamre sig ved deres Rødder fast i Klippekløftene. Vi vilde fra vort saa dristigt naaede Standpunkt oversee de øvrige Bandsfald og endnu mere; men det var umuligt. Vor dorste Reiviser betog os vort Ønske, idet han sagde, at vi intetsteds her kunde faae denne Udsigt. Jeg kjender af Erfaring det Slags Menneskers Lædighed, hvis Føleløshed staaer i den meest skærende Modsigelse med de Reisesendes længselsfulde Ønske, især da, naar deres Dagsarbejde ikke derfor bliver dem bedre betalt. Jeg saa mig om til alle Sider, og opdagede endeligt langt borte i Baggrunden paa Bredden til denne Side en lille Bænk under et chinesisst Tag. Den stod hemmelighedsfuldt skjult i Skyggen af høie Bøge og Ege; kun ud imod Elvene syntes denne lille Plads aaben. Dette Punkt var vistnok ikke her valgt uden Hensigt. Det havde kostet mig mange Sveddraaber, mangt dristigt Spring, og glad ilede jeg tilbage til mine Reisefæller, som efter megen Raaben ventede paa mig. Men fra denne Side

fyntes det umuligt at naae hiint tillokkende Punkt. Imellem os og det laae dybe Kløfter, i hvilke de smaa Bænder styrkede voldsomt ned i den store Strøm. Dog opgave vi ikke Haabet om, sildigere fra den anden Side at stige op til hiint høie Punkt.

Vor Veiviser anstillede sig, som om dette Sted ikke var ham bekjendt; og, da dette nu netop er i det hele Egn det meest ophøiede, meest tillokkende Punkt, hvorfra man overseer de fem mægtige Bænder som et stort Amphitheater, saa er man gjerne tilbøielig til at følge sin Phantasi, og antage dette hemmelighedsfulde Punkt for det Sted, hvor Carl den Tolvte for første Gang saa sin yndige Ulrikke. — Vi ville siden igjen komme tilbage dertil.

Vor Veiviser havde nu tabt al Credit hos os. Vi besluttede, stax at affærdige ham, og, idet vi uden Afkortning gave ham hans Betaling for den hele Dag, fritog vi ham for den Uleilighed, at vise os videre omkring. Nogle iblandt os troede derved at have fornærmet ham; de vilde paa en delikat Maade trøste ham med Hensyn til denne saa tidlige Affkedigelse; men fuldkomment fornøiet ilede han bort, og udsatte hine for vor Spot.

(Fortsættes).

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredsiendstyvende Aargang.

Nr. 38.

Løverdagen den 22de September 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September, alle Søndage fra Kl. 9 til 12 Formiddag af Selskabets Bogholder, Capitain Groth, ved Nørrevold Nr. 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder de Oplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden, ligeledes hver Søndag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes derhos i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klassers Repræsentanter, til Betænkning's Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Oplysninger ved deres Ansøgninger, eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte, overensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilfidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 7de August 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Trolhættas Kanal og Vandfald, Guldbøen og Karl den Tolvtes første Kjærlighed.

(Meddeelt af Hr. v. Sersén).

(Fortsættelse.).

Herpaa fulgte vi Beien, der førte os til Kanalens øverste Sluse. Vi havde da tilvenstre det lille Vand, som man har ledet bort fra den store Strøm. Beien førte os bestandigt tilvenstre længere bort fra Gøtha-Elven og dens Vandstyrtinger, hvis Toner tabte sig som fjern Kanontorden bag Bjergene. Vi kom forbi smukke Haver og pyntelige Landhuse; thi den vilde Klippenatur ledsager den store Elv kun i en Længde af 80 til 100 Skridt. Bludseligt stode vi foran den øverste Sluse og med det Samme foran de vældige Klippevægge, som man her ved usædvanlige Kræfter har gjennembrudt.

Flere Generationer have i henved 150 Aar arbejdet paa et Værk, om hvis mulige Udførelse Samtiden mistvivlede, og hvis Tilblivelse sætter Østerverdenen i Forbauselse. Sverriges Mod, Kraft voxer med Banskfæligheden, og naar Værket berører Umulighedens Grændser, saa hærder dette dets Udholdenhed.

Med Forbauselse saae vi ned i den dybe Kløft, hvortil den øverste Sluse rækker ned. Denne er bygget af de stærkeste Bjælker og Planker, for at kunne modstaae Trykket af en saa høi Vandmasse. Kanalen har kun en saa stor Brede, at et lille Skib kan komme

igjennem. Til vor store Tilfredshed kom just ovenfra et saadant, med hvilket vi gjorde den mærkværdige Fart ned igjennem de tre øverste Sluser. Først blev en Klap i den laveste Deel af Slusen trukken op; hvissende sprudlede Vandstraalen henimod den anden Sluse. Derved sænker Skibet sig lidt efter lidt ned foran den første Sluseport, indtil Vandet i den anden Slusekiste staaer lighedt med Vandfladen udenfor den første Sluseport; vi fore igjennem den. Den samme Fremgangsmaade gjentager sig i den anden Slusekiste, og saaledes behøver Skibet omtrent en Timestid for at passere alle syv Sluser; det har paa denne Maade tilbagelagt en Veistrækning, som neppe kan udgjøre 400 til 600 Skridt, men hvorpaa det, efter min Beregning, synker trinviis ned fra en Høide paa 150 Fod i syv forskjellige Niveaus. Ligeledes bliver et fra den modsatte Side kommende Skib løftet ved Vandtrykket igjen op til hiin Høide; det gjør denne Reise opad i selvsamme Tid, fordi det jo er de selvsamme Midler, hvorved det befordres. Vi gjorde begge Tourene med for Curiositetens Skyld, og jeg veed ikke, hvilken af disse to Bevægelser der forekom mig meest tiltrækkende. I ethvert Tilfælde er det et Phænomen, som maaskee intetsteds i Verden forekommer paa lignende Maade.

De tre øverste Sluser følge i kort Afstand efter hinanden, maaskee i et Mellemrum af 40 til 50 Skridt. De have indbyrdes omtrent samme imponante Høide og kolossalste Bygningsmaade. De fire nederste Sluser

ere lavere, og ligge ikke mere saa snevert indesluttede iblandt Klipperne. Klippeløsten aabner sig, og Skraa-ningerne blive til begge Siderne mindre mærkelige. En smal Fodstie fører tilhøire tæt ned til Kanalen. Den steile Klippevæg levner foroven kun en liden Plads til denne Stie, der dog nedester bliver bestandigt bredere. Hvor Kanalen nedenfor Vandfaldene igjen løber ud i Elven, er Bredden paa denne Side af Elven flad og bedækket med Græs. Her ligger et enkelt Huus ret romantisk. Bredden paa den anden Side hæver sig steil og imponant, og er tæt begroet med mørke Skove. Men iblandt de dunkle Granne fremtræder midt paa Brinken igjen et lille Huus, hvis Beliggenhed forekom os vel ret yndigt, men selsomt affondret.

Staaer man ved een af de lavere Sluser, og seer nedenfra op paa Amphitheatret af de bagved hinanden opstigende Sluser, saa er dette Syn meget originalt. Dog tager sig det endnu mere imponant ud, naar der da bagved den øverste Sluse viser sig et Skib med opreist Mast, som vil begynde Farten ovenfra nedad. Den, som uventet eller med tilbundne Dine pludseligt blev stillet herhen, ham maatte dette Syn saaledes fraspere, at han maatte ansee det Hele for et Værk af Tryllerie.

Endeligt tiltraadte vi den steile Tilbagevei, og Alle raabte paa een Gang; „Nu til den høie Kongestol og til Guldvæn!“ — Lykkeligt naaede vi henimod Aften hen til det chinesiske Tag, og havde her ovenfra

det storartede Skuespil af Bandsaldene. Aftensolen kastede et magist Lys hen over det skønne Naturmalerie. Maaskee saae Karl og Ulrikke med andre Følelser ned i de brusende Bølger; vi forestillede os levende de ungdommelig rene Sjæle fulde af gjensidig Omhed. — Guldsøen træder frem heelt ovenover Bandsaldene midt i Elven, ombruset af dens rivende Bølger. Den er bevokset med Fyrre-, Birke- og andre Træer i broget Blanding, og ikke alene ubeboet, men endogsaa kun tilgængelig for den Modige. Mangen kraftfuld Svømmer har forgjæves her kæmpet mod de utrættelige Bølgers Magt.

Ulrikke von Fersen var eneste Datter af Statsraad Fersen, der spillede i Stockholm ved den unge Konges Hof en til hans høie Rang passende Rolle. Efter sin Gemalindes Død havde han troet, ikke at kunne betroe sit eneste Barn til noget bedre Tilsyn end til sin Svoger Hr. von B..., som levede paa sit Gods i Nærheden af Trolhætta. Gensom i landlig Stilhed opvokrede Ulrikke; hendes Hjerte blev fremmed for et spottesygt Hof's Luner og Intriguer; hendes Legeme bevarede sin Sundhed, og hendes Forstand kunde i ufordærvet Reenhed komme til Modenhed. Fortrinligt begunstiget med naturlige Anlæg var hun allerede i en Alder af 16 Aar fortræffeligt uddannet. Ved sin elskværdige Ynde i Adfærd imod Fornemme og og Ringe havde hun vundet alle Hjerter; i Omegnen

fandtes mange Menneſker, ſom hun havde gjort vel; Alle ſaae i hende en indtagende Engel.

Hos hendes fornemme Fader var i Hof=Atmoſphæren de varmere Følelſer for det eneſte Barn blevne foldere. Hendes gode Moder var død for tidligt. I blandt de herværende fornemme Slægtninger var der heller ikke en Eneſte, til hvem hun havde kunnet med barnlig Tillid ſlutte ſig ſaa kjærlighedsfuld, ſom det var en Trang for hendes Hjerte. Intet var altsaa naturligere, end at hun med oprigtig Bedhængenhed hengav ſig til en ung Mandſ Tilbvielighed, hvis Navn var D ſ c a r G o n ſ t e r n, der ved ſin ædelmodige Udfærd fortjente Agtelse, og hos hende nærede en Belvillie, ſom hun hidtil endnu ikke havde følt for Noget.

Engang ſad hun ogſaa til beſtemt Tid ved Gotha=Elvens Bredder, og ventede længſelsfuld paa ſin D ſ c a r, ſom ſkulde komme ad Veien fra Gothenborg, da pludſeligt fra den modsatte Side en ubekjendt ung Mand i Ridedragt ſtod for hende. Et Jagtgevær, ſom hang over hans Skulder, angav den Beſtjæftigelse, ſom førte ham herhen ad ubanede Veie. Af de førſte Forklaringer, ſom Forlegenheden paa begge Sider fremkaldte, erfarede Jægeren, hvem U r i k k e var. Ganſke aabenhjertig havde hun opdaget ham alle ſine Familieforhold. Samtalen vendte ſig ogſaa hen paa den unge Konge. Hun erklærede, at hun, ſkjøndt hun aldrig havde ſeet ham, ærede og elſkede ham, og at hun ikke vidſte Andet at udfætte paa ham, end at han overlæſſede hendes

Fader saaledes med Statsforretninger, at han næsten havde forglemmt sin Datter i 3 Aar. Uden at ville forraade Noget om sine hemmelige Sammenkomster med Oscar, begyndte hun: „jeg kommer hver Onsdag her“ — dog bestyrtet standsede hun, og den unge Jæger forlod den Dag dette Sted med den Forsikkring, at han vilde være her hver Onsdag til bestemt Tid, naar han turde haabe, igjen at træffe hende. Stum, estertænkksom saae hun efter den Mand, som havde vaakt i hendes Hjerte de første Kjærligheds-Følelser. Tydeligt indsaae hun nu, hvad Oscar var for hende. Hun elskede en ung Mand uden Stand og Navn. Den høie, skønne Skikkelse, det milde Blik fra det store Øie, den hele ædle Adfærd lode ane, at det ikke var et sædvanligt Menneſke, som var bleven hendes Hjerte saa dyrebart.

(Fortsattes).

G. Jacobſen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 39.

Løverdagen den 29de September 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

De af det forenede Understøttelses-Selskabs Medlemmer, som i indeværende Aar agte at anholde om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til den 30te September, alle Søndage fra Kl. 9 til 12 Formiddag af Selskabets Bogholder, Capitain Groth, ved Nørrevold Nr. 166 1ste Sal.

Enhver saadan Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det anførte Schema kan forinden, ligeledes hver Søndag til ovennævnte Tid, imod Lovbogens Foreviisning, afhentes hos Bogholderen.

Det bringes derhos i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for indeværende Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klassers Repræsentanter, til Betænkningens Afgivelse og til endelig Afgjørelse i en Generalforsamling; og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig det, hvis urigtige Angivelser eller feilagtige og ufuldstændige Oplysninger ved deres Ansøgninger, eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet maatte, overensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilfidsfættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 7de August 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Trolhættas Kanal og Vandfald, Guldbøen og Karl den Tolvtes første Kjærlighed.

(Meddeelt af Hr. v. Fersen).

(Fortættelse.).

I en af Rigsraadets nærmest paafølgende Forsamlinger i Stockholm udtalede den unge Konge sig med levende Iver for Kanal=Anlægget ved Trolhætta. Da man vovede at fremkomme med Modsigelse for de store Beføstningers Skyld, saa anviste han dertil den største Deel af sine kongelige Indtægter. Statsraad von Fersen paalagde han i en Privat=Samtale om hans Familieforhold at besøge sin eneste Datter ved Trolhætta.

Just paa den Dag, da Ulrikke havde givet sin unge Jæger Haab om igjen at see hende paa det bestemte Sted, ankom Faderen til Dnflens Slot. Med bankende Hjerte sad hun ved Siden af sin fornemme Fader, ved hvis langtrukne Samtale hun bestandigt blev uroligere, da der pludseligt indtraf en kongelig Ordonnants fra Gothenborg, som kaldte hans Excellence i største Hast derhen til Kongen. Neppe rullede Faderens Gavipage ud af Slotsporten, førend ogsaa Ulrikke ilede til sit Stævnemøde. I hendes Indre kæmpede Følelser af nyvakte Tilbøieligheder med Samvittighedsnag. Den unge Jæger lod ikke længe vente paa sig. Kjærlighedens faste Pagt blev sluttet den Dag, og, da Ulrikke ikke endnu vidste sin Elfers

Ravn, saa bad han hende at kalde ham sin Karl. Hun maatte love, at være der igjen den følgende Dags Eftermiddag, og, dersom Faderen maaskee vilde holde hende tilbage, skulde hun dristigt svare ham, at hun havde et nødvendigt Grinde, som ikke lod sig opsætte. Hun skulde da blot lægge Mærke til, hvor beredvilligt Faderen vilde lade hende gaae.

Efterat de igjen vare skilte ad, opsteg i Ulrikkes Sjæl de selfomste Anelser om Manden, til hvem hendes Hjerte blev saa voldsomt hendraget. Hendes Fader kom den anden Dag tilbage fra Gothenborg, ganske overrasket af den unge Konges velvillige, naadige Modtagelse.

Timen til den tredie Sammenkomst kom. Ulrikke havde tilbragt Natten søvnløs. En Mængde Ord fra den foregaaende Dag gjorde hendes Anelser stedse visere. Hendes Uroe tiltog, og med oprigtig Anger over sin ungdommelige Overilelse bestemte hun, at ville holde den unge Konge tilbage fra en Ubesindighed, hvis Følger ikke vare at forudsee. Hun vilde tilstaae ham sit Forhold til Oscar, og da udbede sig for Fremtiden hans Bevaagenhed og Agtelse. Derpaa vilde hun søge at erholde Tilgivelse hos Oscar, som hun havde bedraget, og som hun ikke mere ansaae sig værdig.

Oscar, piint af sit Hjertes Trang og alleflags mørke Anelser, var den Dag ilet hen for at see sin Elskede. I dette ulykkelige Sammentræffen laae Bestemmelsen for Ulrikkes tilkommende Skjebne. Fortroligt

sade Begge sammen Haand i Haand, da Kong Karl ubemærket kom til. Neppe troende sine egne Dine, vendte han rask om, og fra dette Dieblif veg for bestandigt hans Tillid til Dwindesjønnen bort fra ham. Ingenfinde havde han troet sig sikkrere end i denne rene Engels aabne Blik, i hvilket Himlen syntes at have fremstillet ham Afglandsen af alle hans Duffer og Forhaabninger. Ulrikke var ved Synet af sin Karl sunken livløs ned, og for Oscar, hvem dette Tilfælde forblev uforklarligt, fordi han nemlig ikke havde seet Kongen, blev i denne forvirrede Tilstand intet Andet tilbage, end først at bringe den uhykkelige Pige til sig selv igjen, og da at trøste hende uden at vide, i hvilken Henseende hun trængte dertil. Efterat han havde bragt hende lykkeligt hen i Omegnen af Slottet, forlod han hende, og gif tungstindig tilbage til Gothenborg. Endnu havde han ikke faaet nogen Forklaring om dette gaadesfulde Tilfælde. — Ulrikke maatte i lang Tid holde Sengen; thi hun faldt i en heftig Nervefeber.

Den følgende Dag bleve de ved Kanal-Anlægget ansatte Embedsmænd præsenterede for Kongen i Gothenborg; iblandt dem var ogsaa Oscar. Ved Synet af ham viste der sig nogen Forlegenhed paa Kongens Ansigt. „Hans Navn?“ spurgte Kongen. „Oscar Gonstern, Eders Majestæt!“ „Han duer ikke her til denne Bestilling; nu, forstaae mig ret! kun ikke her! jeg vil ansætte ham et andet Sted; han skal blive tilfreds!“

Kort Tid derefter saae man D s c a r som Garde-Capitain i Kongens Følge. Den stolte Adelsmaatte vænne sig til Synet af den borgerlige Yndling. Karl satte Priis paa Talent og ikke paa Fødsel; han søgte Fortjenester og ikke Herkomst. Denne Konges Yndest kunde man blot naae ved usædvanlige Midler.

Snart efter udbrød Krigen mod Danmark. Karl drog i Spidsen for sin seirrige Hær frem lige til Kjøbenhavns Porte, og dicterede de Danske Fredsbetingelserne. D s c a r havde udmærket sig. Han blev udnævnt til Baron og Kongens Adjutant. Nu var han sin Ulrikke lig i Stand. Han beder Kongen om Orlov til Trolhætta. Han vil selv forkynde hende sin Lykke, og da slutte den fastere Forbindelse med hende. Mørk afflaaer Karl ham hans Begjering.

„Tag sig i Agt for Dvindebedrag!“

„Gders Majestæt kjender maaskee ikke den Engel, som jeg elsker!“

„Kun altfor godt kjender jeg hende. Bliv han her! Hans Lykke ligger mig paa Hjertet! Her har han to Breve fra Frøken von Fersen, det ene til ham, det andet til mig; læs dem igjennem! Jeg vil lade svare derpaa. Jeg elskede hende saa tro. Jeg vilde gjøre hende til min Gemalinde, ophøie hende til Dronning af Sverrige.“

Nu først var den i saa lang Tid mørke Gaade ved Trolhætta løst for D s c a r. I Brevet til Kongen finder han Forsikringer om Uskyld, Beviser til hendes

Retfærdiggjørelse, Bøn om Overbærelse og Bevaring af hans Agtelse, i Brevet til ham selv Afsked, Trastsigelse og til Slutning: Mindes din ulykkelige Ulrikke! Dette var for Meget paa een Gang. Dog snart stod hun igjen retfærdiggjort i hans Dine. Kongen spottede hans Godmodighed, og frabad sig enhver videre Omtale af disse Forhold og hendes Navn. Hans Svar paa hendes Skrivelse udtrykte dyb Foragt; han frabad sig under Trudsel enhver videre Meddelelse eller Tilnærmelse. Dette styrkede den stakkels Pige i trostesløs Fortvivlelse. Endnu mange Gange gif hun hen til sit Sæde paa Klippen ligeoverfor Guldbøen for at græde sig mæt. Hendes Ungdoms høie Indigheder falmede hurtigt i stille Græmmelse, hvori ingen trøstende Veninde tog Deel.

Herpaa drog Karl med sine Svenskere til hine verdensberømte Slag, i hvilke han overvandt Rusland, Polen og Sachsen, grundede sin europæiske Berømmelse, og udbredte de svenske Vaabens Hæder over den vide Verden. Hans Heltedaad lyser i alle Historiens Aarbøger; den blev ikke pletter ved nogen uretsfærdig Handling. Over hans forvorne Foretagender har Historien og tilsidst Himmelen fældet Dom; thi han endte ved et Snigmord midt i Løbet af sit paa Krigsbedrifter saa overvættede rige Liv. Tørsten efter Soldaterberømmelse oprev Landets skjønneste Kræfter; man var fjed af ham.

Imedens Karl endnu førte Krigen i Polen, ansøgte Oscar om sin Afsked. Kongen skiltes med inderlig Veemod fra sin Ven. Han afskedigede ham ugerne, men med de gavmildeste Beviser paa sin kongelige Bevaagenhed. Karl drog derpaa til Ukraine, for derfra at bringe Tyrkerne ind i Forbund med sig og at tiltvinge sig af Rusland en ærefuld Fred. Her var det, at der blev ham en Dag forestillet en ung Tyrk, som hans Bedristers Berømmelse havde loffet. Med en sjelden Hengivenhed for hans Person yttrede han den største Lyst til at træde i hans Tjeneste som Page. Den yndige Drengs Trohjertighed, som talede baade fransk og russisk, behagede Kongen; han saae ham estertænksom ind i det skønne blaae Øie, vendte sig derpaa igjen fra ham, og syntes at drømme i smertelige Grindringer.

„Hvad hedder Du? Hvorfra kommer Du? Du er ingen Tyrk.“

(Sluttes.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 40.

Løverdagen den 6e October 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Trolhættas Kanal og Vandfald, Guldbøen
og Karl den Tolvtes første Kjærlighed.

(Meddeelt af Hr. v. Sersén).

(Slutning.)

„Mit Navn er Seti; jeg er fra Frankrig, er bleven fangen af Tyrkerne, og nærer nu en længselsfuld Attraa efter at træde i Eders Majestæts Tjeneste, som jeg haaber ikke igjen at forlade.“

Karl følte sig paa en hemmelighedsfuld Maade hendragen til Drengen, hvis blege Kinder udtrykte den haarde Skjebne, som han alt tidligt havde oplevet.

„Bliv mig tro, mit gode Barn! og Du skal i mig have en Ven og Forsørger!“

Snart derefter blev i et Krigsraad det Slag besluttet, som skulde bestemme Karls ulykkelige Skjebne.

Ihast fløi Karl bort paa sin Hest for at recognoscere Fjendens Stilling. Kun Seti og en General kunde følge ham. Hans øvrige Følge og Bedækning bleve langt tilbage. Kongen blev haardt saaret; man bragte ham tilbage paa en Baare næsten uden Livstegn. Dybt bevæget veg Seti ikke bort fra hans Leie; hans Deeltagelse og Kjærlighed syntes større end en sædvanlig; Lægen skar Kuglen ud, forbandt Saaret, og anordnede en langvarig, omhyggelig Roe i Sengen. Men Hvo kunde holde Karl tilbage, naar Kanonerne tordnede derude. Efter sin egen Befaling blev han paa en Baare bragt i Slaget ved Bultawa. De Svenskes Nederlag var fuldstændigt; Karl blev frelst ved at føres over den tyrkiske Grændse til Bender; Seti fulgte ham. Han blev ved hans Side i de største Farer. Armeen var adsplettet, fangen og opreven. Paa denne Skueplads var Krigen tilende, og Karl fandt en gæstfri Modtagelse hos Tyrkerne. Seti deelte ogsaa hans Banfsjebne.

Da man engang paa Slottet, som tilhørte Friherre von B..., Ulrikkes Onkel, sad ved Middagsbordet, hørte man pludseligt Larm af et Sammenløb af Trolhættas Beboere, som fra alle Kanter strømmede til Båndfaldet henimod Eggen ved Guldoen. En gammel Kone eller snarere Hex, som stod i Ry for Trolddom, styrter til og fortæller, hvorledes hun havde seet Froken Ulrikke von Fersen forsvinde under Båndfaldets skummende Bølger. „Allmægtige Gud! Hjælp!“ skreg

Grev Fersen. Det hele Selskab bliver bestyrtet; man anbefalede Himlen hendes Sjæl. Alle Redningsforsøg forbleve frugtesløse, og Greven lod paa det Sted, hvor hans eneste ulykkelige Datter styrtede ned i Vandet, opreise en Mindestøtte.

Oscar var vendt tilbage til sit Fædreland. At see Ulrikke igjen, trykke hende til sit troe Hjerter, til sit Bryst, syntes ham det saligste Dieblif. Istedetfor hende finder han hiin Mindestøtte og derpaa de gyldne Bogstaver: „Til Minde om sin ulykkelige Datter Ulrikke reiste Grev Axel von Fersen . . .“ Fortvivlelsen bemægtiger sig ham, og han beslutter, affondret fra den hele Verden, her i denne ham saa dyrebare Egn at hendrage sit Liv, som uden hende havde tabt alt sit Værd for ham.

Allerede i rum Tid havde en ung fransk Adelsmand indfundet sig hos Karl. Hans indsmigrende Væsen havde forffaffet ham nærmere Adgang til Kongen. Seti var skinsyg paa denne nye Yndling, som sildigere forekom ham mistænkelig og farlig for Karls Fremtid; men Setis Advarslar strandede paa den heltemodige Konges ubøielige Villie, som ikke narede Frygt for noget Menneffe. Den unge Franskmand var en hemmelig Spion fra den svenske Adels i Stockholm; han var leiet til at snigmyrde Karl. Med stor Færdighed og ved mange Løfter havde han faaet en tyrkisk Befalingsmand dragen ind i sit Complot. En Dag blev Karls Huus omringet af tyrkiske Soldater; Seti

gjorde Aufkrig, og Kongen var nødt til imod en stor Overmagt at drage sit Sværd. Flere Fjender maatte betale deres Middingsdaad med Livet; thi Karl nedlagde dem med egen Haand. Seti var stedse bleven ved hans Side; Begge kom saarede i tyrkisk Fangenskab. Den tyrkiske Befalingsmand havde lovet Franskmanden, at dræbe Kongen i denne Affaire; men, da han fandt Kongens Kasse tom, og havde heller Intet at vente af Franskmanden, saa lod han den store Konge beholde Livet, for at kunne for ham tage Masken af den Skurk, som han hidtil havde skjenket sin Tillid. Karl lod Skurken falde for sig, raadede ham til at vogte sig for Tyrkerne, som bagtalte ham, og bortsendte ham hvimodig.

„Troer Eders Majestæt endnu Franskmandens Smigrerter?“ spurgte den troe Seti godhjertig.

Allerede længe havde Seti lovet at meddele Kongen sit Livs Historie. Tidspunktet syntes endeligt gunstigt, og han begyndte saaledes sin Fortælling. „Allerede tidligt havde jeg maattet forlade mine Forældre; dette havde tillige været Marsag til, at jeg tidligere end sædvanligt fattede Godhed for en Pige, som elskede mig over Alt. Jeg ærede i hende Udtrykket af sjeldne Dyder. Da saae jeg pludseligt en anden Pige, der vakte Følelser i mit Hjerte, som jeg hidtil endnu ikke havde kjendt. Jeg blev elsket igjen næsten endnu heftigere. Min Samvittighed sagde mig, at jeg handlede troløs imod den Første. Jeg vilde tilstaae hende det,

og kunde ikke; thi jeg frygtede for, ved min Bekjendelse at saare hende altfor dybt. Jeg anede ikke, at min Taushed var endnu mere saarende for hende, blev endnu ulykkeligere for mig. Endeligt seirede den dømmende Samvittighed: jeg var i Begreb med at aflægge min Tilstaaelse for min Veninde. Vi befandt os Haand i Haand paa vort sædvanlige Nødested, da min Elskede pludseligt lod sig tilsyne. Vor fortrolige Samtale maatte synes hende et Beviis paa min Troløshed. Hun saae sig grusomt bedraget, og fattede den Beslutning at foragte mig, at forbande vort hele Kjon og at forlade mig for bestandigt. Alle mine Breve kom ubrudte tilbage. Jeg saae intet Middel mere til at retfærdiggjøre mig og til at vinde den tabte Noe tilbage. Hendes Foragt bragte mig Dødsstødet i min store Fortvivlelse. — Da kom min Fader; han havde udsøgt til mig en Pige af Stand og med Formue. Jeg flygtede herhen, til Eders Majestæt, og efterlod hos mine Slægtninge Spor og Kjendetegn, hvoraf de kunde formode, at jeg var styrtet ned i et Bandsfalds brusende Bølger. Jeg vilde være død for dem; thi Livet hos dem havde for mig intet Værd."

„Nok, Seti!" raabte Kongen, og Begge laae i hinandens Arme; da falder et Skud igjennem Binduet. Seti synker blødende ned; Snigmorderen havde forfæilet Kongen. Ulrikke opgav saa Dieblikke efter sin skjønne Aand i Karls Arme. Endnu engang kunde hun vende det døende Blik imod ham, endnu engang høre

hans Ord: „O min elskede Ulrikke!“ og med det bristende Die see sin kongelige Elfers Fortvivlelse.

Hermed ende vi Fortællingen om en Begivenhed, som bliver i Sverrige udpyntet paa mange Maader. Ustridigt giver den et fortræffeligt Stof til en dramatisk Behandling, og, naar Decorationsmaleren benytter de forhaanden værende Materialier fra Troshættas Omegn, saa vilde Intet fattes et saadant Stykke til at gjøre det til et Indlingsstykke. Saadanne Begivenheder forhøie særdeles den Reisesendes Interesse for en vis Egn. Enhver Trægruppe, enhver Klippevæg bliver tiltrækkende; overalt fremmaler Phantasten de oplevede Scener, og de forlængst Bortvandrede staae levende for os.

Gräfenberg

(Illustrirte Zeitung.)

Menneskets Aand stræber altid fremad, imod Lys, Klarhed, den sig selv bevidste Frihed. Enhver ønsker at afryste Formynderskabets Nag, at lede sig selv eller dog i det Mindste at have en klar Indsigt i det Maskinerie, ved hvilket han drives eller standses, som bereder ham Glæde og Sorg. Og ere endogsaa svage Sjæle gjerne beredvillige til at bøie sig under fremmed Aands Herredømme, da Selvtænkning, Aafhængighed af Andre

bliver dem for vanskelig, vore endog iblandt de modne søde Frugter Skovæbler og Giftplanter i stor Mængde, gives der endog Tidsrum, hvori Udfrudet truer med at gvæle Hveden, og synes endog Alt ligesom i en Hvirvel at kastes ned i et mørkt Riges uendelige Svælg — Forstandens Funke sluffes dog ingenstinde aldeles, tændes snart igjen paany, og udbreder et skærende Lys over Mørkets Benners Færd, over de af dem Forsørtes Forvildelser og Svagheder, og opfordrer da den hele Mennekehed desto mere paatrængende til at udrive sig af Mørkets Arme og vende tilbage til Lyset, hvorfra alene Held og aandelig Frihed er at vente.

Vor Tid er en saadan Løsrivelsens Tid. Modnes endogsaa i Skyggerne Skovæbler og Giftplanter i Mængde; de ere som Pletterne i Solen, der ogsaa med dem udbreder Lys og Varme. De standse ikke den menneskelige Aands Fremskriden, om man endog fra mange Sider vilde lægge den i disciplinariske Lænker.

Iblandt de Fremskridt, som den nyere Tid har at fremvise, fortjener Band=Curen, hvad endogsaa dens Modstander maatte kunne sige imod den, en hæderfuld Plads, og den første Læge, som befattede sig dermed, og den første Bandcuur = Anstalt ligeledes en hæderlig Dmtale.

Ligesom over mange andre Grene af den menneskelige Troe og Viden havde ogsaa over Lægekonsten i den sidstforløbne Tid udbredt sig en Mørkhedens

Mand, som tillod, at Bildfarelse, dynget paa Bildfarelse, kunde danne en Bygning, for hvis Høide man var tvunget til at føle meer Frygt end Agtelse. Mange tusinde Hænder havde hjulpet til at bære Stene til Bygningen, mange i den Overbeviisning, at Bygstenene vare gode, mange af Egenytte, men næsten alle, fordi — de Andre bare Stene til. Men en Bygning, opført af slet Materiale, falder desto hurtigere sammen, jo høiere og vældigere man har optaarnet den. Kun Det er godt, som er godt i sit Grundlag, kun Det er varigt, som i sine enkelte Bestanddele er varigt.

(Fortsattes.)

G. Jacob sen.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 41.

Løverdagen den 13de October 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Gräfenberg.

(Fortsat.)

Ligesom flere tidligere Lærebygninger ere blevne omstyrtede ved nye, og disse igjen bestandigt ved nyere; saaledes blev ogsaa Lægekunstens sidste Bygning, der, sammensat af mange Slags Brudstykker, var kun i kort Tid istand til at udholde Erfaringens Blaskregn, overalt befunden svag og skrøbelig, da Hahnemann indførte i den natlige Dunkelhed sit homöopathiske Lys, hvis skjøndt fine Straaler gjennemtrængte de skjøre Vægge i alle Retninger, og viste Publikum udenfor, hvilken Beskyttelse det havde at vente under det latinske Kjøffens Tag. Homöopathien banede Veien for Vandcuren, idet den hos det syge Publikum — og hvem var da ikke syg? — svækkede Tilliden til Lægekunsten,

hvilken Virkning blev fuldendt ved de Skjeldsord, som Disciplene af de begge i Kamp værende Systemer udslyngede imod hinanden.

Publikum begyndte at begribe, at man i Apothekerne ikke sælger „Sundhed“, og at man uden Læge bliver ved en simpel Levemaade langt meer sund end med en Læge ved alleslags konstlede Nydelsler. Det begyndte at indsee, at ikke Lægen helbreder for en Sygdom, men den i ethvert Menneſke boende Natur-Lægekraft, den samme Kraft, uden hvilken hans gaadefulde Tilværelse vilde være ligesrem umulig, den samme Kraft, som lader Planten vore og blomstre, og holder den hele organiske Verden ilive. Man ilede til Dertel og Priestnis. De forbausende Virkninger, som de første Bandcurer frembragte for Lægmands Dine, de Forventninger, som lykkelige Forsøg opvakte i de til Haabet gjenvakte Syges Hjerter, lode en Tidlang forglemme, at ikke alle Planter trives i fugtig Jordbund, og at Forsigtighed og en regelmæssig Levemaade vilde for et svækket Legeme være bedre end en alle Livsorganerne irriterende og til større Virksomhed fremfynende Cuur. Dette Misgreb forfeilede ikke at skade den nye simple Behandlingsmaade. De, som ikke bleve helbredede, reiste Tvivl og Klagemaal; Modstanderne, vækkede af deres gamle Slendrian, benyttede dette, og en Tilbagevirkning traadte frem, der vilde have truet denne Lægemetodes Fremgang med Fare, naar den ikke havde havt noget sandt indre Værd, naar

den havde savnet de mange lykkelige Resultater, som den leverede, og de talrige Disciple, som den havde erhvervet sig endogsaa iblandt Lægerne.

Denne Tilbagevirkning er vel nu saa temmelig forbi, og med den den uhyre Begeistring — vi ville ikke sige Fanatisme — hos Hydropatherne, som de i Begyndelsen kaldte sig. Sagen er fra alle Sider bleven belyst, undersøgt og prøvet, og dens Værd kan nu ikke mere afdisputeres den, og, omendstjundt man allerede har lært at indsee, at i Bandet alene er ikke Sundhed og Liv at søge, men at man maa øse disse af alle de Omstændigheder, som bidrage til vor Udvikling, og at, jo bedre disse Omstændigheder blive tilpassede efter det syge Legeme, desto bedre vil ogsaa dette befinde sig i Forhold dertil, saa er og bliver det dog afgjort, at vi have i Bandet og den priesnizske Methode et af de meest umiddelbare Lægemidler, og at den Omdannelse, som den har frembragt i Lægekunsten og Levemaaden, maa blive den hele Menneſkehed til Held. Kun staaer tilbage at ønske, at Anvendelsen altid meer og meer maa gaae over i dygtige og fordomsfrie Lægers Hænder, og at Egennytte og Charlatanerie maae holdes saa meget som muligt fjernede derfra.

Den første og hidtil den største bekjendte Koldtvands-Læge-Anstalt er Gräfenberg, og den første og ustridigt den meest erfarne Vandlæge Vincenz Priesniz, den Samme, som først har bragt de

forskjellige Anvendelsesmaader af Bandet og Behandlingen af de meest forskjelligte Sygdomme i en Lærebbygning og derved erhvervet sig Navn af „Bandlægekunstens Opfinder.“

Det endnu for 14 Aar siden neppe i en Omfang af nogle Mile bekjendte, nu ved P r i e ß n i ß og hans Disciple ud over Europas Grændser berømte Gräfenberg ligger i det østerrigste Schlesien og i en Deel af Sudeterne, 4 Miil fra Reife, 3 Mile fra Johannisberg, 10 Mile fra Troppau og omtrent 12 Mile fra Ollmütz — paa Skraaningen af Gräfenbergbjerget, der gaaer nedad fra „Nesselskoppe“ og „Hirschbadkam“ til den lille Stad Freiwaldau. Egentlig er Gräfenberg en Colonie af nogle og tyve Huse, som for Bequemmeligheds Skyld er lidt efter lidt begyndt der af nogle Borgere i Freiwaldau, som havde deres Marker ved Bjerget. Omendkjøndt hørende til Staden bliver Gräfenberg dog formedelst sin landlige Bygningsmaade og sine Beboeres Beskjæftigelse, der lige til den nyeste Tid bestod udelukkende i Agerdyrking, sædvanligviis kaldet „Landsbyen.“

Den øverste Gruppe af Huse tilhører for Størstedelen P r i e ß n i ß, og danner den egentlige Bandcuur-Anstalt og Samlingspladsen for alle Dem, som besøge Gräfenberg for at bruge en Cuur eller af Nysgjerrighed. Tilvenstre ligger det store grundmurede Huus med sine to Fløie, sin store Spise- og Forsamlings-Sal, sit Kjøkken, sine store Vandkar, sine mange Boliger

og Stalde; tilhøre ligeoverfor dette det store Brædehuus, der lige til Aaret 1839 dannede Middelpunktet for Anstalten, og hvis Sal og Kjøkken nu er opfyldt med Sygesenge; nedenfor det store Brædehuus ligger det lille grundmurede Huus med sin lille Sal, som endnu i Aaret 1837 tjente i den raae Aarstid til Spise- og Forsamlings-Sal, men nu ogsaa er opfyldt med Syge; op til det støder Priesnik's forrige Bolig, tidligere bestaaende blot af een Etage men nu ogsaa af en høiere Etage, opfyldt med Syge, og imellem dette og det store grundmurede Huus det lille Brædehuus og Skuret, indrettede til Opholdssted for de Syge og forsynede med de nødvendige Bade og Springvande. Tre eller fire Huse ovenfor og nedenfor de priesnikske Bygninger tilhøre den store Vandlæges Naboe, men ere ligeledes opfyldte med Syge og forsynede med de nødvendige Indretninger til Badning. De øvrige Huse strække sig ned i en Klost af Gräfenbjerget ned imod Freiwaldau, fra hvilken det nærmeste Huus ligger omtrent en Fjerdingvei, det øverste henved 3 Fjerdingvei borte. Alle Husene ere indrettede til at optage Syge, og Eiermændene have af disse maaskee en næsten større Fordeel end af deres i det raae Bjergklima ikke meget indbringende Agerdyrkning.

I Regelen bestöder ethvert til at optage Syge bestemt Huus Springvand, som overalt er af fortrinlig Befæfthenhed, og eet eller flere store Vandkar, til hvilke der uophørligt strømmer frisk iiskoldt Vand. Der

gives ogsaa nogle Berter, som have anlagt et Styrtebad ved deres Huus, hvilket ved den store Overslødighed paa Vand og ved Beliggenheden paa Straaningen af et over 2000 Fod høit Bjerg slet ikke er forbundet med nogen Vanskelighed. Mange Bygninger ere opførte af et saa let Materiale, at de blot kunde benyttes i den varme Aarstid; dette er Tilfældet med næsten alle de saakaldte Brædehuse, som ere opbyggede af Bindingsværk, udfyldte med Leer og udenpaa beslagne med Bræder, eller ogsaa, ligesom Marketenderboder, blot bestaae af Bræder, og saaledes lade fra alle Sider Luften rigtig trænge ind for at hærde de Syge. I meget stor Mangel tage Personer endogsaa af Stand tiltakke med en Krog i et Skuur eller en Stald, en Bessedenhed, som ikke let finder Sted ved nogen anden Badeanstalt.

Tilvenstre forbi de priesnitte Bygninger opad Bjerget fører en Vej til „Hirschbadkam“ og til de der anlagte talrige Styrtebade, som dog i den sildigere Tid ikke mere blive benyttede. Men Veien derhen er saa smuk, og frembyder ved Tilbageblikket over Dalen en saa yndig Udsigt, at den meget sædvanligt benyttes til Spadseretoure. De mange meget kolde og klare Kilder, som fremsprudle overalt, levere Grundbestanddelene til den gräfenbergiske Cuur, og skjænke de Spadserende den Fordeel, overalt at kunne drikke den dem foreskrevne Mængde Vand og forbinde Bevægelse med Curen.

En af Kilderne er Briesnitz-Kilden, som allerede i 200 Aar har baaret dette Navn. I Trediveaarsfrigen nemlig bortførte de raae svenske Soldater fra een af Briesnitz's Forfædre hans unge og smukke Datter med Magt, og flæbte hende bort til Skoven. Faderen iler efter dem, bevæbnet med en Dre, og træffer dem ved Kilden. Med rasende Forbittrelse styrter han sig ind paa Barbarerne, og søger med Magt at udrive sit Barn fra deres Mishandlinger, men bliver dræbt i denne ulige Kamp, hvorpaa Soldaterne af Frygt for den velfortjente Straf flygte bort. De fremmede Guurgjester have til Minde om ham opreist en Pyramide, og dagligt fortæller man der hans sørgelige Historie.

Tilhøre i næsten samme Hvide som de priesnitzske Boliger fører en Bei til Solvilden, Eremitagen, Granvilden og til nogle andre Styrtebade, af hvilke vi især fremhæve den saakaldte „Dame=Douche“ og „Concordia=Douche“. Kun sjeldent træffer man Personer af forskjelligt Kjon i Nærheden af en Douche, da Mandspersonerne aldrig vove sig tæt hen til Dame=Doucherne, og Fruentimmerne naturligtviis ligesaa lidet tør udsætte sig for den Fare, at see halvafklædte Mandspersoner sole sig paa Bænkene udenfor Styrtebadene. Disse bestaae af et lille Huus, hvori man klæder sig af, og det egentlige Douche=Kum, i hvilket fra en imellem 10 og 20 Fod høi Rende en stærk Straale af nedstrømmende Vand styrter ned, for hvis

Paavirkning den Syge ndsætter sig fem til femten Minuter, alt eftersom hans Legemsbeskaffenhed tillader eller hans Sygdom fordrer det. Disse Smaahuse ere enten, som Dame=Douchen, opførte af Træ og Bræder, eller man har dertil benyttet de omkringliggende Stene og Klippeblokke, men ere i alle Henseender ikke udpyntede med unyttige Zirater.

Veien derhen som den til de høiest liggende Styrtebade er romantisk, og frembyder paa ethvert frit Punkt en yndig Udsigt over de tilgrændsende Bjerger. Da denne Bei løber frem næsten i en lige Retning, og ligeledes taber sig i Skovens Dunkelhed, ogsaa har Overflødighed paa Drifkevand og Hvilesteder, saa er den næsten aldrig fri for Spadsferende, der, naar Tiden tillader det, vel ogsaa stige ned i Dalkløften for at aflægge et Besøg i Bøhmischdorf, Fru Priesnitz's Fødested, og maaskee benytte det derværende stærke Styrtebad.

(Fortsættes.)

G. Jacob sen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 42.

Løverdagen den 20de October 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Gräfenberg.

(Fortsat.)

Böhmischdorf ligger østligt for Gräfenberg og Freiwaldau paa Bredderne af de forenede Strømme Biela og Staritz. Dgsaa der boe mange Cuurgjester.

Gaaer man fra Böhmischdorf over Freiwaldau tilbage til Gräfenberg, saa kommer man forbi den forrige weißske Anstalt, hvis Stifter og Forstander nu bestyrer en betydelig Koldtvands-Cuur-Anstalt i England. Ved Siden af den ligge store smukke Huse for Cuurgjester, tilvenstre i en Krog den gamle erkebiskoppelige Borg, nu Sædet for den juridiske Embedsmand, paa den anden Side af Broen Kirken, Præstegaarden, Posthuset og ved Enden af Beien Torvet med Raadhuset.

Freiwalbau er Samlingspladsen for det fornemste Selskab og de Syge, for hvem Bjergene ere for høie og Luften paa dem for skarp. Her seer man glimrende Equipager, rigtsmykkede Damer og frakkeflædte Herrer med Lorgnetter ligesom paa de Steder, hvor Menneskene ikke, som i Gräfenberg, skal igjen føres tilbage i Naturstanden. Ogsaa Vandcuren har vendt sig til Bequemmelighed, og vil endnu mere vende sig dertil. Moden udøver overalt sin Ret, hvor der blot gives en Skræder, og en fornem Dame behøver blot, for at hjælpe paa Synet af en noget for høi Hofte, at lægge Noget paa den modsatte Side, og derved give visse Partier et usædvanligt Omfang, for at gjøre dette „fashionable“ og uundværligt ogsaa for Saadanne, for hvem det ikke er i mindste Henseende nødvendigt. Ved Brugen af en Vandcuur, hvor man har saa mange Leiligheder til at sammenligne Legemet's naturlige Væxt med den unaturlige Bynt, vilde nu Simpelhed i Mode være nærmest at tænke paa; men Ansfuelserne og Hensigterne ere forskjellige, og saaledes sniger da det Unaturlige sig midt ind i Naturen, uden at det vilde være muligt, igjen at drive det ud deraf.

Freiwalbau er en lille Stad med omtrent 3000 Indvaanere, der for Størstedelen leve af Agerdyrkning og Bævning. Som overalt, hvor der boe fattige Bævere, gives der ogsaa her rige Fabrikanter, og man siger, at der i Freiwalbau findes flere end eet Handelshuus, der i Hensyn til Rigdom kan maale sig

med Prießnitz. Bygningsmaaden i denne lille Stad er uregelmæssig, da saavel de fra alle Sider ned i Dalen gaaende steile Bjerge som ogsaa de to allerede nævnte smaa Floder havde Indflydelse derpaa, og det ved Forskjelligheden i Formues-Omfærdigheder ikke var at undgaae, at en fattig Bøvers usle Træhytte kom til at staae ved Siden af hans Huusbondes smukke grundmurede Huus. Indvaanerne ere i Almindelighed arbeidsomme og venlige, Fornødenhederne billige, og Opholdet, naar man undtager den raae Aarstid, ret behageligt.

Freiwaldaus Beliggenhed i dens romantiske Dal frembyder Naturvennen en Mængde Nydelser. Den ligger omtrent 500 Fod dybere end Gräfenberg og, som allerede omtalt, omtrent 3 Fjerdingvei fra de prießnitzske Huse. Omtrent ligesaa langt fra disse og ligesaa meget høiere ligge de gamle Styrtebade ved Hirschbadkam, og høit over dem det skjønnede meget besøgte Messelkoppe med sine yndige Udsigter. Fra Dalen, i hvis Midtpunkt Freiwaldau ligger, og som i tre forskjellige Retninger udvider sig fra den lille Bye, hæve sig Bjergrækker indtil en Høide af 4000 Fod over Havet, medens Freiwaldau ligger kun omtrent 1300 Fod over samme. Foden af Goldkoppe, Messelkoppe eller Gräfenberg og Hofschaar støde næsten ganske sammen ved Byen, og have trykket den ind i en langagtig, imod de aabne Dale sig udvidende Form. Disse Dalens mægtige Beherskere som ogsaa det nogle

Mile derfra liggende over 4000 Fod høie Altvater med sin skaldede Top indgyde Bessuerne Grefrygt, og aabne yndige, omendskjøndt meget vilde Udsigter over de af det dannede vandrige, friskgjønnende Dale, i hvilke venlige Huse, brogede Haver, Lerredsblegerier og Dvæghjorde, liggende tæt ved de klare Bjergstrømme Bielas og Starik's Sølvvande, frembyde sig for det opmuntrede Sic.

Nedenfor Freiwalbau, ikke langt fra den forrige weisske Guranstalt, forene de to smaa Floder sig, og strømme nu frem langsmed den sig bestandigt mere aabnende og tilfødft i en vid Slette sig tabende Reisse-Dal. Denne Dal, seet fra den sydostlige Høide paa Gräfenberg-Toppen i Morgen- og Aften-Belysning med sine hundrede Landsbyer, sine Taarne, sine sig bestandigt mere skraanende skovklædte Bjergrygge, yder et i Sandhed henrykkende Syn.

Gräfenberg er af Naturen ligesaa meget skabt til een af de største Vandcur-Anstalter, som P r i e ß n i g var iblandt Millioner den Gnefte, der vidste saa godt at benytte de ved dens Omgivelser og Tiden frembudte Omstændigheder, som han har gjort det. Ved dette Sammentræf af denne usædvanlige Mand med Rigdomme af det skjønneste Bjergvand og den reneeste Luft synes Forsynt tydeligt at have lagt den Hensigt for Dagen, at skaffe Vand-Lægekunsten et Middelpunkt, fra hvilket den kunde meddele sig til den hele dannede Verden, og give sig en mere vedvarende Bestaaen, end den

tidligere, uagtet mange store Lægers Bestræbelser, havde formaaet. Hvor man endogsaa gaaer, i Skov og Mark, paa Bjerg, i Dal, overalt fremsprudler en Overflødighed af det deiligste, klareste, meest velsmagende Vand, der selv i de varmeste Somre beholder en meget lav Temperatur. Denne Rigdom paa Vand gjorde det muligt for *Briestnik*, at indrette eller at lade ved Gjesterne selv indrette Drikke- og Bade-Anstalter til paa een Gang at optage flere hundrede Syge, og Vandets Velsmag, forbunden med den rene Bjergluft og de behagelige Spadseregange, bidrog ikke lidet til et lykkeligt Udfald af hans Curer og til at forsøge hos de Syge Iveren til at underkaste sig samme.

Briestnik var i Begyndelsen en jævn, ligefrem Landmand, som Tilfældet havde tidligt gjort bekendt med det friske Vandets Kræfter, og som ved sin Udholdenhed, sin Klogskab og sin Taft snart havde erhvervet sig en betydelig Dmtale som Vandlæge i en Egn, i hvilken det fattedes paa dygtige Læger, og hos hvis Beboere en Hang til det Hemmelighedsfulde og Uforklarlige aabnede ham, den Lause, overalt en fri Indgang; thi *Briestnik* tog sig i Begyndelsen vel i Agt for, at sige Folk ligefrem, at hans Lægekunst beroede blot paa det friske Vandets Kraft. Snart vandt han Erfaring. Som et klart, tænkende Hoved vidste han i kort Tid at vurdere det unyttige Charletanerie ved de lærde Helbredelseskonster, og, da det ofte lykkedes ham, ved sit simple Lægemeddel ogsaa der at opnaae Helbredelse,

hvor Lægerne af Faget forgjæves havde forsøgt alle de til deres Raadighed staaende Midler, saa gif han ved sin naturlige Conseqvenz og sin ubøielige Charakter snart saa vidt, at han foragtede Lægekunsten med Alt, hvad dertil hørte, ansaae Vandlægekunsten, forenet med en simpel Levemaade, for det eneste med Naturen overensstemmende Lægemeddel. Om ogsaa Prießniß gif forvidt, idet han fordømte den hele Lægekunst som unyttigt Kram, og udtalte over Lægerne uden Forstjæl en endnu haardere Dom, saa var denne Haardnakkenhed dog af største Nytte for hans egen Læge-Methodes Fremgang; ja det er vanskeligt at begribe, hvorledes denne skulde have kunnet gribe om sig, som den har gjort, naar ikke dens Tilhængeres Begeistring havde støttet sig paa den Grundsætning, at den var den eneste rigtige og virksomme Lægemethode. Prießniß bevirkede Undere ved sit simple Middel, det vil sige: han beviste Folk, at der til Helbredelse ofte behøvedes intet Videre, end at lade Naturen selv være uforstyrret virksom, eller at understøtte dens Virksomhed med kolde Bade; han beviste, at Naturen er visere end Kunsten; han lærte dagligt noget Nyt; thi aldrig har vel Noget bedre end han forstaaet den Kunst, at prøve Alt og beholde det Bedste. Lidt efter lidt gif han over fra Erfaringens Standpunkt til almindelige Grundsætninger; Syge og Læger, med hvilke han næsten imod sin Villie kom i Berørelse, tvang ham til at danne sig en Slags Theorie, som i de fleste Henseender var hans For-

gjængerens i Lægekunsten aldeles modsat, og som, saalidt endogsaa P r i e ß n i ß kunde være øvet i den Kunst at disputere, ikke sjældent ved et af Erfaringen taget slaaende Beviis forskaffede ham Seiren. Ved de mange Mangler, som han overhovedet bemærkede ved Lægernes og Menneffernes Maade at handle og virke paa, vænede han sig til at betragte Alt med et kritisk Blik, og, da hans Naturanlæg og Klogskab bød ham, at tilbageholde sin Dom saalænge, indtil han var ganske vis paa dens Rigtighed, saa antog hans Die snart bestandigt det gennemtrængende, forskende Blik og hans Mund det listige, næsten spottende Træk, der som oftest spiller om hans tynde, fast tilsluttede Læber, der er langt mere talende end hele hans Modstanderes Talekunst, og der kun i en stærk udvortes Sindsbevægelses sjeldne Dieblik ganske forlader ham. Ved ofte at have Ret kom P r i e ß n i ß snart saa vidt, at han aldrig vilde have Uret, og at han enten slet ikke eller kun blot vanskeligt kunde bringes til at affkaffe de Misbrug, som lidt efter lidt havde indsneget sig ogsaa i hans Lægemethode eller vorede frem tilligemed den. Man dadlede med Rette Overdrivelsen og den altfor rigelige Næring i Gräfenberg, hvorfor ogsaa Underlivssyge kun under særdeles gunstige Forhold have der fundet deres Helbredelse. Fra Overdrivelsen i Brugen af sine Cure synes P r i e ß n i ß alligevel ved mange ubehagelige Erfaringer at være kommen tilbage, og i den nyeste Tid endogsaa at have yttret Tilbøielighed til

det Modsatte. Altsaa ere dog de mange og kraftige Grindringer ikke blevne ganske uden Indvirkning paa ham. Skulde endog de Syge tabe i Tid og Penge, saa ville de dog vist vinde i Sundhed og Kraft. Efter mange Aars Virken og Omgang med de meest Dannede af det menneskelige Selskab har Priesniß dog kun netop ladet saa meget afflibe af sin Personlighed, som var uundgaaeligt nødvendigt for hans Stilling. Stedse simpel i sine Sædvaner og Nydelsler, stedse en Foragter af alt Forviklet og af Lærdom har han aldrig leveret noget skriftligt Arbejde; ja vi have, skjøndt i lang Tid bekjendte med de gräfenbergske Forhold, endnu ikke truffet Noget, der har havt at fremvise endog blot et Brev fra hans Haand. Hans Bog er Naturen og Erfaringen; han vil Intet vide af Sort paa Hvidt; ingen Gisninger lede ham vild; hans rige Erfaring giver ham den for Lægen saa nødvendige Taft for en Grundsætnings Sandhed eller Usandhed. Han er og bliver, hvad man endog vil sige om eller imod ham, en saare betydningsfuld Mand, og forunderligt bliver det altid, hvorledes han med sikker Haand forstaaer at vinde for sig og fængsle til sig Personer af alle Stænder, og hvorledes han i mange Tilfælde, om end ikke altid, beskæmmer med sit skarpe Blik og sin rigtige Dom mange Lægers Wiisdom.

(Fortsattes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 43.

Løverdagen den 27de October 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Gräfenberg.

(Slutning.)

Hans Historie er simpel. Han blev født i Aaret 1799, vorede op i Gräfenberg, giftede sig med en Datter af Fogden i Böhmischdorf, hans smukke og brave Sophie, blev ved sine Cure snart mere og mere bekjendt og agtet, erhvervede sig snart ved de mange Besøgende paa hans Anstalt en betydelig Formue, er Eier af et temmelig stort Gods ved Johannisberg, og vil, dersom hans Anstalt vedvarende kan glæde sig ved et ligesaa stort Antal af Besøgende, være istand til snart at kunne efterlade hver af sine sex Døttre en Formue paa i det Mindste 100,000 Daler.

Guurgjesterne's Antal var i Aaret 1839 steget til over 1600, men har siden den Tid igjen tabt sig noget.

I 1843 beløb det sig imidlertid dog til over 1000, og har ogsaa i det følgende Aar naaet samme Størrelse.

Priessnitz har af helbredede Cuurgjester modtaget mangfoldige Beviser paa Taknemmelighed. Foruden en Mængde værdifulde Foræringer har de i Aaret 1839 i Gräfenberg tilstedeværende Ungarers Erkjendtlighed opreist paa Bjergets Top en af Schwantaler modelleret Jern-Løve, der som Kraftens Sindbillede skuer ned i Dalen, og synes at tilraabe dennes Beboere, hvad de have Priessnitz og Vandet at takke for.

Vender Vandrereren fra et Besøg i den lille Bye tilbage til Gräfenberg, saa finder han fremdeles en Pyramide med den Indskrift: Au genie de l'eau froide, som en Franskmands Taknemmelighed har opreist for Priessnitz, og som byder den trætte Fodgænger en Lædskedrik til Styrkning, medens de ved den anbragte Bænke venligt indbyde ham til at søge Hvile. Denne Kildes Varmegrad er ikke saa lav som de høiere liggende Kilders, som om Naturen havde villet beskytte de ved Bjergets hurtigere Stigen ophedede Lunger for den Fare, at lide Skade ved en altfor kold Drik. Den har sædvanligt om Sommeren henved 9 Grader Reaumur, medens Kilderne i Skoven afverle fra 6 til 8 Grader, ja paa Nesselkoppe er endogsaa en Kilde, hvis Temperatur sjældent overstiger 4 Grader.

Livet i Gräfenberg er et eiendommeligt bevæget. Man løber ikke der som ved mange andre Bade, efterat man har druffet en lille Time, og badet sig en lille halv Time, efter de forskjelligste Fornøielser; Curen optager saa megen Tid, at Fornøielsen bliver kun en Bisag. I den nyeste Tid har Priesnitz vel, som ovenfor omtalt, betydeligt formildet sin Lægemethode; men alligevel ere hans Syge langt mere beskæftigede end andensteds ved de varme Bade. Tidligere udholdt næsten Alle Svedecuren to Gange om Dagen, og det endog tidligt om Morgenen fra Kl. 4 til Kl. 9, 10 eller 11 og om Eftermiddagen fra Kl. 3 eller 4 til 6 eller 7. Andre brugte denne Cuur kun een Gang, men den hele Formiddag indtil Kl. 12 og derover. Nu bruge de Fleste Curen kun een Gang og en kortere Tid eller Mange endog blot en Dag imellem. Ligeledes er det Tilfældet med Badene. Ellers blev efter enhver Svedecuur taget et iiskoldt Bad, derpaa foretaget en Spadsferetour og druffet dygtigt Vand, derpaa Frokost, derpaa et Douchebad, derpaa Middagsmad, derpaa efter en kort Spadsferetour igjen svedet og badet, derpaa Aftensmad, og Dagens Gjerning fuldendt med et Siddebade, der ogsaa, om Tiden tillod det, blev om Dagen næsten regelmæssigt anvendt hos Alle imellem alt det Dyrige. Mange toge ogsaa i de Mellemrum, som Hovedcuren skjenkede dem, Fod=Been=Hoved=Dien= og andre Bade, saa at den hele Dag igjennem den ene Beskæftigelse fulgte paa den anden, og den

Syge, i Ordets fulde Betydning, slet ikke kunde komme til Roe. Dertil blev der spiißt uhyre Meget, og Legemet blev, ved at fyldes med en sig stedse fornyende Saftmasse, drevet til den største Virksomhed og ligesom i Hast nysskabt. Nu driver man, som før nævnt, Curen med mindre Hast, og lader Legemet Tid til at komme sig efter sine Anstrengelser, hvorved især de Syge, hvis Legems-Beskaffenhed allerede er meget svækket, maae vinde betydeligt.

Det Giendommelige ved Svedecuren i Koldtvands-Lægeanstalterne bestaaer deri, at den Syge bliver, efterat hans Hud i flere Dage er bleven irriteret ved kolde Bade til større Virksomhed, pakket ind i et uldent Tæppe og tæt tildækket med Sengeklæder, hvorpaa han fort Tid efter begynder af sig selv at svede. Er Uddunstningen i fuld Gang, saa bliver den fra Tid til Tid understøttet ved, at der driffes et heelt eller halvt Glas frisk Vand og ved at aabne Binduerne. Det Første bidrager til at fortynde Safterne, idet det gennemstrømmer det hele Legeme; det Sidste afgiver nyt Suurstof til at oplive samtlige Functioner. Efterat den Syge har udholdt sin bestemte Tid i Sved, eller er bleven saa hed, at han ikke længere kan holde ud at være i Tæppet, bliver han af Badeopvarteren pakket ud deraf, og, indhyllet i et Tæppe, bragt hen til Badet, hvor han uden stor Forberedelse kaster sit sveddryppende Legeme i det kolde Vand i et uhyre stort Kar.

Denne pludselige Dvergang fra den høieste Dyshedning til en Temperatur af 8 Gr. Reaumur for-
 skrækkede i Begyndelsen Lægerne og Lægsfolk. Men,
 da Erfaring beviste, at den ikke skadede, og det blev
 beviist, at ved Lungernes fuldkomment rolige Tilstand
 under Svedecuren „uden Medicin“ ikke for disse
 kunde opstaae nogen Skade ved denne Fremgangs-
 maade, som det ellers er Tilfældet ved Sved efter
 stærk Bevægelse eller efter indvortes spæddrivende Midler,
 saa beroligede de sig begge, og det saa meget snarere,
 som det hos de Første ikke gik ud over deres eget Liv,
 og de Sidste saae Mange vende helbredede tilbage fra
 Gräfenberg, uden at de havde været istand til at
 fortælle et eneste Exempel paa Slagflod.

Just derved, at Lungerne blive ved denne Maade
 at svede paa roligere, bliver ogsaa det Ubehagelige,
 som er forbundet med enhver Svedecur, saa meget
 formindsket, at den Syge kan uden stor Besværlighed
 holde ud at være flere Timer i Tæppet, og hele Maa-
 neder fortsætte denne Fremgangsmaade uden at blive
 svækket deraf. Heri bestaaer et Hovedfortrin ved Band-
 curene, som maaskee alene derved ere skikkede til at
 uddrive et gammelt, i flere Aar i Legemet boende
 Sygdomsstof, uden at Legemet svækkes.

Det paa Sveden følgende Bad skal tjene til at
 hærde Huden, der uden samme vilde ved den hyppige
 Sveden blive altfor meget svækket. Samme Hensigt
 har Styrtebadet, men desforuden en anden vigtigere,

den nemlig, at udjage det i Legemet siddende Sygdomsstof og at bringe de standsede Saftmasser i Bevægelse.

Enkelte Længemsdeles Badning er deels af en styrkende, deels af en bortledende Art. Saaledes kan f. Ex. et Fodbad anvendes ligesaa godt til at helbrede en Svaghed i dette Lem — efter Forvridning — som Hovedpine. Sidde=Badene tjene sædvanligt til at styrke Underlivs=Organerne eller ogsaa til en Bortledning fra høiere liggende Dele.

Et Hovedmiddel ved Curen for hidstige Febre, Betændelser og lignende Sygdomstilfælde er Omflag eller hele Legemets Indpakning i vaade Tøier. Virkningen heraf er saa forbausende, at dette Lægemedel fortjener at finde Udgang i ethvert Sygehuus, og vi kunne ikke lade nogen Leilighed gaae forbi, uden at lægge Lægerne det paa Hjertet som en Pligt, at gjøre sig fortroligere hermed, end det tidligere synes at have Tilfælde. Især ere de af uberegnelig Virkning ved hidstige, med Udslet forbundne Sygdomme, da de hurtigt og sikkert lokke Sygdomsstoffet bort fra de andre Organer ud til Huden, og lade aldeles intet Skadeligt blive tilbage i Legemet.

Curens Resultater kunne i Almindelighed kaldes gunstige, omendstjøndt de ikke kunde tilfredsstille alle de overdrevne Fordringer, som man gjorde til den, og den hist og her er bleven skadet ved Overdrivelser. Den virker væsentlig helbredende paa fordærvede Safter, og

give det tunge og langsomme Blod sit raske og ubin-
drede Omløb tilbage, saa at endog, som Følge af denne
Virkning, tillige alle de Under vige, som have deres
Oprindelse i Blod-Omløbets Uregelmæssighed, og mere
eller mindre er dette Tilfældet med alle Sygdomme,
som ikke ligefrem beroe paa enkelte Legemsdeles man-
gelfulde Dannelse. Hvo der, udmattet ved anstren-
gende Arbeide, ved legemlige eller aandelige Lidelser,
beslutter sig til en Bandcuur, og har moralsk Kraft
nok til at gjennemføre den — thi hos de fleste Men-
nesker er det nødvendigt, at der hver Dag opstaaer
en ny Kamp, og maa tages en ny Beslutning til at
styrte sig i det kolde Vand — han kan være næsten
sikker paa, allerede efter kort Tids Forløb at fornemme
en Følelse af indre Velbefindende og saa fuldstændig
Tilfredshed, at med Troen paa Helbredelse vil denne
selv holde sit feirrige Indtog. Af de mange Tusinder,
som have besøgt Gräfenberg, ere dog særdeles
Mange blevne helbredede, og forholdsmæssigt kun Faa
blevne der for bestandigt. Betænker man, at iblandt
dem have befundet sig saa mange farlige Syge, som
ofte fra den tidligste Ungdom have været affræftede
ved Sygdomsstoffet og ved deres hele Opdragelse for-
fjælede til det Yderste, og ofte allerede overalt have
forsøgt deres Helbredelse, saa maa Gen død af hun-
drede vistnok ansees for et meget gunstigt Forhold.

Med Hensyn til Beføstningen ved Opholdet
Gräfenberg eller en anden Bandcuur-Anstalt er

kun Det at sige, at Den, som ikke vil gjøre særegne og unødvendige Beføstninger, kan dagligt dække sine samtlige Fornødenheder med en Daler, hvori Honoraret og Betaling for Opvarning er indbefattet. Sengeklæder bringer den Syge enten selv med eller leier dem særskilt paa Stedet.

Kosten er meget svær, men forresten simpel og nærende. Egentlige Lækkerier komme aldrig frem paa Priesniz's Bord, da de ere blevne ham selv fremmede. Om Morgenen og Aftenen spises i Regelen Smørrebrød og Mælk, om Middagen Suppe, Kjød og Steg med Grønt, og om Vinteren endnu meget ofte om Aftenen Kartofler. Den eneste Drif, som ogsaa nydes i rigelig Mængde, er Vand, i hvis Nydelse Mange bringe det til en Slags Virtuositet; tyve til fire og tyve Potter er hos Mange det sædvanlige Maal.

Opvarningen i Gräfenberg lader Meget tilbage at ønske, da den for Størstedelen besørges af Personer, som, i Mangel af noget Bedre eller i Haab om god Fortjeneste, have forladt deres hidtilværende Erhverv som Haandværkere eller Dagleiere for at danne sig til Sygeopvartere. Nogle af dem ere alligevel ret gode. Bord-Opvarterne og det hele qvindeglie Tjenesteydende fortjene Ros.

Med Hensyn til Selskabelighed er der gjort Meget ved at anlægge Spadseregange, ved at anskaffe et godt Flygel og ved i den bedste Aarstid at holde et Musikkorps. Ogsaa tæller Selskabet i sin Midte en Mængde Talenter, som hjælpe til at forkorte Fritimerne paa en behagelig Maade. Spillesyge er bleven temmelig fremmed for Gräfenberg, da Priesniz sørger med priisværdig Strengthed for, at den ikke faaer sit Indpas der.

Borger-Vennen.

En og Tredstindhvende Aargang.

Nr. 44.

Løverdagen den 3de November 1849.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Fleuranges.

(Illustrirtes Magazin.)

I.

Paa en smuk Efteraarssdag, henimod Kl. 6 om Morgen, holdt en tohjulet Reisevogn udenfor Posthuset i Corbeil. Det var i Aaret 1782, altsaa kun for næsten 70 Aar siden; men Tiderne have fra den Tid forandret sig saaledes, at den Begivenhed, som vi ville fortælle her, forekommer os langt ældre. Den Reisende, hvem ovennævnte Kjøretøi tilhørte, var en ung Adelsmand af et meget smukt, behageligt Udortes og af saa fin Anstand, som man kun træffer paa i det bedste Selskab. Medens der bleve spændte friske Postheste for hans Vogn, havde han lænet sig til et tæved

staaende Træe, og fulgte med Dinene en Flok Duer, som slagrede omkring et Duehuus.

„Unge Herre!“ sagde Postillonen til ham, „De er til Lykke for Dem staaet tidligt op; thi jeg seer en Postchaise dernede, som ikke kan faae Heste her. Høffet er for nylig passeret herigjennem, og har taget alle Heste i Beslag. De har faaet de to sidste.“

Postillonen vilde just til at sidde op, da den Rejsende, ved at give ham et Tegn, befalede ham at bie, og begyndte at betragte den nysankomne Passager, som steg ud af den anden Vogn. Det var en smuk ung Mand, klædt efter den nyeste Mode, i engelsk Frakke og med Kravestøvler, med den lille trekantede Hat paa skraa henover det høire Dæ.

„Hvad for et ærgerligt Tilfælde!“ udraabte den Nysankomne, „hvorfor skulde ogsaa Kongen just idag vende tilbage fra Fontainebleau? og disse forbandede Folk her paa staae, at der ere ikke flere Heste at faae. Min Herre“, vedblev han efter en lille Pause, idet han henvendte sig til den først ankomne Rejsende, „De kan prise Dem lykkelig, at De ikke behøver at ligge paa Landeveien! Jeg vilde strax give 6 Louisdorer, hvis jeg var vis paa, endnu i Formiddag at kunne naae Paris.“

„Nu,“ svarede Gieren af Reisevognen meget forbittligt, „det beroer blot paa Dem selv, om De vil kjøre med mig. Kom og tag Plads i min Vogn, hvor simpel den end er, og jeg beforder Dem til næste

Station eller endog til Paris, om det saa behager Dem. Deres Kammertjener kan jo besørge Deres Chaise tilbage, saasnart der gives Leilighed til igjen at kunne faae Heste."

"De bevise mig en virkelig Tjeneste, min Herre! jeg modtager Deres venstabelige Tilbud med stor Taknæmmelighed."

Den anden Passageer gav sin Tjener den nødvendige Ordre, og steg op i Bognen, der strax satte sig i Bevægelse, og rullede hen over Steenbroen med en saadan Hurtighed, som man i den Egn sjældent var Vidne til. Den snue Postillon, ansporet ved Ud sigten til dobbelte Drifkepenge, tænkte, idet han skyndede paa sine Heste, paa den dobbelte Ration, som hans Mave vilde vinde derved, og de stakkels Dyr, som ikke vandt Andet end et større Antal Pidskeslag, travede af alle Livets Kræfter rask afsted uden at tænke paa Noget.

Imidlertid bevarede de to Reisende, som sad tæt ved Siden af hinanden, en dyb Taushed, som vel varede nogle Minuter.

"Min Herre!" sagde endelig han, som havde modtaget en Blads i Bognen, "et vigtigt Anliggende falder mig til Paris."

"Det kan jeg let forestille mig; dog Bessedenhed forbyder mig at spørge Dem om, hvori dette Anliggende bestaaer."

„De har fuldkommen Ret i, ikke at trænge ind paa mig med Spørgsmaal; thi det er mig i den Grad magtpaaliggende at opnaae et lykkeligt Udfald, at jeg af Forstigtighed har svoret, at holde Sagen hemmelige indtil det Dieblit, som vil afgjøre mit Livs Lykke.“

„Jeg agter Deres Hemmelighed og den Tilbageholdenhed, som De har gjort Den til Pligt. Men i ethvert Tilfælde er De forelsket, eller jeg maatte tage meget feil.“

„Det er fuldkommen sandt, jeg er forelsket. Det gjælder et Giftermaal; ja det er et Giftermaal, som tvinger mig til denne Hurtighed. Jeg gyser ved den Tanke, at en Hindring skulde træde i Veien for mine Dnsker, og De veed vel, at Hindringer ofte i hundredvis ligesom springe frem af Jordens Skjød. . . .“

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Extract

of

the
third Quarterly Report 1849,

for

the forened Undersøttelses-Selskab.

Indtægt.

Beholdning for forrige Quartal	9Rbb.	
A. Ildentlige Indtægter for Ildgeløbets 61 ^{te} Aars- gang Nr. 27 a 39 incl.	2121	87 f.
B. Aars Beskæmten fra 2det Quartal 1849	979	56
bitto Skrivning, paa 3die Quartal 1849 afbrag.....	1497	"
beraf i 3die Quartal 1849 indbetalt	1820	"
bliver laalebes Beskæmten for Aaen p. 30. Septbr. 1849..	1568	"
"	252	"
C. Gøttingens Beskæmten fra 2det Quartal 1849.	280	80 -
beraf er i 3die Quartal 1849 indbetalt	76	68 -
Saaledes Gøttingens Beskæm- ter den 30te Septbr. 1849..	2049Rbb.	12 f.
	9Rbb.	
	4746	19

Skibeenduen den 30te September 1849.

Overensfæmten med den førte Control.

J. Garbrecht.

G. Clausen.

J. Morgen.

Carl S. Groth.

Udgift.

1. Uaffordrede Pensioner, vide Fortegnelse for 2det Quartal 1849	289Rbb.	72 f.
aanstille Pensioner for 3die Quartal 1849.	1144	" -
beraf er i 3die Quartal 1849 indbetalt	1172	72 -
Saaledes uaffordrede Pensioner for 1fte 2det og 3die Quar- tal 1849	1125	24 -
47 Rbb. 48 f.	1000	"
2. Betalt afbrag paa Aaaret i 39aften	10	"
3. bitto Skener til 39aften af 3000 Rbb. i 24 Dage	500	"
4. Lemninger	194	"
5. Ildgeløbets Trykning med Skapit, m. m.	4	"
6. Generelle Indførsninger	25	"
7. Betalt en Gratification for 3die Quartal 1849	1887	43
Saldo	9Rbb.	
	4746	19

G. Primon,
Kæbferer.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 45.

Løverdagen den 10de November 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Fleuranges.

(Fortsat.)

„Ja, De har Ret; jeg undrer mig egentligt over, at et Giftermaal overhovedet kan komme istand; saa mange Hindringer modsætte sig ofte et lykkeligt Resultat. Den unge Dame er uden tvivl meget smuk?“

„Allerkjæreste! Jeg har vel aldrig seet hende selv; men her er hendes Portrait.“

„Dersom Maleren ikke er en Smigrer, maa hun være overmaade smuk.“

„Ah! Maleren er bleven langt tilbage fra Virkeligheden. Hvad man ikke kan see paa dette Portrait, det er hendes Indre, hendes Aand, hendes Dyder. Hun er af en god Familie, og er en rig Arving, en Omstændighed, hvorover jeg for saavidt glæder mig, som

jeg har den at takke for min Families Bistand til at
 erholde hendes Haand. Der gives Diebliffe, hvori
 jeg vuffer hende mindre rig, for med desto større Visshed
 at kunne haabe at blive den Lykkelige. Hun skal være
 stolt og ligegyldig imod alle hine sædvanlige Compli-
 menter, som Mændene bortødsle paa ethvert smukt
 Ansigt. Her har De i faa Ord hendes Historie.
 Den unge Dame levede tidligere i Picardiet; hun er
 Datter af en rig Finants-Forvalter. Efterat hun i
 en Tid af 3 Maaneder havde mistet Fader og Moder,
 reiste hun til Paris til sin Tante, Marquisen af
 Champré, som tilfældigviis er en gammel Veninde af
 min Formynder. Tanten har nu bestemt mig denne
 Skat. Der er, siger hun, vel et halvt Dusin Friere;
 men jeg behøver ikke at være bange for disse Medbeiz-
 lere, da jeg kan gjøre sikker Regning paa hendes Bistand.
 Trods denne Forsikkring kan jeg ikke blive Herre over
 den Frygt, at Pladsen muligt allerede er besat. Mar-
 quisen sender mig dette Portrait tilligemed nogle Linier,
 i hvilke hun saaledes roser Frøkenen, at jeg bliver
 ganske svimmel i Hovedet; jeg svarede hende, at jeg
 strax vilde bryde op, og man venter mig idag til
 Middag; min Couvert vil ligge ved Siden af Frøken
 de la Noues (saaledes hedder min Tilkommende) De
 indseer selv, min dyrebareste Ven! hvor vigtigt det er
 for mig at indtræffe til rette Tid."

„Min Hensigt med denne Reise har aldeles ingen
 Lighed med Deres. Siden min Barndom har jeg

boet paa et lille Slot i Nærheden af Remours. Jeg er eneste Søn, og mine gode Forældre, som ikke ere meget rige, have bragt store Offre for at give mig en god Opdragelse; deres Ønske er, at jeg skulde lægge Bind paa at erholde en Ansættelse, og jeg vilde gjerne opfylde dette Ønske, naar jeg kun ikke af Temperament var saa dorst, at det betager mig alt Mod dertil; jeg hader enhver Maade at supplicere paa, saavel mundtligt som skriftligt, overhovedet Alt, hvad man kan opnaae ved List eller Bold. I min Familie talede man uop= hørligt om, hvor nødvendigt det var for en ung Mand at gjøre sin Lykke, at benytte sine Venners Credit og at see sig om i Verden. Ved Hoffets sidste Reise til Fontainebleau har man benyttet Leiligheden til at anbefale mig til Fru von Polignac. Jeg kan ikke modstaae de Mennekers Befalinger, som elske mig, og saaledes har jeg da imorges i denne Reisevogn og forsynet med 200 Louisdorer begivet mig paa Reisen, for at søge min Lykke i Paris, hvor mine gode Slægt= ninge i deres landlige Gensomhed gjøre med Bished Regning paa, at jeg, ligesom De, skal finde en rig Arving af et yndigt Udvortes."

Efterat de to unge Menneker havde saaledes givet hinanden disse Beviser paa deres ubrødelige Taushed, fladdrede de om deres gamle Kjærligheds=Historier, hvis Gjenstande just ikke hørte til de høiere Stænder, om deres første Fremtræden i Verden, om Jagten og om hundrede andre almindelige og særegne Anliggender,

faa at de, endnu førend de kom til Paris, vare som et Par i lang Tid med hinanden bekjendte og fortrolige Venner. Den Forelffede, som hed von Tillumont, meente ved sin Bedstemoder at være beslægtet med en yngre Green af den berygtede Familie Lamarc i Ardennerne. Gieren af Reisevognen, Chevalier de Fleuranges, troede at nedstamme fra Marschallen af dette Navn (Lamarc), og saaledes bleve de enige om, at de i det Mindste vare Fætttere i tyvende Led, en Omstændighed, som ikke lidet forhøjede den allerede imellem dem herskende Sympathi. De lovede hinanden at stige af i samme Gjestgivergaard, og hver Aften gjensidigt at aflægge hinanden Beretning om deres Elfskovshandeler, Eventyrer, Glæder og Sorger.

Tiden forløb temmelig hurtigt for vore Reisende under saadan fortrolig Passtar, og snart saae de i det Fjerne Taarnene paa Notre-Dame og Saint-Jacques-la Boucherie rage frem; deres Blik tabte sig i hiint Ocean af Kupler og Tage, som man kalder Paris, en uhyre Pandora-Øske, hvor den, som bringer mange Penge, Ungdom og Sundhed med sig, lutter Ting, som man kan miste der langt hurtigere end andensteds, kan føre et behageligt Liv. Dmtrent 200 Skridt fra Barrieren bemærkede vore unge Eventyrere en Rytter, som, med Haanden over Diet for bedre at kunne see, syntes at tage Kjende af dem, og strax derpaa red hen til Vognen, og befalede Postillonen at holde.

„Mine Herrer!“ saaledes tiltalede han de Rejsende, „er ikke Een af dem Hr. von Tillemont?“

„Det er mig,“ svarede den Forelskede.

„Bliver De ikke ventet idag til Middag hos Frøken de la Noue?“

„Jo ganske vist, min Herre! man venter mig der.“

„Meget vel! Vil De ikke have den Godhed at stige ud af Deres Vogn; jeg maa nødvendigst tale et Par Ord i Fortrolighed med Dem, og det med Hensyn til det Anliggende, som beskæftiger Dem. Jeg beder Dem tusinde Gange om Forladelse for min Paastrængenhed.“

De unge Mænd steg ud af Vognen. Den Ubeskjendte gav Postillonen sin Hest at holde, og førte de to Benner bort fra Vognen hen til en Tværvei, idet han bemærkede, at Fleuranges kunde overvære Samtalen. Under den korte Taushed, som gik foran Forklaringen, mønstrede de Rejsende med nysgjerrigt Die den Fremmede, som syntes at forberede sig til sin Tale. Det var en Mand paa i det Mindste 30 Aar, bred af Skuldre, med magert Ansigt men temmelig smukke Træk, hvori vistnok et vildt Ungdomslivs Storme havde efterladt nogle Furer. Han gik med faste Skridt og med Overtroppen bøiet noget forover.

„Mine Herrer!“ sagde han, da han standsede ved et Træ, „det Forslag, som jeg har at gjøre Dem, vil maaskee forekomme Dem meget fremmed. For saa meget som muligt at formilde det Anstødelige deri, maa jeg

fremfor Alt gjøre Dem bekjendt med mit Navn og min Stand. Jeg er Baron von Saint=André; jeg vilde have havt 10,000 Franks i aarlig Indtægt, hvis jeg ikke havde fortæret to Trediedele af min Capital. Daarskaberne Tid begynder nu at være forbi; jeg vil gjøre en Forandring i min Levemaade og, som man pleier at sige, blive et ordentligt Menneffe. Min Ven, Marquien af Condorcet, hiin vise Menneffeven, har til Hensigt at indføre mig hos Frøken de la Noue, en ligesaa yndig som dannet ung Pige, forældreløs og desuden fri, saa at hun kan vælge sig en Mand efter sin egen Smag. Jeg har seet hende; hun har fortryllet mine Dine, som Hr. Devot vilde sige. Jeg var allerede ifærd med at ville bede Hr. von Condorcet om at anholde om hendes Haand til mig, da jeg i Gaar Aftes fik den Melding, at Familien ventede en Frier, som den begunstigede. En Moders Billie vilde jeg agte, men en Tantes har ikke samme Bægt. Jeg erkjendiger mig om min Medbeilers Navn, hvorfra og naar han skulde komme; jeg lader min Hest sadle; jeg rider Dem imøde, og er saa lykkelig at træffe Dem. De er en smuk og galant ung Mand; De vilde finde mig smagløs og latterlig, naar jeg vilde bede Dem at opgive Deres Hensigter; men jeg paa min Side ønsker heller ikke at give Noget efter i mine; lader os altsaa blive enige med hinanden! lader os verke nogle Kaardestød med hinanden, indtil der flyder Blod. Den Saarede maa da i fjorten Dage holde

Sengen og saaledes være tvungen til at overlade den Anden Bladsen; der vil ingen Plet hvile paa hans Ære, ingen Skam træffe ham. Seirherren vil gjøre alt Muligt for at behage, og, bliver han bønlyst, nu saa er Frøkenen og Medgiften hans. Jeg veed ret godt, at mit Forslag ikke saa ganske er efter Regelen; der fattes os de to til en Duel nødvendige Vidner; men betænk blot, at Tiden trænger paa, og at Partiet staaer gunstigere for Dem end for mig, idet man venter Dem til Middag. Jeg har gjort, hvad jeg kunde gjøre; maaskee vilde det ogsaa være Dem kjær at blive fri for mig; thi De vil faae i mig en haardnakket og ubeleilig Medbeiler, som vil volde Dem megen Sorg. Lager De derfor imod mit Forslag, saa vil Gen af os i et Dieblik have frit Spillerum. Nu, hvad mener De?"

„I Sandhed,“ svarede Tillemont, „alt Dette forekommer mig høist komisk; imidlertid finder jeg i Dem en Medbeiler, som jeg kan lide. Man maa jo ofte trække Raarde for Bagateller; desto mere lønner det Umagen at kæmpe for en vigtig Sag. Jeg er til Deres Tjeneste.“

„Mine Herrer!“, faldt her Fleuranges ind, „da de ere blevne saa let enige med hinanden, hvorfor spiller De da ikke hellere Plet og Krone med hinanden, for at afgjøre deres Anliggende?“

„D!“ svarede Saint-André, „det vilde ganske og aldeles stride imod mine Grundsætninger; derved

vilde det berøe altfor meget paa Tilfældet. Hav De den Godhed at være vort Kampvidne og forstyr ikke vor Plan. Hr. von Tillemont kan ikke bortgive Noget af sin Vre. Pladsen her er tør, jævn, med eet Ord fortræffeligt skicket til vort Foretagende. Vore Kaarder synes mig ere af samme Længde. Vi behøve ikke at frygte for at blive forstyrrede af Nysgierrige; lader os trække vore Kjoler af; i et Dieblik vil Sagen være afgjort. Jeg vil ikke dølgge for Dem, at jeg troer at have Fordelen paa min Side; jeg pleier at træffe min Modstander i det første Udfald; men, Gud ske Tak! jeg har endnu aldrig dræbt Noget. Deres Ven vil slippe deraf med en lille Aareladning. Paa den ene Side er Fordelen af Ungdom, en smuk Figur, Formue, Familiens Understøttelse, paa den anden Side en mere moden Alder, Erfaring og Færdighed i at bruge Vaaben! efter Duel-Bedtægt maa jeg saare min Modstander. I det tyvende Aar er man endnu for ung til at gifte sig; det maa man overlade til de Folk, som allerede have de tredive paa Bagen. Velan da, min unge Herre! jeg er slagfærdig."

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 46.

Løverdagen den 17de November 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Fleuranges.

(Fortfat.)

Idet Saint-André sagde dette, prøvede han Jorden med Foden, veiede sin Kaarde i Haanden, valgte en god Plads, og strøg Skjortearmet op. Fleuranges, som saae paa denne Mand's Ansigt et Udtryk af eiendommelig Energie og Bestemthed, anede ikke noget Godt for sin Reisefælle. Han blev i Kæmpernes Nærhed, bestemt paa, med Kaarden at ville gjennembore den, som vilde betjene sig af en imod Duel-Loven stridende List; men den strenge Jagttagelse af Reglerne paa den Enes Side som ogsaa den Andens Færdighed beroligede ham i saa Henseende meget snart. Tillemont asparerede fortræffeligt det første, allerede i Forveien saa meget omtalte Stød. Saint-André, en Smule

forbausset over at finde en saa dygtig Modstander, indskrænkede sig blot til Selvforsvar. To Gange veg han endog tilbage for at undgaae hans velrettede Udfald, af hvilke det ene havde saaret ham let i Brystet. Men ikke en Muskel i hans Ansigt fortrak sig. Paa een Gang lyste en vild Ild i hans graae Dine. Fleuranges saae et Slags Smil oplive disse ellers saa lidenskabsløse og rolige Træk, og Tillemont, truffen i Brystet, sank til Jorden.

„Min Ven!“ sagde den Saarede med svag Stemme, „jeg døer.“

„De har dræbt ham, min Herre!“ udraabte Fleuranges.

„Det gjør mig ondt“ sagde Saint-André, „inderligt ondt; jeg har ikke kunnet afpasse mit Stød; det vilde have været bedre, om han ikke havde forstaaet at føre Kaarden saa godt. Saaret er dybt; men, som jeg haaber, vil han nok komme sig. Hans Aandedræt er jo frit; jeg seer ikke noget Blod i Munden; i ethvert Tilfælde vil han slippe derfra. Lad os trække Frakken paa ham. Han kan jo gaae; der er ikke Noget at være bange for. Gaae De hen til Deres Bogn! Jeg maa see at komme bort. Hvorhen agter De at bringe ham?“

„Til Hotel d'Angleterre i Richelieu-Gaden.“

„Inden en Time skal jeg være der med en Chirurg.“

Den Saarede slæbte sig, understøttet af sin Ven, saa godt han kunde hen til Bognen.

Herr von Fleuranges trykkede ham i sine Arme, spurgte ham med ufordulgt Angest efter hans Befindende, idet han søgte at vække Haab hos ham; men den ulykkelige Tillemonts udslukkede Dine, hans blege Ansigt, Forvirringen i hans Tanker og den høitidelige Tone i hans Stemme beviste kun altfor tydeligt, at den stakkels unge Mand gik med store Skridt henad hiin frygtelige Bei, hvor Fortiden kun er en forvirret Drom og Fremtiden en uudgrundelig Dybde.

„Intet Spørgsmaal, Chevalier!“ sagde han, „med mig er det forbi. Tag imod disse Papirer, og send dem til min Familie. Troer De paa Gud?“

„Ja, saasandt jeg lever.“

„Desto bedre! Lad læse en Messe for mig. Troe ikke de nye Maximer! Slaaes aldrig for Bagateller! Ach, dyrebare Fleuranges! jeg er ikke endnu tyve Aar gammel. — O hvor lykkeligt, at dette ikke er indtruffet, medens min Moder levede! Fremfor Alt lad ikke mit Legeme obducere; jeg beder Dem derom. Dog nok, tal nu ikke længere med mig.“

Netop ankommen til Hotel d'Angleterre og lagt paa en Seng blev den Ulykkelige asmægtig. Baron von Saint-André traadte endnu til rette Tid ind i hans Bærelse, for at see ham udaande sit sidste Suf, og Chirurgen kunde intet Videre gjøre end attestere hans Død.

„Herr Baron!“ sagde Fleuranges, „der seer De Resultatet af Deres kloge Beregning.“

„Jeg er ligesaa overrasket som sørgmodig,“ svarede Saint-André. „Jeg forsikrer Dem, at jeg havde villet vædde Ti imod Gen paa, at han vilde være sluppen derfra med et let Saar. Det er et uforudseet Uheld.“

„De havde gjort bedre i, at have sovet til Middag end være staaet saa tidligt op for dette beklagelige Anliggende.“

„Det veed jeg dog ikke, Chevalier! saa meget er dog vist, at han var min Medbeiler. Lader os for Altid ikke tabe Contenancen; jeg kan ikke selv i egen Person underrette Frøken de la Noue om dette Mesterstykke. Maaskee vilde De være saa god at gjøre dette, medens jeg beskæftiger mig med de nødvendige Forberedelser til Begravelsen.“

Uden at klæde sig om lod Fleuranges en Fiacre komme for at begive sig til Rue de Vendome, hvor Marquisen af Champré boede. Hjertet bankede heftigt i ham, da han lagde Haanden paa Hammeren paa den store Port; medens han skred igjennem Hotellets Gaard, vare hans Tanker endnu forvirrede, og han vidste ikke rigtigt, hvorledes han skulde melde dette ulykkelige Tilfælde og anbringe sin Bevidnelse om sin Deeltagelse. En gammel Herre i Comthur-Uniform kom ham imøde paa Trappen, der førte op i Huset, og, da han saae den unge Mand, udraabte han strax: „Der er han! Fru Marquise! der er vor Neveu!“

Derpaa steg han ned af Trappen, og sluttede Chevalieren i sine Arme.

„Herligt, meget herligt, min unge Ven! De er en Mand af Ord!“ sagde Comthuren. „Bordet er dækket! lad mig et Dieblif see paa Dem! Ja i Sandhed, der gives dog nogle allerkjæreste Cavallerer i Provindsen! — et fyrigt Die, en slank Figur, en net Fod! De vil komme til at ægte Pigen; det indestaær jeg Dem for. De skal strax see den lille Gudinde, som er bestemt for Dem! Gjør Regning paa mig! jeg vil bane Dem Veien!“

II.

Fleuranges havde ikke Kraft nok til, at meddele den gode gamle Herre den sorgelige Efterretning, og, jo mere man gjorde af ham, desto mere tabte han Modet dertil. Endeligt tog Comthuren ham ved Armen, og førte ham ind i Salonen, hvor han maatte kysse ikke blot Tanten paa begge Kinderne men ogsaa Frøken de la Noüe paa Haanden, og dette satte ham ganske ud af Stand til at afgive nogen Forklaring. Man kan let tænke sig, at den huldsalige Frøken blev ganske blodrød ved den nylig omtalte Høfligheds-Beviisning. Hun slog sine Dine ned for Fleuranges's Blik, som naturligtviis vedblev at mønstre hendes yndige Personlighed, og besvarede dette Blik med en noget opbragt Mine, som syntes at sige: „Jeg er endnu ikke Deres Kone.“

Fleuranges maatte lade sin formeentlige Tilkommendes Indigheder vederfares Ret; han beundrede hendes skønne Dine, hendes fint hvælvede Dienbryn og hendes slanke Figur. Hun var en virkelig Skjønhed, ganske i den da herskende Smag, med en noget opstaaende lille Næse, rundt Anstigt, Kirsebærlåber, glindsende hvid Teint, trodsigt Physiognomi og en nydelig lille Fod.

„De undskyldte, mine høistærede Damer! at jeg fremstiller mig for dem i Rejseklæder.“

„Deres Utaalmodighed undskylder Dem,“ afbrød Comthuren ham. „Deres Rejsedragt er fuldkommen galant. Vi Andre, som ikke have reist idag, have havt tilstrækkelig Tid til at pynte os. Kan De gjette, hvor mange Timer man har brugt til denne allerede ganske med Blomster belæssede Hovedpynt? Hele tre Timer! ja, ja, kjære Neveu! ikke en Minut mindre! Nu, med eet Ord, hvad synes De om denne taarnagtige Bygning?“

„Den vil synes mig allertjæreste, naar mine Dine have vænnet sig til den.“

„Min Herre!“ bemærkede her den unge Dame, „man kunde virkelig ikke bedømme min Hovedpynt paa en mere forbindtlig Maade.“

„Jeg taler blot om Moden, Frøken! og, hvis man vilde spørge mig om, hvad jeg dømmet om Deres Person, saa vilde jeg ikke tage i Betænkning, at udtrykke mig ganske frit derom.“

„Det vil De faae Leilighed til at gjøre ved Deres første Samtale under fire Dine,“ sagde Comthuren.

„Henriette!“ tog Marquisen Ordet, „Du har en Feil, som Du maa vænne Dig af med. Den bestaaer deri, at Du aldrig har nogen Tiltroe til Folks Belvillie. Naar man siger til Dig, at Du er smuk og elskværdig, hvorfor vil Du da troe, at man tænker anderledes, end man taler? Bilde man vel fra alle Sider gjøre Dig Complimenter, naar man fandt Dig hæslig? Afslæg dog denne lille Rest af Kjøbstedlivet, som endnu klæber ved Dig. Herr von Tillemont! jeg taler oprigtigt, som jeg mener det. De er en smuk Yngling, og har ganske en Parisers, ja, jeg kunde næsten sige en Hofmands Udseende og Anstand. Er De ikke enig med mig, Comthur?“

„Ganske og aldeles en Hofmands.“

„Han ligner ikke sin salig Fader.“

„Nei, men desto mere sin Moder.“

„Na ja, en Smule. Dog nok derom! De er stegen af i et Hotel? Taften maa De tage ind hos os. Jeg har en heel Etage ledig til Dem, og ogsaa en Stald til deres Heste. Skulde De finde Behag i, at boe her med Deres tilkommende Kone, saa vilde det særdeles glæde mig. Henriette holder meget af den italienske Komædie; jeg indrømmer Dem min Loge. Der er mig for varmt! Overhovedet holder jeg ikke mere af at gaae i Komædie. Men, min Gud!

De maa jo være færdig at døe af Sult: Comthur! vær saa god at spørge, om man har serveret."

Marquisen var en lille tyk Dame, men af et muntert Humeur, god og forstandig. Fleuranges havde ikke nødig at søge efter Udflugter; thi Fru von Champré gjorde ham kun saa Spørgsmaal med Hensyn til hans Familie. Man satte sig tilbords. Conversationen under Maaltidet var munter og fortrolig; dog talede Comthuren og Marquisen meest for at spare det unge Par for Forlegenhed. Imidlertid undlod den gamle Herre ikke, leilighedsviis at gjøre Hentydninger paa den forestaaende Formæling. Fleuranges viste sig ivrig uden at affectere en Lidenskab, som han ikke følte, og Frøken Henriette bevarede sin fortrydelige Mine. Efter Bordet foreslog man en Spadseretour i Haven. Damerne lode sig give deres Spadserestocke, og Comthuren bød Marquisen sin Arm for at give de unge Folk Leilighed til at udverle deres Tanker.

(Fortsættes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 47.

Løverdagen den 24de November 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Fleuranges.

(Fortsat.)

„Min Herre!“ sagde Henriette, „er det sandt, at De, som De har skrevet til min Tante, er, ved at see mit Portrait, bleven forelsket i mig? Jeg ønskede vistnok at have den Overbeviisning, at jeg behagede en Smule; thi hvad ogsaa Fru Marquisen kan sige, saadanne Ting fortjene vel, at en ung Pige lader sig dem gjentage to Gange, førend hun troer derpaa.“

„Intet kan, min Frøken! være rigtigere end det.“

„Jeg maa tillige ogsaa sige Dem, at det synes mig meget vanskeligt at elske. Kjærligheden, siger man, er at kjende paa stor Uroe, Søvnløshed, Hjertebanken,

Redslagenhed, Længsel og Rædsomhed; jeg spører Intet af alt Dette."

"Nu, det kommer deraf, at De ikke elsker mig."

"Og naar jeg nu bestandigt blev i samme Stemning?"

"Nu, saa ægte vi ikke hinanden."

"De giver mig Mod igjen. Min Tante kunde have Lyst til at gaae en ganske modsat Vej. Hun ønsker, at man fremfor Alt skal gifte sig, og da elske hinanden — nemlig naar man kan. Jeg tilstaaer Dem, at jeg vilde modsætte mig en mod mine Følelser saa stridende Begjering. Man bebrejder mig ofte min Ligegyldighed; man beskylder mig for Stolthed, Kulde og Egenfindighed. Nu, det kan være det Samme, hvad man kalder det; jeg er nu engang saaledes og ikke anderledes. Man lade mig bringe ud af denne Ligegyldighed; jeg forlanger jo slet ikke noget bedre Men De, min Herre! maa finde Dem i, at jeg oppebier denne Forandring, førend jeg vælger en Mand."

"Deres Adfærd synes mig aldeles fornuftig. Jeg har ligesaa lidt Lyst til at ægte en Pige, der ikke elsker mig, som De til at tage en Mand, der mishager Dem. Vi ere fuldkomne enige, og allerede denne Klogskab og Forsigtighed indgyder mig en Agtelse for Dem, som jeg ligeledes ønskede paa min Side at kunne indgyde Dem."

"Der gives en vis Grad Agtelse, som man er Enhver skyldig, saafremt man ikke har Grund til at

nægte ham den. Men Kjærlighed vil og ønsker jeg kun at føle for en eneste Person i mit Liv. . . . Dyder, Fortjenester, store Egenskaber, en skøn Handling. . . ."

"Jeg indseer, at De ikke vil elske letsindigt, min Frøken! men Heltene ere sjeldne, og det er muligt, at De kommer til at vente længe."

"Jeg vil vente, min Herre! jeg har ingen Hast med at blive forsynet, som min Tante siger; men De, min Herre! ønsker maaskee, inden fire og tyve Timer at finde en Kone, og saaledes lader det sig vel forudsee, at De vil vælge med Umhu og modent Overlæg."

"Min Frøken! naar De benytter Deres Fronie imod mig, saa vil Partiet imellem os ikke være lige; thi jeg føler kun Tilbøielighed for Dem. Ønsker De en Helt til Gemal, saa duer jeg ikke; jeg paa min Side holder heller ikke af nogen Heltinde. Jeg ønsker en ligefrem Kone af blidt Temperament; dog maa hun om muligt være en Smule opvakt og munter; jeg vil skjenke hende fuldkommen Frihed, og for min Umhed og Tillid intet Andet fordre end Godhed og Belvillie, og at hun vilde i melancholske Timer adsprede mig lidt ved Musik. Nu kjender De mine Ønsker; men de Døde gifte sig ikke. . . ."

"Hvad siger De?"

"Jeg siger, at min Time er slaaet, og jeg desværre maa for bestandigt forlade Dem."

Marquisens og Comthurens Tilbagekomst afbrød denne Samtale til stor Sorg for Henriette,

som altfor gjerne ønskede at faae Oplosning paa den unge Mand's hemmelighedsfulde Ord.

„Slaaer Klokken ikke just nu tre?“ spurgte Fleuranges; „et vigtigt Anliggende, som ikke tillader nogen Opsættelse, driver mig bort herfra.“

„Bah!“ raabte Marquisen, „De maa blive her, fjære Fætter! mine Folk skal hente Deres Løi.“

Umuligt, Madame! jeg har ikke en Minut at give bort; undskyld mig, jeg maa viebliffeligt bryde op. Det angaaer et Anliggende, hvorved min Nær-værelse er aldeles nødvendig.“

„Og hvor gaaer De hen?“

„Til Hotel d'Angleterre i Richelieu-Gaden.“

„Lad ham have sin Billie; Ungdommen trænger til Bevægelse,“ sagde Comthuren.

Fleuranges anbefalede sig, og gik bort med hurtige Skridt, ledsaget af Comthuren, som fulgte ham ned til Porten.

„Unge Mand!“ hviskede den gode gamle Mand ham i Øret ved Afskeden, „hvor gaaer De hen? Betroe en Ven denne lille Hemmelighed!“

„Jeg vil lade mig begrave.“

„Hvad Fanden skal det sige? De vil lade Dem begrave!“

„Ja, Herr Comthur!“ svarede Fleuranges med Eftertryk, „De maa vide, at jeg imorges Kl. 9 er bleven dødeligt saaret i en Duel paa Sletten Gentilly. Man har bragt mig ind i Hotel d'Angleterre,

hvor jeg henimod Al. 10^{1/2} har opgivet Anden. Før min Begravelse er det blevet mig tilstedet at see min Brud; hun er i høieste Grad elffværdig, og jeg er i Sandhed utroftelig over, at jeg maa forlade Verden. Den mig tilstaaede Tidsfrist er om faa Døgn blikke udløben; Baaren og Ligtøiet staae ved min Seng; Præsten nærmer sig for at vaage over mit Lig og besprænge mig med Vievand. Imorgen, dyrebareste Ven! ledsag mig da til min Grav, og bed for min Sjæls Rolighed! Lev vel, Comthur!"

III.

I sidste Aarhundrede ligesom i dette vare Aegteskaberne som oftest Kjøbe-Contracter, hvorved Familierne og Advokaterne fandt deres Regning, til stor Skade for de unge Piger. Froken de la Noue, som ikke havde at frygte for nogen faderlig Despotismus, var vel at undskylde, naar hun vilde selv og efter sin egen Smag vælge den, som hendes Person og Formue skulde i Fremtiden tilhøre. Den til hendes Familiens Sorg bestemte Tid var udløben. Neppe ankommen til Paris, hvorhen det som et Tryllerie virkende Rygte om hendes Rigdom og Skønhed var ilet forud, opvakte hun alle Steder Lysten og Begjerlighed. Man havde endnu ikke seet hende noget Sted, og dog havde allerede tre Personer af Betydenhed anholdt om hendes Haand for deres Slægtninger eller Venner. Herr von Condorcet havde talt med Comthuren til

Gunst for Saint-André; Fru von Muy, Enke efter en forhenværende Minister, havde for Marquisen fremstillet sin Fætter Herr von Beville, og Herr von Miromenil, som laae af en dødelig Sygdom, bestemte sig til at testamentere 100,000 Daler, naar man vilde give Greven af Royon, hans Yndling, Frøken de la Noue til Hustru. Marquisen svarede paa disse Forslag, at hendes Huus stod aabent for alle unge Mænd af god Herkomst, at alligevel Henriettes Haand blot skulde blive den Herre til Dee som forstod at behage hende; men hun underrettede dem tillige om, at hun ventede en fjerde Medbeiler, hvis Fordringer hun begunstigede, uden alligevel paa mindste Maade at ville tvinge sin Niece.

Frøken de la Noue havde modtaget Saint-André med kold Hoflighed, Beville med majestætist Ringeagt og Herr von Royon med Spotteglofer. Saint-André, begge de Andre overlegen i Aand, troede sig foretrukken; hans Hoved svimlede ikke af Kjærlighed, men af en Begjerlighed efter at tilgiste sig en Million Franker, og dette bestemte ham til det før meddeelte Felttog, som kostede den stakkels Tillemont Livet, og bragte Chevalier von Fleuranges i Marquisens Huus, hvor vi for nylig have seet ham.

Spøg var i hiin Tid mere i Mode end nutildags; det, som Chevalieren havde tilladt sig ved en saa sørgelig Anledning, fandt sin Undskyldning i

det Aarhundredes Letfærdighed, og desuden begræd Fleuranges derfor ikke mindre sin Reisesælles Død. Efterat han havde forladt Frøken de la Noue, følte han sig ingenlunde i Stand til videre at fare fort i sin Brudgoms-Rolle, hvorfor han overlod Intriguens Udvikling til Tilfældet. For at gjøre Læseren bekendt med Følgerne af dette Foretagende, maae vi først føre ham ind i Fru von Champrés Salon.

„Kjære Svoger!“ sagde Marquisen, „altsaa troer De virkelig, at et Spøgelse har aflagt os et Besøg?“

„Madame!“ svarede Comthuren, „jeg veed ikke ret, hvad jeg skal svare hertil; men saa meget er vist, at jeg ikke har drømt. Har man ikke igaar, da De sendte Bud til Herr von Tillemont, ladet Dem melde, at denne unge Mand var død? Har jeg ikke imorges tidlig været i Hotel d'Angleterre? Har jeg ikke der seet en Katafalk, Borlys, en Ligkiste og derefter Sørgehøitiden i Saint-Roch? Har ikke den Afdødes Kammertjener sagt mig, at han selv har isørt ham Ligtøiet? Har ikke dette Menneffe grædende fulgt bag efter Ligvognen lige indtil Kirkegaarden, hvorhen jeg selv har fulgt den Afdøde, hvor jeg har seet ham blive sænket ned i Graven ligesaa vist, som jeg nu seer Dem ryste med Hovedet, og see paa mig med sorgfuld Mine?“

„De har havt en slem Drøm, kjære Svoger! De har været forblindet; et Phantastebillede har bedraget Dem! troe mine Ord!“

„Bed Gud, Fru Svigerinde! jeg forsikkrer Dem endnu engang, at jeg har seet det altsammen med egne Dine, og at jeg var fuldkommen vaagen. Er jeg da den Første, som noget Saadant er hændet? Har ikke vor Bedstefader fortalt os, at et Spøgelse forkyndte Marschal von Cassion hans sørgelige Død? Findes der ikke allevegne over hundrede saadanne Historier?“

„Det er nogle tosfede Eventyr, hvorved man forvirrer Hovedet paa Folk!“

„Nu, som De synes. Men forklar mig dog dette elfsomme Tilfælde, som angaaer os selv. Hvorfor er Herr von Tillemont ikke vendt tilbage i Gaar Aftes? Hvem har jeg idag fulgt til Jorden? Hvorfra har deres Folk faaet det Svar, som de har bragt Dem? Hvorfra har jeg selv det, som den unge Mand sagde til mig ved Afskeden?“

„Her nu min Forklaring! Henriette har ved sin Stolthed, sit frastødende Væsen fornærmet Herr von Tillemont; den unge Herre har opgivet Partiet. Hans Svar, da han skiltes fra Dem, betydede, at han ikke vilde komme igjen; De har forstaaet det bogstaveligt. Der er død en Fremmed i Hotellet, og De har troet, at det var vor Neveu. Hvad min Tjener Francois angaaer, saa er han en ensfoldig Tosse.

„Tiden vil give En af os Ret.“

I dette Dieblif aabnede Døren sig, og Fruen de la Noue traadte ind i dyb Sørgedragt.

„Madame!“ tilraabte hun sin Tante; „man søger forgiæves at skjule mig Sandheden; Herr von Tillemont er død. Hans Gjensærd har været her, og har selv meldt mig det, førend han for bestandigt gif bort fra denne Verden. En Drøm i sidste Nat har stadfæstet mig det Samme. Troe kun ikke, at De kan stufte hans Forlovedes Smerte. Jeg vil betale hans Afke de Taarer, som jeg er ham skyldig.“

„Kjære Niece!“ sagde Marquiseu, „man skjuler aldeles ikke Noget, ikke det Mindste for Dig, Vi have kun Betænkning ved at paastaae, at din Tilkommende er død, fordi det synes mig utroligt. Jovrigt vilde det efter min Mening være bedre, at Du parede dine Taarer, da Du igaar har viist Dig saa kold og knibst imod Herr von Tillemont.“

„De skulde dog ikke endnu skjelde paa den stakfels Lille, Fru Svigerinde!“ sagde Comthuren med Uvillie.

„Henriette!“ tog Marquisen igjen Ordet, „Du elskede ikke den unge Mand; han var ikke din Gemal, og Intet twinger Dig til, nu at spille den trøstesløse Enke.“

„De kan endnu drive Spot med min Smerte; nu jeg vil indeslutte den i mit Bryst.“

„De er, Madame! sandelig mere end grusom,“ svarede Comthuren forbittret, „hvorfor skulde hun vel græde, naar hun ikke sørgede.“

„Fordi Sorgen klæder hende godt; De forstaaer Dem kun daarligt paa Fruentimmer.“

„De bringer mig til Kaserie! Altsaa Tillemont er ikke død? Jeg har ikke imorges bivaanet hans Begravelse?“

„Hans Begravelse!“ udraabte Henriette, synkende ned paa en Lænestol, „nu indseer jeg kun altfor vel, at man har holdt denne skrækkelige Ulykke skjult for mig.“

„Nei!“ svarede Comthuren, „der er Intet sseet; jeg har været blind, jeg har drømt. . . Men, Marquise! de Draaber, som bryde frem af dette stakfels Barns Dine, er det Taarer? ja eller nei?“

„Bistnok er det Taarer! De maa ikke saaledes ærgre Dem, min dyrebare Svoger! jeg finder det slet ikke saa galt, at hun græder, naar det kan interessere hende. I hendes Alder maa man undertiden see forgrædt ud og have hvirvde Kinder, og en Sørgekjole med Slæb — der er virkelig Slæb paa Kjolen — tager sig ret smukt ud.“

„Nei! det er dog altfor galt!“ hvissede Henriette hulkende. „Efterat man har dadlet min Lige-gyldighed, betragter man min Smerte som en Forbrydelse; men jeg erklærer Dem herved, at jeg betragter Herr von Tillemont som min Mand.“

Froken de la Rone bortsjernede sig, ganske badet i Taarer, og ilede op paa sit Bærelse, imedens Comthuren gik endnu en Tidlang i Rette med

Marquisen, som imidlertid brød sig kun lidt om hans Bebreidelser. Rygtet om dette selsomme Eventyr havde imidlertid gjort sin Runde i Paris. Samme Dags Aften var Marquisens Salon opfyldt med Folk, som Nysgjerrigheden havde drevet derhen. Tre Grever, sex Baroner og et Doustin Abbeder lærte Historien udenad, for om Aftenen ved Soupeen igjen at kunne fortælle den Ord for Ord. Tillemonts Død var vis; man tvivlede ikke om, at den Udvøde havde ladet sig see for sin Forlovede; den Sidstes saa retmæssige Smerte gjorde Romanen fuldstændig i en saadan Grad, at man derover glemte alle andre Nyheder, og endog ikke tog nogen Notice af en ung Musiker, ved Navn Cherubini, som dengang debuterede i Paris.

Medens man hos Marquisen førte Strid, om Spøgelseset virkelig havde viist sig, pluddrede Fleuranges og Saint-André ganske fortroligt med hinanden i et Kaffehuus ved en Bolle Bunsch.

„Jeg indrømmer,“ sagde Baronen, „Tingene forvifle sig ofte høist besynderligt. Hvad der forstyrrer min Plan, det er den Omstændighed, at denne unge Pige har sat sig i Hovedet, at begræde en formodet Brudgom, som hun ikke elskede. Det, min Ven! er vistnok imod min Beregning.“

„De vil endnu ofte blive skuffet paa den Maade,“ svarede Fleuranges, „Livet beroer ikke paa Sandsynligheder, men tværtimod paa Undtagelser; det Sted, som vor Fod betræder iblandt tusinde andre, det Atom,

som vi ved hvert Mandedræt optage i os, er et Spil af Tilfældet, eller afhænger maaskee ogsaa af Forsynets hemmelighedsfulde Villie."

"Spiller De Trictrac?" spurgte Saint-André.

"Nei ikke meget."

"Egimeget; De veed dog, at Tærningerne give sex Gange Tallet Syv imod een Gang Tolv eller Sexer alle. Velan da! maa da ikke den, som har Tallet Syv for sig, slaae sin Modspiller, som forlanger Tolv, sex Gange, medens han bliver slaaet kun een Gang? Drik De og svar mig saa derpaa?"

"Livet og Trictrac ere to høist forskjellige Ting. Man troer at have Tallet Syv for sig, naar man dog skulde være betænkt paa Tallet Tolv; deri ligger Feilen ved Deres System. Maaskee vare igaar, efter Tingenes naturlige Gang, de sex gunstige Kast for Dem. Den unge egenfindige Dame havde maaskee kun liden Lyft til at modtage Herr von Tillmont, som hun idag begræder, fordi det interesserer hende;"

"De staaer tidligt op; De udsætter Dem for et Kaardestød; De belæsfer Deres Samvittighed med et Menneskes Død, og De fører Tallet Tolv frem, hvilket ikke vilde komme for Dagen. Hvor er den Pythagorasjes Tavle, som lærer os at læse i Dvindernes Hjerter? Ligesaa godt kunde man bestemme en Beirhanes Bevægelser som vilde gjette dem. Lader os derfor tage dem saaledes, som de vise sig. Idag omme, imorgen haardere end Klippen, ustadige som Lykken, løbende

efter ham, som ikke søger dem, derimod undflyende ham, som er Nar nok til at følge dem i Hælene, visende sit onde Sind imod ham, som Familien har bestemt dem til Brudgom, og begrædende den Elsker, som de troe ligger fald i Graven, og som igjen varmer sig op ved et Glas Bunsch."

"Nu, alt det lægger ingen Hindringer i Veien for, at Kraften hersker over Svagheden, at Mennesket søger Velværen, Behageligheden, og skyer Smerten, og at den Stærke og Dygtige maa, under Indflydelse af sin Fordeel, sin Dømmekraft og sine Videnskaber, tilsidst feire over alle Hindringer."

"De har læst Helvetius: han siger meget Sandt; men efter hans Mening ville vi altfor meget ligne Maskinerne med en Ventil, som aabner sig for Fornøielsen og lukker sig for Smerten. Herr von Tillmont har for bestandigt lukket Ventilen. Altsaa vilde Deres Vigtale over den stakkels Ungling lyde saaledes?"

"Ikke anderledes."

"Nu velan da! lad mig nu faae at vide de Planer, som Deres Biden og Deres Beregning indgiver Dem?"

"Min Plan er ganske simpel. Jeg haver Fordelen for Bevill, som er et stakkels Fjog, og ligeledes for Herr von Noyon. Jeg bier, indtil Froken de la Noue har tørreret sine Laarer. Man veed ikke, at Tillmont er falden for min Haand. Jeg gjør ivrig Cour til den unge Dame; jeg overvinder hende

ved det Herredømme, som det stærke og lidenskabelige Væsen altid har over det ymme og umistænksomme. Jeg ægter hende, og har saaledes naaet mit Maal.“

„Jeg ønsker Dem Lykke dertil. Lad os nu gaae hjem og sove!“

Fleuranges, som ingen Bekjendter havde i Paris, knyttede meget gjerne med Saint-André den Slags Venfskabspagt, hvis Hovednæring søges i Udspredelse, og de gjennemstreifede med hinanden Staden, Theatret og Hotellerne.

IV.

Efter tre Dages Forløb, da det efter Saint-Andrés Beregning bestemte Dieblif til igjen at indfinde sig hos Fru von Champré var kommet, lod han sine bedste Klæder tage frem, og betroede sit Hoved til en duelig Friseur. Fleuranges flentrede imidlertid om i Gaderne uden at tænke paa Noget. Tilfælde og Lune bragte ham udenfor Barriererne og hen til Porten ved Kirkegaarden du père Lachaise. Chevalieren vandrede selvbehagelig frem og tilbage, og tænkte en Smule paa Døden, hvortil naturligtvis Stedet gav Anledning, da han, ved at bøie ind paa en Sidegang, saae en ung Dame i Sørgedragt, der knælede i en hvist indtagende Stilling paa en Grav. Af Agtelse for denne Ubekjendtes Smerte vilde han allerede trække sig langsomt tilbage; men i samme Dieblif hævede den Sørgende, foranlediget dertil ved Lar-

men af hans Skridt, sine Dine op imod ham, udstødte et gjennemtrængende Skrig og sank afmægtig til Jorden. Fleuranges ilede hende til Hjælp, styrtede sig ned paa det ene Knæ, og understøttede Damen ved sin Arm; det var iugen anden end Frøken de la Noue.

„Ach, min Herre!“ stønnede hun, da hun slog sine skjonne Dine op, „De er altsaa ikke død?“

„Desværre nei, min Frøken!“

„Det er vistnok slemt for Dem; men hvad betyder denne Gray, hvorpaa Deres Navn er skrevet?“

„Denne Gray indeslutter de jordiske Levninger af Herr von Tillemont, og jeg er Chevalier de Fleuranges.“

Henriette rev sig strax løs fra Chevalieren s hende endnu understøttende Arm, og var med eet Spring oppe paa Fodderne.

„Bil De være saa god at forklare mig denne Hemmelighed, min Herre? I hvilken Hensigt har De bedraget en agtværdig Familie, idet De antog et Navn, som ikke var Deres?“

Fleuranges fortalte hende den hele Sandhed: Sammentræffet med Saint-André, Duellen, den stakkels Tillemonts Uheld. Han tilstod hende derpaa ogsaa, hvorledes han ikke havde havt Mod til at rive Comthuren ud af sin Bildfarelse, og hvorledes han ved et Spøg og en hurtig Flugt havde redet sig ud af Affairen.

„Mademoiselle!“ tilføiede han efter en lille Pause,

„jeg læser paa Deres Ansigt, at De aldrig i Deres Liv vil skjenke mig Deres Tilgivelse. Maaſkee har De Afſky for det Latterlige ved et efter Udſeendet unaturligt Eventyr, ſom lader ſig oplyſe ved en ſimpel Misforſtaaelse; men der gives et Middel til at undgaae det. Lad De, ſom om jeg var død. Jeg vil ſaa ſnart ſom muligt forlade Paris; det Farvel, ſom jeg er beredt paa at ſige Dem, vil være det ſamme, ſom om Graven virkelig ſkilte os fra hinanden.“

„Min Herre!“ ſvarede Henriette, „man lader ikke Folk græde og bære Sorg, naar man ikke virkelig er død. Dog, mit Hoved er i dette Dieblif ſaa forvirret, at jeg ikke ret veed, hvad jeg ſiger.“

(Fortſattes.)

G. Jacobſen.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 48.

Løverdagen den 1ste December 1849.

Førlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantsforsamling i Høiesterets Forsal paa Brindsens Palais bag Slottet, Fredagen den 28de December d. A. Kl. 6 Eftermiddag, til hvilken Tid de Herrer Repræsentanter anmodes om behageligen at ville give Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 30te November 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Fleuranges.

(Fortsat.)

Lillad mig, at jeg hjælper Dem til at løse det Gaadefulde i Deres Følelser; hvem af de to Tillemont begræd De? Var det den affjælede, ssom De aldrig havde seet, eller ham, som De har seet, og som endnu er ilive? Elskede De den ubekjendte, fordi han var død, eller den levende, fordi De kjendte ham? Eller elskede De dem begge to, i den Troe, at de blot udgjorde Een, eller endeligt elskede De hverken den Ene eller den Anden? Gjelder maaskee en Deel af Deres Klager, af Deres Taarer mig, eller offerer De mig disse Klager, disse Taarer blot under den Betingelse, at jeg var iblandt de Døde? Men, naar De begræd den virkelige Tillemont, hvorfor begræder De ham da ikke mere nu, da han dog ikke er bleven opvakt igjen af sin Dødssovn?"

„Lie,“ afbrød Henriette ham, „De bringer kun mine Tanker i en endnu større Forvirring. Jeg sporer ikke længere hos mig nogen Lust til at begræde Herr von Tillemont, og Dem elsker jeg ikke.“

„Indrøm dog i det Mindste, Froken! at det er noget selsomt.“

„O nei, min Herre! det er tværtimod ganske naturligt; jeg ønsker ikke mere at begræde Herr von Tillemont, fordi jeg aldrig har kjendt ham, og jeg elsker ikke Dem, fordi De er ikke den, som jeg ansaae

Dem for, fordi jeg ikke veed, hvad De er, og fordi De har forset Dem imod mig."

"Hvorledes kan jeg gjøre min Uret god igjen! Jeg staaer ganske til Deres Raadighed; befal, jeg er rede til at adlyde Dem, og jeg døer af Længsel efter at stille Dem tilfreds!"

"Indrøm mig en Dag til at overlægge; imorgen skal De erfare min Villie."

"De finder mig allerede forud fornøjet dermed."

Fleuranges trak en Brevtaske op af Lommen, rev et Blad Papir ud af den, og skrev derpaa sit Navn og sin Adresse.

Henriette stak Papiret ned i sin Barm, tog med den anden Haand fat i sit Slør, og betragtede Chevalieren, førend hun endnu ganske tilhyllede sit Ansigt, allerede med mindre fortørnet Blik.

"Min Herre!" sagde hun, "De maa dernæst love mig Taushed."

"Jeg skal tie som en virkelig Død."

"Og ikke lade Folk lee paa min Beføstning."

"Ach, min dyrebare Frøken! jeg fortryder min Forføelse, og maa nu dyrt betale den."

"Jeg stoler paa Deres Rettskaffenhed. Farvel, min Herre! Gaae nu bort! Jeg vil kalde paa min Kammerpige, som venter paa mig ikke langt borte herfra."

Fleuranges bukkede ærbødigt og gik. Kort Tid derefter begynder han at anstille Betragtninger over dette Sammentræf; han forestiller sig ret levende

Henriettes store Dine, som det sorte Slør kun halv skjulte, hendes fortræffelige Bæxt og hundrede andre Skjønheder, som maaskee vilde aldeles have forstyrret Hovedet paa ham, dersom han ikke tæt ved Kirkegaarden havde truffet paa et Marionet-Theater; han saae saa længe paa dette Duffespil, og fornøiede sig saa meget over det, at han tildeels glemte sit Eventyr. Endeligt troede han sig ikke længere forelsket; men han besluttede som en Mand af Ord, at rette sig efter de Befalinger, som han vilde modtage den følgende Morgen. Efter lang Omflakken i Staden gik han hen til Saint=André for at høre noget Nyt. Baronen kom først sildigt hjem om Aftenen; han syntes noget bevæget. Efterat han havde seet sig i Speilet, gik han nogle Gange op og ned i Bærelset, stoppede Næsen fuld af Snuustobak, og blev endeligt staaende stille foran en Lænestol, hvori Fleuranges havde kastet sig.

„Chevalier!“ tiltalede han ham, „Sagerne gaae ikke saaledes, som jeg ønsker det. Den unge Pige er en sand Proteus; igaar i dyb Sorg, idag klædt i Rosa=Atlaas udstrakt paa en Sopha, Buder under hver Arm og rundt om sig et Doustin Friere, som hun med en fuldendt Hersterindes skjodesløse Selvtillid byder Spidsen. Tanten tager meget vel imod mig. Comthuren klapper mig paa Skulderen, idet han spøgende kalder mig et slemmt Menneffe. Jeg seer mig i en Kreds af unge Narre. Een af dem faaer det Judsald at snakke om Musik; jeg beviser ham, at han er en Ignorant; en

Anden taler med en Sagkyndigs Mine om Herr von Maurepas's Politik, og jeg gjør ham det begribeligt, at han ikke forstaaer et Ord deraf; en Tredie siger, at Molé har spillet meget godt i Støffet *le philosophe sans le savoir*, og jeg lader ham føle, at han slet ikke har forstaaet ham. De Dvrigte, en Smule forbløffede, indskrænke deres Conversation til Beiret, og jeg viser dem paa den høfligste Maade af Verden, at de ere nogle dumme Møsler. De reise sig fra deres Stole, gjøre deres Skrabud og gaae. Nu er jeg alene med den stolte Skjønne; men om hvem tænker De vel at hun taledede med mig?"

„Formodentligt om Tillemont.“

„Nei, om Dem! Har De ikke en Ven, som hedder Fleuranges, var hendes første Spørgsmaal. Han er, troer jeg, for nylig kommen til Paris. Man har fortalt os meget Godt om ham. Han er original, ikke sandt? en Smule menneskesky? Hvorfor gaaer han ikke i Selskaber? Har han Belyndere ved Hoffet? Jeg gjetter, at De er hende bekjendt, at hun har hørt tale om min Duel og Forverlingen. Jeg trækker mig saa godt som muligt ud af Affairen; jeg holder Lovtaler over Dem, giver den af mig ønskede Dplysning, nævner Deres Belynderinde Fru von Polignac bukker derpaa som de Andre og gaaer. Kan De blive klog paa det?"

Fleuranges viste, hvorledes alt dette var let at forklare, idet han fortalte sit Eventyr paa Kirke-

gaarden, og hvorledes han havde seet sig tvungen til at meddele den unge Dame Sandheden.

„Bed Gud!“ udraabte Saint-André, „da Sagen forholder sig saaledes, hvorfor forsøger De da ikke Deres Lykke? den kan jo ikke slaae Dem feil.“

„Nu, vi ville see til!“ svarede Fleuranges leende.

„Det er utroligt,“ meente Baronen, „at alle mine gunstige Udsigter skulde gaae over paa Dem. Lad os bytte, og jeg vil inden fjorten Dage være gift; hvad der især gjør Sagen interessant, det er, at De slet ikke gjør Fordring paa Fruen de la Noue.“

„Det er vistnok sandt; men, naar Omstændighederne kaste mig hende om Halsen, saa vil jeg gribe til.“

„Jeg er en god Kammerat, Chevalier! men Deres Ligegyldighed holder tilstrækkelig Ligevægt med min ringe Lykke, og jeg tænker, at De er ikke skreden længere frem end jeg; med Deres Tilladelse vil jeg derfor indtil Videre blive ved mit Forsæt.“

I dette Dieblik traadte Postbudet ind, og overrakte Fleuranges en Billet af følgende Indhold.

„Hvis Herr Chevalieren befinder sig vel i Paris, saa maa han gjerne blive der. En Hædersmands Ord er mig tilstrækkelig Borgen for hans Sædighed. Hans Uret er ham tilgivet. Man befaler og forbyder ham Intet, ikke engang at gjøre Damerne i Rue de vendome sin Opvartning.“

„Nu! det er virkelig meget!“ udraabte Saint-André, „en gunstig Vind blæser, benyt den! Smed, mens Jernet er varmt! Leiligheden er flygtig . . .“

„Spar Deres Ordsprog; jeg kan anføre ligesaa mange derimod; det hedder f. Ex. Den naaer sikkert sit Maal, som forstaaer at vente! jeg vilde ikke gjerne figurere iblandt en Skare af foragtede Tilbedere!“

Baronen anvender som en sand Ben sine smukkeste Phrafer og hele sin Dialectik paa at sætte Mod i Fleuranges. Han udkastede endog en Plan for ham, der, saa meente han, maatte useilbarligt føre ham til Alteret. Saint-André's Veltalenhed var saa forsørisk, at Chevalieren bandt sit Halstørklæde paa, tog sit Kalvekryds og spændte Kaarden om sig. Baronen traadte nogle Skridt tilbage for ret at betragte ham fra Top til Taae. „Førtreffeligt! De er i Sandhed uimodstaaelig!“ Idet han sagde dette, tog han den til Grobring Udrustede ved Skulderen, og skød ham ud af Døren.

Engang kommen udenfor og pyntet som en Prinds følte vor Chevalier sig i godt Lune; han vilde strax aflægge sit Besøg; men et lille Tilfælde gjorde en Forandring deri. Det var nemlig just paa den Tid, da man, efter Politiets Befaling, vandede udenfor Dørene. Damerne trippede paa Taaspidserne, og løstede deres Klæder op. Fleuranges var tilfældigviis bagved en ung Dame med de nydeligste smaa Fødder af Verden. Han fulgte hende i det Fjerne, for ikke at sætte

hende i Forlegenhed. De nydelige smaa Fodder bragte ham lidt efter lidt hen imod Bastillen. Ankommen her til tabte han den Smuffe af Sigte, og bemærkede, at han havde en Smudsplet paa sine Silkestrømper. Man gaaer ikke med smudsige Strømper hen til en rig og tillige noget spottelysten Arving. Altsaa gif han hjem igjen for at skifte Fodbeklædning; men, da han her tilfældigviis aabnede et Bind af Montaigne, blev han snart saaledes indtagen i Indholdet af de opslagne Blade, og fordybede sig saaledes i Læsningen, at han blev siddende beskæftiget dermed indtil Midnat.

V.

Under sin tilsyneladende Ligegyldighed skjulte Fleuanges dog en rosværdig Jølelse, Frygten for at blive sat i Klasse med Guldets Tilbedere. Den Afsky, som Saint-Andrés misundelige Orgjerrighed indgav ham, bestemte ham endnu mere til at holde sig tilbage. „Jeg er for fattig for Frøken de la Noue!“ tænkte han ved sig selv, og Overdrivelsen af hans Betænkkeligheder, forbunden med hans naturlige Beskedenhed, frembragte det samme Resultat som den fuldstændigste Ligegyldighed. Tillykke var Chevalieren eet af de Menneker, imod hvem veltænkende Folk gjerne vise sig som Skytsengle. Hertuginde von Polignac hørte til hine sjeldne Personer, hvis Fornøielse bestaaer deri, at vise dens Venner Tjeneste. Historien om det formentlige Spøgelse var ogsaa kommen hende for Dren;

hun lod sig den fortælle af Comthuren, som Henriette havde meddeelt Følgerne af denne Begivenhed. Comthuren klagede over Fleuranges's Efterladenhed, forsaavidt han ingen Fordeel havde tilvendt sig af hans Nieces Tilgivelse. Hertuginde lovede, at hun skulde bestemme den unge Mand til at gjøre Cour til Frøkenen, og talede saa gunstigt om ham, at den gamle Oncle udkastede i Forening med hende en Plan til en Forbindelse imellem Fleuranges og Henriette.

Den følgende Morgen kom en Hofcavaleer til Chevalieren, og ledsagede ham til de kongelige Børns Gouvernante. Efterat hun havde tilstrækkeligt udforsket ham med Hensyn til hans Tilværeligheder og Følelser, sagde hun med temmelig alvorlig Mine til ham:

„Min Herre! det er vanskeligt at undskylde, at man tilfidesætter den sædvanlige Høflighed imod en ung, elskværdig Pige; ligesaalidet finder jeg det undskyldeligt, at De er saa lidet opmærksom imod en gammel Mands venstfabelige Forekommenhed, som vil Dem vel. Hvilket stærkere Beviis paa Agtelse kan man give Dem, end at man iblandt saa mange Friere henvender fortrinsviis sin Opmærksomhed paa Dem! Naar Deres Delicatesse kun forstaaer at vise sig ved et stolt og utaknemmeligt Udseende, saa kan den hverken gavne Dem selv eller Andre.

„Ganske rigtigt, Madame;“ svarede Fleuranges, „man ansee mig længe nok for stolt og utaknemmelig;

man bedømme længe nok min Dpførsel nok saa urigtigt, jeg vil vide at trøste mig. Turde jeg rette et Spørgsmaal til Dem, saa kunde jeg maaskee erfare af Dem, hvilke Grunde der have bestemt Dem til saa længe at afvise en Gouvernantes Post hos Dauphin og Dauphine, da dog Dronningen og saa mange andre rettskafne Personer bede Dem om at modtage den."

"Jeg vil med Fornøielse besvare Deres Spørgsmaal: det var min Ladhed og fremfor Alt Frygt for, af Misundelse og Dandskab at blive udfregtet for ærgjerrig."

"Deres Bevæggrunde ere just de samme som mine."

"Jeg forstaaer Dem, og agter Dem derfor saa meget høiere; men De veed, at jeg tilsidst har givet efter, og det Samme maa De ogsaa gjøre. Hvad Misundelsen angaaer, kan den jo være Dem ligegyldig. Og hvorfor skulde De nære nogen Frygt? Henvend Deres Dpmærksomhed blot paa det Gne: behager den unge Dame Dem eller ikke?"

"Hun behager mig; men just fordi hun behager mig, er den Mistanke, at jeg kun tragter efter hendes Formue, mig næsten utaalelig."

"Og desaaarsag vil De opgive Dnsket om hendes Haand! det er Daarskab, Chevalier! De maa absolut endnu iaften gaae til Frøken de la Noue og lade enhver Bitanke fare, for at De kan paa en naturlig Maade udtrykke Deres Følelser. Det Dvrige overlade De kun til mig og Comthurens gode Billie."

Følge Hertugindeus Befaling fjørte Fleuranges til Rue de vendome. Han fandt den hele Sværm af Friere, som gjorde sig al Umage for at synes vittige og galante. Henriette, midt i Kredsen, lignede en ved sine Smigrere fordærvet Dronning, og behandlede Fleuranges ikke bedre end de andre Beilere. Hun skulde ikke engang have fundet Leilighed til at sige ham et Par Ord, dersom ikke Tanten havde taget hans Partie. Marquisen trak Chevalieren hen i et Hjørne af Salen, og vinkede sin Niece derhen.

„Min Herre!“ sagde Henriette med et ondskabsfuldt Smil, „De kommer altsaa tilbage fra den anden Verden for at see mig.“

„I Sandhed, Mademoiselle! De er saa elskværdig, saa indtagende, at De kan saae en Død til at vende tilbage.“

„Det Mirakel rører mig saa meget mere, som den Døde befinder sig fortræffeligt.“

„Naar man vender tilbage til Livet, saa er det et Tegn paa, at man har endnu ikke ganske opgivet sin Sjæl.“

„Det mærker jeg; forresten gif det Dem i Graven vist ret godt, siden De først efter otte Dages Forløb er staaet op igjen. Maaskee De derinde har fundet en søielig Dame, der, som De ønsker, har i Deres melancholske Timer spillet paa Claveer for Dem.“

„Efterat jeg har lært Dem at kjende, Mademoiselle! søger jeg ikke længer nogen Dame, og jeg

vilde i Birkeligheden ikke søge nogen anden, saalænge Deres Hjerte endnu er frit."

"Det er uklogt, min Herre! thi sæt, at jeg havde allerede bortgivet min Haand."

"Saa vilde jeg være fortvivlet!"

"I en Pensjons-Anstalt i Amiens er en ung Pige, som har røde Haar, men spiller ret smukt paa Claveer. Duffer De, at jeg skal anbefale Dem til denne Dame? maaskee vilde det være Noget for Dem."

"Hvis jeg skulde være saa uheldig at mishage Dem, saa gider jeg hverken reise til Amiens eller noget andet Sted."

"Chevalier!" faldt Marquisen ind, "jeg beundrer Deres Sagtmodighed og Taalmodighed. I Deres Sted vilde jeg sige til min Niece, hun er en Nar; jeg vilde vende hende Ryggen, og ikke see hende oftere i mit Liv. Og Dem, Frøken! erklærer jeg herved, at De maa gjøre en Ende paa disse Narrestreger. Jeg tilstaaer Dem en Maaned til at vælge en Gemal; er den Tid forbi, og De endda ikke har bestemt Dem, saa putter jeg Dem ind i Klosteret."

Trods den ham tilbudne gode Leilighed til at bryde med Henriette sporede Fleuranges dog ingen Lyst hos sig til at trække sig tilbage. En vis Gratie, som ledsagede den unge Dames Spotterier, holdt ham tilbage som ved et Tryllerie. Frøken de la Noue lod sig just ikke forknytte ved sin Tantes

Trudfser, og behandlede Chevalieren ikke meget forekommende.

Marquisen tabte derover al Taalmodighed, og sagde: „Froken Niece! istedetfor at sladre om Bagateller, vilde det efter min Mening være bedre, at De tænkte paa Deres Anliggender; thi jeg erklærer Dem herved, at jeg vil gjøre Alvor af det.“

„Jh! vistnok vil jeg tænke derpaa, og det strax, kjære Tante!“

Med disse Ord hoppede den usorbederlige Pige ud af Salen, og vendte ikke tilbage.

Da Fleuranges forlod Rue de vendome, følte han sig noget urolig. Han tænkte ved sig selv, at denne stolte og spottelystne unge Dame dog i Grunden maatte have et godt Hjerte, at hun i Aand overgik mange andre, at selv hendes Gjefferier havde noget Behageligt, og at hun i Henseende til Skjønhed og Gratie søgte sin Lige. Det Tryllerie, som hun isølge disse Betragtninger øvede over Chevalieren, blev imidlertid igjen forstyrret ved en Nats Søvn. Da Fleuranges vaagnede den anden Morgen, var hans første Tanke, at han dog maatte være en rigtig Nar, naar han fremdeles vilde frie til en Pige, der hver Gang behandlede ham saa lumpent. Af Frygt for, at han skulde falde tilbage til sin Svaghed fra den foregaaende Dag, besluttede han sig til at reise paa Landet og der søge Udspredelse. Han pakkede Linned og Klæder, nogle Bind af Montaigne og Rabelais ind i sin Vadsæk,

og lod sig kjøre til Morfontaine, hvor han steg af i et Gjestgiversted.

Bor Chevalier havde neppe været fire Dage fraværende, førend Henriette en Morgen spurgte Comthuren, hvorfor Fleuranges ikke lod sig see.

„Mit kjære Barn!“ svarede den gode Gamle, „deri er Du selv en Smule Skyld; thi Du har betaget ham Lysten til fremdeles at aflægge Besøg her.“

„Altsaa mener De, at jeg skulde have fornærmet ham? Det var ikke min Hensigt; jeg fortryder det. Kunde De ikke opsoge ham, og sige ham, at det vilde være mig meget behageligt, igjen at see ham.“

„Hjertelig gjerue; jeg vil endnu iaften erkjendige mig om ham hos Fru von Polignac.“

Comthuren gif ogsaa virkelig hen til Hertuginde. Hun havde i lang Tid ikke seet Fleuranges; men hun lovede at sende Bud efter ham. Kammer tjeneren kom tilbage med den Melding, at Chevalieren allerede i fire Dage havde opholdt sig i Skoven ved Morfontaine.

Bed denne Efterretning satte Fruen de la Noue et temmelig langt Ansigt op.

„I Skoven Morfontaine?“ sagde hun med et Suf. „Nu, der kan man da see, hvormeget han tænker paa mig!“

„Han forglemmer Dig, og deri gjør han meget vel,“ faldt Tanten ind; „De kommer til at gaae i Klosteret, min Fruen! og jeg vil til Chevalieren op-

søge en anden Kone, som bedre gjengjelder hans Kjærlighed; thi jeg føler virkelig Benskab for ham."

Henriette mumlede ganske sagte de Ord: Kloster, Kjærlighed, Benskab, derpaa, som vækket af en Drøm, bad hnn Comthuren om, at han vilde overtale Fleuranges til at vende tilbage. Man henvendte sig til Hertuginde, der sendte en kongelig Lafei til Skoven ved Morfontaine; Tilbudet opdagede under et Træ en smuk ung Herre, der, saa lang han var, laae udstrakt paa Mossen, og læste i en Bog, og af og til brød ud i en Skoggerlatter. Det er min Mand, tænkte Budet, og leverede ham Hertuginde's Brev.

„Chevalier!“ saaledes lød Skrivelsen, „det er aabenbart, at man elsker Dem, da man lige strax længes efter Dem, saasnart De er borte. En galant Mand lader sig ikke bede to Gange af en smuk Dame. Indfind Dem imorgen hos Marquisen, eller jeg bliver alvorlig vred paa Dem.“

Fleuranges vendte tilbage til sit Gjestgiversted, og skrev efterstaaende Svar.

„Fru Hertuginde! i ethvert Tilfælde elsker man mig just derfor, fordi jeg ikke er tilstede, og, ønsker jeg endnu fremdeles at glæde mig ved denne Lykke, saa maa jeg forblive i min Skov; thi, saasnart jeg viser mig, bliver jeg lumpent behandlet. Imidlertid er jeg for galant til at lade mig bede længe; altsaa vil jeg imorgen i Overeensstemmelse med min skønne Beslyt-

terindes Befaling, aflægge Frøken de la Noue et Besøg."

Da Fleuranges, sit givne Ord tro, den følgende Dag lod sig see i Fru Marquifens Salon, blev han modtagen langt venligere end ved sit sidste Besøg. Henriette tæmmede ikke uden Anstrengelse sin Spotteslyst, og bebreidede ham hans Fraværelse med temmelig blide Ord. Imidlertid varede denne velvillige Stemning kun nogle enkelte Diebliffe. Paa det første Ord, som Chevalieren udtalede, svarede den uforbederlige Pige med en Modsigelse; derpaa fulgte et Angreb, og fra nu af var der ingen Ende mere paa Spotterier og bidende Bemærkninger, saa at den stakkels Fleuranges tabte aldeles Taalmodigheden. Endeligt, da man tilfældigviis kom til at tale om Landet, erklærede Frøken de la Noue, at hun vilde tilbringe fjorten Dage hos en Veninde i Chevereux-Dalen. Hun trængte ind paa sin Tante, at hun maatte give hende sin Tilidelse til, at hun næste Morgen, ja om muligt endnu samme Dag kunde reise derhen.

(Fortsattes.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 49.

Løverdagen den 8de December 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantsforsamling i Hviesterets Forsal paa Brindfens Palais bag Slottet, Fredagen den 28de December d. A. Kl. 6 Eftermiddag, til hvilken Tid de Herrer Repræsentanter anmodes om behageligen at ville give Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 30te November 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Fleuranges.

(Fortfat.)

„Ah reis til China, om Du har Lyst,“ udraabte Marquisen med Uvillie, „eller heller to til tre Aar til en Klostercelle. Det kan Du forlade Dig paa, jeg putter Dig ind i Klosteret for at forbedre Din Charakter. Og De, Chevalier!“ tilsvøiede den gode Dame, „opgiv De ikke igjen for en saadan naragtig Pige Deres Ophold i Skoven, naar De synes om at være der.“

„Jeg beder, Madame!“ sagde Fleuranges, „skjeld ikke for min Skyld paa Deres Frøken Niece. Jeg er lykkelig over, at hun har villet see mig igjen; det er Beviis paa en Godhed, som jeg hele mit Liv igjennem vil mindes, om der endog ikke deraf skulde fremspire mig nogen anden Fordeel.“

„Min Gud!“ faldt Henriette ind, „hvad Ondt har jeg da egentlig gjort! Jeg holder af Landet. I min Benindes Hjem blomstre udmærket smukke Tusindfryd; dem vil jeg plukke og garnere min Kjole med.“

„Du er uforbederlig, Niece! men forlad Dig paa mit Ord, Du maa i Klosteret.“

Neppe var Fleuranges igjen paa Gaden, førend han følte sig ret alvorligt fornærmet af Henriettes Ligegyldighed.

„Hun er smuk,“ sagde han til sig selv; „hun har Aand, Vid, flint Væsen; men, var hun endog ti

Gange mere forførisk, saa vil jeg dog ikke fremdeles elske denne lille Utaknemmelige."

Under denne Samtale med sig selv kom han forbi en Blomsterhandlerinde, som salbød Tusindfryd; han blev staaende for at kjøbe nogle, og stak allerede Haanden i Lommen, da han hurtigt betænkte sig, og ilede hurtig bort, gjentagende ved sig selv de Ord: Hun er en utaknemmelig, hjerteløs Pige.

Comthuren traf en Aften sammen med Fru von Polignac. „Det gaaer daarligt altsammen,“ raabte han til hende med bedrøvet Mine, „hos min Niece er der Intet at udrette.“

„Hvorledes?“ spurgte Hertuginde, „har hun ikke udtrykkelig forlangt at see Fleuranges? Jeg troer tværtimod, at den fine Mand ikke opfører sig saa ganske rigtigt.“

„Paa ingen Maade! Han er saa høflig, galant og elskværdig, som det er muligt at være.“

„De sætter mig i Forundring; galant siger De?“

„Fuldkommen. D at det maatte behage Him-
melen, at min Niece vilde være ligesaa kjærlig imod ham, som han er imod hende!“

„Naar Sagen forholder sig saaledes, vil Alt gaae godt; thi jeg frygtede mere fra hans Side end fra den unge Dames.“

Fleuranges præsenterede sig nogle Dage efter hos Hertuginde.

„Endeligt kommer De dog engang,“ raabte hun ham imøde, „jeg maa gjøre Dem min Compliment. De elsker Frøken de la Noue; De har viist Dem meget tillidsfuld og hjærlig imod hende. De ville snart blive enige med hinanden.“

„Bistnok, Madame!“ svarede Fleuranges, „maatte jeg være en stor Nar, om jeg vilde vedblive at elske en Person, som kun bærer Had til mig.“

Han fortalte nu, med hvilken grusom Fornøielse Henriette havde yttret det Ønske, at reise paa Landet, og det i samme Dieblik, da han, for at søie hende, var vendt tilbage fra sin Skoveensomhed.

Hertuginde kunde ikke bare sig for Latter, og sagde: „det er virkelig til at lee over, Chevalier! naar De kan blot elske i Nærheden, medens man elsker Dem blot i det Fjerne, saa vilde vi vanskeligt komme til Maalet. Overlad De da Sagen til Tilfældet og den unge Dames Lune.“

Fleuranges var paa sin Side just af samme Mening; han vilde ikke mere tænke paa Henriette, og dette lykkedes ham ogsaa. Saint-André, som med nysgjerrigt Øie havde fulgt alle Bendingerne i denne Kjærlighedshistorie, spottede Chevalieren, da han saa ham opgive et saa fortræffeligt Partie. Vi ville forskaane Læseren for Baronens dybsindige Speculationer og hans uegennyttige Raadslutninger; vi ville snart faae Leilighed til at vise hans opfinderiske Aand, naar han vil arbeide for sin egen Regning;

nærmest have vi at fortælle en Hændelse af Bigtighed og begynde i den Anledning et nyt Kapitel.

V.

Imedens Fleuranges og Saint-André stentrede omkring i Dvarteret du Marais, sladrede de med hinanden om Helvetiusses Philosophi, og hvorvidt hans Grundsætninger vare at anvende paa deres egne Anliggender. For bedre at kunne udvikle deres Slutninger gif de temmelig langsomt. Baronens dadlede sin Bens Modløshed og slette Humeur. Efter hans Mening havde Fleuranges saa gunstige Udsigter, at intet nyt Tilfælde vilde kunne standse hans Lykke, forudsat, at han selv vilde hjælpe til. Han vilde just til at understøtte denne dristige Paaastand med alle mulige Grunde, og blev i denne Hensigt, idet han lagde sin Haand paa Chevalierens Arm, staaende midt paa Gaden, da den Sidste tilfældigviis hævede sine Dine iveiret, og bemærkede ved et Vindue i fjerde Etage paa et Huus en ung smuk Pige, som under heftig Graad og med meget opbragt Mine rev et Brev istykker, og i samme Dieblisk saldt en Regn af smaa Papirstumper ned paa de Spadserende. Et Brudstykke blev liggende paa Baronens Skuldre. Fleuranges tog det til sig, og puttede det i sin Vestelomme. Grisetten, som ovenfor bemærkede dette, smilede og blev blodrød. Vor Chevalier sank hen i dyb Estertanke, og tabte Traaden i sin Tale.

„Der har vi,“ sagde han efter en temmelig lang Pause, „et Tilfælde, som vil standse min Lykke. Denne Grisette er meget smuk, og jeg vil trods enhver Fare gaae op til hende.“

„De er uforbederlig,“ udraabte Baronen, som beklagede sine philosophiske Demonstrationer, „man kan ikke udrette Noget med Dem, gaae De Boffer i Bولد!“

Saint=André trykkede Hatten ned over Ansigtet, og gik bort med lange Skridt. Fleuranges agtede ikke derpaa, og blev staaende i stille Betragtninger. Hans første Arbeide var at undersøge det afrevne Stykke Papiir. Han fandt derpaa kun de tre Ord: „Utafnemmelige! jeg . . . aldrig.“ Det var et Fruentimmers Haandskrift, Bogstaverne vare godt skrevne, og der var ikke noget Anstød imod Orthographien at bemærke. Men hvad kunde denne halve Phrase betyde? Maaskee: „Utafnemmelige! jeg elsker Dig mere end nogensinde;“ eller „jeg vil aldrig mere see Dig igjen?“ eller, da Ordet aldrig sluttede en anden Linie: „Utafnemmelige! jeg forbyder Dig nogensinde igjen at komme til mig. Jeg forviser Dig for bestandigt af mit Hjerte. Jeg affkyer Dig, og jeg indseer desværre nu for sildigt, at jeg aldrig skulde have elstet Dig.“ Denne sidste Gjetning behagede Fleuranges meest, og han indrømmede den derfor Fortrinet for de første.

Den stakkels Pige var aabenbart bleven bedragen af sin Elskede. Den efter Eventyr begjerlige Chevalier

sammenlignede det Smil, som man havde rettet imod ham, med en Solstraale, som bryder igjennem en mørk Sky. Hertil søiede han endnu nogle Sammenligninger: Armene syntes ham dannede af Alabast, Halsen saa hvid som nysfalden Snee, Haaret sort som Ibenholt, Munden, der vistnok var noget stor, saae han istedetfor Tænder Berlerader o. s. v., og, da han var kommen til Enden med sine Sammenligninger, følte han Betydningen af sit Saar, hvis Dybde han først slet ikke havde følt.

„O Himmel!“ udraabte hun, „jeg er jo virkelig forelsket! hvad skal der blive af mig? Jeg er hverken opfindsom, eller foretagende, eller lidenskabelig som Saint-André; altsaa kan jeg aldrig gjøre Regning paa et lykkeligt Resultat.“

Smidlertid faldt vor Chevalier paa et ganske simpelt Middel; han aabnede nemlig ved en Louisdor Munden paa Husets Portnereske; af denne gode Kone fik han at vide, at Grisetten i fjerde Etage hed Jeannette, at hun boede ganske alene, og kun gik ud for at hente Arbeide og for igjen at bringe det bort, at hun fortjente sit Brød med Naalen og syede Skjorter. Fleuranges klattrede op i fjerde Etage, for hos Mademoiselle Jeannette at bestille sig i et Dufin Skjorter, og, utilfreds med sig selv, fordi han ikke kunde udtænke noget bedre Paaskud, bankede han hurtigt paa Døren. Den unge Pige lukkede op. Af hendes Taarer var der ikke Spor mere tilbage, og

hendes hele Holdning og Mine havde noget Indtagende og Værdigt.

„Hvad staaer til Deres Tjeneste, min Herre!“ spurgte hun.

„Mit kjære Barn! jeg vil bestille mig nogle Skjorter hos Dem. Men det er kun et Paaskud; naar jeg skal sige Sandhed, saa døer jeg af Længsel efter at see Dem og tale et Dieblik med Dem. Kan jeg dette, uden at foruroilige Dem eller gjøre Dem vred?“

„De gjør mig ikke vred, og jeg tænker ogsaa, at De hverken vil foruroilige eller fornærme mig. Vær saa god at sætte Dem ned; jeg vil med Deres Tilladelse igjen sætte mig til mit Arbeide.“

Idet Mademoisellen sagde dette, skød hun en Stol hen til vor Gventyrer, og tog fat paa sin Naal.

„Jeg saae Dem just nylig ved Deres Bindue,“ sagde Fleuranges. „De græd, medens De rev et Brev istykker. Paa et af de iturevne Stykker læste jeg de Ord: Utaknemmelige! jeg vil aldrig see Dig igjen. Jeg sluttede deraf, at De var bleven bedragen af Deres Elskede; De var saa smuk, saa bevæget; Deres Kummer rørte mig. Uden ret at vide, hvad jeg gjorde, er jeg gaaet op til Dem, for at erfare Deres Lidelsers Historie og tilbyde Dem Trøst. Nu er jeg hos Dem, og nu veed jeg ikke, hvad jeg skal sige Dem.“

„Min Herre!“ svarede Jeannette. „Der er en Omstændighed, De ikke har overveiet, nemlig at

jeg har revet det Brev itu, om hvilket De taler, og at altsaa det, som jeg har skrevet, ikke er kommet min Elskede for Die."

"Det gjør Intet til Sagen, De har kaldt ham utaknemmelig; altsaa har han bedraget Dem."

Han har forladt mtg. Vi have allerede i over sex Maaneder elsket hinanden; han skulde tiltræde en Bogholder=Plads ved en Silkesfabrik i Lyon, og, førend han reiste, ville vi trolove os. Han har saaet Bladsen, og er reist bort uden mig."

"Den Trolose! jeg kan tænke mig Deres Kummer; dog den Historie maa De slaa Dem ud af Hovedet."

"Det gjør jeg ogsaa; men fra Tid til Tid tænker jeg dog paa ham, og maa græde."

"Staffels Barn! hvor gammel er De?"

"Sexten Aar."

"I den allerbedste Alder! lad mig træde i den Troløses Sted!"

"Umuligt, min Herre, vi vilde have ægtet hinanden, og De kan ikke tage mig til Kone."

"De har Ret; dertil har jeg Intet at svare. De vil vedblive at være from og dydig, og jeg vil være ulykkelig. Jeg vil ikke mere kunne sove om Ratten."

"Er det Deres Alvor, min Herre?"

"Mit ramme Alvor. Jeg elsker Dem ligesaa meget, som om jeg kunde ægte Dem, ihvorvel jeg veed,

at det er umuligt. Ach! hvor slemt er det for mig, at jeg har seet Dem!”

„Ach! og jeg er fortvivlet over, at De er bedrøvet? Men vi kan ikke gjøre Noget derved.“

„Aldeles Intet; lev vel, Jeannette! Men med Hensyn til Skjorterne bliver det ved den forrige Aftale.“

Fleuranges tilbragte Dagen med at sukke, idet han bestandig tænkte paa Jeannette; og, da nu denne Gang ingen falsk Delicatesse, ingen Betænkelig-heder med Hensyn til Formues = Omstændigheder stod ham i Veien, saa overlod han sig ganske til Lidens-kaben. En Rest af Uvillie imod Henriette ophid-sede endnu mere hans glødende Ild, idet det Loffende ved Fornøielsen forenede sig med Lyst til at hævne sig. Den Nat kunde han ikke lukke sine Dine. Saint André, som ikke længer tænkte paa Eventyret fra den foregaaende Dag, blev ikke lidet forndret, da han den anden Morgen fandt Fleuranges ganske for- andret, og spurgte naturligviis om Aarsagen.

„Ah, min Ven!“ sagde Chevalieren, „jeg har seet hende; hun er tilbedelsesværdig, god, from, men desværre for klog til at elske mig.“

„Det vil nok finde sig, en Smule Taalmodighed! Er der ellers ikke noget Nyt? Hvad har De sagt hende?“

„Hun skal sje mig et Douzin Skjorter.“

„Skjorter! Arvingen til en Million!“

„Aah! her er jo ikke Tale om en Arving; jeg taler ikke om Frøken de la Noue, men om Jeannette.“

Fleuranges forklarede nu sin Ven, hvem Jeannette var, og hvorledes han var bleven besjendt med hende, og, uden at høre paa nogen Modforestilling, bad han ham om et godt Raad, hvorledes han skulde komme i Besiddelse af den unge Piges Kjærlighed.

„Nu, ja det er vistnok en vanskelig Sag,“ sagde Saint-André spottende, „at indvinde sig hos en Grisette! Gaae med hende i Komædie, indbyd hende efter Komædien til et lille Aftensmaaltid paa Deres Bærelse, sæt Champagne for hende, og hun vil ugerne rive sig løs fra Dem; det er min Recept!“

„Ja i duelige og lidenskabelige Folks Hænder som Deres vilde det vel lykkes; men jeg er meget for nølevorn, for uskicket dertil; jeg veed ikke rigtigt at tage fat paa Sagen. Jeg vil som en Nar faste mig for hendes Fodder, og hun vil lee mig ud. Aah! nu føler jeg først min Svaghed og hendes Overlegenhed.“

Den fortvilede Chevalier fastede sig paa et Tæppe, slog sig med Haanden for Panden, udraabte gjentagne Gange: „D var jeg dog Saint-André! hvor vilde jeg da forstaae at behage Jeannette!“

Efterat han havde estergjort alle en Besæts Gæbærder, gaaet hurtigt op og ned i Bærelset og overhovedet yttret alle de Tegne, hvorpaa man kjender en

forelsket Mar, ilede han ved Astenens Frembrud hen til sin Skjønne, og fastede sig, som han før havde sagt, for hendes Fødder, hvilket dog paa ingen Maade mishagede hende. Han gik ikke paa Komædie med hende; han indbød hende heller ikke til en Souper hos sig; men han lod sin Souper bringe til hende og tog først sildigt paa Astenen Afsked med hende; hvad Mere kunde han forlange? Han undrede sig selv over sine Fremskridt i Jeannettes Gunst, og spurgte sig selv, om han ved Rænker og alle Slags Kunstler vilde kunne have udrettet ligesaa meget som ved sin Eigeskæb, og om ikke Saint-André var i Grunden en kold Arithmetiker.

Bor Helt gjorde ingen Hemmelighed af sin Forbindelse med Jeannette. Han var næsten bestandigt hos hende, og ledsagede hende hyppigt til Théâtre Favart. Man saae ham ikke mere hos Marquisen, og hans Medbeilere forsømte ikke, triumpherende at gjøre Anmeldelse om hans Utroskab. Saint-André, som troede at have fortrængt sin Ven af Henriettes Hjerte, begyndte igjen at fatte gode Forhaabninger for sig selv. Han kjøbte en ny Baryt, og indfandt sig daglig hos den rige Arving. Herr von Beville fladrede med stor Foragt om Grisetter, og Herr von Royon anbragte leilighedsviis en salvelsesfuld Phrase om mange Mænds Ubestandighed og Troløshed.

Mademoiselle de la Noue lagde sig med stor Omhyggelighed efter Moderne. Hun lagde Rødt an,

og anbragte i sit Ansigt to Skjønhedspletter, den ene ved den ene Mundvig, den anden under det venstre Øie, som ikke lidet forøgede hendes Ynde. Hvor stor var derfor hendes Tilbederes Forundring, da hun en Aften saae ganske bleg ud, var uden Sminke og uden Skjønhedspletter! Det Sidste kunde blot være en Følge af Glemsomhed. Herr von Royon gjorde Henriette opmærksom derpaa; man svarede ham med et foragteligt Blik. Herr von Beville, som bemærkede den Klippe, hvorimod hans Medbeiler havde stødt an, erklærede, at Sminke var i hans Øine noget ganske Overflødig, noget Affkyeligt; Henriette trak paa Skuldrene, og tilkastede ham et ironisk Smil. Saint-André, klogere end de Andre, anstillede sig, som om han slet ikke havde bemærket Noget. Frøkenen lukkede den hele Aften ikke Munden op. Den dybeste Melancholi herskede i hendes Træk og i hendes hele Holdning. Det var ikke muligt at fralokke hende endogsaa kun et eneste Ord, og de stakkels Beilere, som bestandigt endnu havde det Haab, at fortrænge den uflogne Chevalier, fjernede sig ganske nedslagne og forbløffede den Ene efter den Anden.

Efter deres Bortgang lagde Tanten sit Arbejde paa Skjødet, og sagde: „Frøken Niece! er det tilladt at spørge, hvilken Grille De nu har faaet i Hovedet? jeg vilde næsten vædde, at Herr von Fleuranges's Utroskab begynder at volde Dem Kummer.“

„Ja, kjære Tante! jeg vil ikke skjule det for Dem;

jeg er forgmødig og meget fortørnet. Behag nu at sige dertil, hvad der behager Dem."

"Der skeer Dig din Ret; det maatte komme dertil. Men ikke sandt, det skal have været dit sidste Lune?"

"Det veed jeg ikke, kjære Tante!"

"Chevalieeren har handlet meget vel. Jeg billiger fuldkomment hans Plan. Han har fundet en godhjertet Grisette, som han elsker oprigtigt, og spotter Dig. Jeg kan ikke sige Dig, hvor meget jeg glæder mig derover. Du har fældet Taarer over ham, da du troede ham død; Du har plaget ham, da han var forelsket i Dig; nu er Du saa lykkelig, ogsaa at see ham ubestændig; det er din Straf."

"Kjære Tante!" hulkede Henriette, flydende hen i Taarer, "De kalder mig en Daare og tøffet; men jeg forsikkrer Dem, at det var mig umuligt at handle anderledes, end jeg har handlet; jeg veed ikke, hvad det er, der driver og tilskynder mig dertil. Herr von Fleuranges behager mig, jeg gad nok have ham til Mand; men saaledes, som jeg seer ham, er det mig umuligt ikke at behandle ham noget barsk. Jeg føler kun altfor vel, at jeg er ondskabsfuld og fortjener hans Had; jeg fortvivler om mig selv, og Intet i Verden formaaer at forandre mig. Ah, store Gud! hvor er jeg dog ulykkelig!"

"Dumt Tøi! . . . Du naragtige Barn! vær Du kun rolig!" trøstede Tanten hende, "jeg kjender den

onde Aand, hvoraf Du er besat. Det skulde Du tidligere have talt til mig om. Jeg vilde have undskyldt Dig, staaet Dig bi. Lad din Hulken fare, og lad os tale med hinanden i god Ro! Du er ikke saa slem, som det har Udseende af. Unge Piger har hyppigt faadanne tossede Luner, som i nogen Tid sætte dem i et falsk Lys. Det vil nok gaae over; Gistermaal vil helbrede Dig; jeg vil snart sørge for, at Du kan faae din Chevalier."

"Ah, — kjære Tante! hvor meget skammer jeg mig ikke!"

"Giv Dig tilfreds, lille Nar! det vil altsammen gaae godt. Fleuranges elsker Dig; af Fortredelighed og Hævn anstiller hau sig, som en Anden havde fængslet ham. Hau vil om kort Tid vende tilbage til os. Jeg gad see den Grisette, som skulde kunne fra- rive Dig ham?"

"Ah! jeg kunde ønske af Skam at skjule mig i Jorden!" sagde Henriette.

"Du behøver ikke at skamme Dig, kjære Barn! Din Oprigtighed er god og roesværdig. Jeg er din Veninde og nærmeste Slægtning; Du behøver ikke at rødme for mig."

Henriette aabnede sit hele Hjerter for den gode Tante, og snakkede vidt og bredt med hende om sit lunefulde Bæsen, hvilket bestemmer hende til, at gjøre og sige just det Modsatte af det, som hun følte.

Under denne Samtale imellem Tante og Niece

flentrede Saint-André omkring i Gaderne, med Hovedet bøiet imod Jorden; han udtænkte en efter sin Mening ganske fortræffelig Plan.

„Denne unge, selsomme Pige,” meente han, „elsker fremfor Alt den store Theater-Effect, de usædvanlige Udviklinger. Hvem i al Verden hindrer mig i, at disse op for hende med alt det, som er efter hendes Smag? Hun har fældet Taarer over Fleuranges; hvorfor skulde hun ikke ogsaa fælde Taarer over mig? At spille den Døde og stige op af Graven, at tørre hendes Taarer og see hende synke i mine Arme, det vilde være et Mesterstykke! Jeg vil endnu inat tænke videre derover!”

„Det maa man tilstaae,” sagde Herr Berville paa sin Side, „Fleuranges er en snu Fyr. Han forstaaer sig paa Koketteriet. At vække Længsel efter sig, det er Hemmeligheden. Min Naade at storme frem paa, min Hestighed duer ikke. Det er bedst, at jeg reiser paa Landet. Man vil savne mig, og sende en Coureur efter mig.”

(Fortsættes.)

G. Jacob sen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 50.

Løverdagen den 15de December 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantsforsamling i Høiesterets Forsal paa Brindsens Palais bag Slottet, Fredagen den 28de December d. A. Kl. 6 Eftermiddag, til hvilken Tid de Herrer Repræsentanter anmodes om behageligen at ville give Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 30te November 1849.

J. Garbrecht. E. Clausen. D. Borgen.

Carl S. Groth.

Fleuranges.

(Fortsat.)

Herr von Noyon, for hvem paa een Gang et Lys gik op, slog sig for Vandens, lod sin Vogn kjøre frem og tog bort.

„Paa min Ore! er Fleuranges en snu og skikkelig Fyr, saa vil jeg ogsaa være det,“ meente han, medens han kjørte, „jeg vil ligeledes knytte en Forbindelse med en Grisette. Jeg vil forføre hende; men hvorledes? Nu ved Benge. Ja, denne frygtelige Chevalier skal dog tilsidst lære at vige for os; kun ikke forsagt!“

Mademoiselle de la Noue, alene med sin Kummer, blev to Timer indesluttet i sit Bærelse. Der er Intet mere skikket til at give Kjærligheden Styrke, end at man tilstaaer den for en fortrolig Ven. Alle Henriettes Tanker beskæftigede sig med hendes flygtige Chevalier.

Den tredie Dag traadte Comthuren ind i Salen med en forstemt og nedslagen Mine. „IAGEN en ulykkelig Hændelse!“ mumlede den gode Mand ved sig selv, idet han kastede Stof og Kaarde hen i en Krog.

„En ulykkelig Hændelse! De gjør mig ganske bange, kjære Oncle!“

„Saint-Audré har af Kjærlighed til Dig skudt sig en Kugle igjennem Hovedet, mit Barn! det

er dog vistnok sorgeligt, at være Marsag i alle disse Ulykker!"

"Skulde ikke maaskee ogsaa her være en eller anden Misforstaaelse?" spurgte Henriette.

"Sagen er kun altfor sand. Den stakkels Fyr er i al Stilhed gaaet bort fra Verden; han har foregivet Forretninger i Provindsen, og skudt sig i Saint Cloud. Jeg har med egne Dine seet hans Grav paa Landsbyens Kirkegaard. Man har begravet ham i al Stilhed, og ikke engang læst en Sjælemesse for ham. Det bedrøver mig uendeligt."

Morgenvisiterne bekræftede Comthurens Meddelelse. Enhver, som kom ind i Marquisens Salon, begyndte med de Ord: "Har De allerede hørt den stakkels Saint-André's sorgelige Død?"

"Et skrækkeligt Tilfælde!" bemærkede Henriette; "jeg er utrosthelig derover; jeg har ladet Baronens Fortjenester vederfares fuldkommen Retfærdighed, og vil herefter hver Aften indeslutte ham i mine Bønner."

Disse Ord bleve troligt meldte Saint-André af en Ven, som han havde indviet i sin Hemmelighed; de syntes ham af gunstig Forudbetydning. En ung Pige kunde efter hans Mening ikke hver Aften bede for en smuk Mand's Sjæl, uden at maatte efter een eller i det Hvieste to Ugers Forløb elske ham.

Ikke et eneste Menneſke havde i hele otte Dage lagt Mærke til Herr von Bevilles Fraværelse, førend det faldt Marquisen ind at erkjendte sig om

ham. En tjenstfærdig Ven fortalte, at han var paa Landet; og man talede ikke mere om ham.

En Morgen gif Fleuranges noget sildigere end sædvanligt hen til sin Grisette; undervejs tænkte han ved sig selv over de mange Ubehageligheder, som Forbindelsen med en udannet Pige, hvem man i piinsligt lange Timer ikke kan fravinde nogen Conversation, vilde i Fremtiden have for ham. Kommer til Jeanettes Bolig bankede han flere Gange paa, uden at man sukkede op for ham. Han gif bort igjen.

Portnerfsken ilede efter ham, og leverede ham et Brev.

„Min dyrebare Chevalier!“ skrev Grisetten til ham, „De er yderst elskværdig; derfor gjør det mig meget ondt, at jeg maa forlade Dem. Men De indseer let, at en fattig Pige som jeg ikke kan aflaae 4000 Daler. Det er en stor Sum; for den vil jeg kjøbe mig et Meieri i mit Hjem. Lev vel og tænk undertiden paa mig! Jeg vil stedse erindre mig Dem. Jeg omfavner og kysfer Dem i Tankerne paa det Dmmeste. Endnu Get: snart havde jeg forglemmt at sige Dem, at en Herr von Royon har givet mig saamange Penge; han er særdeles gavmild. Jeg har ikke længe ladet mig bede, det forstkrer jeg Dem; men 4000 Daler! Han har allerede udbetalt mig dem. Jeg har dem i min Bordskuffe, Halvdelen i deilige blanke Guldstykker, det Dyrige i Sølv. O, jeg er overordentlig tilfreds! Endnu engang, lev vel!“

„Jeg er ogsaa meget tilfreds,“ udraabte Fleuranges. „Den gode Royon har revet mig ud af en stor Forlegenhed, befriet mig fra en stor Byrde.“

Chevalieren ilede hjem til sin Bolig, muntert trallende og syngende som en Discipel, der er i Begreb med at begynde en Ferie-Reise. Da han samme Dags Aften gik op og ned foran et Theater, hvis Forestilling han vilde bivaane, bemærkede han Herr von Royon og Jeannette, som henvendte sig til Cassereren.

„Jeg er Dem meget forbunden,“ raabte han leende til Royon, „De har beviist mig en udmærket Tjeneste.“

Naar en Dame engang har foresat sig at ville vise sine Venner Tjeneste, saa gjør hun det af ganske Sjæl, hun anstrænger alle sine Aandskræfter, ikke sjældent med megen Færdighed og godt Udsald men altid med Forekommenhed og Ynde. Aldeles paa denne Maade handlede Fru von Polignac i foreliggende Tilfælde. Trods sine mangfoldige Hindringer og Møjsommeligheder som de kongelige Børns Opdragerinde, fandt hun dog Tid til ogsaa at tænke paa Andre. Da hun agtede Chevalierens Charakter, kunde hun ikke løsrive sig fra den Tanke, om muligt at forskaffe ham Henriettes Haand. En Aften, da „de kloge Koner“ blev spillet ved Hoffet, følte hun sig levende overrasket.

„Nu har jeg fundet Middelet til at bortgifte min lille Chevalier,“ sagde hun til sig selv. „Det bestaaer

ikke deri, at man skal aabne Dinene paa en Philaminte; thi man vægrer sig jo ikke ved at give ham hans Henriette, men meget mere deri, at man i hans Hjerte som hos Elitandre vækker en Planen gunstig Bevægelse. Vi ville paa denne Maade erfare, om Delicatesens Scrupler ere den eneste Hindring, som staaer i Veien for hans Lykke."

Neppes havde Hertuginde fattet denne Beslutning, førend hun ogsaa greb til de Konster, paa hvis Anvendelse det smukke Kjøn forstaaer sig saa fortræffeligt. Themaet ved Chevalierens første Besøg var snart forberedt. Endelig kom han, noget nedslagen formedelst den af ham begaaede Feil og kun bekymret for, hvad man i den Henseende kunde tænke om ham.

"Deres lange Fraværelse," tiltalede Fru von Polignac ham med den meest ligefremme Mine af Verden, "har ikke forundret mig. Det var meget brødt af Dem, at De holdt Dem borte fra en Formue, ti Gange større end Deres, og nu byder Klogskab Dem at træde tilbage. De er ikke rig nok for en Kone, som Intet har."

"Hvad vil De sige dermed?" spurgte Fleuranges.

"Hvad? De har ikke hørt Noget om den sørgelige Hændelse? Frøken de la Noue er aldeles ødelagt. Man har solgt hendes Faders efterladte Gods i Picardiet for at kjøbe andre. Marquisens Commissionair, som skulde bringe denne betydelige Formue i

rede Penge fra Amiens hertil, har ikke igjen ladet sig see, og man erfarer nu, at han er rømt bort med Pengene til Amerika. Den skjændige Bedrager har efterladt Comthurens Affairer i den græsfeligste Forvirring; Familien Champre opdager hver Dag nye Bedragerier og ny Gjeld, hvorom den ikke har havt den ringeste Anelse; den seer sig paa een Gang henfat i den største Trang."

Hertuginde havde den Grusomhed, at klage herover længere end en halv Time med Fleuranges, og spillede den Medlidende saa godt, at der fattedes kun lidet i, at Taarerne kom hende i Dineue.

"Store Gud! man vil ansee min Taushed for en nederdrægtig Forsømmelse. Ganske naturligt! Al Verden trækker sig tilbage fra dem, og de maae ansee mig for ligesaa slet som de Andre. Jeg vil strax ite hen til dem, for at retfærdiggjøre mig; enhver Minuts Opsættelse maa i deres Dine forøge min Brøde."

"Vie De kun endnu et Dieblif; jeg har endnu andre Ting at tale med Dem om."

Fru von Polignac skrev hurtigt en Billet til Comthuren, hvori hun underrettede ham om sit lille Bedrageri; hun holdt ogsaa Fleuranges en Tidlang tilbage, for at hendes Bud kunde faae et Forspring.

"Stakkels unge Pige!" gjentog Chevalieren, "saa smuk, saa elskværdig og paa een Gang ødelagt; saa pludseligt at blive sat ud af den lykkeligste Tilstand i Trang og Glendighed. Man vil trække sig tilbage fra

hende, forlade hende, ikke engang komme til hende og bringe hende en tom Trøst; eller, skulde maaskee Gen eller Anden gaae hen til hende, saa gjør han det blot for at spotte hendes Ulykke."

„Det er meget slemt!“ sagde Hertuginde, fastende et Blik hen paa Uhret; „den gode Pige har al Grund til at troe, at man ønskede hendes Haand kun for hendes Penges Skyld; samtlige Herrer Friere ere allerede forsvundne.“

(Fortsættes.)

C. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstindstyvende Aargang.

Nr. 51.

Løverdagen den 22de December 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantsforsamling i Hviesterets Forsal paa Brindjens Palais bag Slottet, Fredagen den 28de December d. A. Kl. 6 Eftermiddag, til hvilken Tid de Herrer Repræsentanter anmodes om behageligen at ville give Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 30te November 1849.

J. Garbrecht.

K. Clausen.

D. Borgen.

Carl S. Groth.

Fleuranges.

(Fortsat.)

„De elendige Skurke! Nu, der er i det Mindste Een forbleven hende tro.“ Naar hun vilde dele min lille Formue med mig. . . .“

„De elsker hende altsaa, Chevalier?“

„Om jeg elsker hende! Ubeskriveligt!“

„Belan! saa gaae De. Det er endnu Tid. En Handling som den, De vil fuldbringe, fortjente en Medgift af 100,000 Daler Gifft De Dem! jeg holder Dem ikke længere tilbage.“

Fleuranges anbefalede sig. Han ilede saaledes, at man hos Marquisen neppe havde Tid til at forberede sig, og Fru von Polignacs Billet gik netop, da han traadte ind i Salen, op i Flamme. Comthuren vovede ikke at lukke Munden op af Frygt for, at han skulde komme daarligt fra sin Rolle; Tanten maatte først fatte sig, førend hun begyndte paa sin; Henriette skiftede i een Minut tre til fire Gange Farve.

„Min Frøken, Fru Marquise og De, Herr Comthur! maae tillade mig, at jeg udtaler mig; jeg bringer dem ikke hiin tomme Bevidnelse om min Deeltagelse, hvormed Enhver strax er ved Haanden, og som slet Intet beviser. Uden at vide, om min Sorg letter

eller forøger deres, vil jeg blot erklære dem, at det Tab, de har lidt, næsten knuser mit Hjerte. Jeg kommer vistnok noget seent, ikke sandt? Men jeg har først idag erfaret deres Ulykke."

Den gode Comthur sølte allerede Medlidenhed med Chevalierens dybe Bevægelse. „Nu, vi har dog endnu ikke tabt Alt," sagde han.

„Nei, visseligen ikke," faldt Marquisen ind, tilfaste sine Svoger et frygteligt Blik, „Alt er endnu ikke tabt, naar en saa fortræffelig Ven er endnu bleven os tro. Det holder os opreist; det trøster os; vi ville trække os tilbage paa Landet i een eller anden afsides liggende Provinds, hvor to til tretusinde Livres aarlige Indkomster kunne være tilstrækkelige."

„Tre til fire tusinde," sagde Comthuren med Estertryk, „jeg befinder mig trods min fremrykkede Alder endnu ganske vel. Jeg vil igjen træde ind i Tjenesten. Men Du, mit stakkels Barn! min Henriette! hvad skal der blive af Dig?"

„Ja, det er det Værste ved Sagen. De og jeg har saa temmelig fuldendt vor Løbebane; vi have ikke meget at beklage os over. Men i det attende Aar er Ulykken langt mere følelig. Gistermaal maa Du nu slaae Dig ud af Hovedet, Henriette!"

„Jeg gaaer i et Kloster, om De ikke har Noget derimod, kjære Tante."

„I et Kloster,“ udraabte Fleuranges. „Har De saa liden Tro til Menneskeheden? Ere vi da alle pengegridske Skurke? Er De da ikke ung, smuk, elstværdig ligesom før? Uden at søge langt, vilde det ikke falde mig vanskeligt at finde En, som, naar det maatte være ham tilladt, gjerne og med Glæde vilde offre sit Liv for at frelse Dem fra Fordæryelse, eller endnu bedre, da han vel kan vide, hvorledes slige Løfter og Forsikringer nytte til Intet, kun altfor gjerne vilde dele Deres Lod med Dem. Han eier rigtignok kun et lille Gods, liggende ved Bredden af en Flod, i den meest yndige Egn af Verden. Hans Moder vilde tilbede Dem, og han vilde hele sit Liv igjennem gjøre sig al mulig Umage for at bringe Dem til at forglemme, hvad De har tabt. Maaffee vilde De da engang, forudsat, at De skulde kunne fatte nogen Tilbøielighed for ham, ønske ikke at see nogen Forandring i Deres Stilling.“

„Kjære Niece!“ sagde Marquisen, „hvad siger Du dertil? Du er dog i ethvert Tilfælde ikke i saadanne glimrende Omstændigheder, at Du kan spille den Koftbare. Svar Du da selv Chevalieren!“

„Min Herre!“ sagde Henriette med zittrende Stemme, „naar jeg kjendte hiin Herre, om hvem De taler, og naar han yttrede sig saaledes, som De har yttret Dem . . .“

„Ret saa, ret saa, kun videre! Skal man da

endeligt lade sig bede saa længe for at tilstaae, hvad man føler? Hvor lidet har dog Bigerne nutildags Hjertet paa Tungen! Du kjære Himmel! i min Ungdom maatte man have snøret Struben sammen paa os, for at bringe os til at forstumme ligeoverfor vore Elskere."

"Dyrebareste Tante! Skaan mig! Jeg har ladet Dem see i mit Hjerte; vær De min Talsmandinde, min Sagfører!"

"Hjerteligt gjerne, da det nu engang ikke kan være anderledes: Høistærede Chevalier! i mine unge Aar vilde man have sagt Dem det allsammen ganske frit, omtrent paa denne Maade: Kan det være muligt, min Herre! at De endnu elsker mig trods alle mine Drillerier og Luner? jeg veed ikke, hvilken ond Aand, hvilken Fjende af min Lykke der har ladet mig sige netop det Modsatte af mine Følelser; men denne Gang i det mindste skal min Mund være enig med mit Hjerte. Saa erfare De da, at jeg strax fra det Dieblif, da jeg første Gang saae Dem, elskede Dem ..."

"Ach, kjære Tante!" afbrød Henriette hende, skjulende sit Ansigt i sit Lommetørklæde.

"Henriette!" udraabte Fleuranges, "skulde dette virkelig have været Deres Hjertes Følelser?"

"Jeg overdriver ikke paa mindste Maade," tog Marquisen igjen Ordet, "og nu, kjære Niece! giv

Chevalieren din Haand, det er det første Skridt, Retfærdigheden fordrer."

Fleuranges greb den ham undseeligt rakte Haand, og førte den til sine Læber; i samme Dieblif traadte Comthuren bag sin Niece, tog hende om Livet, og trykkede den zittrende Pige i Chevalierens Arme.

"Omfavner nu ogsaa Eders Uncle!" sagde den gamle Herre, "og, da De, Chevalier! nu er vor Henriettes Brudgom, saa tænker jeg, at Medgiften ikke vil have nogen fordærvelig Indflydelse. Historien om Bankerotten er kun en Opfindelse."

"I Sandhed! der kan ikke være nogen slettere Skuespiller end De, Herr Svoger!" brød Marquisen ud.

"De har slet ingen Medlidenhed, kjære Søster! Gjør det Dem da ikke i Hjertet ondt, at see denne stakkels Fyr lide? Men, Herr Chevalier! hvad vil Deres Grisette sige dertil?"

"D for hende er der sørget. Herr von Moyon har gjort mig hende rebelsk!"

"Nu deri har han gjort meget vel; vi vinde alle derved."

Timen til Aftenbesøgene nærmede sig. En Bogu rullede ind i Hotellets Gaard, og Samtalen blev afbrudt ved een af de Whistspilleres Komme, som hver

Aften pleiede at indfinde sig hos Comthuren til et Partie.

„Skal vi strax begynde vort Spil,“ sagde den gamle Herre, „vore unge Folk kan imidlertid sladre med hinanden.“

„Ja, men vi ere kun tre!“

„Det siger Intet, saa spille vi med den Døde“ (o: med den Blinde).

Spillebordet bliver bragt i Orden.

„Med den Døde!“ gjentog Comthuren suffende. „Dette Ord erindrer mig om den uhykkelige Saint-André; jeg var ham meget hengiven. Hvis han endnu levede, saa vilde han være her og spille med os. O de Bruunshoveder! At dræbe sig for en Lidenstabs Skyld, som om otte Dage er gaaet op i Røg! Lad os nu ikke tænke mere derpaa . . . Jeg spiller med den Blinde. Kortene er færdige, Svigerinde! Skal vi da nu sætte os. Hvor meget glæder jeg mig over, at min Niece har fundet en brav Mand. Hvad skriver vi idag?“

„Den anden November, alle Dødes Dag.“

„Igien de Døde! vi skulde iaften ikke spille Tremands-Whist. Stille! jeg hører en Bogn kjøre ind. Vi faae vist nu Fjerdemand.“

Døren aabne, og man melder Herr von Saint-André. Baronnen træder ind og hilse paa Sel-

skabet. Han nærmer sig Spillebordet, trækker en Stol hen til Bordet, indtager den Dødes (den Blindes) Plads, og tager fat paa Kortene med en Hedenfarens ubevægelige Mine.

Fleuranges hvistede sin Henriette et Par Ord i Drene for at berolige hende med Hensyn til denne Aabenbaring. Marquisen gennemskuede strax den hele Spøg. Hendes vis à vis var en gammel Philosoph, ikke istand til at troe paa Spøgelse. Den gode Comthur var den Gæste, der blev forfærdet.

(Sluttes.)

G. Jacobsen.

Borger-Vennen.

En og Tredstydtyvende Aargang.

Nr. 52.

Løverdagen den 29de December 1849.

Forlagt af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Louis Klein.

Fleuranges.

(Sluttet.)

„Saa spil dog, Herr Svoger!“ sagde Fru von Champré. „Den Døde har det første Stik. Herr Baronen er ret til beleilig Tid staaet op af Graven. Virkelig meget fin og galant! Vi kan strax indbyde ham til vor Nieces Bryllup!“

„Virkelig!“ udraabte Saint-André. „Den Sag morer mig. Jeg seer, at mit Theater-Coup er slaaet feil; iøvrigt kedede jeg mig ikke saa lidet i mit Skjul.“

„O de unge Menneſter, de unge Menneſter!“ mumlede Comthuren, „de har ikke mere Agtelse for nogen Ting. I vore unge Dage . . .“

„Hvad siger De, kjære Svoger! i vore unge Dage loe man endnu mere end nu, og man blev ikke vred over en lille List, naar denne Streg kun blev godt udført . . . Jeg spiller Træf!“

„Jeg stikker,“ sagde Saint-André. „Allsaa er vor Ben Fleuranges Deres elskværdige Nieces Brudgom?“

„Ja, Herr Baron! det er en interessant Historie, en ordentlig Komedie, som vi strax skal have den Fornøjelse at fortælle Dem . . . Jeg hører igjen en Bogu.“

Herr von Beville traadte ind med en Kurv Blomster i Haanden.

„Vær os hjertelig velkommen!“ raabte Marquisen ham imøde; „men hvad er det, De bringer med Dem? Blomster til min Niece! De har været paa Landet idag?“

„Idag, Madame! o jeg har en heel Uge ikke været i Staden!“

„Ja, ja! nu husker jeg det! jeg bragte ogsaa paa Tale igaar eller iforgaars, at De slet ikke mere lod Dem see!“

„Jeg troer, jeg kunde være vedbleven lige til Kyndelmisse at vanke omkring paa Markerne, uden at man vilde have spurgt efter mig.“

„Naar har vi da Kyndelmisse? 3 Februar, om jeg ikke tager feil . . . Bestandigt endnu Pique!“

„Hvad er det for en Contract, De taler om?“
spurgte Herr von Beville.

„Apropos; jeg har den Ære at forestille Dem
vor Henriettes Brudgom, Herr von Fleuranges.“

„Kjære Svigerinde!“ sagde Comthuren, „vi
funde imorgen lade Contracten opsætte; 38 Timer
efter vil den da allerede være underskreven. Vore No-
tarer lade ikke bie paa sig . . .“

„Fleuranges!“ sagde Saint-André, „jeg
er Deres Vidne.“

„Herr von Beville! De bliver vel og spiser
hos os iaften;“ sagde Marquisen. „Jeg skal fortælle
Dem den hele Historie.“

Man spiste meget fornøiet. Tre Dage derefter
blev Contracten underskreven; fjorten Dage sildigere
fandt Brølluppet Sted.

Froken de la Noue, engang gift, blev en ligesaa
fornuftig, herlig Kone, der i sin Adfærd var sig selv
bestandig lig, som hun før som Pige havde været lune-
fuld og høist besynderlig. Saadanne Forvandlinger
ere ikke sjeldne hos det smukke Køn; desværre ind-
træffer ogsaa det Modsatte af det meddeelte Tilfælde;
mangen Mand har ægtet en Dævel i en Engels
Skikkelse.

Fleuranges havde vundet en lykkelig Lod. Hans
Kone var meget simpel og let stillet tilfreds; hun be-

handlede ham altid med samme Omhed, og spillede ogsaa paa Glaveer for ham, naar han ønskede det.

Revolutionen i 1789 fandt Comthuren og Marquisen ikke meer ilive, og Skafottet mistede derved to agtværdige Hoveder; imidlertid holdt det sig skadesløs derved for andre. Saint-André havde overgivet sig til Revolutionens Strøm, og døde som Helt paa Balpladsen ved Marengo, efterat han havde erhvervet sig en Obersts Rang.

Fleuranges trak sig tilbage til sine Godser, og undgik saaledes de politiske Storme. Han levede lykkelig, og blev Fader til en talrig Familie.

E. Jacobsen.
